

SAMMANTRÄDESHANDLINGAR
REGIONSTYRELSEN
29-30 SEPTEMBER 2015

FoUU-staben
Göran Larsson
Tfn: 063-147690
E-post: Goran.S.Larsson@regionjh.se

2015-09-11

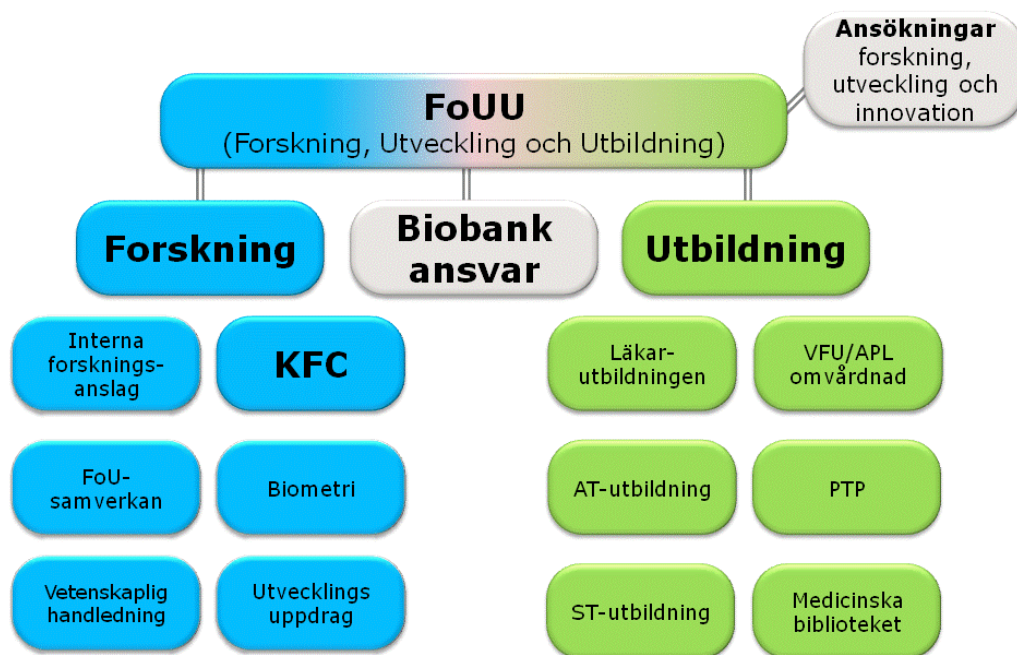
Uppföljningsrapport om Forskning, Utveckling och Utbildning (FoUU) vid Region Jämtland Härjedalen

Den här uppföljningsrapporten ger en beskrivning av pågående arbete med Forskning, utveckling och utbildning (FoUU) inom Region Jämtland Härjedalen utifrån uppsatta mål.

FoUU är viktiga komponenter för att skapa en grund för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Inom Region Jämtland Härjedalen är forskning och utveckling, tillsammans med den kliniska utbildningen av nuvarande och blivande medarbetare högt prioriterat. Ett kontinuerligt arbete pågår för att skapa, och ständigt förbättra, den akademiska miljön som stimulerar till forskning och vidareutbildning för regionens anställda, samtidigt som studenter inom läkar-, vård- och omsorgsutbildningar får ett bra utbildningsklimat. FoUU-verksamheten är också en grundpelare i Region Jämtland Härjedalens arbete med att bli en attraktiv arbetsgivare.

I Regionplan för Region Jämtland Härjedalen 2015-2017 är ”Utveckling genom forskning och förnyelse” ett av de strategiska målen. Viktiga utgångspunkter för verksamheten är också den forsknings- och utvecklingspolicy (Dnr:LS/1882/2012) som landstingsfullmäktige beslutade om 2013 samt regionstyrelsens verksamhetsplan. I regionstyrelsens verksamhetsplan för 2015 finns målet ”Stimulera till forskning och utveckling. Andel disputerade ska mätas”. Inför 2016 finns förslag om att antalet disputerade ska öka. I regiondirektörens verksamhetsplan för 2016-2018 är det föreslaget att den akademiska miljön ska öka, vilket ska mätas enligt ett poängsystem.

Organisatoriskt omvandlades FoUU från en enhet under hälso- och sjukvårdsstaben till en egen stab i samband med regionbildningen den 1 januari 2015. Idag ansvarar FoUU-staben för en mycket divergent verksamhet med en rad ansvarområden (sammanställda illustrativt i Figur 1). Denna uppföljningsrapport avser beskriva den verksamhet som bedrivits av FoUU-staben under senare delen av 2014 samt 2015 fram till idag (2015-09-05), men eftersom forskning och utvecklingsarbete ofta är en långsiktig och långsam process jämförs många gånger nyckeltal med tidigare år i rapporten.

Figur 1: Ansvarsområden och verksamheter inom FoUU-staben.

Nedan beskrivs några av ansvarsområdena inom FoUU-staben mer specifikt under särskild rubrik.

Forskning

I enlighet med målet i regionstyrelsens verksamhetsplan är ett av FoUU-stabens primära uppgifter att stimulera forsknings- och utvecklingsverksamheten vid Region Jämtland Härjedalen. Detta åstadkoms via ett komplext samspel mellan organisationens interna FoU-medel, handledning inom vetenskapsmetodik i och bibliometri (statistik), samt samverkan med andra FoU-aktörer både nationellt och internationellt.

Hittills under 2015 har en medarbetare disputerat och två läkare kommer att disputerat senare i höst här i Östersund. En läkare (lektor) har också erhållit en docentur inom sitt forskningsområde. År 2012 publicerades 30 vetenskapiga artiklar med minst en medförfattare från Region Jämtland Härjedalen. Under de två kommande åren ökade antalet publicerade vetenskapliga artiklar till 35 st. år 2013 och 60 st. år 2014. Antalet publicerade vetenskapliga artiklar under 2015 förväntas bli minst lika många som under 2014. Den sammanlagda ökningen av vetenskapsproduktionen är gott bevis på att den akademiska miljön inom Region Jämtland Härjedalen fortsätter att växa.

Under 27-28 augusti var Region Jämtland Härjedalen värd för Norrskenskongressen, en forskningskonferens som arrangeras i regi av Norrlandstingens regionförbund (NRF). Temat för konferensen var glesbygdsmedicin. Första dagen ägnades åt presentationer från deltagare aktiva inom något av de fyra norrlandsregionerna. Den andra dagen var ägnad åt externa föreläsare som exv. Roger Strasser från Northern Ontario School of medicine, Canada, Siri Björvig från nationellt center för telemedicine, Tromsø, Norge, och Peter Berggren från Glesbygdsmedicinskt center i Storuman. Den återkoppling vi hittills fått från deltagare från konferensen är att den var mycket omtyckt, bra och välorganiserad.

Interna och externa forskningsanslag

Totalt fördelade Region Jämtland Härjedalen ca 7,4 mkr för forskningsaktiviteter under 2015. 760 tkr av dessa medel kommer från Umeå Universitet (ALF-medel) och 120 tkr från Syskonen Perssons donationsfond. De interna medel som Region Jämtland Härjedalen delar ut är fördelade inom tre kategorier (1) akademisk miljö, (2) deltidstjänster och (3) projektmedel. För fördelningen avseende 2015 har alla ansökningar bedömts och poängsatts utifrån bestämda kriterier av 4 disputerade medarbetare inom region Jämtland Härjedalen. Efter bedömning har FoUU-staben rangordnat ansökningarna och förberett ett beslutsunderlag för fördelning av FoU-medel. Beslut om fördelning av FoU-medel tas sedan av FoU-kommittén för Region Jämtland Härjedalen. Nedan redovisas fördelningen av FoU-medel för respektive anslagstyp.

Akademisk miljö	2015	2014	2013
Totalt utdelade medel (kkkr)	1500	2500	2500
Utdelade medel k/m* (kkkr)	725/775	1450/1050	1220/1280
Beviljade ansökningar k/m	3/3	3/2	2/2
Antal sökande k/m	4/5	3/7	3/6

Tabell 1: Fördelning av medel ”Akademisk miljö” mellan 2013-2015. Endast disputerade läkare har sökt och beviljats medel för akademisk miljö. Under 2012 och 2013 var akademiska miljöanslaget samfinansierat mellan Umeå universitet (UmU) och Region Jämtland Härjedalen där UmU bidrog med 1,0 mkr och Region Jämtland Härjedalen med 1,5 mkr. Fr.o.m. 2015 är anslaget för akademisk miljö helt finansierat av Region Jämtland Härjedalen. *k=kvinnor, m=män.

Deltidstjänster	2015	2014	2013
Postdoktoral meritering k/m* (kkkr)	227/476	136/298	144/403
Beviljade postdok. ansökningar k/m	2/3	1/2	1/3
Doktorandstudier	890/1853	694/2094	772/2095
Beviljade doktorandansökningar k/m	5/7	5/8	3/7
Yrkeskategori: Läkare	12	12	9
Sjuksköterska	0	1	1
Adjungerade lektorat k/m (kkkr)	0/595	0/569	0/558
Totalt utdelade medel för deltidstjänst (kkkr)	4040	3793	3972

Tabell 2: Fördelning av medel för deltidstjänster mellan 2013-2015. Endast disputerade läkare beviljades postdoktorala medel och medel för adjungerade lektorat. *k=kvinnor, m=män.

Projektmedel	2015	2014	2013
Totalt utdelade medel (kkkr)	1040	1039	1035
Utdelade medel k/m* (kkkr)	550/490	434/605	475/560
Beviljade ansökningar k/m	9/8	8/10	8/9
Antal sökande k/m	18/17	18/20	11/16
Yrkeskategori: Läkare	13	14	16
Sjuksköterska	1	2	0
Fysioterapeut	1	1	0
Psykolog	1	1	1
Tandläkare	1	0	0
Forskare	1	0	0

Tabell 3: Fördelning av projektmedel mellan 2013-2015. *k=kvinnor, m=män.

Mellan 2012-2014 erhöll Region Jämtland Härjedalen årligen 1,0 mkr av Umeå universitet i så kallade Bas-ALF medel. Dessa medel var avsedda att påskynda etableringen av en akademisk miljö inom organisationen. Från 2015 är dessa medel konkurrensutsatta på samma villkor som basenheter upplåtna för läkarutbildning vid NUS i Umeå. I konkurrens fördelas Bas-ALF baserat på den vetenskapliga produktionen av vetenskapliga artiklar, antalet disputationer, nyblivna docenter och erhållna externa forskningsmedel under ett fönster om tre år, dvs fördelning av Bas-ALF för 2015 baseras på den vetenskapliga produktionen under 2012-2014. Glädjande erhöll Region Jämtland Härjedalen 760 tkr i Bas-ALF, vilket var betydligt mer än vad LVN och NLL lyckades erhålla.

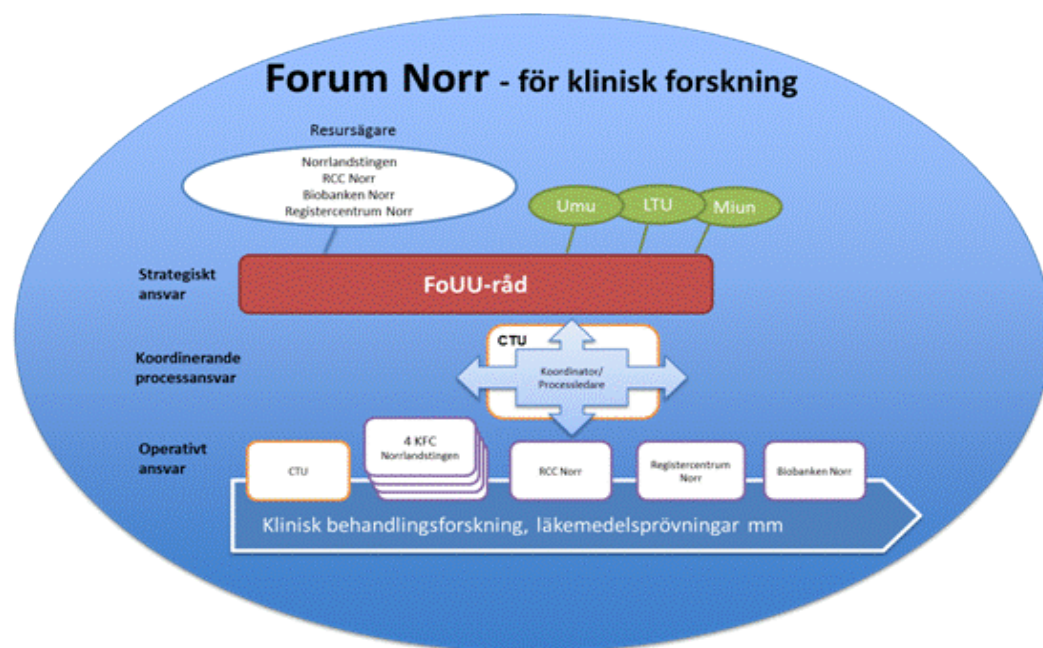
Under våren godkände FoU-kommittén att alla interna och externa anslag som sköts av FoUU-staben kan åläggas med en "overhead" (OH) avgift. OH-avgiften bör vara så liten som möjligt och är en nödvändig åtgärd som är en följd av att resurser i form av administrativt stöd och behov av forskningsinfrastruktur har ökat i samma takt som forskningsaktiviteterna, medan budgetramen för FoUU-staben inte följt denna trend. Enligt beräkningar inom FoUU-staben bör OH-avgiften motsvara ca 10%.

Utlysningen för Region Jämtland Härjedalens interna forskningsmedel är för närvarande öppen. Utlysningen stänger 15/9. Inför årets utlysning har ansökningsförfarandet omarbetats för samtliga ansökningskategorier. För akademisk miljö och projektmedel har granskningskriterierna och betygsskalan omarbetats för att likna det nationella vetenskapsrådets kriterier. För ansökan om deltidstjänster har ansökningsförfarandet ändrats radikalt. I år ska alla som har eller ansöker om deltidstjänst göra en komplett projektbeskrivning, men från nästa år behöver de som redan innehar en deltidstjänst bara redovisa progressen i sitt arbete, samt intervjuas av FoUU-chef. Detta skapar en förenkling av för alla parter, de sökande får en förenklad ansökan och granskningen fokuseras på att bedöma progressen under föregående år.

FoU-samverkan

Region Jämtland Härjedalen har historiskt haft långsiktig satsning på FoUU. Trots detta är organisationen för liten för att ensamt kunna nå stora framgångar på forskningsarenan. Därför är samverkan med andra FoU-organisationer ett högt prioriterat område för FoUU-staben.

Ett långsiktigt arbete att främja forskningssamarbete i Norra sjukvårdsregionen har resulterat i Forum Norr – för klinisk forskning (Figur 2), ett samverkansprojektet mellan Region Jämtland Härjedalen och de tre norrlandstingen LVN, VLL och NLL samt de tre universiteten, Umeå universitet (UmU), Mittuniversitetet (Miun) och Luleå tekniska universitet (LTU). Forum Norr – för klinisk forskning är norra sjukvårdsregionens plattform för att stimulera till samverkan mellan hälso- och sjukvård, akademi och life science med målsättning att underlätta för klinisk forskning. Plattformen vilar på samverkan mellan regionens FoU-organisationer, regionalt cancercentrum, biobanker, registercentrum och de tre regionala universiteten. Forum Norr erbjuder en ingång för forskare och företag och samordnar därigenom norra Sveriges kapacitet att genomföra regionala och nationella studier.

Figur 2: Schematisk bild på organisatorisk uppbyggnad av Forum Norr – för klinisk forskning. Resursägare är Norrlandstingen, regionalt cancercentrum Norr (RCC), biobanken Norr och registercentrum Norr (RCN). Det strategiska ansvaret ligger i FoUU-rådet under Norrlandstingens regionförbund (NRF), medan det operativa ansvaret sker vid clinical trail unit (CTU) som finns vid NUS, samt de kliniska forskningscenter (KFC) som finns vid respektive Norrlandsting.

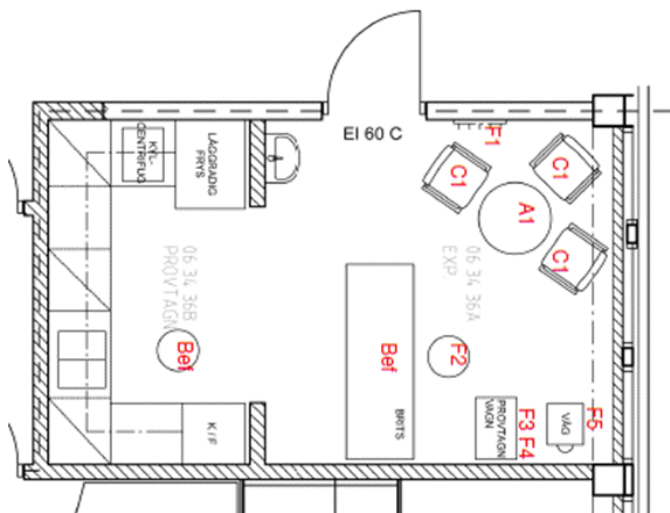
Forum Norr – för klinisk forskning blev i maj 2015 beviljat status som en av Sveriges 6 regionala noder organiserat under vetenskapsrådet och Kommittén för nationell samordning av kliniska studier.

Första veckan i september besökte regiondirektören och FoUU-chefen Helse Nord-Trøndelag (HNT) i Levanger, Norge, för att under två dagar diskutera både ett gränsöverskridande samarbete inom forskning och utveckling, och kompetensöverföring och kompetensväxling framförallt för medarbetare med medellång vårdutbildning. Mötet var mycket lyckat och vi kommer inom en snar framtid utarbeta ett förslag på ett intentionsavtal som möjliggör att Region Jämtland Härjedalen och HNT ska kunna nyttja varandras forskningsmiljöer.

De ansökningar Region Jämtland Härjedalen aktivt deltar i stimulerar också till samverkan inom FoUU-området. Vårt arbete med externa ansökningar inom glesbygdsmedicin, välfärdsteknologi och utveckling av hälso- och sjukvård har möjliggjort samverkan med många aktörer, som exv. Sigma, Tieto, Peak innovation, Örebro universitet, KTH, Chalmers, Höskolan i Sörtröndelag (HIST) Warwick University, Trondheim FoU, NTNU, Östersunds kommun, Glesbygdsmedicinsk centrum i Storuman mm.

Kliniskt forskningscentrum (KFC-Z)

Det finns ett politiskt beslut om att kliniska forskningscentrum ska finnas vid varje Norrlandsting. Kliniska forskningscentrum är också en del av den infrastruktur som Forum Norr – för klinisk forskning ska erbjuda. Den 28:e augusti invigdes det kliniska forskningscentrat i Region Jämtland Härjedalen (KFC-Z). Region Jämtland Härjedalen var sist ut i Norra regionen att etablera kliniska forskningscentra. KFC-Z består av ett mottagningsrum med tillhörande labb där enklare prov kan hanteras och analyseras (Figur 3). forskningsmottagningen bemannas av två forskningssjuksköterskor på deltid som tillsammans fyller 1,25 tjänster. De ska bistå både lokala och nationella forskare med stöd för genomförandet av kliniska patientnära studier, likväl som att vara en resurs för läkemedelsprövningar.

Figur 3: Planritning på KFC-Z. Forskningsmottagningen är placerad på plan 6, mellan apoteket och pressbyrån. Till KFC-Z finns också en sköterskeexpedition i nära anslutning. Denna är inte med i planritningen.

Forskningsmottagningen ligger lättillgängligt på plan 6 i anslutning till huvudentrén, mellan apoteket och pressbyrån, och ska avlasta ordinarie mottagningsverksamhet då forskningspatienter kan styras om till forskningsmottagningen. Idag bistår redan KFC-Z i ett antal akademiska kliniska studier som pågår inom Region Jämtland Härjedalen och minst ett till planeras att starta redan i oktober.

Vetenskaplig handledning och biometri

Fram till sista augusti hade FoUU-staben en vetenskaplig handledare anställd. Han har nu avslutat sin anställning inom Region Jämtland Härjedalen och ersätts med två vetenskapliga handledare, en disputerad allmänläkare och en disputerad fysioterapeut. Båda har en heltidsanställning inom FoUU-staben, men har uppdraget som vetenskaplig handledare motsvarande 50% vardera. Att vetenskaplig handledning fördelas på två personer ger en kvalitetssäkring, dels vid sjukdom, men framförallt att för att kompetens om kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder nu har säkerställts.

FoUU-staben ger ett stöd vid frågor gällande biometri. Denna funktion sköts idag av en statistiker anställd på heltid vid FoUU-staben. Ryktet om god kompetens och kvalitén i den statistiska rådgivningen har medfört att de statistiska konsultationerna under senaste året vuxit både i omfång och kvantitet. På grund av statistikerns tidigare erfarenhet av den privata läkemedelsindustrin och projektledning har statistikern i större grad även nyttjats i processer för ansökningar om externa anslag för forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt.

Lokaler

För att säkerställa fortsatt uppbyggnad av den akademiska miljön bör FoUU-stabens behov beaktas vid pågående utredningen av lokalfördelning i samband med kommande omorganisation.

Biobank

Enligt lag måste varje sjukvårdshuvudman ha en organisation som ansvarar för organisationens biobank och prover som går under biobankslagen. Sedan årsskiftet är FoUU-staben också biobanksansvarig. Biobankssamordningen sköts av en forskningssköterska vid KFC-Z på motsvarande 25% av en heltidstjänst. Biobanksansvaret ligger under FoUU-chefen. Eftersom denna verksamhet är nytt både för biobankssamordnare och biobanksansvarig har redan vissa utbildningsinsatser genomförts och andra kommer att genomföras under hösten.

Utbildning

Region Jämtland Härjedalen är en utbildningsorganisation och FoUU-staben har det övergripande ansvaret för regionens kliniska utbildningsåtagande. Inom stabens utbildningsuppdrag inryms ansvaret för regionens åtagande i Umeå universitets läkarutbildning. Till FoUU-staben är också studierektorsfunktionerna för utbildningen av regionens AT- och sT-läkare knutna. Studierektorsfunktionen för PTP-psykologer är också knuten till staben, vilket innebär ett ansvar för att utveckla ett PTP-program för psykologer inom Region Jämtland Härjedalen. FoUU-staben har också ansvar för att samordna verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studerande inom medellång. Dessutom samordnas arbetsplats förlagt lärande (APL) för många av länets vård- och omsorgsprogram inom vuxen- och gymnasieutbildningarna.

FoUU-staben har i samverkan med mittuniversitetet fört långtgående diskussioner om att inrätta kliniska lektorat för disputerade medarbetare med medellång vårdutbildning. Tjänsterna ska vara samfinansierade (50/50) av Region Jämtland Härjedalen och Miun och vara fördelade på 30% egen forskningstid, 35% klinisk verksamhet vid Region Jämtland Härjedalen och 35% undervisning vid Miun. Denna tjänstekombination kommer skapa duktiga kliniska medarbetare som är utvecklingsbenägna, samtidigt som Miun får duktiga lärare som vet hur det är att jobba inom vården.

APL och VFU samordning

FoUU-staben har ansvar för att samordna verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studerande inom medellång vårdutbildning på universitetsnivå. Dessutom samordnas arbetsplatsförlagt lärande (APL) för många av länets vård- och omsorgsprogram inom vuxen- och gymnasieutbildningarna. Årligen förmedlar FoUU-staben samordning och

handledning av 1000-1200 studenter/elever under deras respektive VFU och APL placering. Den pressade situationen för sjuksköterskor och undersköterskor på vårdavdelningarna reflekteras tyvärr också i viljan och kapaciteten att handleda elever och studenter. FoUU-staben upplever därför idag stora svårigheter att leva upp till de avtal vi har slutit med utbildningsaktörer gällande tillgång av praktikplatser.

VFU/APL verksamheten inom FoUU-staben har fram till september 2015 bestått av en 60% tjänst som samordnarfunktion för huvudhandledare för sjuksköterskestudenter och 100% tjänst som APL/VFU samordnare som fördelar praktikplatserna inom verksamheten. För att säkra upp verksamheten fördelas arbetet numera på tre tjänster, 40% samordnare för huvudhandledare för sjuksköterskestudenter, 50% VFU samordnare och 60% APL samordnare och samordnare för huvudhandledare för undersköterskeelever.

Läkarutbildningen vid 4 utbildningsorter (LP4U)

FoUU-staben har det regionövergripande ansvaret för Umeå universitets läkarutbildning med studieort Östersund under terminerna 6-9 och 11. Arbetet innefattar att bevaka att regionens uppgifter inom den kliniska undervisningen fullföljs och att initiera åtgärder nödvändiga för att garantera det.

För att driva läkarutbildningen vid Östersund slöt Region Jämtland Härjedalen och Umeå universitet ett avtal (Dnr: LS/806:23/2007) som reglerade ersättningen för att bedriva läkarutbildningen i Östersund. Detta avtal sades upp av Umeå universitet 2014-11-27 och upphör därför att gälla 2016-01-01. Avsikten är att ett nytt avtal ska förhandlas mellan Umeå universitet och de tre landsting/region som har studenter utanför studieorten i Umeå. Planeringschef och FoUU-chef har utsetts av regiondirektör att representera Region Jämtland Härjedalen i dessa förhandlingar. I dags dato (150906) har förhandlingarna inte nått fram till ett konkret resultat till ett nytt avtal.

AT- och ST-utbildning

Till FoUU-staben är regionens övergripande studierektorsfunktioner för AT- och ST-läkare knutna. Detta ansvar innebär att studierektorsfunktionerna upprätthålls med hög kvalitet, att medverka och säkerställa undervisning och handledning i ST-läkarnas utbildning i vetenskapsmetodik, samt att skapa förutsättningar för AT-utbildningen av hög kvalitet i samverkan med verksamhet och ledning.

Studierektorsfunktionen för AT-läkare täcks av två tjänster om vardera 25%. En studierektor bevakar frågor gällande slutenvård inom sjukhuset, medan den andra studierektorn inriktar sig mot primärvården.

Då AT-läkarna roterar mellan olika kliniker under deras utbildning saknar de en fast chef. Därför har FoUU-staben inrättat en AT-chef på ca 30% av heltid. Denna tjänst var vakant under hela 2014, men har sedan 2015-01-01 varit tillsatts. Efter en temporär dipp under 2014 har nu glädjande AT-rankingen för 2015 åter etablerat sig på den övre halvan av sjukhus som utbildar AT-läkare (Tabell 4). Detta lyft från 56:e till 35:e plats kan till stor del tillskrivas den nyligen tillsatta AT-chefens målmedvetna arbete.

2015	2014	2013	2012	2011
------	------	------	------	------

Placering nationellt (68-70 sjukhus)	35	56	35	40	55
Genomsnittsbetyg för ÖSD sjukhus (max 6p)	4,71	4,51	4,63	4,47	3,86
Betyg för sjukhus på plats 1	5,64	5,67	5,57	5,63	5,50

Tabell 4: AT-ranking för Östersunds sjukhus 2011-2015. För 2015 är Avesta sjukhus som rankas högst i AT-rankingen.

Den centrala studierektorsfunktionen för ST-utbildningen fördelas på två tjänster om 25% för den specialiserade vården och 30% för primärvården. De ansvarar för att Region Jämtland Härjedalen kan anordna så många utbildningar som möjligt för ST-läkare som ingår i socialstyrelsens mål för ST-läkare. Studierektorn för slutenvården kommer att gå i pension inom en snar framtid. Detta medför en vakans på studierektorsfunktionen. Trots idogt arbete av studierektorerna har ännu ingen ersättare hittats.

PTP studierektor

Psykologer utför en praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP) under ca 1 år innan de erhåller psykologlicens. Från och med 2015-01-01 har Region Jämtland Härjedalen rekryterat en PTP-studierektor motsvarande 20% av heltid för att utveckla ett PTP-program inom organisationen samt stärka organisationens varumärke som attraktiv arbetsgivare för psykologer. PTP-studierektorn tillhör organisatoriskt FoUU-staben.

Medicinska biblioteket

FoUU-staben har sedan länge varit ansvarig för drift av det medicinska biblioteket. Fram till årsskiftet januari 2015 drevs det medicinska biblioteket via ett tjänsteköp av Östersunds kommun. Detta avtal sades upp av kommunen och drift av medicinska biblioteket återgick till FoUU-staben. Återgång av biblioteket betraktades som en verksamhetsövergång vilket medförde att personal (2 heltidstjänster) och vissa inventarier följde med i övergången. Övergången av verksamheten har fungerat tillfredsställande men medfört en viss del initiala investeringskostnader såsom hyra och support av lånesystem, IT-stöd mm.

Medicinska biblioteket är lokaliserat på plan 1 (kulvertplan) mellan ryggmottagningen och sjukgymnastiken/arbetsterapin. I samband med verksamhetsövergången har biblioteket startat en kampanj där bibliotekarier besöker verksamheterna och beskriver vilken hjälp och service biblioteket kan ge.

Ansökningar (forskning, utveckling och innovation)

Under senare tid har många medlemmar inom FoUU-staben aktivt bistått planeringsstaben i deras arbete med ansökningar om externa medel för utveckling av verksamheten och främja innovationsaktiviteterna inom den offentliga sektorn. Under året har Region Jämtland Härjedalen deltagit i två Horizon2020 ansökningar, C3 Cloud som har för avsikt att skapa ICT-stöd för nya vårdprogram för multisjuka äldre, samt Square4care, vars avsikt var att fortsätta utveckla de virtuella hälsorummen. C3 Cloud fick bedömningen 14,5/15,0, men tilldelades inte medel vid första fördelningen utan står på reservplats för att erhålla medel. Vidare är FoUU-staben ytterst delaktig i de ansökningar (Vinnova, ERUF, INTERREG) som Region Jämtland Härjedalen ämnar lämna in under hösten.

Samordningskansliet
Mikael Ferm
Tfn: 063-147553
E-post: mikael.ferm@regionjh.se

2015-09-07

RS/1420/2015

Rapport om Landstingsbostäder i Jämtland AB

Syftet med den här rapporten är att redovisa om Landstingsbostäder i Jämtland AB bedriver sin verksamhet i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Redovisningen har sin utgångspunkt i det som regionstyrelsens uppsiktsplikt omfattar.

Rapporten utgår från Landstingsbostäder i Jämtland AB: s delårsrapporter per april och per augusti 2015, bolagets verksamhetsberättelse för 2014, styrelseprotokoll och bolagets miljöhandbok med miljöpolicy och miljömål. Information har också inhämtats från bolaget med utgångspunkt från följande frågeställningar:

- Hur bolaget styrs, planerar och följer upp sin verksamhet.
- Hur bolaget arbetar utifrån mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat om samt lagar och förordningar.
- Hur bolaget följer upp mål och genomförda arbeten.
- Hur målnuppfyllelsen ser ut.
- Hur ekonomin ser ut och hur tilldelade medel används för att nå uppsatta mål.
- Eventuella åtgärder som planeras och behöver vidtas för att förbättra styrning, uppföljning och effektivitet.

Inkomna svar på frågorna redovisas genom skrivelse från bolagets VD i bilaga 1.

Utöver det har frågor också ställts till bostadsförmedlare och personalstrateg vid Region Jämtland Härjedalens ledningsstab personal.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen (KL) 6 kap. 1 § ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Regionstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer (exempelvis kommunala bolag) som avses i 3 kap. 16a – 18b §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. I ansvaret att ha uppsikt ingår bland annat att övervaka den ekonomiska förvaltningen, att verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att lagar och förordningar följs och att medlen används ändamålsenligt. Om regionstyrelsen vid denna övervakning finner brister ska regionstyrelsen lämna råd alternativt föra ärendet till fullmäktige som får fatta beslut.

Om Landstingsbostäder i Jämtland AB

Landstingsbostäder i Jämtland AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs helt av Region Jämtland Härjedalen. Genom bolagsordning och ägardirektiv (se bilaga 2) tydliggörs organisationens intentioner med bolaget. Nu gällande ägardirektiv och bolagsordning fastställdes av landstingsfullmäktige den 20 april 2011.

Bolaget har en VD/förvaltare anställd på 80 procent och två heltidsanställda bovärdar/reparatörer.

Mål och uppdrag

Bolagets uppdrag är enligt bolagsordningen att ”i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen inom Jämtlands läns landstings (numera Region Jämtland Härjedalen) verksamhetsområde. Det ska ske genom att förvärva, äga, bebygga, förvalta och avyttra fastigheter, tomträtter och bostadsrätter med huvudsakligen bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar.”

Enligt ägardirektiven ska bolagets verksamhet bedrivas för Region Jämtland Härjedalen, i första hand, i rekryteringsfrämjande syfte. Landstingsbostäder i Jämtland AB ska också arbeta i enlighet med kraven i miljöledningssystemen ISO 14-001 och EMAS (Europeiska miljöstyrnings- och miljörevisionsordning) dock erfordras ingen certifiering.

Vid uthyrning gäller en fastställd prioriteringsordning. Högst upp på prioriteringsordningen är nyrekryterad svåranställd personal.

Bolaget har utöver detta också ett ansvar att informera ägaren om sin verksamhet genom protokoll, delårsrapporter inklusive helårsprognoser och årsredovisningar.

Verksamhet

Verksamheten är lokaliserad i fyra områden, Centrala Östersund, Solliden, Mariedal och Krokomb. Antal lägenheter är totalt 467 stycken med en sammanlagd lägenhetsyta om 30 970 m². Därutöver finns 231 garage och 156 bilplatser. Bolaget äger också tio bostadsrättslägenheter i sju föreningar.

Måluppfyllelse och återrapportering

Utifrån de mål och kravställningar som finns i ägardirektiven påvisar skrivningen från bolagets VD och övriga dokument som Region Jämtland Härjedalen har tagit del av att bolaget har en bra måluppfyllelse. Skrivelsen från bolagets VD visar också att det finns en tydlig styrning för hur bolaget ska arbeta med ställda krav och uppsatta mål i ägardirektiven.

- *Bolagets verksamhet ska bedrivas i rekryteringsfrämjande syfte*
Landstingsbostäder i Jämtland AB:s verksamhet har betydelse i arbetet med att rekrytera nya medarbetare till Region Jämtland Härjedalen. Att kunna erbjuda bostad i samband med nytt arbete är också en del i att vara attraktiv arbetsgivare.

Enligt årsredovisningen för 2014 registrerades 272 bostadsansökningar under året. Totalt förmedlades 101 lägenheter. I princip alla inom prioriteringsgrupperna 1-3 som omfattar gruppen svårrekryterad personal. Det bekräftas också av personalenheten vid Region Jämtland Härjedalens som anger att det är hitflyttade och medarbetare inom bristyrken som kommer i fråga för ett bostadserbjudande. Förutom hitflyttande sker det också byten av lägenheter mellan befintliga hyresgäster.

Bostäderna har enligt personalenheten avgörande betydelse för att organisationen ska kunna rekrytera och ha inflytande över tillsättningstidpunkt. Speciellt värdefullt är det då svårrekryterad personal från annat land rekryteras. Det gör också att rekryteringsprocessen där erbjudande om bostad ingår, blir effektivare både för chefer och arbetssökande.

Personalenheten har en god kännedom om vilka bristyrken som finns inom organisationen och att det också kan variera över tid. Bland annat utifrån tillgång på bostäder. Det finns också en ständig dialog mellan rekryterande chefer, bostadsförmedling och personalstrateg inom kompetensförsörjning om bristyrken i förhållande till tillgång på bostäder.

- *Bolaget ska främja bostadsförsörjningen*
Många fastigheter inom Landstingsbostäder i Jämtland AB: s fastighetsbestånd är byggda mellan 1950-1970 vilket kräver underhåll i hög utsträckning. Bolaget har för det upprättat en 30-årig underhållningsplan och årligen revideras en femårig underhållsplan.

Efterfrågan på lägenheterna ökade under 2014. För att främja bostadsproduktionen har bolaget varit i kontakt med Östersunds kommuns Mark- och exploateringskontor för att få information om vilka markområden i Östersund som kan vara aktuella för bostadsbyggande och där det pågår planförändringar. Bolaget bevakar också utbudet via mäklare i Östersund och på Frösön.

- *Bolagets ska arbeta i enlighet med kraven i miljöledningssystemen ISO 14-001 och EMAS*
Landstingsbostäder i Jämtland AB arbetar aktivt med miljöfrågor. Bolaget har en miljöhandbok, med miljöpolicy och miljömål, som i tillämpliga delar motsvarar ISO14001 och EMAS. Policy och mål utgår från Region Jämtland Härjedalens miljöpolicy. Vid uppdateringen av miljöhandboken i maj 2015 redovisade bolaget att de kommer att uppfylla de detaljerade miljömål som är satta till och med 2015. Miljöhandboken innehåller bland annat mål om att minska energiförbrukningen, minska utsläppen av farliga ämnen och mål om att ersätta miljöfarliga produkter med mindre farliga. För att minska miljöpåverkan köper bolaget endast grön el. Bolaget ställer också krav om dokumenterade miljöprogram i all upphandling.
- *Inflytande och delaktighet*
Landstingsbostäder i Jämtland AB arbetar också med boendeflytande. Boinflytande planeras årligen med ca en till två aktiviteter per år tillsammans med den lokala hyresgästföreningen. Exempel på aktiviteter är bomöten och informationer i samband med besiktningar.

I utredningen har också ingått att ställa frågan om bolaget arbetar med jämställdhets- och jämlikhetsfrågor. Inget aktivt sådant arbete bedrivs.

Styrning och uppföljning

Landstingsbostäder i Jämtland AB upprättar varje år en arbetsordning som innehåller en tidplan över året när olika aktiviteter ska utföras för att uppfylla ägardirektiven och följa aktiebolagslagen. Den innehåller också en ansvarsfördelning.

Bolaget redovisar sin måluppfyllelse i årsredovisningen. Årsredovisningen behandlas av regionfullmäktige. Regionstyrelsen får under året del av styrelseprotokoll och delårsrapporter. Styrelseprotokollen finns med i pärm för inkomna handlingar vid varje möte. Inkomna delårsrapporter och årsredovisningar behandlas i samband med arbetet med Region Jämtland Härjedalens redovisningsarbete.

Ekonomi

Landstingsbostäder i Jämtland AB uppger i sin delårsrapport per 31 augusti 2015 att ekonomin är mycket god. Redan i bokslutsprognosen som gjordes i samband med vårens uppföljning angavs att ägarnas avkastningskrav skulle uppfyllas 2015. Preliminärt bokslut per sista augusti 2015 visar på drygt +6,3 Mnkr (resultat före bokslutsdispositioner och skatt). Prognosen för helåret 2015 visar preliminärt på resultatet +3,1 Mnkr. Nettoomsättningen är ca 28 Mnkr.

Soliditeten, betalningsförmågan på lång sikt, var drygt 29 % år 2014. Det är en ökning med ca två procentenheter från föregående år. Ägaren har inte formulerat något krav för soliditeten i ägardirektiven.

Fastighetslånen uppgick till 41,5 Mnkr år 2014, en minskning med 961 kkr mot året före. Marknadsvärdet för förvaltningsfastigheterna uppgår till 195 Mnkr enligt bolagets interna värdering.

Bolagets VD beskriver att största utmaningen idag är att hitta intressanta och prisvärda lägen för eventuell nyproduktion samt att fastigheterna behöver fortsätta underhållas och förädlas. Även hög omflyttning medför ökade kostnader för underhåll.

Inga större förändringar eller händelser uppges ha skett inom bolagets verksamhet eller ekonomi till och med augusti 2015.

Avkastningskravet

Enligt ägardirektiven ska bolaget ha ett marknadsmässigt direktavkastningskrav på minst 3 % enligt definitionen bruttovinst/marknadsvärde. Avkastningskravet ska uppnås som ett medeltal under en femårsperiod och som marknadsvärde används taxeringsvärde/0,75. Kravet ska gälla fullt ut från och med den femårsperiod som börjar 2015.

Bolaget definierar direktavkastningskravet utifrån driftnetto/marknadsvärde i stället för bruttovinst/marknadsvärde, som skrivs i ägardirektivet. Skälet till det uppges vara att begreppet driftnetto är praxis inom branschen, och att diskussion om detta skett med revisionsbyrå och handläggare inom region Jämtland Härjedalen. Landstingsbostäder i Jämtland AB uppger att driftnetto kan jämföras med bruttovinst. För ägaren är det marknadsmässiga avkastningskravet en viktig fråga att följa. Både måluppfyllelsen av dagens krav och vilken nivå som är den rätta inför framtiden.

Bilaga 1: Skrivning från Landstingsbostäder i Jämtland AB

Bilaga 2: Ägardirektiv

Landstingsbostäder i Jämtland AB – 2015-08-31

Bakgrund och fakta om bolaget

Landstingsbostäder i Jämtland AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs helt av Region Jämtland Härjedalen. Genom bolagsordning och ägardirektiv tydliggörs regionens intentioner med bolaget.

Verksamheten är lokaliserad inom fyra områden: centrala staden 241 lägenheter, Solliden med 101 lägenheter, Mariedal med 118 lägenheter samt Krokom med 7 lägenheter som förvärvades 1 april 2012. Totalt 467 lägenheter med en sammanlagd lägenhetsyta om 30 970 kvm. Dessutom finns 224 garage och 156 bilplatser. Bolaget äger vidare 10 bostadsrättslägenheter i sju föreningar, varav en lägenhet i Åre kommun och övriga i Östersunds kommun.

Kort beskrivning av bolagets verksamhetskrav, affärsmässiga krav enligt ägardirektiven

- bolagets verksamhet ska bedrivas för regionen, i första hand, i rekryteringsbefrämjande syfte
- bolaget ska arbeta i enlighet med kraven i miljöledningssystemen ISO 14001 och EMAS, ingen certifiering erfordras
- vid uthyrning ska alltid en viss prioriteringsordning gälla (framgår i ägardirektivet)
- bolaget ska vara en aktiv part på bostadsmarknaden
- bolaget ska fortlöpande informera ägarna om verksamheten genom översändande av protokoll från sammanträden och årsstämma
- bokslut ska lämnas in årligen, där ska även en beskrivning/verksamhetsberättelse av aktiviteter och verksamheten lämnas
- rapport om bolagets ställning per sista april och sista augusti ska lämnas till ägarna inklusive en prognos för helåret
- bolaget har ett marknadsmässigt avkastningskrav (driftnetto/marknadsvärde) som ska uppgå till minst 3 procent som ett medeltal under en 5-års period. Som marknadsvärde beräknas tax värde/0,75. Kravet kommer att gälla fullt ut fr. o m den 5-års period som börjar 2015.
- styrelsen har i uppdrag att organisera boendeinflytande

Organisation

Bolaget har en VD/förvaltare anställd på 80 procent. VD arbetar utifrån den VD instruktion som finns upprättad. Bolagets styrelse arbetar utifrån en fastställd arbetsordning som antas årligen, se bilaga. Bolaget har även två heltidsanställda bovärdar/reparatörer, de tar emot felanmälan och sköter reparationer, ronderingar och tillsyn inom fastigheterna.

Styrning och planering av verksamheten

Arbetsordningen innehåller en tidplan över året när olika aktiviteter ska utföras för att uppfylla ägardirektiven och följa aktiebolagslagen.

Vidare har styrelseledamöterna tillgång till en konferens i FirstClass som heter Landstingsbostäder. I den konferensen finns alla uppgifter om bolaget och dokument samlade. T ex protokoll, kallelser, ägardirektiv, VD instruktion, attestplan, budget, bokslut, delårsrapporter, arbetsordningen, årsredovisningar, förteckning över avtal, lista på

försäkringar, lånespecifikation, sammanställning över likviditet, miljöpolicy, upphandlingspolicy m m.

Alla protokoll översänds till ägarna enligt krav och i verksamhetsberättelsen i årsredovisningen stäms de olika kraven av och avrapporteras, se ÅR 2014.

I årsredovisningen rapporteras bland annat hur fördelningen av lägenheterna gjorts samt hur direktavkastningen utvecklas.

Vid varje styrelsemöte avlämnar VD en rapport om verksamheten och stämmer av beslutade åtgärder etc.

Bolaget har en miljöpolicy och miljöplan i tillämpliga delar enligt ISO 14001 och EMAS. Vid uppdateringen av miljöplanen som skedde senast 6 maj 2015 redovisas att bolaget kommer att uppfylla de detaljerade miljömål som är satta t o m 2015. Ett av bolagets mål är bland annat att minska den specifika energin (el- plus fjärrvärmeförbrukning) med 10 procent. T o m 2014 har bolaget minskat den specifika energin med 12 procent. Se bilaga.

Boinflytande

Den 26 maj 2015 bjöds bolagets hyresgäster in till en genreps föreställning med Cirkus Kul & Bus, detta i samarbete med bolagets lokala hyresgästföreningen. 40 talet hyresgäster med barn deltog. Boinflytande planeras årligen med ca en till två aktiviteter per år tillsammans med den lokala hyresgästföreningen. Oftast bjuder bolaget in till besiktning av fastigheterna tillsammans med den lokala hyresgästföreningen eller så bjuds samtliga hyresgäster in till bomöte. På bomötet informeras hyresgäster om organisationen, hyresförhandlingar m m och hyresgästerna får även möjlighet att t ex ge förslag på förbättring av utemiljö etc.

Styrelsearbete

Under 2015 har fyra protokollförda sammanträden hållits. Den 13 maj 2015 hölls bolagsstämman. Styrelsen idag består av ordförande Bengt Bergqvist, vice ordförande Cristine Persson och ledamöterna Judith Hult, Anna-Karin Vernberg och Börje Lundin. För kontroll och styrning av styrelsens arbete och ansvar finns en fastställd arbetsordning som uppdateras årligen.

Den 20 augusti 2015 deltog styrelsens ordinarie ledamöter samt VD i SABOs utbildning "Startskottet för nya styrelser". Utbildningen gav grundläggande kunskaper inom juridik och ekonomi som är nödvändiga för att en styrelseledamot på ett tryggt sätt ska kunna genomföra sitt uppdrag. Bland annat så behandlades delar av aktiebolagslagen samt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag för att klargöra vilka krav lagen ställer på företagets agerande både ur ett juridiskt och ett ekonomiskt perspektiv.

Ekonomi

Förutom bokslut för kalenderåret lämnas även en ekonomisk delårsrapport per den sista april och sista augusti till ägarna enligt ägardirektivet. Den innehåller även en prognos för helåret.

Ekonomi är mycket god i bolaget, den största utmaningen idag är att hitta intressanta och prisvärda lägen för en ev. nyproduktion samt att fastigheterna behöver fortsätta underhållas och förädlas.

Den underhållsplan som framtagits för de närmaste fem åren visar på ett fortsatt stort underhållsbehov. Bolagets fastigheter är byggda under åren 1936-1979 vilket innebär höga

kostnader för underhåll vid jämförelse med bostadsföretag som har yngre bostadsbestånd. Uppdatering av underhållsplanen utförs årligen och styrelsen antar planen i samband med budgetsammanträdet i december. I samband med styrelsemöte den 9 juni 2015 deltog styrelseledamöterna i en rundtur inom bolagets fastigheter. Detta för att ta del av utfört underhåll samt för att få kännedom om det underhåll som pågår samt det som planeras i framtiden.

Preliminära resultatet för bolaget, före bokslutsdispositioner och skatt, per sista augusti 2015 är 6 366 000 kronor i överskott.

I prognosen för helåret 2015 antas preliminärt ett positivt resultat uppgående till 3 101 000 kronor, vilket innebär ett överskott mot budget med 97 000 kronor.

Det har inte skett några större förändringar eller större händelser inom bolagets verksamhet eller ekonomi till och med augusti 2015.

Östersund 2015-08-31

Landstingsbostäder i Jämtland AB
Mona Olofsson, VD

Ägardirektiv Landstingsbostäder i Jämtland Aktiebolag (LS/49/2011)

Landstingsbostäder i Jämtland Aktiebolag nedan kallat bolaget, ägs till 100 % av Jämtlands läns landsting.

Ägaren tydliggör i dessa ägaranvisningar sina intentioner avseende inriktningen av Bolagets verksamhet utöver de förutsättningar som framgår av gällande bolagsordning.

Dessa anvisningar är styrande för Bolagets verksamhet efter beslut som fattas på årsstämman 2011.

1 Bolagets verksamhet och uppdrag

Landstingsbostäders uppdrag, enligt bolagsordningen, är att inom Jämtlands län förvärva, äga, bebygga, förvalta och avyttra fastigheter, tomträtter och bostadsrätter med huvudsakligen bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar.

Bolagets uppdrag är att främja bostadsförsörjningen inom Jämtlands läns landstings verksamhetsområde.

Bolaget får äga och bedriva internat, elevboende samt korttidsuthyrning av lägenheter till visstidsanställd personal.

2 Verksamhetskrav

Bolagets verksamhet ska bedrivas för landstinget, i första hand, i rekryteringsfrämjande syfte. Landstingsbostäder ska arbeta i enlighet med kraven i miljöledningssystemen ISO 14-001, anpassat till bostäder och EMAS (Europeiska miljöstyrnings- och miljörevisionsordning) dock erfordras ingen certifiering.

Vid uthyrning av bostäder ska alltid följande prioritetsordning gälla:

- Uthyrning till nyanställd svårrekryterad personal (vad som är svårrekryterad personal avgörs av chef ledningsstab personal)
- Uthyrning till svårrekryterad personal som redan är anställd, men som önskar erhålla bostad hos Landstingsbostäder
- Lägenhetsbyte för svårrekryterad personal
- Lägenhetsbyte för övriga boende
- Uthyrning till övriga landstingsanställda
- Uthyrning till icke landstingsanställda.

Utifrån bolagsordningen ska bolaget vara en aktiv part på bostadsmarknaden och redovisa detta varje år i årsredovisningen.

3 Verksamhetsplaner/uppföljning m.m.

Bolaget håller löpande landstinget informerad om verksamheten genom att översända protokoll från styrelsesammanträden. Detta gäller även protokoll från årsstämma.

I förvaltningsberättelsen ska, utöver krav i aktiebolagslagen, redovisas hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det landstingskommunala syftet.

I samband med att årsredovisningen lämnas ska Bolaget lämna en rapport till ägarna om genomförda aktiviteter.

- Utöver de krav som finns i aktiebolagslagen och bokföringslagen ska bolagets årsredovisning /bokslut samordnas med ägarnas årsredovisning
- Ett preliminärt bokslut ska vara inlämnat till ägarna senast under februari månad. Det reviderade bokslutet inklusive lekmannarevisorernas rapport ska vara ägarna tillhanda senast 1 mars.
- Rapporter om bolagets ställning redovisas till ägarna under löpande år per 30 april och 31 augusti. Dessutom lämnas prognos över helårsresultat. Rapporterna ska vara ägarna tillhanda senast 10 maj och 10 september.

Årligen anordnas ett informationsmöte där landstingsfullmäktiges ledamöter har möjlighet att ställa frågor till bolagets styrelse, VD och revisorer.

4 Avkastningskrav

Marknadsmässigt direktavkastningskrav (bruttovinst/marknadsvärde) ska uppgå till minst 3 %. Avkastningskravet ska uppnås som ett medeltal under en femårsperiod och som marknadsvärde används taxeringsvärde/0,75. Detta krav kommer att gälla fullt ut från och med den femårsperiod som börjar 2015.

5 Boendeflytande

Styrelsen har i uppdrag att organisera boendeflytande.

6 Årsstämma

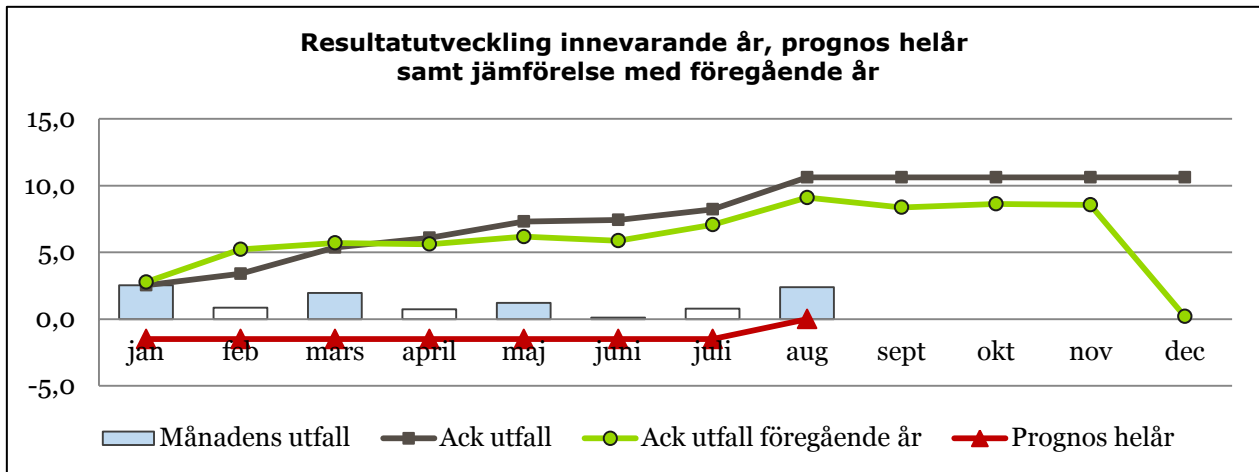
Bolaget ska årligen senast före utgången av maj månad hålla årsstämma.

Delårsbokslut augusti 2015

VÅRDVALSNÄMNDEN (VVN/27/2015)

Ansvarig
Lena Weinstock-Svedh

Sammanfattning

1 januari 2015 infördes politisk vårdvalsnämnd som under första tertialet haft tre möten. Utöver att ta del av informationer och utbildning i nämndens uppdrag har nämnden beslutat om bl a Hälsovalsbokslutet uppföljning av 2013 års granskning av sjukgymnaster och godkänt förfrågningsunderlaget för Hälsoval 2016.

Utöver uppföljningar av privata vårdgivare har ny granskning av sjukgymnaster/fysioterapeuter genomförts.

Verksamhet

Vårdvalsnämndens verksamhet består av tre olika uppdrag:

- Hälsovalet
- Privata vårdgivare
- Beställartandvård

Måluppfyllelse

Vårdvalsnämnden har inga produktionsmål att följa upp sin verksamhet mot. En uppföljning av vårdvalsnämndens verksamhetsplan har gjorts som lagts in i detta delårsbokslut.

De av vårdvalsnämnden planerad åtgärder/uppdrag som finns i verksamhetsplanen är antingen klara eller pågående.

Ekonomiskt utfall och prognos helår

Efter augusti har nämndens verksamheter ett överskott på 10,6 miljoner kronor. Helårsprognosen är ett oresultat.

Viktiga händelser under januari - augusti

1 januari 2015 infördes politisk vårdvalsnämnd .

Den årlig uppföljningen av föregående års verksamhet inom hälsovalet genomfördes under mars månad i form av muntlig dialog med vårdgivarna.

Revisionen har haft intervju med beställarchefen angående primärvårdens uppdrag.

Under perioden har en öronläkare med ersättning enligt lag och förordning om läkavårdsersättning samt en sjukgymnast med ersättning enligt lag och förordning om ersättning för fysioterapi, avslutat sina avtal med region Jämtland Härjedalen.

Vid den granskning av 10 sjukgymnaster/fysioterapeuter, verksamma enligt den så kallade nationella taxan, som genomfördes 2013, beslutades om en uppföljande granskning hos två av dessa. Uppföljningen genomfördes i januari och påvisade en avsevärd förbättring.

Ny granskning av ytterligare tio sjukgymnaster/fysioterapeuter har genomförts som visar att tre brister i journalföring och några saknar journalanteckningar i förhållande till utbetald ersättning.

Beslut om åtgärder fattas vid vårdvalsnämndens möte i september.

I och med Patientlagens ikraftträdande har, under årets första tertial, arbete pågått med att skapa rutiner för nationell listning.

Representanter från hälsovalskansliet deltar i Vinnova projektet som bl a handlar om utveckling av ersättningsmodell i primärvård.

En försäljning av sjukgymnastetablering har genomförts och ytterligare en är påbörjad.

Beställartandvården har träffat kontaktpersoner i länets alla kommuner i syfte att förbättra den uppsökande verksamheten och munhälsobedömningar

Med anledning av beslutet att lägga ned fem folktandvårdskliniker påverkas barntandvården. Ansökan har kommit från två privata företag om att få bedriva barntandvård.

Vårdvalsnämnden har haft tre sammanträden under perioden.

- Ärenden som hanterats:
 - Vårdvalsnämndens verksamhetsplan 2015 (VVN/1/2015).
 - Årsbokslut Hälsoval Region Jämtland Härjedalen (VVN/10/2015).
 - Vårdvalsnämndens internkontrollplan (VVN/6/2015).
 - Delegationsbestämmelser för vårdvalsnämnden i Region Jämtland Härjedalen (VVN/3/2015).
 - Anmälan av delegationsbeslut till vårdvalsnämnden (VVN/5/2015).
 - Omdisponering av budget för upphandlade privata vårdgivare (VVN/15/2015).
 - Remiss revidering av långsiktig utvecklingsplan område miljö (VVN/14/2015).
 - Månadsrapporter (VVN/19/2015).
 - Uppföljning vårdvalsnämndens internkontrollplan 2015 (VVN/17/2015).
 - Uppföljning av granskning genomförd 2013 av sjukgymnaster på den nationella taxan (VVN/16/2015)
 - Förfrågningsunderlag Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2016 (VVN/11/2015).
 - Delårsbokslut vårdvalsnämnd (VVN/18/2015).

- Förtroendemannautbildning
 - Leanutbildning.
 - Beställartandvård.
 - Nationella taxan - ersättningsetablering.
 - Förfrågningsunderlag hälsoval, medicinsk fotvård och allmäntandvård för barn och ungdomar 3-19 år.
 - Nämndens roll med arbets- och beslutsprocesser.

- Informationer
 - Regler för planering och uppföljning enligt Region Jämtland Härjedalens styrmodell.
 - Vårdvalsnämndens verksamhetsplan 2015.
 - Hälsoval, vårdval och LOV.
 - Resultat vårdbarometern.
 - Nationella patientenkäten.
 - Patientnämnden.
 - Långsiktig utvecklingsplan område primärvård.
 - Information öron-näsa-hals-läkare på nationella taxan.

Uppföljning av verksamhetsmålen

	= mållavvikelse med mer än 10 procent
	= mållavvikelse med mindre än 10 procent
	= målet är uppnått

Samhälle

Strategiska mål: Hållbar utveckling avseende ekonomi, ekologi och socialt.
Förbättrad psykisk hälsa och hälsofrämjande och trygghetsskapande levnadsvillkor.

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

SAMHÄLLE		
Vårdvalen ska utformas så att länets medborgare kan göra aktiva och medvetna val		
- Ge information om nya patientlagen till medborgarna.		
- Analysera konsekvenser av nya patientlagen vad gäller listningsregler med mera.		Pågår nationellt
Vårdvalssystemen ska främja utveckling av länets näringsliv inom hälso- och sjukvårdssektorn		
- Att ha beredskap inför eventuellt borttagande av etableringsfrihet och möjlighet att stödja geografiska områden med riktade anslag.		Ej aktuellt
Privata vårdgivare ska ges samma förutsättningar som regionens egna vårdgivare		
- Följa nationell utvecklingen av övergångsregler om obligatoriet med tillämpning av lagen om vårdvalssystem (LOV) inom primärvård upphör.		Ej aktuellt
- Utveckla relationen med privata vårdgivare.		
- Formulera program med mål och riktlinjer för privata utförare (Nylag som gäller från 1/1-2015)		Påbörjat
- Granska 10 privata vårdgivare som arbetar enligt nationella taxan ur ett patientsäkerhets- och ekonomiskt perspektiv. Syftet är, dels att se om vårdgivaren lever upp till de krav som ställs i patientdatalagen, dels att se om regionen betalar ut rätt ersättning till vårdgivarna.		

Patient

	= målavvikelse med mer än 10 procent
	= målavvikelse med mindre än 10 procent
	= målet är uppnått

Strategiska mål: likvärdig och tillgänglig vård, vård efter behov och hälsofrämjande arbete, trygga patienter

Strategiska mål inom området patient för centrum CLV:

- Likvärdig och tillgänglig vård
- Vård efter behov och hälsofrämjande arbete
- Trygga patienter

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

PATIENT		
Hälsovalet ska utformas så att primärvården blir likvärdig i hela länet och med hög kvalitet		
- Inför regionfullmäktiges sammanträde i juni utarbeta ett förfrågningsunderlag för hälsoval 2016 med utgångspunkt från strategiska mål i regionplanen.		Kvarstår delar till november
- Följa upp hälsovalet 2014.		
- Analysera konsekvenser av ökat antal asylsökande i länet.		överlämnad till
Vårdvalet för barntandvården ska utformas så att den blir likvärdig i hela länet och med hög kvalitet		
- Inför regionfullmäktiges sammanträde i juni utarbeta ett förfrågningsunderlag för barntandvård 2016 med utgångspunkt från strategiska mål i regionplanen.		
- Följa upp vårdvalet 2014.		
Arbeta för jämlik tandhälsa i länet och tillgodose särskilt utsattas behov av tandvård t ex bedömningstandvård och nödvändig tandvård		
- Utveckla avtalsrelationen med folktandvården och länets kommuner.		Pågår
- Öka kunskapen hos länets medborgare om det reformerade tandvårdsstödet		
Den medicinska fotvården ska utmärkas av kvalitet, lättillgänglighet, kontinuitet, professionellt bemötande och god service		
- Analysera tillgången till den medicinska fotvården inom regionen utifrån behov.		Tillgång motsvarar behov idag

	= mållavvikelse med mer än 10 procent
	= mållavvikelse med mindre än 10 procent
	= målet är uppnått

Verksamhetsresultat

Strategiska mål: god ekonomisk hushållning med solidarisk fördelning där resurserna fördelas jämnt och jämställt, långsiktigt hållbar verksamhet utifrån socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv, effektiva processer.

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

VERKSAMHETSRESULTAT		
De vårdval som regionen har ska vara tydliga och stödja utveckling av effektiva processer mellan olika vårdgivare och olika vårdhuvud-män.		
- De vårdvalssystem som regionen har ska löpande följas upp och kraven och resultaten ska utvärderas.		
Vårdvalssystemens ersättningsmodeller ska utformas så att de får en styrförmåga som leder till tillgänglig, likvärdig vård som arbetar aktivt med ständiga förbättringar, forskning, utveckling och innovationer.		
- Under året följa de projekt för utveckling av ersättningsmodeller som VINNOVA beviljat. Det ska genomföras tillsammans med Västerbottens läns landsting, Bräcke och Ragunda kommuner.		

UPPFÖLJNING AV PRODUKTION, TILLGÄNGLIGHET OCH KVALITET

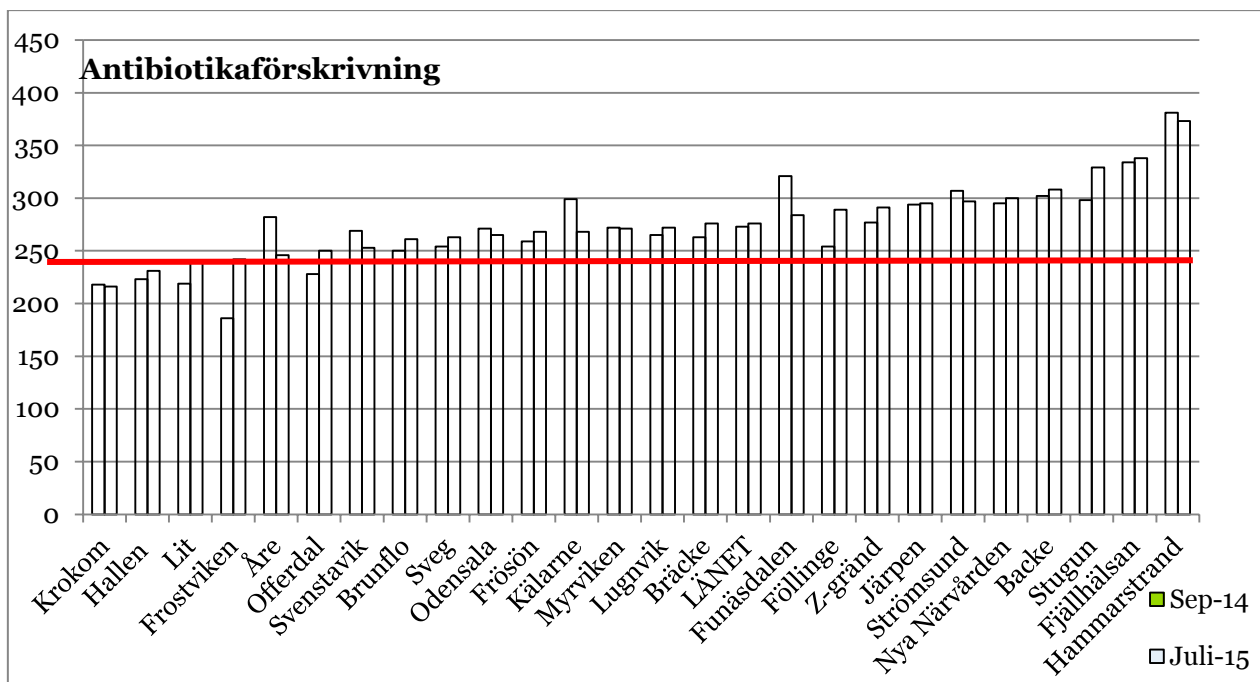
Köpt verksamhet antal besök Privata vårdgivare	Utfall 2012-08	Utfall 2013-08	Utfall 2014-08	Utfall 2015-08
Läkarbesök*	2 850	2 861	2 813	1 882
Sjukgymnastbesök**	38 026	37 869	36 130	28 550
Patienter som fått nödvändig tandvård	992	1 135	1 380	1 461
Pat som fått tandvård som led i sjukdomsbeh	226	172	214	231
Patienter med funktionsnedsättning (från 2013)		48	67	101
Antal som fått uppsökande munhalsbedömning	347	331	835	1 145
Antal barn som valt privat tandläkare	3108	3194	3172	3287

Kommentarer till utfall:

*Minskning beror på avslutat avtal med läkare

** Minskning beror på avslutat avtal om Feldenkrais och en sjukgymnast

	Telefontillgänglighet - Besvarat telefon, rådgivning/tidsbokning	7:an - Läkarbesök inom 1 vecka. Mål 100%
	Augusti	Augusti
Myrvikens hc	83	98
Svenstavik hc	82	91
Bräcke hc	70	83
Kälarne hc	86	84
Funäsdalens hc	89	97
Sveg hc	58	92
Föllinge hc	90	82
Krokoms hc	80	79
H-strands hc	59	73
Backe hc	88	98
S-sunds hc	71	93
Hallens hc	69	100
Järpens hc	85	94
Åre hc	97	98
Brunflo hc	68	86
Frösö hc	73	87
Lits hc	90	100
Lugnviks hc	71	86
O-sala hc	57	89
Z-gränds hc	55	95
Fjällhälsan	98	79
Offerdals hc	90	87
Nya Närvården	88	100
Närvård Frostviken	99	97

Uppföljning av Lean/förbättringsarbete

- - Ge exempel på resultat från förbättringsarbeten?

Ständigt förbättringsarbete pågår för att förenkla och kvalitetssäkra utbetalning till vårdgivare.

Enhetens bedömningstandläkare deltog i seniormässan på Gamla teatern i syfte att uppnå ett av enhetens mål som handlar om befolkningens kännedom om tandvårdsreformen. Ytterligare insats i frågan har genomförts i form av information till medborgare på regionens hemsida i juni.

Flödesschema för uppsökande tandvård är utfärdat.

Ekonomi

Analys av utfall och prognos på helår

Centrum 27

RR-kod 10-80

RR	Ack utfall	Ack utfall fg år	Ack utf-Ack fg år Diff	Utf ack - Ack fg år%	Utfall fg år	Årsbudg	Årsprogn	Årsprogn- Årsbudg Diff
Landstingsbidrag	432 781	425 546	7 235	2	638 459	649 304	649 304	0
Summa Landstingsbidrag	432 781	425 546	7 235	2	638 459	649 304	649 304	0
Kommuner o landsting	674	768	-94	-12	1 229	0	0	0
Tjänster, material, varor	132	132	0	0	188	0	0	0
Bidrag	47 260	53 183	-5 923	-11	77 406	5 612	5 612	0
Övriga intäkter	2 611	-901	3 512	-390	599	0	0	0
Summa Intäkter	50 677	53 182	-2 505	-5	79 422	5 612	5 612	0
Lönekostnader	-520	-1 073	552	-51	-1 594	0	0	0
Övr personalkostnader	-4	-7	3	-44	-579	0	0	0
Summa Personalkostnader	-524	-1 080	555	-51	-2 173	0	0	0
Köpt vård	-427 748	-422 838	-4 910	1	-645 673	-591 956	-591 956	0
Med diagnostik samt öv tjänst	-7 590	-7 566	-24	0	-10 996	-14 145	-14 145	0
Inhyrd personal	0	-2	2	-100	-2	0	0	0
Läkemedel	-8 486	-8 586	100	-1	-12 834	-15 343	-15 343	0
Övr verksamhetsnära kostn	-26 083	-26 074	-9	0	-41 130	-33 150	-33 150	0
Summa Verksamhetsnära kostnader	-469 907	-465 065	-4 842	1	-710 635	-654 594	-654 594	0
Lokaler, el, utrustning, rep	-257	-329	72	-22	-369	-22	-22	0
Transporter, resor	-1	0	-1	0	0	0	0	0
Sjukresor	-206	-180	-26	14	-264	-300	-300	0
Tjänsteresor, logi	-42	-60	18	-30	-208	0	0	0
Övrigt	-1 915	-2 918	1 002	-34	-4 029	0	0	0
Ohanterad obalans	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa Övriga kostnader	-2 421	-3 498	1 067	-31	-4 870	-322	-322	0
Summa Kostnader	-472 852	-469 633	-3 219	1	-717 679	-654 916	-654 916	0
Summa Verksamhetens nettokostnad	-422 175	-416 451	-5 724	1	-638 257	-649 304	-649 304	0
RESULTAT	10 606	9 095	1 511	17	202	0	0	0

Utfall 201508031		Intäkter	Landstings bidrag	Personal kostnad	Omkost nader	Resultat	Års- prognos
7037 - Hälsoval kapitering		49 117	394 344	-524	-435 796	7 141	0
varav Blank + 6515 dvs Kapitering		38 731	270 857	-524	-307 894	1 169	
varav 6529 - Lab o Röntgen		0	5 531	0	-5 793	-262	
varav 6548 - Läkemedelsbudget		10 386	104 621	0	-113 215	1 792	
varav 6711 - ATlön P vård		0	3 063	0	-2 141	922	
varav 6713 - STlön P vård		0	10 272	0	-6 753	3 519	
7055 - Kostnader privata vårdgivare		1 313	10 505	0	-10 244	1 574	0
7056 - Beställartandvård		247	27 932	0	-26 288	1 891	0
TOTALT		50 677	432 781	-524	-472 328	10 606	0

Redogör för avvikelser mot ack utfall föregående år samma period.

Resultatet är 1,5 mkr bättre än föregående år och orsakerna är:

Hälsovalets kst 7037 +- O Att stora överskott redovisas per augusti beror på att slutregleringar görs först i slutet av året när det gäller AT och ST-läkarersättningen och läkemedelsersättningen

Kst 7055, privata vårdgivare, har en ohanterad obalans motsvarande -740 tkr men beräknas gå +- O på grund av att en läkare avslutat sitt avtal

Kst 7056, beställartandvård, har en ohanterad obalans motsvarande - 748 tkr, beräknas ändå gå +-O då ersättningen för tredje steget i tandvården inte blir fullt utnyttjat

Redogör för arbetet med pågående besparingsåtgärder:

Se tabell nästa sida

Besparingsåtgärder per centrum

Centrum:

Datum:

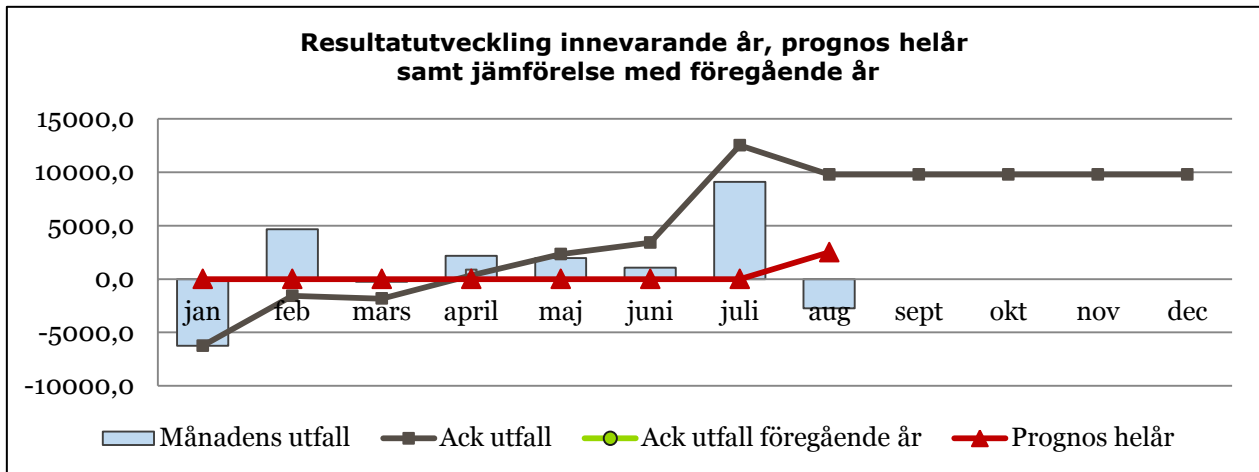
Beloppsgräns för redovisning av enskild besparingsåtgärd = 100 tkr

[illegible]

Delårsbokslut augusti 2015

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN

Sammanfattning

Verksamhet

Arbete med att skapa en helhet inom den nya organisationen Region Jämtland Härjedalen fortgår med oförminskad intensitet. Arbetet omfattar bland annat översyn av varumärke, lokaler, administration, folkhälsa och FoU med mera

Region Jämtland Härjedalen har tillsammans med 12 andra regioner i norra Sverige, norra Finland och norra Norge beställt en analys av OECD om läget i regionen och om hur tillväxten kan förbättras. Den slutliga rapporten från OECD beräknas kunna presenteras under 2017.

Inom kollektivtrafikens område har nytt uppdragsavtal, bolagsordning och ägardirektiv till Länstrafiken i Jämtlands län AB utformats. Revidering av Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 har skickats ut på remiss. Utredning om framtida organisationsform för länstrafiken pågår.

Regionala utvecklingsnämnden har fattat beslut om digital agenda för länet. En bredbandssamordnare är tillsatt, med uppdrag att uppdatera inventeringen av bredbandsutbyggnaden. En stor infrastrukturkonferens har planerats och genomförs i september.

Inom miljöområdet pågår en rad olika projekt med målet om ett hållbart samhälle och ett fossilbränslefritt Jämtland Härjedalen. I samverkan med Sveriges alla energikontor och Energimyndigheten har startats två projekt med mål att energieffektivisera små- och medelstora företag.

Som en av 20 regioner i världen har en rapport tagits fram där vår miljöpåverkan och utsläpp av växthusgaser redovisas. Rapporten ingår som ett underlag för kommande internationella förhandlingar inom klimatområdet. Denna första sammanställning kommer att presenteras på klimatmötet i Paris.

För folkbildningen noteras en fortsatt god tillströmning av elever till förvaltningens folkhögskolor. Såväl etablerade utbildningar som nystartade lockar många. Som exempel kan nämnas att Bäckedals plan för verksamhetsåret motsvarande 4000 deltagarveckor är en ökning på 16 % jämfört med 2014.

Under rapportperioden har ett intensivt arbete med ansökningar till EU:s sociala fond pågått. Inom ramen för EU:s ungdomsinitiativ har beslutats om ett stort projekt kring UVAS (ungdomar som varken arbetar eller studerar).

Inom folkhälsonätverken sker en samordning med övriga nätverk i länet, så att likartade reglementen finns.

Uppbyggnad av digitala informationsskärmar (HCTV) på länets hälsocentraler sker i syfte att ersätta analogt kampanjmaterial.

Från och med 2015 har Region Jämtland Härjedalen övertagit ansvaret för de regionalpolitiska medlen samt ansvaret för det regionala serviceprogrammet. En handlingsplan för 2015 har tagits fram och den fastställdes i juni.

Ekonomiskt innebär övertagande att Region Jämtland Härjedalen nu förfogar över totalt 114 miljoner kronor årligen i regionalpolitiska medel för företags- och projektstöd.

Under årets åtta första månader har nya beslut om företagsstöd fattats uppgående till 31 miljoner kronor.

Till de två första utlysningarna inom EU Strukturfonder 2015 (Regionala fonden) har ansökningar om projektstöd varit omfattade. Totalt har cirka 120 miljoner kronor ianspråktagits från årets och kommande års anslag. Ett 40-tal projekt är beviljade eller på väg att beviljas.

Region Jämtland Härjedalens samordningsfunktion inom integrationsområdet har under rapportperioden resulterat i ett större regionalt utvecklingsprojekt där ansökan om stöd beviljats från Socialfonden i Mellersta Norrland. Projektet kommer att pågå 1/9 2015 – 31/3 2018 och omsluter totalt 35 Mkr, varav stöd från ESF beviljats med 17 Mkr. Samtliga kommuner i regionen och arbetsförmedlingen medverkar.

En ny kulturplan tar vid 2015 när den nuvarande löper ut. Framtagandet sker i samverkan och dialog med kulturinstitutionerna, kommunerna, civilsamhället, kulturskaparna och i dialog med den nationella nivån. Beslut om planen tas i oktober. Prioriterade områden är kultur för alla, kulturskaparnas villkor och kulturdriven näringslivsutveckling.

Måluppfyllelse

Förvaltningens mål utgår från Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och Regionala utvecklingsnämndens fyra prioriterade områden:

- Näringslivsutveckling
- Inflyttning / demografi
- Integration

- Jämställdhet

För de mål där underlag finns tillgängligt efter augusti är graden av måluppfyllnad hög eller mycket hög med ett undantag. Undantaget gäller jämställdhet, där åtgärder kvarstår att göra.

För produktionsmålen konstateras att såväl Estrad Norr som folkhögskolorna Birka och Bäckedal når eller överträffar målen. Folhögskolorna har hittills redovisat vårterminen och hösten väntas följa samma mönster. Övriga verksamheter är av den art att numeriska produktionsmått inte är tillämpliga.

Ekonomiskt utfall och prognos helår

Resultatet efter 8 månader uppgår till ett överskott om 9 777 tkr.

Förvaltningens samtliga verksamhetsområden har budget i balans och prognosen till årets slut är + 2 500 tkr.

Viktiga händelser under januari - augusti

ETT Region Jämtland Härjedalen

Arbete med att skapa en helhet inom den nya organisationen Region Jämtland Härjedalen fortgår med oförminskad intensitet. Arbetet omfattar bland annat översyn av varumärke, lokaler, administration, folkhälsa och FoU med mera.

OECD-analys

Region Jämtland Härjedalen har tillsammans med 12 andra regioner i norra Sverige, norra Finland och norra Norge beställt en analys av OECD om läget i regionen och om hur tillväxten kan förbättras. En arbetsgrupp bestående av tjänstemän från regionerna arbetar med att ta fram materiel till OECD samt delta vid de seminarier och intervjuer som genomförs. Den slutliga rapporten från OECD beräknas kunna presenteras under 2017.

Kollektivtrafik

Inom område kollektivtrafik har utredningar genomförts och beslut fattats i RUN om:

- Nytt uppdragsavtal, bolagsordning och ägardirektiv till Länstrafiken i Jämtlands län AB
- Ändrad ägande för Norrtåg AB från Länstrafiken till Region Jämtland Härjedalen
- Taxor och produkter Norrlandsresan, samt prisjustering
- Beslut om trafikplikt Östersunds tätortstrafik
- Revidering av Trafikförsörjningsprogram 2016-2020, utskickat på remiss.
- Utredning om taxor och produkter för länstrafiken pågår.
- Utredning om framtida organisationsform för länstrafiken pågår

Bredband

Behovet av en regional bredbandssamordnare har aktualiserats i många sammanhang. Regionen och Länsstyrelsen har kommit överens om att samfinansiera en tjänst med placering på Länsstyrelsen under två års tid. En person har rekryterats. Regeringen har sedan slagit fast att bredbandssamordnare ska finnas hos den som har det regionala utvecklingsansvaret, d v s Region Jämtland Härjedalen. Staten medfinansierar tjänsten. Inom länet kommer tjänsten att placeras på Länsstyrelsen och medfinansieras av Region Jämtland Härjedalen.

Samverkan inom e- och IT-området

En förstudie kring regional samverkan i offentlig verksamhet inom e- och IT-området i Jämtlands län pågår. Samtliga kommuner och förbund, Region Jämtland

Härjedalen samt projekten kring eHälsa och eSkola är deltagande parter. Förstudiens syfte är att ta fram förslag på samverkansområden inom e- och IT-området, samverkansform och organisationsform. Förslagen ska presenteras under hösten

Hållbarhetsarbete

- Beviljad projektansökan Zerooil – biooil och inom projektet har nio rådgivningsbesök med konsult till företag och organisationer genomförts.
- Förlängning av projektet Energiklok BRF t.o.m. april 2015
- Grön näringslivsutveckling i Nordens gröna bälte - workshop i Åre 10 mars.
- Solenergidagar; Solskensdagen den 22 mars på Teknikland, informationskväll sole i Gäddede 25/3, soldag i Näversjön 26/4
- Planering av gemensam konferens kring miljö och energi med Tröndelag i mars 2015.
- Styrelsemöten med Vattenbrukscentrum norr AB
- Projektet vattenanvändningsplan Storsjön
- Initierat miljöcertifiering av regionalutvecklingsförvaltning.
- Möten med EFNS arbetsgrupp för energi, miljö, klimat.
- Som resultat av projektet "Jegrelius Utvecklingslab" startar företaget Recond Oil upp en laboratorieverksamhet på Frösön med 1,5 nyanställda.
- Beviljad förlängning av projektet "Samordning Biogas" för år 2015
- Lunchseminarium: Biogas i Jämtland 14/4 (samarbete med Designcentrum)
- Som resultat av träffar med förskolechefer i länet har projektförslag för Giftfria förskolor i Jämtland presenterats för Primärkommunala samverkansnämnden för diskussion och dialog kring ett eventuellt projekt.
- Ett PVC-fritt blodpåse-set ämnat för in-vitro tester på Karolinska har tagits fram och testats med vatten.
- I projekt PVCfreeBloodBag har senaste rapporten blivit godkänd varvid den andra utbetalningen kunnat ske. Nu har 80% av beviljat belopp utbetalats.
- Utredning/PM klar inklusive möte med branschen: Tekniköversikt för småskalig pastörisering av fiskrens och slaktavfall
- Workshop: "Slaktavfall till biogaskvalitet - vad kostar det?" 13/8 i Strömsund om hur vi kan få till stånd en hygieniseringsanläggning i Jämtland
- Utredning klar: "Förslag på affärsplan för pastörisering av slaktavfall i Jämtland"

- I projektet *Ny tallrik* samarbetar vi med nystartade företaget Blastic och Östersunds kommun för att testa en ny produkt. En del av arbetet innebär att ta fram underlag i form av en miljöbedömning som underlättar val av produkt och produktutveckling.
- En bedömning av miljöprestanda för den nya tallriken jämfört med fem andra tallrikar slutfördes under sommaren 2015.
- Jegrelius - har flyttat från Campus och sitter nu samlat med övrig regional utveckling på Österängen.
- I projekt Åre Krokom Östersund har ett omfattande GIS-material tagits fram. Det hölls en välbesökt workshop i april. Juni
- Tre interreg Europeansökningar har lämnats in gällande energieffektivisering (2 st) samt översiktsplanering/ekosystemtjänster (1 st)

Folkhälsa

- Folkhälsönätverken har genomfört sitt första möte den 27 mars. Det politiska folkhälsönätverket har valt ny ordförande, Anna Hildebrand (Mp), samt ny vice ordförande, Jörgen Persson (S).
- Folkhälsopolicyn är inne på det sista året vilket innebär att en revidering påbörjats. Den slutligt reviderade versionen kommer spridas ut till länets kommuner för inhämtande av synpunkter.
- Ett arbete har påbörjats att se över en samordning med övriga nätverk i länet så att likartade reglementen finns.
- Inom ramen för mobiliseringen genomfördes i januari den nionde spridningskonferensen som samlade över 300 personer. I april genomfördes en konferens om medberoende (före och efter djävulsdansen) som samlade över 400 personer. I maj genomfördes två föreläsningar om kosttillskott och doping.
- Under våren slutfördes arbetet med den regionala ANDT strategin som har utarbetats tillsammans med länsstyrelsen och polisen och Region Jämtland Härjedalen.
- Ansvarig utgivare för webbplatserna Riskbruk.se, Mobilisering mot droger, facebooksidan, mobiliseringmotdroger samt (levnadsvanor.nu)
- Uppbyggnad av digitala informationsskärmar (HCTV) på länets hälsocentraler i syfte att ersätta det analoga kampanjmaterialet
- Verksamhetsstöd och uppföljning till flertalet verksamheter inom den regionala ANDT strategin.

FoU Jämt

Implementering av evidensbaserad praktik (EBP) inom socialtjänstens område.

- FoU Jämt har presenterat länets arbete i posterutställning på Nordic conference:

implementation of evidence-based practice, Bergen 2-3 februari.

- FoU Jämt har en samordnande roll i Regionala utvecklingsgruppen (bildad februari 2014) vars första uppdrag är att utarbeta en handlingsplan för EBP inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård. Förslag till handlingsplan presenterades för Fredagsgruppen 24 april.
- FoU Jämt har tillsammans med Regionala utvecklingsgruppen påbörjat arbetet med att förankra den antagna handlingsplanen med målet att bidra till långsiktig kunskapsutveckling och att utveckla och stödja kvalitets- och förbättringsarbete.
- En pilotomgång med FoU-cirklar i EBP har avslutats i januari; två cirklar i Östersund och en i Krokom. Utvärdering visade positivt resultat. De två FoU-cirklar, en i Östersunds kommun och en i Bergs kommun, som har hållits under våren avslutades i maj. Halvårsuppföljningar har hållits för två EBP-cirklar som avslutades i januari.

Öppna jämförelser (ÖJ)

- FoU Jämt har en sammanhållande roll i det länsövergripande stödet i arbetet med öppna jämförelser inom socialtjänsten. ÖJ syftar till att ge underlag till kvalitets- och förbättringsarbete i verksamheterna.
- ÖJ-arbetet har fortsatt inom äldreområdet enligt den regionala arbetsmodell som blev antagen av SVOM i maj 2013. Förslag till indikatorer med gemensam förbättringspotential för huvudmännen är framtagna och presenterades för "Fredagsgruppen" den 24 april – prioriterade för fördjupad analys.
- Nya områden för regionalt stöd via FoU Jämt är områdena funktionsnedsättning samt sociala barn- och ungdomsvården. Utbildningsdag har hållits inom det förstnämnda området 22 april, och en andra dag hålls 8 maj. Motsvarande utbildning är planerad för barn- och unga och hålls 7 maj.
- Resultatet från SVOM's beslut om framtagna indikatorer med förbättringspotential är avrapporterat till arbetsgruppen inom äldreområdet. Regionalt stöd via FoU Jämt har påbörjats inom två nya områden; sociala barn- och ungdomsvården respektive funktionsnedsättning. Utbildningsdagar har hållits 7 och 8 maj. Analysprocessen från Socialstyrelsens publicerade resultat maj 2015 avseende området personer med funktionsnedsättning har påbörjats.

FoU-medelsprojekt

- Två lokala utvecklingsprojekt är påbörjade inom ramen för FoU-Jämtes sökbara medel; i Bergs kommun respektive Östersunds kommun. Ett tidigare FoU-arbete inom Östersunds kommun är avslutat och publikation utgiven. Ytterligare ett tidigare arbete pågår i Krokoms kommun.

Demografi

- Samordningsträffar med inflyttningsansvariga i samtliga kommuner har genomförts ca var 6 vecka
- Nordiska Ministerrådets demografiprojekt med Jämtland som Lead partner har avslutats med rapporter och åtgärdsförslag
- lösningsinriktad Konferens/workshop med 60 deltagare på temat demografi-/inflyttningsutmaningar
- medarrangör till "Välkommen hemtältet" vid Storsjöran

Regionalt serviceprogram

- Handlingsplanen för 2015 har tagits fram och den fastställdes i juni.
- Serviceforum Z har träffats två gånger under året.

Utvecklingsledare barn och unga

- Sedan den 1 januari är Familjehemscentrum igång. Familjehemscentrum är ett samarbete mellan länets kommuner där rekrytering, utbildning och utredning av familjehem sker. Syftet med centrumet är att öka kvalitén på de familjehem som används av socialtjänsten i länets kommuner. Under årets första fyra månader har Familjehemscentrum haft ärenden mot Åre, Krokom, Östersund, Berg, Härjedalen och Strömsund.
- Det regionala samverkansdokumentet, JÄMTBUS - Barn och unga i behov av särskilt stöd, reviderades i februari 2015. Den reviderade versionen ska nu spridas ut till länets kommuner.

eHälsa

- Handlingsplaner för att reda ut hur vi på bästa sätt förvaltar kommunernas SITHS-kort och HSA-information samordnat framöver har påbörjats.
- Genomfört en workshop för att ta reda på vad kommunerna bedömer är det viktigaste som projektsamordnaren ska jobba med under sista året, dvs 2015.
- Östersunds kommun bygger upp en "testbädd" för bland annat test och visning av e-hemtjänstprodukter. Målgruppen är leverantörer, personal, medborgare och övriga regionens kommuner.
- En gemensam kravspecifikation tas fram för att utreda om/hur/när vi kan enas om ett gemensamt verksamhetssystem i regionen.

Samordning social välfärd

Fortsatt samordning sker inom tjänsten för områdena eHälsa, personer med funktionsnedsättning, barn och unga, mest sjuka äldre och psykiatri.

Integrationsstrategin

Regionfullmäktige antog i februari integrationsstrategin för regionen som verksamhetsområdet processat fram i samverkan med kommunerna och övriga aktörer under 2014. Strategin är en plattform för det fortsatta arbetet med integration i regionen.

Region Jämtland Härjedalen har en samordnarfunktion som intensifierats under arbetet med strategin. Grunden för arbetet finns, förutom i integrationsstrategin, statens villkorsbeslut och i den regionala överenskommelsen, RÖK som reglerar samarbetet i länet kring integrationsfrågorna.

Överenskommelsen har under rapportperioden reviderats och innefattar nu även målgruppen asylsökande. I statens villkorsbeslut har regionen numera uppdraget att verka för att utveckla integrationsinsatserna utifrån ett tillväxtperspektiv.

Region Jämtland Härjedalens samordningsfunktion har under rapportperioden resulterat i ett större regionalt utvecklingsprojekt där ansökan om stöd beviljats från Socialfonden i Mellersta Norrland. Projektet kommer att pågå 1/9 2015 – 31/3 2018 och omsluter totalt 35 Mkr varav stöd från ESF beviljats med 17 Mkr. Samtliga kommuner i regionen och arbetsförmedlingen medverkar.

Ungdomsstrategin

Implementering har skett av den ungdomsstrategi som antogs under 2014 och regionen medverkar i ett läroprojekt kring ungdomspolitikerna inom ramen för SKL och RegLab.

Projektansökningar

Under rapportperioden har ett intensivt arbete med ansökningar till EU:s sociala fond pågått. Inom ramen för EU:s ungdomsinitiativ har vi samordnat en större gemensam ansökan från regionen kring UVAS (ungdomar som varken arbetar eller studerar). Socialfonden i mellersta Norrland beslutade bifalla ansökan 1 juni och i projektet medverkar samtliga kommuner och arbetsförmedlingen i regionen. Projektet ska förstärka de insatserna som görs för att ge arbetslösa ungdomar arbete eller studier i kommunerna

Området kompetens och utbildning har samordnat en större gemensam ansökan från regionens kommuner som avser utvecklingsarbete inom integrationsområdet, med huvudfokus på etablering på arbetsmarknaden. Projektansökan bifölls av socialfonden i mellersta Norrland 17 juni. I samma beslut bifölls också en ansökan från Region Jämtland Härjedalen som handlar om utveckling av studie- och yrkesvägledning samt lärlingsutbildning och lärcentra.

Då det gäller det tidigare projektet PlugIn, som motverkar avhopp i skolan, så har vi fått beslut om fortsättning i PlugIn 2.0 där vi deltar med fem andra regioner inom ramen för SKL.

IT Lärande

Området under perioden fortsatt att arbeta med utvecklingen av kommunikationsplattformen Zappa så att nya tjänster som efterfrågas kan erbjudas skolorna. Nytt avtal med kommunerna om plattformen Zonline har skrivits och den nya plattformen beräknas vara i drift under andra halvåret 2015.

Folkbildning

Under perioden har nya arbetslagsledare samt tjänsten som biträdande rektor vid Birka rekryterats internt. Arbetet med rekryteringen av ny rektor, som beräknas tillträda 1 december, har intensifierats.

Efter nyår startade en ny SMF-kurs (studiemotiverande folkhögskolekurs) i samarbete med Arbetsförmedlingen. Trots bra utvärderingar av tidigare kurser finns det svårigheter i anvisningarna av platser. Det låga antalet deltagare innebär att inga SMF-kurser genomförs nästa läsår. Etableringskursen för nyanlända som också den görs i samarbete med Arbetsförmedlingen är inne i sin andra 6-månaders period.

Birkas personal har haft möten med Arbetsförmedlingen för att utveckla samarbetet kring olika utbildningar. Det finns stora utvecklingsmöjligheter med andra partners och aktörer, såsom Arbetsförmedlingen och Lärcentrum.

I juni genomförde Birka 6 sommarkurser. Intresset var mycket stort och alla kurser var fullbelagda.

Bäckedals plan för verksamhetsåret motsvarande 4000 deltagarveckor är en ökning på 16 % jämfört med 2014.

Bäckedals kvalitetsgrupp har uppdraget att identifiera och utveckla skolans kvalitetskriterier. Under verksamhetsår 2015 ska dessa kriterier definieras ytterligare och utvecklas genom att kopplas till Bäckedals måldokument.

Under september 2015 startas en kurs i hållbar kunskap, som vänder sig till människor i vårt samhälle som vill få kunskap och färdighet för att leva ett mer resurssnålt och hållbart liv. Kursen vänder sig även till människor som aktivt vill påverka samhällsutvecklingen och uppmuntrar till entreprenörskap och företagsamhet, framför allt inom de gröna näringarna, med det hållbara samhället som mål.

Regionalpolitiska medel

Från och med 1 januari 2015 övertog Region Jämtland Härjedalen ansvaret för de regionalpolitiska medlen från Länsstyrelsen Jämtlands län. All personal som arbetade med företagsstödet har valt att följa med till Region Jämtland Härjedalen, vilket inneburit att arbetet med företagsstöd har fortsatt "som vanligt". Under årets åtta första månader har nya beslut fattats motsvarande 31 miljoner kronor.

Region Jämtland Härjedalen har även övertaget ansvaret för serviceprogrammet.

Ekonomiskt innebär övertagande att Region Jämtland Härjedalen nu förfogar över totalt 114 miljoner kronor i regionalpolitiska medel. Av denna summa avsätts cirka 70 miljoner kronor till företagsstöd och cirka 41 miljoner kronor till projektmedel samt 2,5 miljoner kronor till uppföljning och administrativa kostnader.

Till de två första utlysningarna inom EU Strukturfonder 2015 (Regionala fonden) har ansökningar om stöd varit omfattade. Inkluderande regionala projektansökningar och medfinansiering till Interreg har förfrågningarna om medfinansiering uppgått till mer än 228 miljoner kronor. I samband med den första prioriteringsomgången beslutade arbetsutskottet att lägga ut medfinansiering för projekt på flera budgetårs anslag så att fler projekt har erhållit beslut och därmed kunnat startas. Totalt har cirka 120 miljoner kronor ianspråktagits från årets och kommande års anslag. Ett 40-tal projekt är beviljade eller på väg att beviljas.

Kultur

En ny kulturplan för regionen åren 2015 -2018 är framtagen för verksamhet som omfattas av samverkansmodellen. Löpande samverkan sker med kulturinstitutionerna, kommunerna, civilsamhället, kulturskaparna och i dialog med den nationella nivån. Kulturplanen utgår från den regionala utvecklingsstrategin och beskriver resurser, mål och prioriteringar samt utgör underlag för det statliga stödet till kultur. Prioriterade områden under perioden är kultur för alla, kulturskaparnas villkor och kulturdriven näringslivsutveckling.

Regionala biblioteksuppdraget

Vid årsskiftet överfördes det regionala biblioteksuppdraget till länskulturen från Östersunds kommun. En ny regional biblioteksutvecklare har anställts och en regional bibliotekskonsulent har rekryterats med start i september.

Design

Designcentrum drivs vidare som mötesplats för fortsatt utveckling av näringarna samt för regional utveckling genom design. I koppling till RUS har en förstudie gjorts som syftar till att bygga en starkare KKN näring i regionen.

Bildkonst

Planerna att etablera Nationalmuseum Norr fortskrider. Region Jämtland Härjedalen stödjer arbetet, som leds av Jamtli. En konstpedagog utvecklar det pedagogiska arbetet mot skolan.

Slöjd och film

En ny EU ansökan planeras för samarbete över länsgränsen med Västernorrland och Norge. Inom slöjd

skapas verksamhet i nya former för nya målgrupper inom projektet Next Level Craft.

Dans

Det treåriga utvecklingsprojektet inom dans avslutas i augusti, men dansföreställningar kommer att erbjudas till skolorna även fortsättningsvis.

beaktas att utbudet är tillgängligt för alla med hänsyn till individer och grupper med särskilda behov. Samtliga regionala verksamheter har tillgänglighetsplaner där lätt avhjälpna hinder för personer med funktionsnedsättning samt åtgärder för tillgänglig web ska vara genomförda senast 2016. Samverkan med länets handikapprörelse har initierats.

Tillgänglighet

Fördjupad kvantitativ och kvalitativ redovisning av samtliga verksamheter görs till staten i april. Särskilt

Uppföljning av verksamhetsmålen

- = mållavvikelse med mer än 10 procent
- = mållavvikelse med mindre än 10 procent
- ▲ = målet är uppnått

Näringslivsutveckling

Mål och målvärde 2015		Utfall 2015-08 / Kommentar till utfallet
Fler arbetstillfällen och fler personer är företagare/företagssamma ¹ än idag	▲	Enligt tillgänglig statistik har antalet företagsamma under år 2014 uppgått till 14,5 procent av befolkningen i yrkesverksam ålder (16-74 år), vilket är en ökning med 0,2 procentenheter eller ca 200 personer jämfört med förra året. Andel kvinnor som är företagsamma uppgår till 8,7 procent (ca 3900 kvinnor), vilket är en ökning med 0,3 procentenheter eller 100 kvinnor från förra året. Som resultat av projektet "Jegrelius Utvecklingslabb" startar företaget Recond Oil upp en laboratorie-verksamhet på Frösön med 1,5 nyanställda, (maj 2015) Länskulturen följer upp KKN företagen (Kulturella och kreativa näringar) i länet inför årsbokslut.
Fler personer besöker vårt län än idag	▲	Sammantaget visar olika källor/ undersökningar att det totalt förläggs ca 10 miljoner övernattningar i regionen. Det är en ökning med knappt 0,4 miljoner (+4%) jämfört med 2013. Statistik från SCB visar att antalet kommersiella gästnätter har ökat med 7 % under 2014 och uppgår nu till 2 602 768 gästnätter, varav utländska gästnätter uppgick till 223 000. Den inresande turismen till Jämtland Härjedalen omsatte under år 2014 nästan 4,5 miljarder kronor. En marginell ökning med 23 miljoner kr jämfört med 2013. (Källa: JHT, SCB) Pågående processer kulturella besöksmål. Nationalmuseum Norr, strukturfonds-ansökan september. Höstpropositionen angående statlig medfinansiering. Nominering av världsarv Döda fallet
Ökade förädlingsvärden och mer försäljning utanför länet	■	Antal företag som säljer på en utländsk marknad uppgick 2013 till 429 företag. Ökat förädlingsvärde redovisas inte på grund av att statistik saknas.

¹ Som företagsam räknas individer som har en f-skattsesedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag.

		(Källa: Regionfakta)
Andelen ungdomar som slutar skolan i förtid ska vara betydligt under 10% samt den andel ungdomar som inom 4 år inte avslutat sina gymnasiestudier ska halveras.		Till följd av insatser som projekten PlugIn och Vinna har antalet avhopp minskat med 80 % sedan 2012. Idag är ca 2 % studieavbrott.
På specifikt utpekade stråk (E14, E45 och Rv 84) har åtgärder påbörjats för att nå tillgänglighets och trafiksäkerhetsmålen		I gällande nationell transportplan finns medel avsatta för att dra vägarna E 14 och E 45 utanför Brunflo. Trafikverket har påbörjat planarbetet för denna förbifart och ett samrådsunderlag har tagits fram i mars 2015. När det gäller Rv 84 har medel avsatts i gällande Länstransportplan och de första åtgärderna har genomförts under sommaren.
Persontrafik på tåg ökar – antal resenärer med regionaltåg ökar		Ny statistik för resandet på tåg redovisas så snart den finns tillgänglig. Arbetet att få till tågstopp i Näliden går framåt. Målet är att det kan tas i bruk under 2018.
Bredbandsutbyggnad ger 40% tillgång till 100 mbit/s (fiber) vid utgången av 2015		Enligt senaste statistik från PTS har idag 44 % av länets hushåll och företag tillgång till bredband med överföringshastighet om minst 100 Mbit/s.
Bidra till ett stärkt arbete i regionen för att minska de långsiktiga negativa effekterna av ett förändrat klimat vilket är av största betydelse för bland annat besöksnäringens vintersäsonger		Startat arbetet med klimatråd för länet gemensamt med länsstyrelsen. Arrangerat flera informationsaktiviteter för att uppmuntra till solenergi i länet Fortsatt samordning av och genomförande av aktiviteter för biogasaktörer i länet
Utarbetande av strategi och handlingsplan för internationella frågor		Diskussioner pågår om inriktning för Mid Sweden European Office och vårt internationella arbete pågår
Aktualisera Innovationsstrategin		Arbete pågår.

Inflyttning / demografi

Mål och målvärde 2015		Utfall 2015-08 / Kommentar till utfallet
Ny ungdomsstrategi med mål och åtgärder som syftar till att Jämtlands län ska vara en attraktiv region för ungdomar.		Ungdomsstrategin är utarbetad och arbetet med att implementera den pågår. Samtliga kommuner har medverkat. Samordnar och leder regionprojektet UVAS för ungdomars väg till arbete.

		Länskulturen anordnar årligen inflytandeseminarier för ungas delaktighet
Etablera ett långsiktigt arbete för att i ett kort perspektiv stabilisera regionens befolkningstal och i ett längre perspektiv öka detsamma.		Avslutat framtagande av bakgrundsmaterial, inklusive seminarium, tillsammans med kommunerna med stöd av Nordiska Ministerrådet. Uppstart av steg 2, långsiktiga modeller.
Genom samordning och upprätthållande av regionala samverkansarenor inom området social välfärd skapa förutsättningar för ett attraktivt län för boende och inflyttning.		Fredagsgruppen sammanträtt två gånger varav en gång varit en strategidag. L-IFO har sammanträtt två gånger varav en gång varit en strategidag. Barnarenan har sammanträtt två gånger. SVOM har sammanträtt en gång. Framtagande av balanslista för SVOM och Barnarenan för åren 2015-2016 har skett. Beslut kommer att tas under året. SocSam har sammanträtt en gång.
Kulturutbudet kännetecknas av förnyelse, hög kvalitet och variation. Minst 8 av 10 arrangörer/samarbetspartners nöjda.		Mäts inför årsskiftet genom enkäter och redovisas i årsbokslutet.
Länets barn och unga har kunnat vara delaktiga i och fått ta del av det regionala utbudet av scenkonst. Minst hälften av utbudet har riktats till målgruppen 0 -25 år		73 % av utbudet av scenkonst har riktats till barn och unga/augusti
Minst 50 procent av kulturutbudet har riktats utanför Östersunds kommun		57 % av utbudet har riktats utanför Östersunds kommun
Etablering av statistisk plattform ”Tillståndet i Jämtland”		Arbetet pågår

Integration

Mål och målvärde 2015		Utfall 2015-08 / Kommentar till utfallet
Ny Integrationsstrategi för ökad invandring till regionen och förbättrad integration. Fokus på arbete, språk och bostäder		Integrationsstrategin är antagen av regionfullmäktige i februari 2015. Strategin implementeras i regionen bl a genom en regional överenskommelse RÖK . Länskulturen medfinansierar ett integrationsprojekt kultur genom hembygdsrörelsen Heimbygda.

Samordna kommunernas utvecklingsarbete kring integration och mångfald. Statistik och analyser kring integration. Dialog med nationella nivån.		Samordnat dialogmöten och utvecklingsarbete mellan länets kommuner. Leder och samordnar det gemensamma regionprojektet Integration Jämtland Härjedalen.
Leda och samordna projektet "§37 strukturella medel" med insatser för att utveckla kommunernas mottagning både kvalitativt och kvantitativt. Skala upp de lyckade insatserna till större initiativ med stöd från strukturfonderna.		Projektet §37 pågår och har varit utgångspunkt för det gemensamma regionprojektet.
Medverka i den regionala överenskommelsen kring mottagande av nyanlända tillsammans med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, migrationsverket och kommunerna.		Arbetar med revidering av RÖK den regionala överenskommelsen.
Undersöka om möjligheter till samverkan med migrationsverket för förbättrat asylmottagande		Dialog pågår med migrationsverket och övriga berörda myndigheter.
Mobilisera civilsamhället, föreningar och enskilda i arbetet med integration och ökad mångfald.		Samlat och har dialog med frivilliga organisationerna kring integrationsfrågorna och asylmottagandet. Lagt in deras medverkan i regionprojektet.

Jämställdhet

Mål och målvärde 2015		Utfall 2015-08 / Kommentar till utfallet
Ökad jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att genomföra de aktiviteter som åligger regional utveckling i länets jämställdhetsstrategi.	 	Slutrapport har inlämnats till regeringen i december. Analys av resultat kvarstår att göra. En revidering av jämställdhetsstrategin pågår. Regionala utvecklingsförvaltningen har representation i styrgrupp för jämställd och jämlik verksamhet. Estrad Norr verkar för att öka antal kvinnliga musiker på skolscen med målet 45 % kvinnliga musiker. Per augusti uppgår andelen till 44 %.

Produktionsstatistik

	2015
Elevveckor (vårterminen)	
-Birka	EJ per augusti
-Bäckedal	EJ per augusti
Föreställningar (per 30/8)	
-Estrad Norr totalt	260
-varav andel för barn och ungdom	73%
-varav andel utanför Östersund	27%

Kommentarer till utfall:

Scenkonsten levererar gott resultat i förhållande till målen.

Medarbetare

Utförd tid januari - juli

Utförd tid (timmar)

	Totaler	2015			
Total utförd tid		160 349			
Ledning		18 673			
ÖvL/SpecL					
ST-läkare					
Underläkare					
Sjuksköterskor					
Undersköterskor					
Med.sekreterare					
Psykolog Psykoterap					
Paramed		551			
Admin personal		69 448			
Övrigt		71 677			

 Excel ProDiver

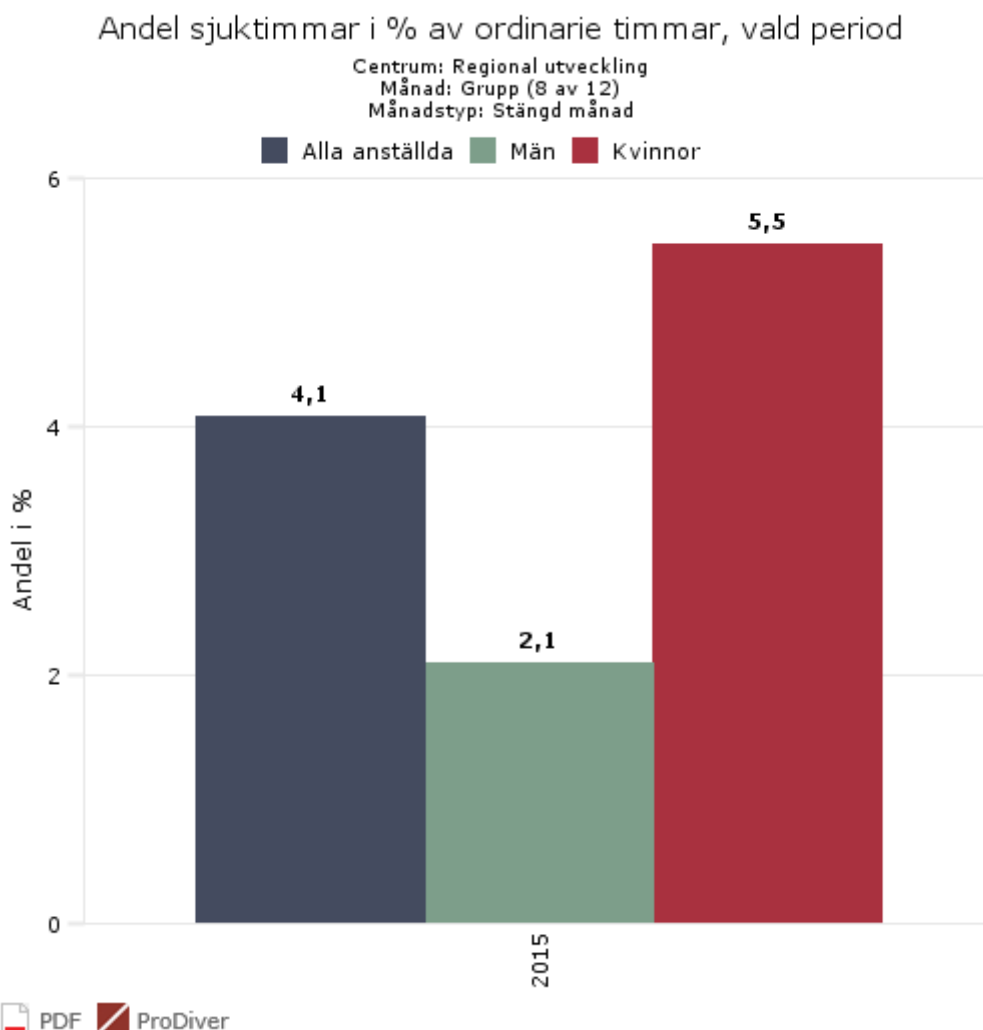
Kommentarer till utfall och gjorda åtgärder för att uppnå målet:

Regionala utvecklingsförvaltningen har inget fastställt mål för antal arbetade timmar.

Åtgärder som vidtas för att minska den utförda tiden:

För våra verksamheter är som regel ökad utförd tid en positiv utveckling. Det innebär att förtroendet från våra finansiärer ökar och att utvecklingsresurserna ökar. Detta under förutsättning att nettokostnaden inte överstiger tilldelade medel.

Sjukfrånvaro

Den för regional utveckling relativt höga sjukfrånvaro på runt 5 % från första delen av 2015 är nu på väg att stabiliseras till en mer representativ sjukfrånvaro på 3,5 till 4 % för helåret. Den högre frånvaron under tidigt 2015 härrör i stora delar från planerade operationer hos personalen under våren och influensa situationen under februari. Som tidigare är sjukfrånvaron hos kvinnorna ungefär dubbelt jämfört mot männens. Den högre sjukfrånvaron hos kvinnor kommer att analyseras vidare under hösten, efter genomförd medarbetarenkät.

Arbetsmiljö

Ventilationen är ett fortsatt problem i lokalerna på Österängskolan, då framförallt under årets kalla och varma perioder. Viss oro kan också märkas hos personalen med anledning av omorganisation och förestående omlokalisering. Problem med den lokala IT-miljön upplevs som störande på flera håll.

Uppföljning av Lean och annan kvalitetsutveckling

Lean

Förvaltningens ledningsgrupp har fått en grundläggande information om Lean och kommande inplanerad utbildning. Sedan tidigare arbetar förvaltningen med frågorna :

- Resultatfokus, värdet för medborgaren
- Medarbetaren som den viktigaste resursen för att göra verkstad av målen
- Utföra ett effektivt arbete av hög kvalitet
- Återkommande reflektera över vad vi gör, föra en dialog om vad vi inte ska göra

Annan kvalitetsutveckling

Vid förvaltningens ledningsgrupp i april togs ett antal punkter fram som ska utgöra grunden i kvalitetsarbetet:

- Kommunikation externt och internt
- Ledarskapsutveckling i grupp och individuellt
- Utveckling av arbetsplatsträffar och personaldagar
- Utveckling av kommundialogerna
- Introduktion i Lean (se ovan)
- Förtydliga nuvarande och kommande processer inom organisationen
- Tydligare fokus på det regionala utvecklingsuppdraget
- Dra nytta av regionbildningen vad avser kraft i utvecklingsarbetet och samverkan med andra verksamheter
- Tydligare resultatuppföljning och analys av resultatet
- Stärka utvecklingskraften hos medarbetarna

Målen i regionala utvecklingsstrategin RUS konkretiserats löpande och arbetas in i verksamhetsplanen. De återkommande kommundialogerna används för att i samverkan analysera genomförd verksamhet och hitta förbättringsområden.

Den kontinuerliga redovisningen till våra finansiärer av utvecklingsprojekten innebär en återkommande analys av genomförd verksamhet med fokus på hög måluppfyllelse.

Under året har ett arbete genomförts i syfte att utveckla de för förvaltningen gemensamma personaldagarna. Uppföljning av medarbetarenkäten innebär kvalitetsutveckling, med insatser för att förebygga stress. Balans mellan arbete och fritid är en pågående diskussion. Medarbetarsamtalet är viktigt för återkoppling.

Kulturen och folkhögskolorna gör årligen redovisningar till Kulturrådet respektive Folkbildningsrådet baserade på såväl kvantitet som kvalitet och utgör som en naturlig integrerad del i verksamheten.

Kulturens personaldagar, vid uppstart av verksamheten hösten 2015, innehöll temat styrkebaserad teamutveckling. Utbildningsinsatsen gav nya kunskaper och insikter som ska följas upp senare i höst.

Ekonomi

Analys av utfall och prognos på helår

tkr	Ack utfall 1508	Årsbudget	Årsprognos	Årsprogn-Årsbudg Diff
Regionbidrag	203 959	300 694	300 694	0
Summa Regionbidrag	203959	300694	300694	0
Avgifter	1 486	23 472	3 128	-20 344
Tjänster, material, varor	12 162	4 390	17 564	13 174
Bidrag	57 974	67 846	84 231	16 385
Övriga intäkter	5 121	5 637	6 970	1 333
Summa Intäkter	76743	101345	111 893	10 5487
Lönekostnader	-58 980	-86 866	-91 344	-4 478
Övr personalkostnader	-1 025	-1 028	-1 434	- 406
Summa Personalkostnader	-60005	-87894	-92 778	-4 884
Köpt verksamhet	0	-16 866	-5 032	11 834
Övr tjänster	-4 589	-6 286	-6 742	-456
Lämnade bidrag och material	-173 505	-240 757	-249 698	-8 941
Summa Verksamhetsnära kostnader	-178094	-263909	-261 472	2 437
Lokaler,el,utrustning,rep	-15 294	-37 779	-31 158	6 621
Transporter,resor	-1 030	-10	- 1 463	-1 453
Tjänsteresor, logi	-3 030	-3 475	-4 170	-695
Övrigt	-12 865	-7 740	-17 835	-10 095
Summa Övriga kostnader	-32 219	-49 004	-54 626	-5 622
Avskrivningar	-481	-1 084	-995	89
Finansnetto	-126	-148	-216	-68
Summa Kostnader	-270 925	-402 039	-410 087	-8 048
Summa Verksamhetens nettokostnad	-194 182	-300 694	-298 194	2 500
RESULTAT	9 777	0	2 500	2 500

Redogör för avvikelser mot ack utfall föregående år samma period.

Förvaltningen är ny från och med 2015. Att jämföra med gamla regionförbundet är inte relevant.

Redogör för årsprognosens avvikelse mot budget:

Av överskottet per 31 augusti om 9 777 tkr kan följande större poster identifieras:

- Ej nyttjat bidrag Nationalmuseum Norr + 1 066 tkr
- Ännu ej förbrukad medfinansiering i projekt 1 500 tkr
- Överskott interkommunala ersättningar + 867 tkr
- Birka + 1 924 tkr
- Bäckedal + 447 tkr
- Organisationsbidrag + 206 tkr

Verksamheten Företagsstöd ingick inte i årsbudgeten varför prognosen för både personalkostnader och externa intäkter justerats upp. Detsamma gäller nystartade utbildningar vid såväl Birka som Bäckedal.

Eftersom den rapport som ska användas ännu inte anpassats för våra verksamheter kommer en hel del budgetbelopp under "fel" rubrik. Rapporten kommer att uppdateras, men avvikelser kommer att bestå under detta år.

Ett annan osäkerhet vid budgetläggningen gäller projektverksamheten. Beroende på beslut hos de externa finansiärer vi söker stöd hos så kommer både kostnader och intäkter att avvika från budgeten (högre kostnader och högre intäkter). Vi gör löpande justeringar av prognosen, efter det att nya projektbeslut fattas. Nettokostnaden kommer dock inte att påverkas utan beviljat regionbidrag gäller.

Det finns i nuläget inget som tyder på att vi inte skulle hålla oss inom tilldelade ramar, det vill säga förvaltningen har budget i balans, vilket gäller samtliga verksamhetsområden. Totalt prognosticeras ett överskott om 2 500 tkr

Länstrafiken i Jämtlands län AB redovisar i sin senaste prognos ett överskott om 203 tkr till årets slut. Prognosen bygger på resultatet efter juli månad. Länstrafikens prognos ingår inte i förvaltningsorganisationens prognos ovan.

Orsaker till ändrad prognos jämfört med föregående månad:

Prognosen har förbättrats från +/- 0 till + 2500 tkr med anledning av:

- Senareläggning av byggstart för Nationalmuseum Norr
- Kortare prognoshorisont ger ökad säkerhet i samtliga verksamhetsområdens prognoser.

Redogör för arbetet med pågående besparingsåtgärder:

Inga åtgärder beslutade – inget behov i nuläget

Behov av ytterligare åtgärder för att komma i budgetbalans:

Budgeten för förvaltningsorganisationen bedöms vara i balans, med små överskott inom samtliga verksamhetsområden.

Investeringar

	Utfall jan – augusti 2015	Plan helår 2015	Plan helår 2016
Gjorda och planerade investeringar	5 041 tkr	5 300 tkr	1 200 tkr

Specificera gjorda investeringar större än 100 tkr	Jan – augusti 2015
Ljusscen, Estrad Norr	244 tkr
Mobilt teaterskåp, Estrad Norr	629 tkr
Överförda inventarier från Regionförbundet Jämtlands län, enligt överlåtelseavtal	3 190 tkr
Nyutrustning kontorsutrustning Företagsstöd	279 tkr
Lätt lastbil IVECO, Estrad Norr	506 tkr

Koncernen

Almi Företagspartner Mitt AB

När Almi summerar första halvåret och sommaren går mot sitt slut, kan konstateras att den positiva trenden håller i sig, med bland annat positiva nyheter om rekordhandel och bra beläggning i besöksnäringen.

Låneverksamheten går på högvarv och har per sista juli passerat 100 mkr i nyutlåning och därmed redan överträffat helåret 2014. Bolaget ser en fortsatt stark efterfrågan på tjänsterna, som delvis är driven av de möjligheter som det nya tillväxtlånet ger men även tack vare ett flertal intressanta satsningar och nyetableringar som kan landa under hösten.

Satsningen på tillväxtrådgivning ligger helt rätt i tiden och responsen från deltagande företag är mycket positiv. Drygt 60 företag är igång i bolagets tillväxtprocesser vilket är fantastiskt bra och allt pekar på att målen för året nås med råge. Detta i kombination med ökad utlåning ger förutsättningar för bra tillväxt i vår region och positivt utfall i våra framtida effektmätningar.

Satsningen på regionala exportcentra är något som fått uppmärksamhet i media, vad detta i realiteten ska utmynna är oklart idag. Bolaget har ett nära samarbete med Business Sweden, EKN och Handelskammaren och genom partnerskap i Enterprise Europe Network så ses goda möjligheter att ytterligare stärka samvekan.

Regeringens utredning av det statliga finansieringssystemet som presenterades innan semestern har många beröringspunkter med Almis verksamhet. Den är just nu ute på remissrunda och i koncernledningen pågår ett arbete med att komma in med svar på hur Almi ser på förslagen som presenterats i utredningen.

Resultatet per juni uppgår till – 671 tkr, vilket är i nivå med budget.

Länstrafiken i Jämtlands län AB

Under årets sju första månader är resandet 97 % jämfört med samma månad föregående år. Antal resor på tåg uppgår under samma period till ca 64 000, varav cirka 1000 elevresor. Det är en uppgång med 3000 resor jämfört med 2014.

Resandet inom Stadsbussarna uppgår till 102 % jämfört med samma period föregående år.

Bussgods visar för årets första sju månader ett underskott om -1,6 Mkr vilket är i nivå med budget. Antalet fraktsändningar är totalt cirka 2600 färre än föregående år.

Resultatet totalt för bolaget uppgår till + 2 665 tkr och prognosen till årets slut är ett överskott om 203 tkr

Torsta AB

Torsta har tillsammans med JHT, LRF Jämtland, Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen fått beslut på projektet Creative Region of Gastronomy, ett treårigt projekt med en omslutning på drygt 14 Mkr. Syftet är att maten skall bli en motor i den regionala utvecklingen och att lönsamheten hos företagen skall öka.

Ett nätverk har startats för kostcheferna i regionens kommuner för att stärka dem i deras roll och hitta samarbetsformer inom olika områden.

Just nu går 78 elever på naturbruksgymnasiet och 24 elever på gymnasiesärskolan. 29 elever började i höst vilket är betydligt bättre än förra hösten då 21 började. Under våren beslutade vi att avveckla den egna hästverksamheten och från och med hösterminen köper Torsta all praktisk hästundervisning av Ås Ridskola.

Förstudien angående ombyggnaden av ladugården är klar och skall nu behandlas i enlighet enligt bolagsordningen.

Resultat för bolaget till och med augusti är -160 tkr. Prognos för helåret 2015 är beräknat till -922 tkr jämfört med budget + 299 tkr. Detta beror till största del på att vi inte har kunnat starta projekt i den omfattning vi hade planerat eftersom det nya programmet är försenat. Antalet elever som börjar är för litet även om det är en klar förbättring från förra året.

Mid Sweden Science Park AB

Under perioden har Mid Sweden Science Park arbetat med i huvudsak två större projekt (Peak Innovation 3 och Operativ nod för utveckling och innovation i Jämtland Härjedalen). Förutom projektverksamheten har utveckling av miljön och hyresservice skett.

Enligt styrelsebeslut har större fokus lagts på inkubatorverksamheten.

Parallellt med ordinarie verksamhet har mycket kraft lagts på att söka vägar för att hitta långsiktig grundfinansiering och utveckla organisationen. Den nya näringslivsplattformen "Samling Näringsliv" har förvärvat 55% av aktierna och styrelsen har ändrats och innehåller nu fem representanter från näringslivet, fyra från offentligheten samt en adjungerad från Mittuniversitetet.

För årets första sju månader redovisar bolaget ett noll-resultat.

Vattenbrukscentrum Norr AB

Vattenbrukscentrum och SLU har haft en arbetsgrupp med uppdrag att formalisera och säkerställa hur samarbetet ska utvecklas. Arbetsgruppen presenterade i juni slutversionen av rapporten och den innehåller formerna för vårt framtida samarbete. SLU är vår viktigaste kund.

Under 2015 har regeringen minskat anslagen för avelsprogrammet för regnbåge. Det kommer innebära problem för bolaget om inte anslagen höjs till 2016. Mycket tid har lagts på att bearbeta samtliga politiska partier och träffar har hållits med merparten av de landsbygdspolitiska talespersonerna. Detsamma gäller de som sitter i miljö- och jordbruksutskottet. I september hölls ett möte med Sven-Erik Bucht för att åter påtala behovet av avelsprogrammen för en växande näring.

Tillsammans med branschorganisationen Matfiskodlarna sker ett arbete för att matfiskodling av röding och regnbåge ska få en framträdande roll i den nya livsmedelsstrategin.

Utomhusdammarna har stängslats in för att inte behöva få avels- och sättfisk stulen. Vi kan inte fortsätta driva avelsarbete med regnbåge utan att säkerställa att våra avelsbesättningar inte blir stulna.

Bolaget genomför nu de energieffektiviseringar som vi planerat med bland annat nedgrävning av värmekulvert. Trots att det är en stor investering beräknar vi att den kommer återbetala sig på ca 3 år förhoppningsvis behöver vi inte heller elda olja kommande år.

Det har varit stor efterfrågan på sättfisk för sportfiske, vilket är positivt men tyvärr saknas kapacitet att helt tillgodose efterfrågan. Avtal har tecknats om försäljning av i princip all överskottsfisk från avelsprogrammet för röding de kommande åren.

För årets första sju månader redovisar bolaget ett underskott om 302 tkr, vilket är något sämre än motsvarande period föregående år.

Naboer AB

Tillsammans med föreningen Gränsfjällen Sylarna i samverkan har Naboer AB med stor energi arbetat på att samla fjällaktörerna för ett nytt projektconcept kring "Fjällkunskap – en del av vårt natur och kulturarv" Det är ett treårigt Interregprojekt där Naboer AB är projektägare och har projektledarställningen. Antalet medfinansierare är 18, inklusive Region Jämtland Härjedalen, så intresset är stort.

STF har utsett en grupp på åtta personer som i en inledande fas ska hjälpa till att lägga grunden för en femårig strategi för deras fjällprodukt i väglöst land. Bolagets VD är en av personerna i denna strategigrupp

Arbetet med att vidta åtgärder för St Olavsloppet långsiktiga utveckling har fortsatt och Naboer AB har bidrar dessutom löpande med ett administrativt stöd till loppet

Naboer AB har sedan i april tillsammans med intressenter för Elbanen STS, Atlantbanesamarbetet och Mittbanan arbetat fram ett underlag för en Interregansökan angående "Hållbar tågtransport i Atlantbanestråket". Det planeras en förstudie under 2016 som ska fånga upp behoven, sortera, diskutera prioriteringar, överblicka befintliga resurser samt göra typ en master plan för framtida insatser kring tågtrafiken i Nordens gröna bälte. Dessutom ska förstudien följa upp elektrifieringen av Meråkerbanan. Både näringen och de offentliga aktörerna deltar i detta.

Ekonomi per 150731 visar på + 495 tkr i resultat Prognosen är att det vid årsskiftet blir ett nollresultat efter dispositioner. Likviditeten är god, men omsättningen är lägre än samma period i fjol på grund av avsaknad av pågående projekt.

Likviditetsrapport 2015-08-31

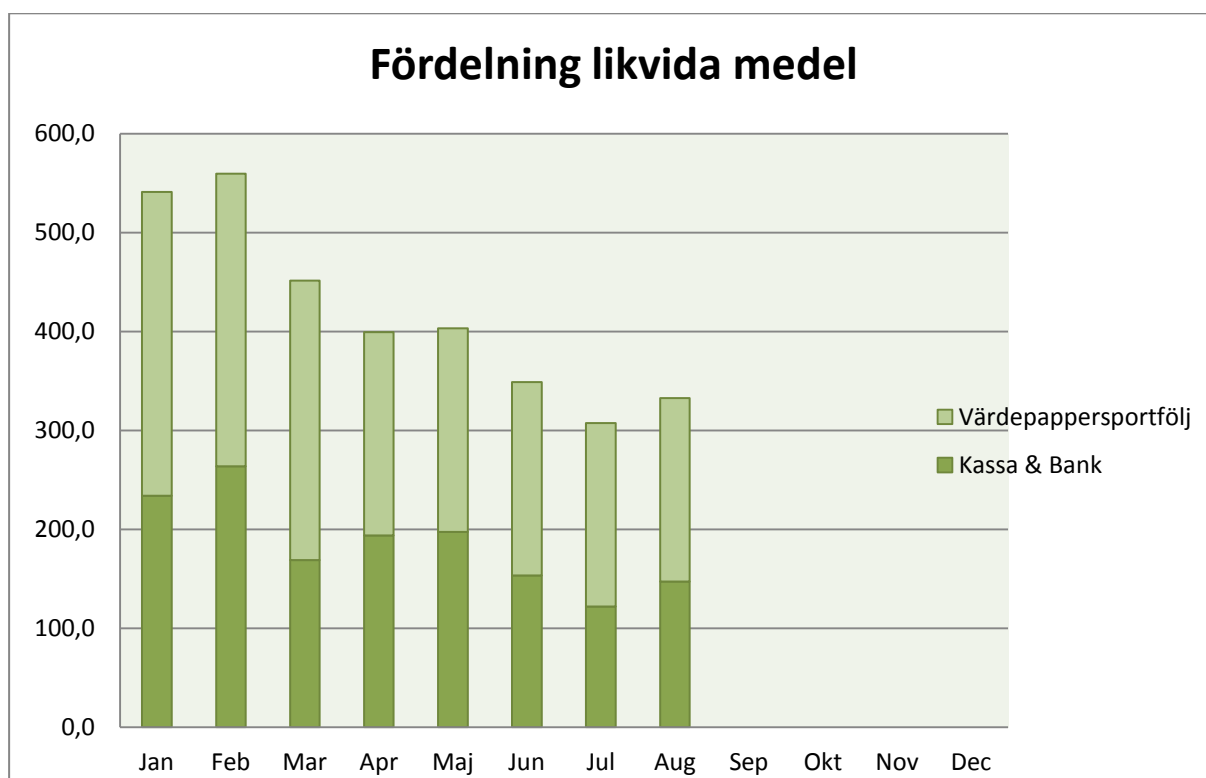
INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	LIKVIDITETEN UNDER 2015	3
2	DEN KORTA PORTFÖLJEN PER 2015-08-31.....	4
2.1	Den korta portföljens utveckling	5
2.1.1	Portföljens duration och utveckling	5
2.1.2	Ränteutvecklingen för räntepapper med kortare löptider	5
2.1.3	Betalningsberedskap.....	6
2.2	Kreditrating	7
2.3	Etisk klausul	7
2.4	Förvaltningskostnader	7
3	REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS PENSIONSPLACERINGAR	7
3.1	Utvecklingen på aktiemarknaderna	7
3.2	Ränteutvecklingen för värdepapper med längre löptider	8
3.3	Förvaltningen av pensionsportföljen.....	10
3.3.1	Placeringar/försäljningar av värdepapper	10
3.3.2	Placering i vindkraft.....	10
3.4	Pensionsportföljens utveckling	11
3.5	Portföljinnehavet per 31 augusti 2015.....	11
3.6	Kreditrating	12
3.6.1	Eksportfinans fondobligation	12
3.7	Etisk klausul	13
3.8	Konsolideringsgrad	13
4	DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN AUGUSTI 2015	15

1 LIKVIDITETEN UNDER 2015

Likvida tillgångar per 31 augusti 2015	Belopp i svenska kronor
Behållning kassa, bank, plusgiro	147 200 000
Kortfristiga placeringar(bokfört värde)	185 400 400
Summa likvida medel att avstämma mot likviditetsplanen	332 600 000

Bild 1:1 Fördelning likvida medel 2015-01-31 till 2015-08-31

Likviditeten består av medel i kassa och bank samt de lätt omsättningsbara värdepapperen i den kortsiktigt förvaltrade likviditetsportföljen. Likviditeten har påverkats negativt av lösen av LÖF revers på 82,3 miljoner kronor samt ökning av pensionsportföljens innehav på ca 11 miljoner kronor.

En försäljning av realräntepapper genererade en reavinst på 8,7 miljoner kronor.

Övrig differens beror på att summan av inbetalningar varit lägre än summan av utbetalningar.

2 DEN KORTA PORTFÖLJEN PER 2015-08-31

TILLGÅNGAR	Nominellt belopp Antal andelar 2015-08-31	Marknadsvärde 2015-08-31	Löptid	Rating (Moody's S&P)	Vikt	Duration
NOMINELLA RÄNTOR						
DNB Nor FRN 2018-05-07	6 000 000	6 053 958	2018-05-07	Aa3 A+	3%	0,2
General Electric 3,875% 2015-09-21	5 000 000	5 193 925	2015-09-21	A1 AA+	3%	0,0
Handelsbanken Kreditcertifikat iTraxx 170710	5 000 000	4 940 000	2017-07-10	WR AA-	3%	2,8
Industrivärden FRN 2015-11-20	6 000 000	6 008 436	2015-11-20	WR A-	3%	0,2
Landshypotek FRN 2018-04-27	8 000 000	8 050 872	2018-04-27	WR AAA	5%	0,2
Länsförsäkringar FRN 2018-05-15	10 000 000	10 100 620	2018-05-15	A1 A	6%	0,2
Nordea Bank Finland FRN CDS Atlas Copco 2018-07-20	5 000 000	4 989 000	2018-07-20	Aa3 AA-	3%	0,1
Nordea Bank Finland FRN CDS SKF 2018-07-20	5 000 000	4 989 000	2018-07-20	Aa3 AA-	3%	0,1
Nordea fondobl 17 Bluebay EM Bonds	2 000 000	2 012 200	2017-11-07	Aa3 AA-	1%	2,2
Nordea Hypotek AB FRN 2019-02-26	20 000 000	20 021 320	2019-02-26	Aaa NR	11%	0,2
Nordea kupongobl europeiska utdelningar	2 000 000	1 996 000	2016-12-30	Aa3 AA-	1%	1,3
SEK Kreditobligation iTraxx 2016-06-09 - lån 158	3 500 000	4 599 000	2016-06-09	Aa1 AA+	3%	0,8
Sveriges Säkerställda Obligationer AB 4,0 % 2017-06-21	20 000 000	21 651 578	2017-06-21	Aaa AAA	12%	1,8
Swedbank Hypotek AB 3,75 % 2017-12-20	40 000 000	44 524 400	2017-12-20	Aaa AAA	25%	2,2
TeliaSonera Kreditcertifikat	50 000	5 115 000	2015-10-05	A3 A-	3%	0,1
Västerås stad FRN 2017-08-28	10 000 000	10 026 700	2017-08-28	WR AA+	6%	0,2
Ålandsbanken FRN 3M stibor + 100bps 2017-06-12	8 000 000	8 095 800	2017-06-12	WR BBB	5%	0,0
Totalt nominella räntor		168 367 809			94%	1,0
Totalt räntor		168 367 809			94%	1,0
ALTERNATIVA TILLGÅNGAR						
Carlsson & Norén Macro Fund	43 697	5 316 196			3%	3,5
RO 4 Brummer och Partners	5 000 000	5 144 500	2016-07-28	Aa3 AA-	3%	0,2
Totalt alternativa tillgångar		10 460 696			6%	1,9
LIKVIDA MEDEL						
Likvida medel		0			0%	
Totalt likvida medel		0			0%	
TOTALT		178 828 505			100%	1,0

Instrumenten är indelade efter huvudsaklig exponering. Avkastningen per instrument är beräknat utifrån att instrumentet innehavs oavbrutet från den första dagen i månaden till den sista, inklusive eventuella utdelningar och kuponger. Avkastningen per delportfölj och totalportföljen är justerad för eventuella transaktioner som har gjorts under perioden, vilket gör att den kan skilja sig från genomsnittet av avkastningen på de enskilda instrumenten. Totaldurationen beräknas exklusive strukturerade produkter.

2.1 Den korta portföljens utveckling

2.1.1 Portföljens duration och utveckling

Placeringarnas genomsnittliga återstående löptid per 31 augusti 2015 var 1,0 år. Under år 2015 gav portföljen en avkastning på ca 0,70%. Det innebär en avkastning som var 0,75 procentenheter bättre än målet STIBOR en vecka plus 0,10 procentenheter, vilket motsvarar en snittränta under perioden om -0,05%.

Bild 2:1 Region Jämtland Härjedalens måluppfyllelse - avkastning på likviditetsförvaltning

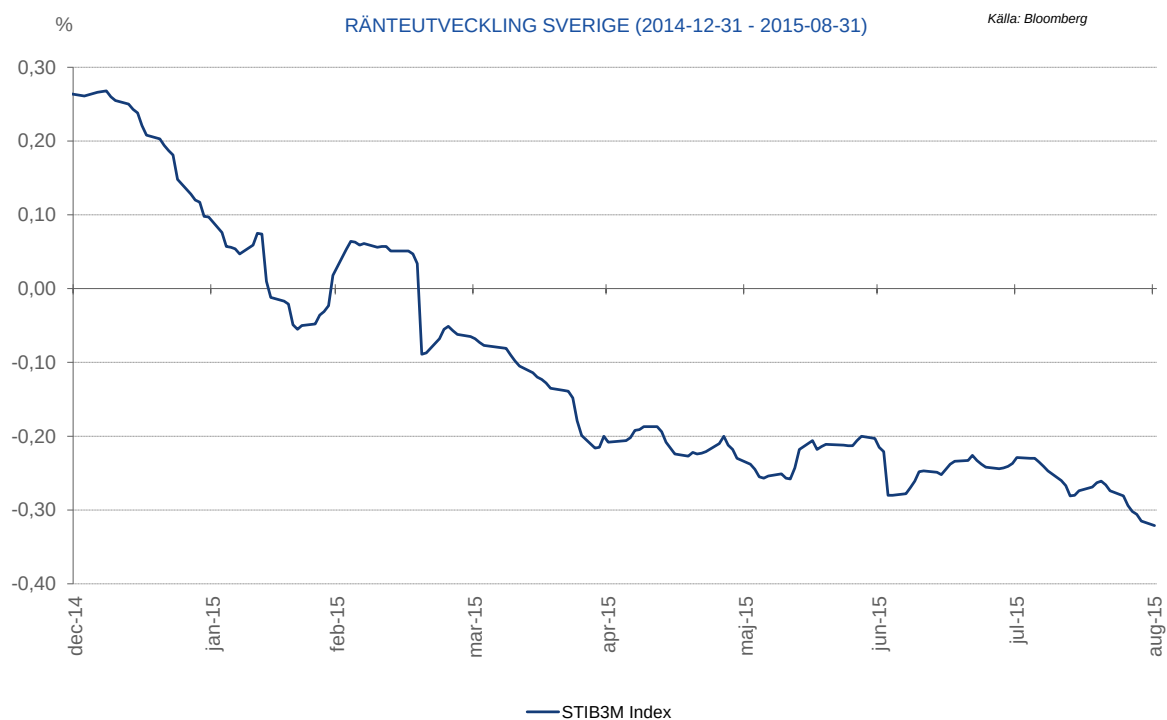
Avkastning	Utfall	Mål	Avvikelse
I procent på förvaltat kapital	+0,7%	-0,05%	+0,75%
I kronor	~1,6 mkr	~-0,1 mkr	+1,7 mkr

I kronor räknat innebär det att den kortsiktiga portföljen avkastat cirka 1,8 miljoner kronor bättre än målet hittills i år.

2.1.2 Ränteutvecklingen för räntepapper med kortare löptider

Vid senaste penningpolitiska mötet i början av september beslutades om att behålla reporäntan på -0,35%. Riksbanken menar på att den svenska konjunkturen stärks och att det finns en tydlig trend uppåt i inflationen. Trots att osäkerheten i omvärlden är fortsatt stor är konjunktur- och inflationsutsikterna i stort sett oförändrade sedan räntesänkningen i juli. Den expansiva penningpolitiken, med negativ ränta och tidigare beslut att köpa statsobligationer till årets slut, stödjer den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi så att KPIF-inflationen väntas vara nära 2 procent under 2016. Riksbanken uttrycker också att direktionen har fortsatt hög beredskap att göra penningpolitiken mer expansiv om inflationsutsikterna skulle försämrats.

Bild 2:2 Utveckling av 3 månaders STIBOR-ränta 2014-12-31 till 2015-08-31.
Källa: Bloomberg

2.1.3 Betalningsberedskap

Betalningsberedskapen per 31 augusti 2015 visas nedan.

Bild: 2:3 Region Jämtland Härjedalens betalningsberedskap 31 augusti 2015 i kronor

Tillgångar	Utfall	Mål
Kassa och bank	147 200 000	
Kortfristiga placeringar	178 828 505	
Checkräkningskredit	100 000 000	
Medel som kan betalas ut inom två dagar	411 576 031	65 000 000
Medel som kan betalas ut inom tre dagar	443 205 609	300 000 000

2.2 Kreditrating

Kreditratingen för värdepapperen i den korta portföljen har under 2015 hållit sig inom de limiter som anges i *Reglemente för kortsiktig likviditetsförvaltning, finansiering och skuldförvaltning*.

2.3 Etisk klausul

Placeringarna har följt den etiska klausulen i placeringsreglementet, som innebär att Region Jämtland Härjedalen inte får köpa värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet är produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobak eller alkoholvaror eller som har verksamheter kopplade till sexindustrin. Region Jämtland Härjedalen får inte heller köpa placeringar vars avkastning är beroende av utvecklingen av marknadspriserna på livsmedel.

2.4 Förvaltningskostnader

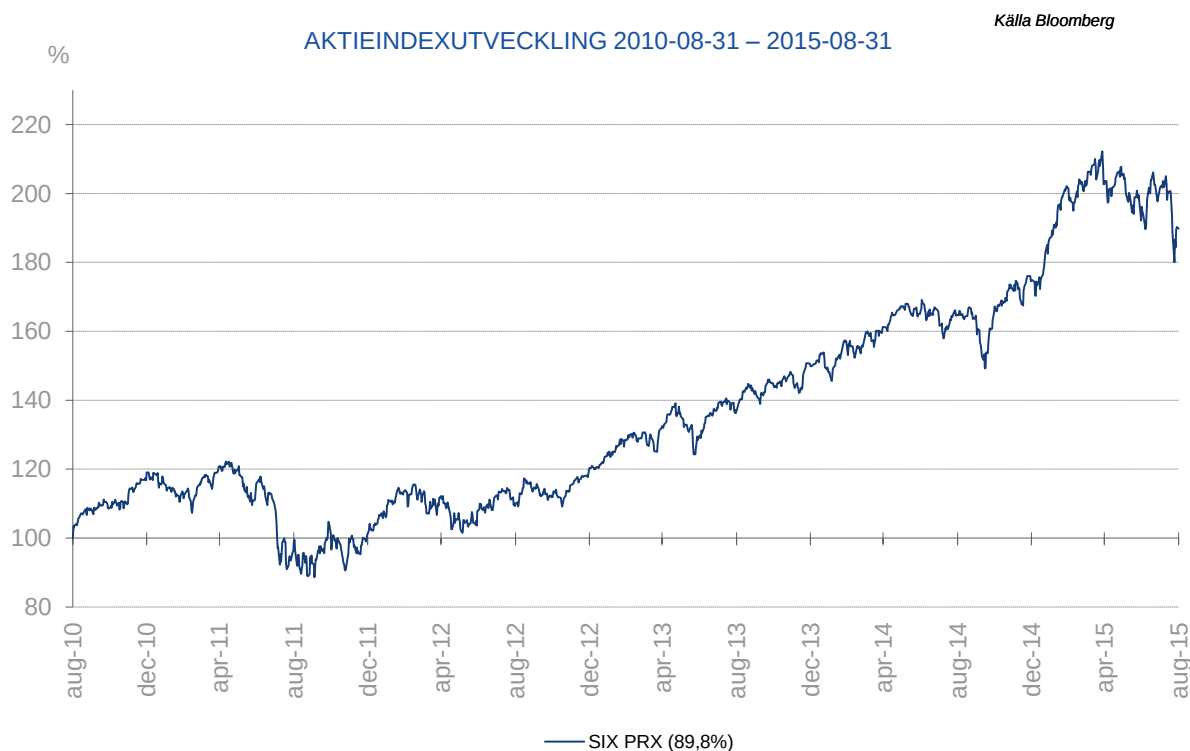
Kostnaderna för förvaltningen av den kortsiktiga portföljen och pensionsportföljen uppgick under perioden till 50 000 kr. I en del av värdepappershandeln tillkommer courtage vid köp och försäljning av värdepapper. Enligt gällande bokföringsregler räknas courtaget in i anskaffningsvärdet och dras ifrån vid försäljning varför denna kostnad inte kan särredovisas.

3 REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS PENSIONSPLACERINGAR

3.1 Utvecklingen på aktiemarknaderna

Den svenska börsen (SIX PRX) har under året (tom 2015-08-31) avkastat ca 8,7%. Den senaste tidens turbulens i Kina har bidragit till att värderingarna på de större aktiemarknaderna har fallit och att svängningarna har ökat, så även på den svenska börsen. Sedan den sista maj 2015 har MSCI World All Countries fallit med 8,3% och SIX PRX har fallit med 7,5%. Turbulensen i Kina beror främst på en avstannande tillväxt för landet som helhet som sammanfallit med att börsbubblan börjat pysa i allt högre takt. Dock är den kinesiska exponeringen inte alltför stor i de svenska börsbolagen och Sverige visar tecken på att konjunkturen stärks och stigande inflation. Riksbanken valde vid det senaste penningpolitiska mötet att lämna reporäntan oförändrad på historiskt låga -0,35%, främst av oron för en starkt svensk växelkurs. Även i Europa är fortsätter ECB att hålla styrräntan låg som ett resultat av att prognoserna för både tillväxt och inflation sänkts. Trots detta framstår aktiemarknaderna som fortsatt attraktiva, inte minst mot bakgrund av de låga räntorna, och då främst den svenska, europeiska och japanska börserna.

Bild 3:1 Utvecklingen på Stockholmsbörsen de senaste fem åren.
Källa: Bloomberg

3.2 Ränteutvecklingen för värdepapper med längre löptider

På räntemarknaden har den statliga nominella obligationen som förfaller 2020 fallit med 35,1 räntepunkter medan den längre obligationen som förfaller 2039 har stigit med 2,5 räntepunkter. Räntan på de statliga realränteobligationerna har dock fallit sedan årsskiftet. Den svenska statliga realränteobligationen som förfaller 2020 har fallit med 66,5 räntepunkter samt den längsta realränteobligationen förfall 2028 har fallit med 26,5 räntepunkter. Historiskt sett är räntorna i dagsläget på mycket låga nivåer.

Bild 3:2 Utveckling av nominella räntor mellan 2014-12-31 till 2015-08-31

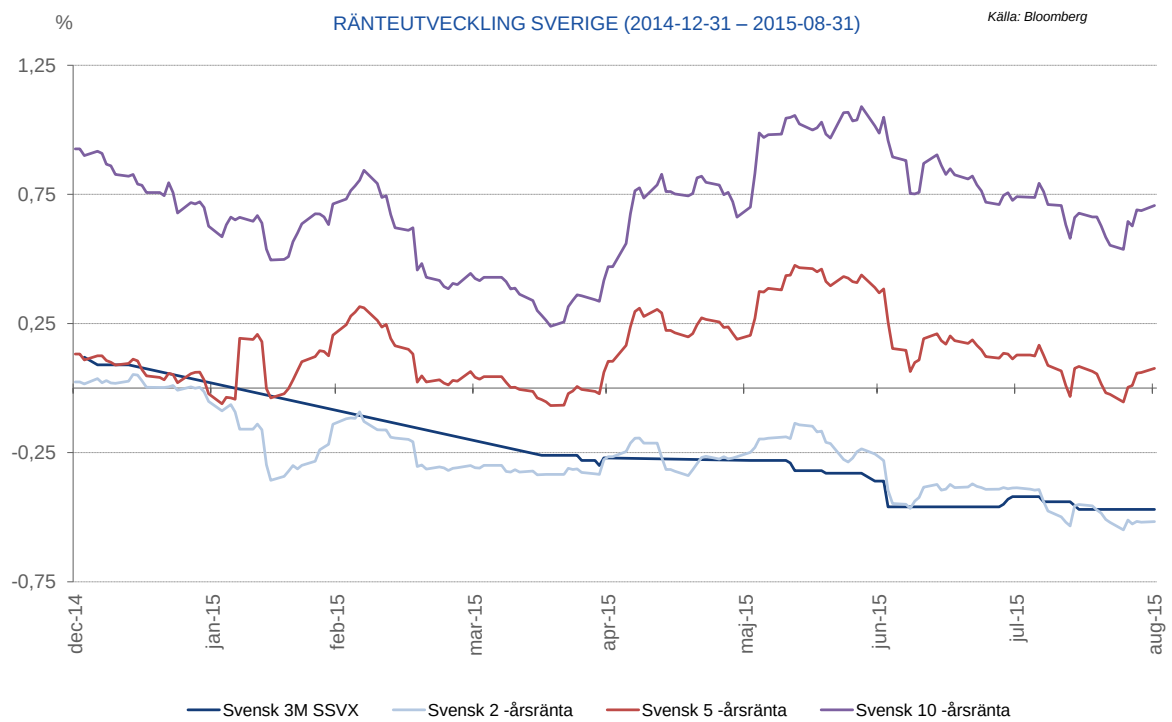
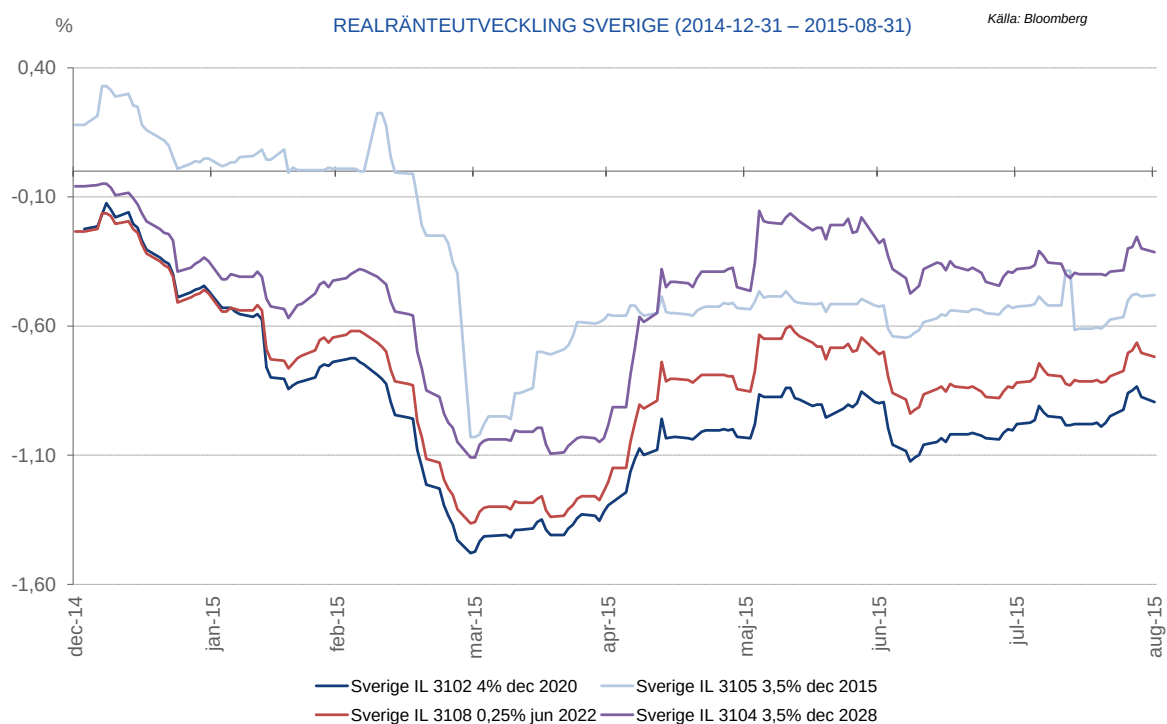

Bild 3:3 Utveckling av reala räntor mellan 2014-12-31 till 2015-08-31

3.3 Förvaltningen av pensionsportföljen

3.3.1 Placeringar/försäljningar av värdepapper

Under början av året har en del placeringar gjorts i portföljen. Placeringarna har framförallt inneburit ökning av innehav i aktieportföljen. Detta i form av placeringar i globala aktiefonder hos SEB och Handelsbanken. Innehavet i realränteobligationen Swedbank Hypotek 4,0% 2020-12-01 har avyttrats.

3.3.2 Placering i vindkraft

År 2010 beslutade fullmäktige att Region Jämtland Härjedalen skulle köpa ett vindkraftverk, både för att bidra till ökad andel förnybar energi i Sverige och för att sprida investeringarna för framtida pensioner på fler tillgångar än aktier och räntepapper.. Vindkraftverket är klart och togs i drift för Region Jämtland Härjedalens räkning den 1 November 2014 och är placerat i Mortorp strax utanför Kalmar.

Totalt anskaffningsvärde blev 36,1 miljoner kronor. Vindkraftverket kommer tillföras pensionsportföljen som planerat så snart alla detaljer kring avkastningsberäkningarna klargjorts.

3.4 Pensionsportföljens utveckling

Ränteportföljen har stigit med ca. 0,8% under perioden och aktieportföljen med 4,2%. Avkastningen på hela portföljen hittills i år är +1,1%.

Utveckling under 2015(mkr)	Räntor	Aktier	Totalt
Marknadsvärde 31/12 2014	337,3	51,3	388,6
Marknadsvärde 31/8 2015	339,6	66,4	406,0
Orealiserad värdeförändring 2015	0,8%	4,2%	1,1%
Fördelning tillgångsslag (marknadsvärde)	83%	17%	100%

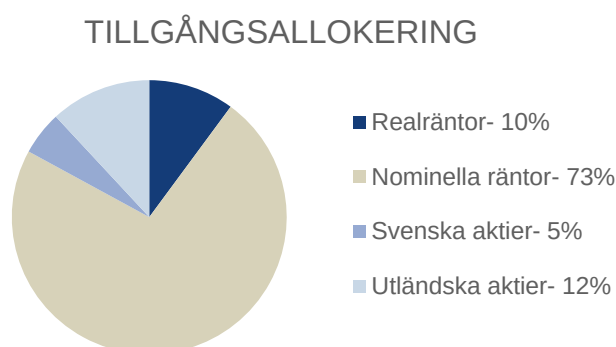
Värdepappers tillgångarna bokförs enligt lägsta värdes princip. Vilket innebär att det värde som är lägst av försäljningsvärde eller bokfört värde används som värdering.

Pensionsplaceringarna är långsiktiga och ingår inte i Region Jämtland Härjedalens kortsiktiga likviditet.

3.5 Portföljinnehavet per 31 augusti 2015

Pensionsportföljen har följande tillgångsfördelning:

Bild 3:5 Pensionsportföljen per 31 augusti 2015

Innehavet består av följande värdepapper:

TILLGÅNGAR	Nominellt belopp Antal andelar 2015-08-31	Marknadsvärde 2015-08-31	Löptid	Rating (Moody's S&P)	Vikt	Duration
NOMINELLA RÄNTOR						
Barclays Fondobligation 2019-03-10	200 000 000	200 000 000	2019-03-10	Ba3 BBB-	49%	3,5
DNB Bank ASA FRN 2015-10-20	4 000 000	4 137 693	2015-10-20	Aa3 A+	1%	0,1
Handelsbanken Korträntefond Sverige- Ack	155 043	16 219 056			4%	0,9
Kommuninvest EMB obligation lån 402	5 000 000	4 995 000	2016-01-25	- AAA	1%	0,4
Sveaskog 3,3 % 2015-10-12	12 600 000	13 016 724	2015-10-12	WR NR	3%	0,1
Sveaskog FRN 2015-10-12	9 000 000	9 021 357	2015-10-12	WR NR	2%	0,1
Swedish Covered 131* 2015-11-18	25 000 000	26 016 890	2015-11-18	Aaa AAA	6%	0,2
Totalt nominella räntor		273 406 720			67%	2,6
REALRÄNTOR						
Akademiska Hus 3,5% 2015-12-01	20 000 000	25 304 855	2015-12-01	NR AA	6%	0,2
Svenska staten 3107 0,5% 2017-06-01	15 000 000	15 956 250	2017-06-01	Aaa AAA	4%	1,8
Totalt realräntor		41 261 105			10%	0,8
Totalt räntor		314 667 824			78%	2,4
BLANDFONDER						
Carnegie Strategifond G	402 816	49 040 153			12%	
Totalt Blandfonder		49 040 153			12%	
UTLÄNDSKA AKTIER						
Handelsbanken Global Dynamisk 90 Inst	36 647	5 060 934			1%	
SEB Etisk Globalfond	1 677 464	22 828 443			6%	
Totalt direktägda aktier och fonder		27 889 377			7%	
GLOBALA STRUKTURERADE PRODUKTER						
Handelsbanken AIO världen 2018-10-28	14 000 000	14 420 000	2018-10-28	Aa3 AA-	4%	4,4
Totalt globala strukturerade produkter		14 420 000			4%	4,4
Totalt utländska aktier inkl. strukturerade produkter		42 309 377			10%	
Totalt aktier		42 309 377			10%	
LIKVIDA MEDEL						
Likvida medel		0			0%	
Totalt likvida medel		0			0%	
TOTALT		406 017 354			100%	2,4
Instrumenten är indelade efter huvudsaklig exponering. Avkastningen per instrument är beräknat utifrån att instrumentet innehavs oavbrutet från den första dagen i månaden till den sista, inklusive eventuella utdelningar och kuponger. Avkastningen per delportfölj och totalportföljen är justerad för eventuella transaktioner som har gjorts under perioden, vilket gör att den kan skilja sig från genomsnittet av avkastningen på de enskilda instrumenten. Totaldurationen beräknas exklusive strukturerade produkter.						

3.6 Kreditrating

Sedan den förra likviditetsrapporten har inga förändringar skett av kreditbetygen för värdepapperen i pensionsportföljen.

3.6.1 Eksportfinans fondobligation

Som rapporterats i tidigare likviditetsrapporter, har Region Jämtland Härjedalen en obligation utgiven av det norska bolaget Eksportfinans. I november 2011 fick bolaget sin rating sänkt till en nivå som medför att denna placering ligger utanför Region Jämtland Härjedalens kreditlimiter enligt *Placeringsreglemente för förvaltning av pensionsmedel*. Kreditvärderingsinstitutet motiverade sänkningen med att osäkerheten ökat om bolagets framtid, efter att en av bolagets huvudägare, den norska staten, meddelat att de planerade att avveckla bolaget under ordnade former. Den norska staten hade beslutat att själva ta över bolagets huvuduppgift – att ordna exportfinansiering för norska exportföretag.

Avvecklingen av bolaget planerades ske genom att bolaget fick leva vidare tills alla dess lån och tillgångar hade förfallit, något som i enlighet med de olika lånens och tillgångarnas löptid, beräknades ske över en lång följd av år. Innan bolaget har avslutats får inga utdelningar till ägarna ske. Sedan beslutet, har bolagets långsiktiga avveckling följt planen.

Eksportfinans har under processen gjort ett flertal uttalanden där de meddelat att deras bedömning är att finansieringssituationen är god och att kreditkvaliteten på bolagets tillgångar är goda. De har även, antingen statliga garantier eller bankgarantier på utställda lån samt en kreditvärdig likviditetsportfölj som även delvis garanteras av ägarna. Eksportfinans har presenterat siffror för de kommande åren som visar att deras mål, att hålla det egna kapitalet intakt, kan uppnås, vilket kommer att leda till en ännu bättre soliditet under avvecklingstiden.

I Eksportfinans avvecklingsplan ingår inte någon förtida inlösen av upplåning. I halvårsrapporten för 2015 menade företaget på att den operativa rörelsen var fortsatt stabil under årets första sex månader. Samtidigt påverkades det finansiella resultatet positivt av en engångsintäkt på 26 miljoner NOK under andra kvartalet kopplad till tillbakaförandet av avsättningar hänförliga till Lehman Brothers. Risken för att Region Jämtland Härjedalen inte får tillbaka hela beloppet vid förfall bedöms vara således fortfarande vara mycket liten, både med hänsyn till bolagets mycket solida ställning och dess exceptionellt solida ägare, däribland den norska staten som är en av världens finansiellt starkaste nationer. Obligationen planeras att behållas i pensionsportföljen till förfall.

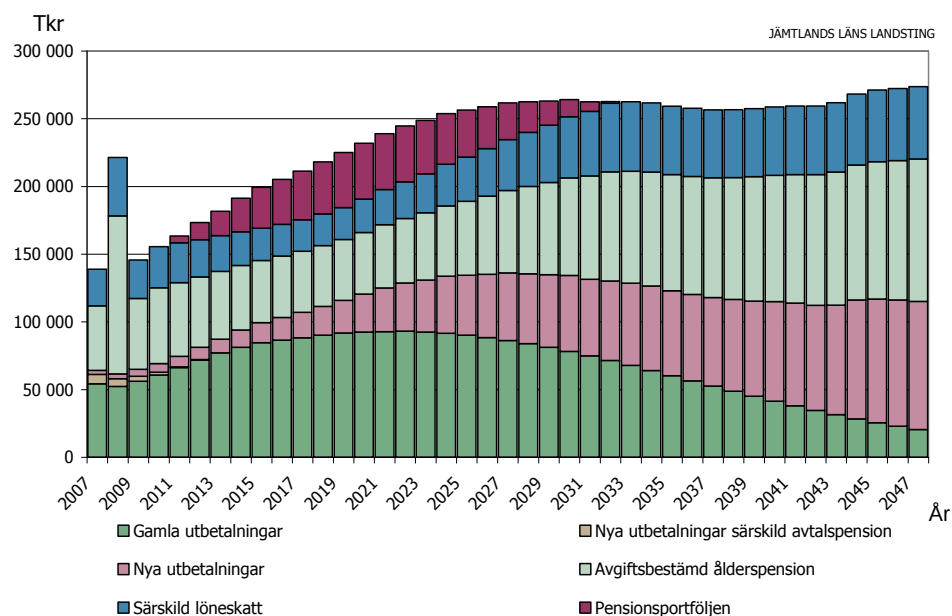
3.7 Etisk klausul

Placeringarna har följt den etiska klausulen i placeringsreglementet, som innebär att Region Jämtland Härjedalen inte får köpa värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet är produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobak eller alkoholvaror eller som har verksamheter kopplade till sexindustrin. Region Jämtland Härjedalen får inte heller köpa placeringar vars avkastning är beroende av utvecklingen av marknadspriserna på livsmedel.

3.8 Konsolideringsgrad

Den pensionsportfölj som Region Jämtland Härjedalen byggt upp ska i första hand användas till att kapa topparna på pensionsutbetalningarna under åren 2012-2032. Löptiden beräknad på denna period uppgår till ca 7,6 år. Pensionsportföljens löptid är 2,7 år.

Bild 3:5 Region Jämtland Härjedalens pensionsåtagande

Pensionsförvaltningens mål är att uppnå en konsolideringsgrad på minst 95%. Det innebär att den marknadsvärderade pensionsportföljen ska uppgå till minst 95% av den del av pensionsskulden som utgörs av yttersta delen i staplarna i bild 3:5. Konsolideringsgraden förbättrades under 2015 från 104,0 procent den 31 december 2014 till 110,6 procent den 31 augusti 2015.

4 DEN EKONOMISKA UTVECKLINGEN AUGUSTI 2015

Under de första åtta månaderna av 2015 har världens börser haft en varierande totalavkastning där de flesta avkastat positivt. Den svenska börsen (SIX PRX) har avkastat med +8,7%. Den globala börsen (MSCI World TR) avkastade 6,3% i SEK men -2,1% i lokal valuta. Tillväxtmarknaderna (MSCI Emerging Markets TR) har avkastat -5,4% i SEK och -12,9% i lokal valuta. Den europeiska börsen (Eurostoxx50 TR) har avkastat +6,6% i SEK och 6,1% i lokal valuta.

På valutamarknaden har kronan fortsatt att tappat mot de större valutorerna, (inom parentes kronans värde vid årsskiftet) . En dollar handlades vid månadsskiftet på 8,47 SEK (7,80 SEK) och det brittiska pundet handlades på 12,99 SEK (12,15 SEK). Mot euron har den svenska kronan stärkts marginellt och den handlades vid månadsskiftet på 9,48 SEK (9,44 SEK) och den japanska yenen handlades på 6,98 SEK (6,50 SEK).

När det kommer till tillväxten i världen så visar IMF:s senaste undersökning på stora regionala skillnader även om de breda globala indikatorerna pekar på en fortsatt ekonomisk återhämtning i världen. Den globala ekonomin väntas växa med 3,3% under 2015 och 3,8% under 2016. I USA fortsätter arbetslösheten att minska och den senaste sysselsättningsrapporten visar på att den amerikanska arbetsmarknaden är stabil. Detta i kombination med en fortsatt god utveckling på bostadsmarknaden banar väg för en räntehöjning av Federal Reserve under hösten. Den amerikanska ekonomin väntas växa med 2,5% under 2015, vilket är något sämre än prognosen från april. I Europa är återhämtningstakten oförändrad och tillväxten är fortsatt stabil trots Greklandsoron i början av sommaren. Kredittillväxten är nu positiv och sentimentsindikatorer såsom inköpschefsindex indikerar fortsatt expansion. Euro-området väntas växa med 1,5% i år. I Sverige pekar den senaste Konjunkturbarometern på att den svenska realekonomiska utvecklingen är stark. Den svenska reporäntan är i dagsläget historiskt låg sedan sänkningen till -0,35% i juli som gjordes av Riksbanken i juni. Tillväxten i den svenska ekonomin väntas ligga runt 3% för 2015.

	2013	2014	Projections	
			2015	2016
World Output 2/	3.4	3.4	3.3	3.8
Advanced Economies	1.4	1.8	2.1	2.4
United States	2.2	2.4	2.5	3.0
Euro Area 3/	-0.4	0.8	1.5	1.7
Germany	0.2	1.6	1.6	1.7
France	0.7	0.2	1.2	1.5
Italy	-1.7	-0.4	0.7	1.2
Spain	-1.2	1.4	3.1	2.5
Japan	1.6	-0.1	0.8	1.2
United Kingdom	1.7	2.9	2.4	2.2
Canada	2.0	2.4	1.5	2.1
Other Advanced Economies 4/	2.2	2.8	2.7	3.1
Emerging Market and Developing Economies 5/	5.0	4.6	4.2	4.7
Commonwealth of Independent States	2.2	1.0	-2.2	1.2
Russia	1.3	0.6	-3.4	0.2
Excluding Russia	4.2	1.9	0.7	3.3
Emerging and Developing Asia	7.0	6.8	6.6	6.4
China	7.7	7.4	6.8	6.3
India 6/	6.9	7.3	7.5	7.5
ASEAN-5 7/	5.1	4.6	4.7	5.1
Emerging and Developing Europe	2.9	2.8	2.9	2.9
Latin America and the Caribbean	2.9	1.3	0.5	1.7
Brazil	2.7	0.1	-1.5	0.7
Mexico	1.4	2.1	2.4	3.0

Källa: IMF

2015-09-02

Avdelningen för Ekonomi och styrning
Håkan Brynielsson
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Lisbet Mellgren

Landstingsstyrelserna och regionstyrelserna

Inbjudan att utse kontaktpersoner för arbetet med ny regional indelning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) inbjuder härmed styrelserna för landsting och regioner att utse kontaktpersoner inför det förestående arbetet med ny regional indelning och inför en första diskussion med den nya indelningskommittén den 21 oktober 2015.

Indelningskommittén består av Barbro Holmberg (ordförande) och Kent Johansson (vice ordförande) och har till uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Kommittén ska, enligt sina direktiv, föra dialog med landsting, kommuner, kommunala samverkansorgan, länsstyrelser, andra statliga myndigheter samt SKL och deras förslag vara väl förankrade hos berörda parter. Kommittén ska lämna sitt slutbetänkande 31 augusti 2017 och förslagen träda i kraft senast i januari 2023.

Frågan om Sveriges regionala indelning har diskuterats under lång tid utan att frågan har fått en lösning. SKL har kongressens uppdrag att verka för att den regionala indelningen ändras så att regionerna blir större och därmed färre. Därför har SKL en entydigt positiv inställning till att regeringen utsett en kommitté som i dialog med kommun- och landstingssektorn ska föreslå en ny indelning.

Kommittén har vid överläggningar med SKL:s Arbetsutskott framfört önskemål om att SKL bildar en referensgrupp till vilken landsting och regioner i varje län utser tre kontaktpersoner som tillsammans kan utgöra en nationell referensgrupp.

Kommitténs arbete har stor strategisk betydelse för hela sektorn och SKL:s arbetsutskott har därför beslutat inbjuda samtliga landsting/regioner att utse tre ledande politiska företrädare att utgöra länsvisa kontaktpersoner under arbetet med ny regional indelning. Dessa bör ha som uppgift att ta ett särskilt ansvar för att samordna diskussionerna i länet och att företräda länet vid nationella överläggningar och direkta kontakter med kommittén. De personer som utses av landstings- eller regionstyrelsen i respektive län bör representera majoritet och opposition men även länets kommuner, i förekommande fall genom regionförbund eller kommunförbund. SKL vill understryka vikten av att den primärkommunala sektorn finns representerad i kontaktgruppen.

SKL föreslår samtidigt att man inom respektive län bildar en arbetsgrupp för att möjliggöra en bredare representation såväl när det gäller partier som kommuner och

därmed medverka till ökad delaktighet och insyn. Under den fortsatta processen behöver självfallet formerna för dialog kunna ses över och vidareutvecklas.

SKL:s arbetsutskott kommer - tillsammans med indelningskommittén – att bjuda in kontaktpersonerna till en första gemensam diskussion den 21 oktober 2015. Närmare information om tid, lokal och program meddelas senare.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Kontaktpersoner utses för ny regional indelning

SKL inbjuder landsting och regioner att utse kontaktpersoner inför arbetet med ny regional indelning.

Regeringen tillsatte i början på sommaren en kommitté med Barbro Holmberg, ordförande och Kent Johansson, vice ordförande, som ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning. Kommitténs förslag bör vara väl förankrade så synpunkter ska inhämtas från bland annat landsting, kommuner, länsstyrelser och andra statliga myndigheter samt SKL.

- Frågan om den regionala indelningen har diskuterats under lång tid utan att den fått någon lösning. Därför ser vi positivt på att kommittén i dialog med kommun- och landstingssektorn ska föreslå en ny indelning av Sverige, säger **Lena Micko**, ordförande för SKL.

Kommittén har framfört önskemål om att SKL bildar en nationell referensgrupp till vilken landsting och regioner i varje län utser tre kontaktpersoner.

- För att arbetet snabbt ska komma igång inbjuder vi nu landsting och regioner att utse tre ledande politiska företrädare från varje län som blir kontaktgrupp både till kommittén och SKL. Vår förhoppning är att en första gemensam diskussion med kommittén ska ske redan i slutet på oktober, säger Lena Micko.

SKL har också utsett Håkan Brynielsson som från 1 september leder arbetet från SKL. Håkan Brynielsson var tidigare bland annat direktör för Regionförbundet i Kalmar län.

Kommittén ska lämna sitt slutbetänkande 31 augusti 2017 och förslagen träda i kraft senast i januari 2023.

SKL:s arbete med Regionfrågan

Hämta högupplöst bild på Lena Micko

Namn: Lisbet Mellgren

Titel: Handläggare

Telefonnummer: 08-452 78 22

E-post: Lisbet.mellgren@skl.se

Pressjour: 08-452 71 01

**Region Jämtland Härjedalens risk- och
sårbarhetsanalys 2015**

Version: 1

Beslutsinstans: Regionstyrelsen

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av
1.	2015-09-29	Nyutgåva	Regionstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BESKRIVNING AV REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE.....	5
1.1	Region Jämtland Härjedalens verksamheter	5
1.2	Organisation och tjänstemannaledning	5
1.3	Ansvar för kris- och katastrofmedicinsk beredskap.....	5
1.3.1	Planeringsorganisation.....	5
1.3.2	Krisledningsorganisation	6
1.3.3	Styrande författningar	7
1.3.4	Styrande interna dokument.....	7
2	BESKRIVNING AV ARBETSPROCESS OCH METOD	7
2.1	Arbetsprocess	7
2.2	Metod.....	7
2.2.1	Avgränsningar	8
3	IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET.....	8
4	IDENTIFIERADE KRITISKA BEROENDEN FÖR REGIONEN OCH DESS SAMHÄLLSVIKTIGA VERKSAMHET.....	9
4.1	Kritiska beroenden.....	9
4.1.1	Samverkan externt	9
5	RISKBEDÖMNING FÖR REGIONEN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE.....	11
5.1	Identifierade risker	11
5.2	Genomförda risk och sårbarhetsanalyser.....	11
5.2.1	Riskmatris på genomförda risk- och sårbarhetsanalyser	12
5.3	Planerade risk- och sårbarhetsanalyser 2015-2018	12
5.3.1	Klimatförändringar	12
5.3.2	Försvarsplanering	13
6	BEDÖMNING AV GENERELL KRISBEREDSKAP ENLIGT INDIKATORER SOM FRAMGÅR AV BILAGAN.....	13
7	BESKRIVNING AV IDENTIFIERADE SÅRBARHETER OCH BRISTER I KRISBEREDSKAP INOM REGIONEN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE	13
7.1	Brister i tekniska system	13
7.2	Brister i kontinuitetsplanering.....	14
7.3	Brister i information.....	14

7.4	Brister i utbildning och övning	14
7.5	Brister i samverkan	14
7.6	Brister avseende resurser	14

8 BEHOV AV ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT 15

8.1	Beslutade åtgärder	15
8.1.1	Kontinuitetsplanering	15
8.1.2	Snabb intern information	15
8.1.3	Trygghetscentraler	15
8.1.4	Klimatförändringar	15
8.1.5	Styrelse	16
8.1.6	Systematiskt säkerhetsarbete	16
8.2	Genomförda åtgärder	16
8.2.1	Evakueringsplanering	16
8.2.2	Kontinuitetsplanering	16
8.2.3	Särskild sjukvårdsledning	16
8.2.4	Övning	16
8.2.5	Säker ledningsplats	16
8.2.6	Gemensam riskanalysmodell	17
8.2.7	Ebolaplanering	17

9 BILAGOR..... 17

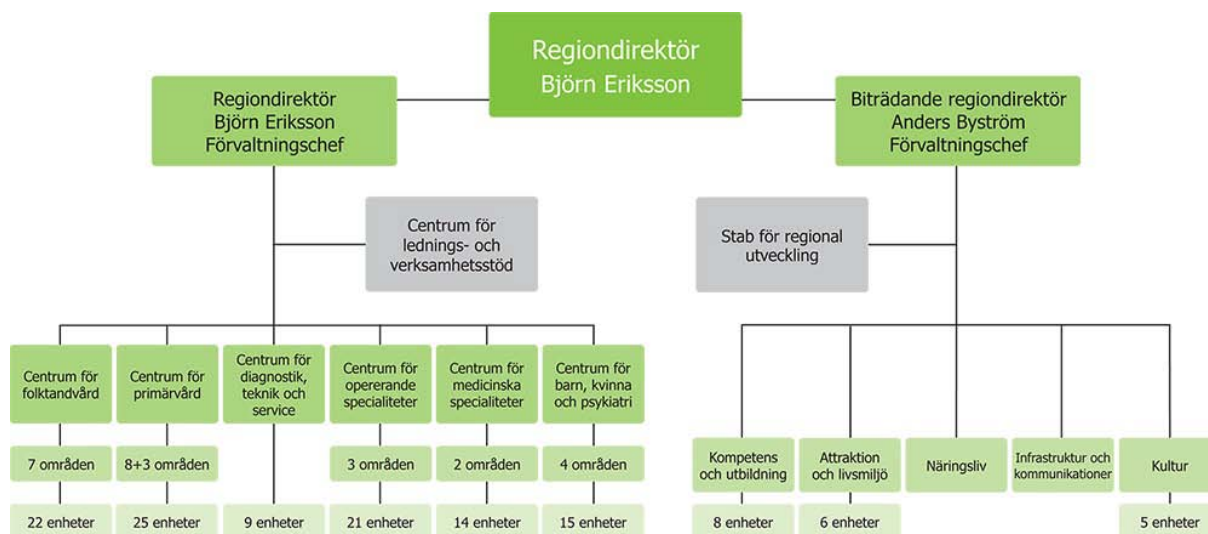
1 BESKRIVNING AV REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE

Jämtlands län är Sveriges till ytan näst största landskap med en befolkning på cirka 127000 personer och landskapet är ett av de landskap i landet med flest antal boende på landsbygden. Östersund är huvudort och enda stad i länet. I Östersund finns också länets enda sjukhus med specialistvård. Länet består av 8 kommuner, och Östersunds kommun är befolkningsmässigt den största med cirka 60 000 boende. Övriga kommuner har en befolkning på ca 7 000 till 15 000 invånare.

1.1 Region Jämtland Härjedalens verksamheter

Från den 1 januari 2015 bildade landstinget, regionförbundet samt vissa delar av länsstyrelsen Region Jämtland Härjedalen. Region Jämtland Härjedalen har cirka 4 000 medarbetare inom ungefär 130 olika yrken.

1.2 Organisation och tjänstemannaledning

1.3 Ansvar för kris- och katastrofmedicinsk beredskap

1.3.1 Planeringsorganisation

I regionens planeringsorganisation för krisberedskap ingår:

Beredschapschef
Informationssäkerhetssamordnare
Beredskapshandläggare

Anna-Lena Alfreds
Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö

2015-07-02

Dnr:RS/1224/2015

Säkerhetssamordnare
Regionalt säkerhetsråd
Regionalt krisledningsråd
Lokala kriskommittéer
Riskombud från regionens verksamheter
Tjänsteman i beredskap (TiB) funktionsträff

1.3.2 Krisledningsorganisation

Regionens krisledningsorganisation består av:

Krisledningsnämnd
Tjänsteman i beredskap
Särskild sjukvårdsledning på regional nivå
Särskild sjukvårdsledning Specialistvård
Särskild sjukvårdsledning Primärvård - kommunvis

Bilden nedan (Riskcirkeln) används för att beskriva och åskådliggöra de säkerhetsområden som ligger till grund för riskinventeringar.

1.3.3 Styrande författningar

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) Katastrofmedicinsk beredskap.

Smittskyddslagen (2004:168).

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2015:4.

Patientdatalag (2008:355)

Socialstyrelsens föreskrifter om informationshantering (SOSFS 2008:14).

1.3.4 Styrande interna dokument

Reglemente för Krisledningsnämnd

Regional kris- och katastrofmedicinsk beredskapsplan

Lokala kris- och katastrofmedicinska beredskapsplaner

Plan för utbildning, träning och övning inom det kris- och katastrofmedicinska området i Region Jämtland Härjedalen 2015-2018

Kriskommunikationsplan

Regional epidemi och pandemiplan för Jämtlands läns landsting

Lokala pandemiplaner

Evakueringsplan

2 BESKRIVNING AV ARBETSPROCESS OCH METOD

2.1 Arbetsprocess

Arbete med risk- och sårbarhetsanalyser pågår sedan 2007. Hittills har 8 st scenarioinriktade risk- och sårbarhetsanalyser genomförts med olika inriktning.

Utöver detta har det genomförts flera förmågeanalyser i länsstyrelsens regi. Dessa har behandlat störningar i GPS system, skyfall, dammbrott, isstorm, radioaktivt nedfall.

2.2 Metod

Som verktyg i våra egna analyser har Ibero använts (Instrument för beredskapsvärdering av områdesansvar). Verktöget är utvecklat för att stödja områdesansvariga aktörer när de ska analysera förmågan att motstå och hantera händelser med stora konsekvenser för samhällsfunktionerna eller medborgarna. Metoden är scenariobaserad.

En analysgrupp består av företrädare från olika verksamheter med olika perspektiv på valt scenario. Förmågan att motstå och hantera en händelse bedöms utifrån olika uppgifter som ska utföras.

Under analystillfällena har verksamheter som ej medverkat vid analystillfället men som under analys bedömts viktiga för hanteringen noterats och företrädare från den verksamheten har senare intervjuats.

Efter ett antal utförda analyser genomförs en så kallad syntes. I syntesen tillför man något mer genom att söka mönster, ställa frågor kring och dra slutsatser av den information man samlat in. När man har analyserat ett antal olika händelser kan man till exempel dra slutsatser om det finns några funktioner eller andra aktörer som är särskilt viktiga för den egna förmågan att hantera kriser överlag eller vilka händelser som kan ge upphov till särskilt svåra konsekvenser.

2.2.1 Avgränsningar

Vid varje genomförd analys har vissa avgränsningar gjorts för att analysgruppen inte ska bli för stor. Alla verksamheter har ej bedömts vid varje analys då samtliga scenarios ej påverkat alla verksamheter geografiskt och/eller verksamhetsmässigt. Prioritering av de verksamheter som bedömts viktiga utifrån valt scenario har då gjorts. Valt scenario gör att verksamheter som i vissa analyser är samhällsviktiga får mindre betydelse i andra analyser.

3 IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET

I genomförda analyser har nedanstående verksamheter identifierats som samhällsviktiga.

Krisledningsorganisationerna

Tjänsteman i beredskap, Särskild sjukvårdsledning på regional och lokal nivå samt Krisledningsnämnd som utgör ledningsorganisation vid extraordinär händelse.

Akutområdets enheter

Ambulansverksamhet inklusive helikopter, Akutmottagning, Intensivvårdsavdelning, Centraloperation

Omhändertagande av svårt skadade, på skadeplats och på sjukhuset. Bedriver verksamhet dygnet runt alla dagar.

PKL (Psykologisk/psykiatrisk katastrofledning).

Det omedelbara psykiska och sociala omhändertagande av en person i kris samt efterföljande insatser.

Medicinsk diagnostik och teknik

Laboratoriemedicin.

Röntgen.

Vårdavdelningar

Samtliga enheter som har vårdplatser.

Primärvård

Sjukvårdsgrupper
Omhändertagande av lätt skadade på enheter
1177

IT och telefoni

För intern/extern kommunikation

Rakelsystemet har införts i regionen och är en viktig del i krisledning och kommunikation såväl internt som externt.

Reservkraftsanläggningar

Servicefunktioner

Fastighets- och driftjour
Anpassade lokaler att bedriva verksamhet
Transportverksamheten av utrustning, laboratorieprover med mera
Vatten- el-, värmeförsörjning
Försörjningssystem medicinska gaser
Reservvattenförsörjning (obs ej eget vatten)

4 IDENTIFIERADE KRITISKA BEROENDEN FÖR REGIONEN OCH DESS SAMHÄLLSVIKTIGA VERKSAMHET

4.1 Kritiska beroenden

Region Jämtland Härjedalen bedriver en komplex verksamhet och har flera olika sorters beroenden för att kunna bedriva daglig verksamhet. Länet har också som tidigare nämnts endast ett sjukhus för specialistvård. Avstånden till andra sjukhus är stora, och transportresurserna i länet är begränsade.

En fungerande samverkan mellan regionen och flera andra aktörer krävs för att regionens samhällsviktiga verksamheter ska fungera.

Nedan listas de beroenden som konstaterats i genomförda risk- och sårbarhetsanalyser. Dessa är ej prioriterade/värderade.

4.1.1 Samverkan externt

Trygghetens hus

Regionens plats för samverkan tillsammans med polis, räddningstjänst, SOS Alarm AB, kommuner, Länsstyrelsen och övriga aktörer. Regionala samverkansmöten mellan dessa sker varje måndag via Rakel och telefoni.

Anna-Lena Alfreds
Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö

2015-07-02

Dnr:RS/1224/2015

SOS Alarm AB

För alarmering och gränslös dirigerings av ambulansresurser i de angränsande länen från Västernorrland upp till Norrbotten.

För larm till särskild sjukvårdsledning på regional nivå.

Andra landsting, andra sjukhus (inom och utom landet).

Transportresurser (väg- och luftburen)

Vårdplatser

Specialistkompetens (t ex brännskador)

Inköp av blodprodukter

PKL inom andra landsting

Patolog

Överenskommelse mellan regionen och Helse Midt, Norge om ett flexibelt nyttjande av ambulansresurser (S:t Olavs hospital i Norge)

Nätverk för krisberedskap (norrlandstingen samt genom SKL)

Räddningstjänst

För att kunna arbeta på en säker skadeplats.

Avtal avseende transport av skadade till farbar väg samt så kallad IVPA (i väntan på ambulans).

Utbildning brandskydd

Polis

Ordningsfrågor kring våra arbetsplatser.

Identifiering av döda.

Rakel för ”blåljusaktörer”

Kommunerna

POSOM-grupper.

Distriktssköterskor.

Nätverk Säksam Z

Kyrkosamfund

Psykosocialt omhändertagande.

Yrangsgruppen

Har avtal med ordningsvakter som regionen kan disponera enligt överenskommelse.

Samverkan kommer att behövas vid mediakontakter.

Har avtal med Röda korset (vårdutförare på en skadeplats).

Socialtjänsten i samverkan.

Leverantörer

Sjukvårdsmateriel (förbrukningsvaror)

Medicinska gaser

Livsmedel

Läkemedel

Drift av regionens telefonväxel för bl.a. alarmering och information.

Avtal med privat aktör avseende felavhjälpning vid bortfall/störning i IT-system, så kallad helpdeskfunktion.

5 RISKBEDÖMNING FÖR REGIONEN OCH DESS ANSVARSGOMRÅDE

5.1 Identifierade risker

Genomförda analyser och inträffade händelser har visat på dessa risker i länet:

Vägfrikolyckor
Järnvägs- och flygfrikolyckor
Sjöolyckor
Bränder och explosioner
Hantering av farliga produkter (kemiska, biologiska, toxiska)
Smittspridning genom epidemier eller sabotage
Smittat/förorenat dricksvatten
Olyckor med radioaktiva och klyvningsbara ämnen
Klimatförändringar
Publika evenemang
Interna/externa nödlägen som el-, värme-, vatten-, IT- och telefoniavbrott
Naturhändelser, storm, höga flöden, dammbrott, ras och skred m.m.

5.2 Genomförda risk och sårbarhetsanalyser

Smitta - Pandemi
Funktionsstörningar – Elbortfall (avgränsad verksamhet)
Funktionsstörningar - Vattenbortfall
Farligt gods – kemisk olycka
Naturrelaterade risker/olyckor - Oväder
Publika evenemang – Masskador i tätort
Informations- och IT-säkerhet – Bortfall av vårdadministrativt system (VAS).
Stor brand sjukhuset

Primärvården har identifierat och värderat risker i respektive kommun och utifrån detta samt Regional kris- och katastrofmedicinsk beredskapsplan upprättat lokal planering. I vissa fall har information också inhämtats från handlingsprogram för skydd mot olyckor framtaget av räddningstjänsten.

5.2.1 Riskmatris på genomförda risk- och sårbarhetsanalyser

K4	H		A	
K3		D,F	C,E,G	B
K2				
K1				
K/S	S1	S2	S3	S4

A = Smitta - Pandemi
B = Funktionsstörningar – Elbortfall
C = Funktionsstörningar - Vattenbortfall
D = Farligt gods – kemisk olycka
E = Naturrelaterade risker/olyckor - Oväder
F = Publika evenemang – Masskador i tätort
G = Bortfall av vårdadministrativt system (VAS)
H = Stor brand sjukhuset

Sannolikhet

1	2	3	4
Någon gång under 75-100 år	Någon gång under 30-75 år	Någon gång under 1-30 år	Någon gång per vecka

Konsekvens

1	2	3	4
Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot samhället	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot samhället eller förändrat beteende.	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot samhället och förändrat beteende.	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhället och allmän instabilitet.

5.3 Planerade risk- och sårbarhetsanalyser 2015-2018

5.3.1 Klimatförändringar

Region Jämtland Härjedalen planerar att under perioden analysera klimathot innehållande analys och förmågebedömningar avseende de eventuella hot som kan drabba vår region i samband med klimatförändringar. Det kan exempelvis vara:

Skyfall

Höga vattenflöden

Dammbrott

Stormar
Värmebölja

En mer detaljerad planering ska under hösten 2015 fastställas för hur och när respektive analys ska genomföras. Dammbrottsplanering och övning sker i samverkan med andra aktörer i länet och arbetet löper över två år med start 2015.

5.3.2 Försvarsplanering

Med anledning av det förändrade omvärlds- och säkerhetsläget bedömer regeringen i den nya försvarspolitiska inriktningen, Sveriges försvar 2016-2020 (proposition 2014/15:109), att planeringen för det civila försvaret bör återupptas enligt planeringsanvisningar som regeringen beslutar. Arbetet med Risk- och sårbarhetsanalyser bör beakta både krissituationer i fredstid och situationer med höjd beredskap. Regeringens förslag är att målet för det civila försvaret från och med 2016 ska vara att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och
- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Sjukvård är ett prioriterat område inom civila försvarsplanering och en del av totalförsvaret. Region Jämtland Härjedalen planerar därför att inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser att återuppta arbetet med försvarsplanering.

6 BEDÖMNING AV GENERELL KRISBEREDSKAP ENLIGT INDIKATORER SOM FRAMGÅR AV BILAGAN

Se bilaga 1 Bedömning av Region Jämtland Härjedalens generella krisberedskap.

7 BESKRIVNING AV IDENTIFIERADE SÅRBARHETER OCH BRISTER I KRISBEREDSKAP INOM REGIONEN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE

Nedan redovisas övergripande men ej så detaljerat de sårbarheter och brister som identifierats vid risk- och sårbarhetsanalyserna samt inträffade händelser. Dessa sårbarheter kommer att värderas/prioriteras för att det därefter ska kunna ges åtgärdsförslag.

7.1 Brister i tekniska system

Rutiner avseende tekniska hjälpmedel för att upprätta kontakt mellan Trygghetens hus och Särskild sjukvårdsledning

Anna-Lena Alfreds
Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö

2015-07-02

Dnr:RS/1224/2015

Reservkraft till flertalet hälsocentraler
Möjligheten att internt kunna nå ut med snabb prioriterad information
Egen vattenförsörjning
Alternativt centralkök

7.2 Brister i kontinuitetsplanering

Reservrutiner för flera samhällsviktiga verksamheter vid bortfall av kritiska system
Beslut om prioriteringar kring vilka verksamheter som ska bedömas mest viktiga (samhällsviktig verksamhet)
Analys av beroendekedjor
Åtgärddokument/ checklistor för fastighetsdrift vid nedstängning av fastigheter.

7.3 Brister i information

Rutiner för larm till viktiga funktioner
Möjligheten att rikta information till vissa externa målgrupper
Möjlighet att snabbt nå ut med information till verksamheter på jourtid
Närvarande chef på enhetsnivå för beslut och hantering under jourtid

7.4 Brister i utbildning och övning

Tillräcklig kunskap om alternativa tekniska system vid bortfall av verksamhetskritiska IT-system samt övning
Övning för Särskild sjukvårdsledning vid evakuering av sjukhuset
Farliga ämnen (CBRN).
Inlarmningsövning utan mobiltelefoni (ex på grund av överbelastning i mobilnät)
Sjukvårdsgруппutbildning för övrig specialistvård förutom akutområdet samt primärvården (Östersund)

7.5 Brister i samverkan

Avtal med kommunen om prioriterat vatten.

7.6 Brister avseende resurser

Rådande ekonomisk situation.
Lokal inom sjukhuset där vård kan fortgå även vid beslut om evakuering på grund av farliga ämnen.
Alternativa vårdplatser för specialistvård.
Transportresurser vid evakuering.

8 BEHOV AV ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT

I analysverktyget Ibero finns idag de åtgärdsförslag som framkommit vid analyserna. Dessa låg till grund för syntes och vidare för beslut i RKK (Regional kriskommitté idag Regionalt säkerhetsråd) och behandlar de bedömda sårbarheter och brister som konstaterats.

Det pågår ständigt arbete i regionen för att förbättra krishanteringsförmågan samt förmågan att motstå allvarliga störningar.

8.1 Beslutade åtgärder

Dåvarande landstingsdirektör har beslutat att nedanstående åtgärder ska genomföras, samt ansvar för genomförandet.

8.1.1 Kontinuitetsplanering

Reservrutiner vid IT-störning/bortfall ska tas fram inom område akutvård.

8.1.2 Snabb intern information

Behovsanalys genomförd

IT-system testade

Beslut taget av Regiondirektör att ett system för snabb intern information ska införas under 2016

8.1.3 Trygghetscentraler

Inventering av egna lokaler och driften av dessa.

Inventering av respektive kommuns redundans avseende el, vatten, avlopp och värme som ska ligga till grund för beslut om skapande av trygghetscentraler genomförd.

8.1.4 Klimatförändringar

Dammbrottsplanering ska påbörjas i samband med regional samverkansövning ”Hubbe”.

Regional samverkansövning avseende höga flöden och dammbrott.

Analys avseende extremväder. Inriktning och genomförande ännu ej fastställt.

8.1.5 Styrel

Medverka i kommunernas arbete och bland annat prioritera de hälsocentraler som utses som trygghetscentraler en högre prioritetsklass.

8.1.6 Systematiskt säkerhetsarbete

Arbete med regiongemensam processkarta som beskriver regionens säkerhetsarbete.

8.2 Genomförda åtgärder

8.2.1 Evakueringsplanering

Inriktande planering för att utrymma och evakuera de delar av regionens lokaler som omfattar sjukvård har utarbetats. Arbete pågår på verksamhets-/enhetsnivå att ta fram egna anpassade planer.

Det pågår även ett nationellt arbete med en handbok avseende utrymning av vårdinrättning.

8.2.2 Kontinuitetsplanering

Framtagande av reservrutiner vid bortfall av viktiga försörjningssystem, så som tekniska försörjningssystem och IT-system. Metod har testats och beslutats.

8.2.3 Särskild sjukvårdsledning

Utvecklande av rutiner för larm till TiB, samt checklistor för TiB vid bortfall av viktiga system. Utbildning för de funktioner som kan komma att ingå i särskild sjukvårdsledning inom Primärvård. Alternativa ledningsplatser. Införande av Rakel i särskild sjukvårdsledning.

8.2.4 Övning

Långsiktig övningsplanering (4 år), samt årsvis detaljplanering avseende kommande övningar.

8.2.5 Säker ledningsplats

Nätverksutredning ingick
Rakel
Redundans IT/tele
Skyddsåtgärder för känslig utrustning/lokaler

8.2.6 Gemensam riskanalysmodell

Regiongemensam modell för riskanalys.

8.2.7 Ebolaplanering

Med anledning av de inträffade fallen i världen och i enlighet med nationella riktlinjer.

9 BILAGOR

1 Bedömning av Region Jämtland Härjedalens generella krisberedskap

Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö
Anna-Lena Alfreds
Tfn: 063-147547 76 12

2015-07-02

RS/1224/2015

Bilaga 1 Risk- och sårbarhetsanalys 2015 (RSA)

Ledning

Riskhantering

1. **Landstinget har för mandatperioden rapporterat en sammanställd risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen i enlighet med 4 § i denna författning.**
Svar: Ja
2. **Redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen fastställs av landstingets ledning.**
Svar: Ja. Fastställs av Regionstyrelsen
3. **Samtliga delar av landstingets verksamhet beaktas och vid behov involveras i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.**
Svar: Ja. Analyser görs utifrån scenarion och de verksamheter som där framkommer som samhällsviktiga involveras.
4. **Risk- och sårbarhetsanalysen används som underlag vid planering och beslut om åtgärder för att stärka landstingets krisberedskap.**
Svar: Ja
5. **Relevanta delar av redovisningen från risk- och sårbarhetsanalysen görs tillgänglig för**
- beslutsfattare och anställda inom landstinget
Svar: Ja.

- berörda aktörer inom ansvarsområdet
Svar: Ja
6. **Det finns en övad och utbildad Tjänsteman i Beredskap (TiB) eller motsvarande som har beredskap dygnet runt alla dagar på året.**
Svar: Ja
7. **Landstinget bedriver omvärldsbevakning i syfte att tidigt kunna identifiera och varna för extraordinära händelser.**
Svar: Ja

Planering

8. Landstinget har en fastställd plan för hur de ska hantera extraordinära händelser som beskriver

a. hur landstinget ska organisera sig under en extraordinär händelse (krishanteringsorganisation)

Svar: Ja

b. hur landstingets krishanteringsorganisation leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse

Svar: Ja

c. vilka lokaler för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Svar: Ja

9. Landstingets planering för att förebygga risker och sårbarheter samt planer för att hantera extraordinära händelser är framtagna i samverkan med andra aktörer, såväl offentliga som privata.

Svar: Ja

10. Det finns dokumenterade rutiner för att aktivera krishanteringsorganisationen.

Svar: Ja.

11. Det finns en beslutsordning med angivet mandat för krishanteringsorganisationen.

Svar: Ja

12. Inom krishanteringsorganisationen finns möjlighet att bedriva

a. operativ ledning

Svar: Ja

b. samverkan

Svar: Ja

c. omvärldsbevakning

Svar: Ja

d. framtagande av lägesbild

Svar: Ja

e. kriskommunikation

Svar: Ja

f. analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt

Svar: Ja

13. Det finns rutiner och planer för att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter som landstinget bedriver eller ansvarar för.

Svar: Ja. Delvis. Arbeta med kontinuitetsplaner pågår inom Akutområdet/IT störningar.

14. Planen för hantering av extraordinära händelser och planerna för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet kontrolleras minst en gång per år och revideras vid behov.

Svar: Ja.

Samverkan

- 15. Landstinget har tagit initiativ till att aktörer inom ansvarsområdet samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet inför hanteringen av extraordinära händelser.**

Svar: Ja

- 16. Landstinget har fastställt rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom landstingets ansvarsområde avseende extraordinära händelser.**

Svar: Ja

- 17. Landstinget har fastställt rutiner för deltagande i Samverkanskonferenser.**

Svar: Ja

- 18. Landstinget har fastställt rutiner för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.**

Svar: Ja

Kommunikation

- 19. Det finns informationskanaler för att ta emot och dela information vid extraordinära händelser.**

- internt inom landstinget

Svar: Ja

- till andra landsting

Svar: Ja

- till länsstyrelsen

Svar: Ja

- till Socialstyrelsen

Svar: Ja

- till andra krisberedskapsaktörer

Svar: Ja

- till allmänheten

Svar: Ja

- 20. Det finns alternativa lösningar för att upprätthålla landstingets prioriterade kommunikation.**

- inom landstinget

Svar: Ja

- till andra landsting

Svar: Ja

- till Socialstyrelsen

Svar: Ja

- till andra krisberedskapsaktörer

Svar: Ja

- till allmänheten vid inträffad händelse

Svar: Ja

Informationssäkerhet

21. Landstinget hanterar information säkert.

- Landstinget bedriver ett systematiskt arbete med informationssäkerhet i enlighet med tillämplig informationssäkerhetsstandard (ISO/IEC 27001, ISO/IEC 27002) på området.

Svar: Ja

- Landstinget har rutiner för att identifiera och hantera kritiska beroenden till system och tjänster för informationshantering som är av central betydelse för landstingets verksamhet.

Svar: Nej, endast delvis

22. Landstingen ställer krav på informationssäkerhet i förhållande till externa aktörer.

- När informationshantering upphandlas av extern leverantör.

Svar: Ja

- När landstingsverksamhet bedrivs av extern leverantör.

Svar: Ja

Kompetens

Utbildning

23. Personalen i krishanteringsorganisationen har utbildning och kännedom om sin och landstingets roll och ansvar vid en extraordinär händelse.

Svar: Ja

24. Personalen i krishanteringsorganisationen har kännedom om andra relevanta aktörers roller och ansvar vid extraordinära händelser.

Svar: Ja

Övning

25. Finns det en utbildnings- och övningsplan för mandatperioden som efterföljs?

Svar: Ja

26. Har landstingets krisledningsnämnd övats under det gångna året?

Svar: Nej. Övades 2013. Utbildning genomförd 2013 och 2015.

27. Har krishanteringsorganisationen övats under det gångna året?

Svar: Ja.

28. Har landstinget under det gångna året deltagit i planering, genomförande eller utvärdering av samverkansövning på regional och/eller nationell nivå.

Svar: Ja

29. Har landstinget utvärderat de övningar som genomförts under det gångna året?

Svar: Ja

- 30. Har landstinget rutiner för att ta till vara erfarenheter från inträffade händelser och övningar?**

Svar: Ja

Resurser

- 31. Landstinget har en behovsanalys av vilka materiella och personella resurser som krävs för att hantera extraordinära händelser.**

Svar: Nej (delvis i genomförda RSA:er samt pandemiplanering)

- 32. Landstinget har uppdaterad/aktuell dokumentation rörande vilka interna materiella och personella resurser som finns att tillgå vid en extraordinär händelse.**

Svar: Nej

- 33. Det finns rutiner för att genomföra underhåll och kontrollera funktionalitet på de materiella resurserna som endast används vid extraordinära händelser.**

Svar: Nej

- 34. Det finns avtal och/eller överenskommelser med externa aktörer om förstärkningsresurser vid extraordinära händelser.**

Svar: Nej

- 35. Det finns rutiner för att begära och ta emot förstärkningsresurser (materiella och personella) från externa aktörer (lokala/regionala/nationella/internationella) i samband med extraordinära händelser.**

Svar: Nej. Delvis – via överenskommelser med norrlandsting samt Norge.

- 36. Lokaler till krishanteringsorganisationen är utrustade och testade avseende åtminstone**
a. elförsörjning, med möjlighet till reservkraftsförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst en vecka.

Svar: Ja

- b. IT-försörjning,**

Svar: Ja

- c. tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. Rakel och WIS).**

Svar: Ja

- d. tillgång till vatten för hantering av mat, dryck och hygien som medger uthållighet om minst en vecka.**

Svar: Ja

- 37. Det finns utpekad alternativ lokalisering för Krishanteringsorganisationen.**

Svar: Ja

Maria Risemark
Kommunikationsstrateg
Tfn: 063-16 83 02
E-post: maria.risemark@regionjh.se

2015-08-31

RS/1384/2015

Varumärkespolicy för Region Jämtland Härjedalen

INLEDNING

Ett varumärke är den uppfattning som omvärlden har om en organisation, ett företag, en plats eller en person. Det är viktigt att skapa en tydlig och attraktiv bild av varumärket Region Jämtland Härjedalen för att få fler människor att flytta hit och börja arbeta här, samt för att få fler företagsetableringar och att öka antalet turister.

Varumärkespolicyn ska bidra till att skapa framtidstro, optimism och framåtrörelse. En gemensam policy för både Region Jämtland Härjedalen som organisation och platsen Jämtland Härjedalen ger goda förutsättningar att skapa ett starkt varumärke.

VÄRDERING

För att arbeta med att uppfylla Region Jämtland Härjedalens vision ska organisationens strategier, planer och utvecklingsarbeten utgå från varumärkespolicyn.

Ett varumärkes kärnvärden och positionering är medel för att nå visionen. Kärnvärdena är drivande för all verksamhetsutveckling. Positionering är central för kommunikationen och den kommunikativa motorn för att nå visionen.

Vision

En region att längta till och växa i

Visionen är den övergripande och långsiktiga målbilden för organisationen och Jämtland Härjedalen som plats. Fokus är attraktivitet och tillväxt - två viktiga utmaningar, nu och i framtiden.

Verksamhetsidé

Vi ska arbeta för utveckling och tillväxt i Jämtland Härjedalen, och erbjuda alla boende och besökare en hälso- och sjukvård av hög kvalitet.

Verksamhetsidén är en sammanfattning av organisationens uppdrag och ska besvara vem vi är till för och vad vi ska göra.

Kärnvärden

Kärnvärde 1 - Välkomnande

- Visar på öppenhet och lyhördhet
- Ett inkluderande kärnvärde som uppmuntrar till relationsskapande

Kärnvärde 2 – Handlingskraftig

- Ett aktivt och utvecklande kärnvärde
- Ett drivande kärnvärde som uppmuntrar till samverkan och medskapande

Kärnvärde 3 – Pålitlig

- Signalerar trygghet och ansvarstagande
- Stark koppling till kunskap och erfarenhet
- Markerar vikten av kontinuitet, stabilitet och hållbarhet

Kärnvärdena är ledstjärnor för alla medarbetare och för alla aktörer som på olika sätt marknadsför platsen Jämtland Härjedalen. Kärnvärdena är det som vi vill att omvärlden ska förknippa oss med och ska därför genomsyra allt vi säger och gör.

Positionering

En region i rörelse — A region on the move

Positionering handlar om att försöka ta en unik plats i våra målgruppers medvetanden, där vi särskiljer oss från konkurrerande organisationer och platser.

Vi ska arbeta för att omvärlden ska uppfatta oss som en region i rörelse, på väg framåt, mot det moderna och nytänkande.

2015-09-14

Utskott jämställd och jämlik vård

§ 42 Varumärkespolicy (RS/1384/2015)

Ett förslag till varumärkespolicy för Region Jämtland Härjedalen har utarbetats. Förslaget ska behandlas på regionstyrelsens sammanträde i september för att sedan skickas på remiss till vårdvalsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. Det slutliga förslaget ska behandlas i regionfullmäktige den 23-25 november. Utskott för jämställd och jämlik vård har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Utskottet diskuterade förslaget på sitt möte den 14 september. Utskottet tycker att det är viktigt att jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet synliggörs mycket tydligare i policyn. Bland annat utifrån Region Jämtland Härjedalens policy om jämställdhet och jämlikhet som utvecklingskraft. Jämställdhet och jämlikhet är dessutom centrala perspektiv i regionplanen och andra övergripande styrdokument. Utskottet lyfter även orden hållbar, diskriminering och rasistiska strukturer som viktiga begrepp att synliggöra.

Utskottet tycker också att det är viktigt att det ännu tydligare framgår att policyn inte enbart gäller organisationen Region Jämtland Härjedalen utan även den geografiska platsen Jämtland Härjedalen. Bland annat genom att förstärka vissa skrivningar.

UTSKOTTET FÖR JÄMSTÄLLD OCH JÄMLIK VÅRDS BESLUT

1. Utskott för jämställd och jämlik vård lämnar följande synpunkter på förslag till varumärkespolicy:
 - a. Orden jämställd, jämlik, hållbar, diskriminering, rasistiska strukturer bör också synliggöras på ett bättre sätt i policyn. Framförallt vad gäller vision och kärnvärden.
 - b. Utskottet vill se en tydlig och slagkraftig vision som omfattar hela regionen, såväl platser som människor. Ett exempel kan vara att visionen får lydelsen *En hållbar, jämlik och jämställd region fri från diskriminering som alla kan växa i och längta till.*
 - c. Orden *jämställd* och *jämlik* bör läggas till framför hälso- och sjukvård i verksamhetsstrategin.
 - d. Det bör ännu tydligare framgå att varumärkespolicyn gäller för både Region Jämtland Härjedalen som organisation och platsen Jämtland Härjedalen. Till exempel genom att under rubriken Värdering lägga till *i Jämtland Härjedalen* efter ordet varumärkespolicyn i första meningen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

2015-09-14

Utdrag till
Regionstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Ekonomistaben
Anneli Svensson
Tfn: 063-147661
E-post: anneli.svensson@regionjh.se

2015-08-13

RS/248/2015

Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen

Inledning

Sponsring är ett affärsmässigt samarbetsavtal till ömsesidig nytta mellan två (eller flera) parter, där sponsorn lämnar ersättning i form av pengar, varor och/eller tjänster och den sponsrade parten som motprestation tillhandahåller tjänster som ger sponsorn reklam, stärker sponsorns varumärke eller är till annan nytta för sponsorn. Bidrag utan motsvarande motprestation är inte sponsring. Sponsring kan gå i två riktningar, in till organisationen och ut från organisationen.

Sponsring får inte utgöra ett otillåtet stöd till ett enskilt företag eller innebära att kravet på objektivitet kan ifrågasättas. Lagen om offentlig upphandling, skattelagstiftning och marknadsföringslagen ska beaktas.

Region Jämtland Härjedalen är i huvudsak finansierad med skatteintäkter och det krävs gemensamma regler för att inte riskera att förtroende och opartiskhet kan ifrågasättas.

Värdering

Region Jämtland Härjedalens regel är att inte sponsra extern part eller att själv ta emot sponsring. Policyn gäller för hela organisationen inklusive helägda kommunala bolag och stiftelser som organisationen ensam stiftat. Region Jämtland Härjedalens delägda kommunala bolag och stiftelser som organisationen stiftat tillsammans med någon annan eller föreningar som organisationen är medlem i bör ha samma försiktighet och restriktiva inställning till sponsring.

Sponsring in till Region Jämtland Härjedalen

Huvudregeln är att Region Jämtland Härjedalen inte låter sig sponsras av extern part.

Undantag: Regionstyrelsen kan anta samverkansregler som Sveriges kommuner och landsting rekommenderar mellan offentligt finansierad hälso- och sjukvård och läkemedelsindustri, medicinsk industri, laboratorieteknisk industri eller liknande.¹

Sponsring ut från Region Jämtland Härjedalen

Regeln är att Region Jämtland Härjedalen inte sponsrar extern part.

Region Jämtland Härjedalens uppdrag att främja utveckling och tillväxt

I Region Jämtland Härjedalens uppdrag ingår att främja utveckling och tillväxt. Om organisationen vill bidra ekonomiskt med anledning av ett större publikt evenemang

¹ Nya samverkansregler tecknade från 2014 (LS/1659/2013).

(motsvarande VM/EM-status) med internationell och medial uppmärksamhet kan det ses som en naturlig del av uppdraget. Region Jämtland Härjedalen definierar inte detta som sponsring. Om ett ekonomiskt stöd beviljas ska syftet alltid vara att det ska bidra till att Region Jämtland Härjedalens mål och visioner kan uppnås.

Underlag inför beslut

Det krävs en noggrann bedömning innan skattemedel kan användas för stöd till publika evenemang. Beslut ska alltid fattas av styrelse eller nämnd utifrån en skriftlig begäran med relevanta underlag. Om stöd beviljas bör det framgå av beslutet hur insatsen ska följas upp och utvärderas.

Hälso- och sjukvårdens ansvar vid publika evenemang

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har Region Jämtland Härjedalen ansvaret för att tillhandahålla akut hälso- och sjukvård till alla som befinner sig inom Jämtland Härjedalen. Det kan innebära att vården kan behöva dimensionera om befintlig sjukvårdsorganisation utifrån ett evenemang. Region Jämtland Härjedalen har inte något ansvar att ställa någon särskild beredskap till förfogande för arrangörer.

Vid större publika evenemang kan regionen tillfälligt förändra sin organisation för att på bästa sätt möta det vårdbehov som kan uppstå. Om personal vill ställa upp ideellt vid ett evenemang ska detta ske enligt Region Jämtland Härjedalens regler.

Region Jämtland Härjedalen kan välja att på avtalsrättslig grund ta ett så kallat principalansvar² för egna anställda som utför volontäruppdrag som första hjälpare. Särskilt beslut måste då fattas av hälso- och sjukvårdsdirektören.

Relaterade dokument: *Regler och villkor för bidrag till externa organisationer samt länsкультуrens övriga stödformer (LS/926/2014).*

² Principalansvar kan definieras som arbetsgivares ansvar för skador orsakade av arbetstagare.

**Regler för spridning av information samt fotografering
och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler**

Version: 1

Beslutsinstans: Regionstyrelsen

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av
1.		Nyutgåva	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	4
1.1	Vem beslutar om vad som är tillåtet?	4
2	SPRIDNING AV INFORMATION.....	4
2.1	Bedömning av lämplighet.....	4
2.2	Basutbud av information	5
2.3	Kampanjer	5
2.4	Information från vårdenheter	5
2.5	Information från andra aktörer	5
2.5.1	Samhällsinformation – ja!	6
2.5.2	Reklam och kommersiell information – en gråzon	6
2.6	Digital information	6
2.7	Tidningar	7
2.8	Anslagstavlor	7
2.9	Skyltning.....	8
2.10	Utställningar	8
2.11	Snurrdörren vid entrén på sjukhuset	8
2.12	Uppträdanden och evenemang	8
2.13	Information till personal	9
3	FOTOGRAFERING OCH INSPELNING	9

1 INLEDNING

Inom Region Jämtland Härjedalens verksamheter finns ett stort antal lokaler och passager som allmänheten har tillträde till. Väntrum och entréer där besökare tillbringar tid i väntan på undersökning, behandling eller besked har en särskild roll. God medicinsk kvalitet och omsorg om individen börjar redan där.

Det är viktigt att informationsmaterial löpande rensas bort, så att utbudet är ständigt aktuellt. För många budskap vid receptioner, i väntrum eller på anslagstavlor begränsar informationens effekt. Därför ska inaktuella anslag alltid tas ner, oavsett vem som har satt upp dem.

Detta dokument innehåller även regler för vad som är tillåtet när det handlar om fotografering, filminspelning och ljudupptagning i Region Jämtland Härjedalens lokaler.

1.1 Vem beslutar om vad som är tillåtet?

Beslut som rör spridning av information samt filminspelning och fotografering sker i enlighet med Region Jämtland Härjedalens delegationsbestämmelser.

2 SPRIDNING AV INFORMATION

2.1 Bedömning av lämplighet

Väntrum, entréhallar, anslagstavlor och korridorer är ofta intressanta platser för företag, opinionsbildare och andra aktörer som vill sprida information och budskap. Region Jämtland Härjedalens lokaler ska så långt som möjligt hållas fria från ovidkommande information. Även information som kan *tyckas* vara harmlös bör ifrågasättas, eftersom den kan uppfattas som godkänd, eller till och med rekommenderad, av Region Jämtland Härjedalen utan att vara det.

Det är inte tillåtet att sätta upp, lägga ut eller visa material som:

- strider mot Region Jämtland Härjedalens verksamhet
- innebär reklam för metoder eller preparat som inte är förenliga med vetenskap och beprövad erfarenhet
- innebär reklam för receptbelagda läkemedel
- innebär reklam för produkter eller tjänster där Region Jämtland Härjedalen inte är intressent

- är av religiös, facklig eller partipolitisk karaktär¹
- har karaktären av namninsamling eller informerar om penninginsamling.
- syftar till försäljning av produkter eller tjänster, som inte bedrivs av Region Jämtland Härjedalen själv, Region Jämtland Härjedalens hyresgäster eller andra upphandlade avtalsparter.

Detta gäller oavsett om det är tryckt eller digital information.

2.2 Basutbud av information

Region Jämtland Härjedalens basutbud av informationsmaterial ska finnas i väntrummen. Det innehåller bland annat information om patienträttigheter, avgifter och patientnämndens verksamhet.

2.3 Kampanjer

Basutbudet kan kompletteras med informationsmaterial som ingår i kampanjer, som har Region Jämtland Härjedalen som avsändare. Det kan exempelvis handla om influensavaccination, egenvårdsråd eller andra speciella satsningar. Det innefattar även material från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), 1177 Vårdguiden eller olika nationella kampanjer.

2.4 Information från vårdenheter

Basutbud och kampanjer kan kompletteras med information från enskilda verksamheter (hälsocentraler, öppenvårdsmottagningar eller motsvarande) inom Region Jämtland Härjedalen, om exempelvis öppettider, vägbeskrivningar och kontaktinformation. Utformningen av sådan information ska alltid följa organisationens grafiska profil, och på så sätt ha Region Jämtland Härjedalen som tydlig avsändare.

2.5 Information från andra aktörer

Lokaler och mark som Region Jämtland Härjedalen äger är inte allmän plats, så det finns ingen skyldighet att förmedla information från externa aktörer där. Men visst sådant material kan ändå få förekomma – i begränsad omfattning – om innehållet bedöms som särskilt viktigt för patienter, anhöriga och besökare. I grunden handlar det om vem avsändaren är och att syftet stämmer med Region Jämtland Härjedalens regler, utifrån Bedömning av lämplighet. Enkelt uttryckt går skiljelinjen mellan vad som är samhällsinformation och vad som räknas som reklam.

¹ Undantaget är när det gäller landstingspolitik där grupperingar med representanter för både majoritet och opposition är avsändare. Fackföreningar som representerar Region Jämtland Härjedalens medarbetare är också undantagna från förbudet. Sjukhuskyrkans ekumeniska verksamhet är också tillåten.

2.5.1 Samhällsinformation – ja!

Det är tillåtet att sprida samhällsinformation i Region Jämtland Härjedalens lokaler. Dit räknas information från kommuner, försäkringskassan, socialstyrelsen eller andra myndigheter. Beroende på innehåll så *kan* även information från ideella organisationer (patientföreningar, anhörigorganisationer, kvinnojourer, brottsofferjourer, Bris och liknande) ingå i kategorin samhällsinformation.

Informationen ska gynna patienterna, anhöriga och besökare – och det får inte finnas några konkurrensaspekter eller liknande att ta hänsyn till. Samhällsinformationen ska inte heller blandas med Region Jämtland Härjedalens egen information, utan finnas tillgänglig i exempelvis en särskild pärm, i broschyrställ eller på anslagstavla – och det måste tydligt framgå vem som är avsändare. För material som visas på digitala skärmar, se punkt 2.6

Vid händelse av kris- eller katastrofläge har Region Jämtland Härjedalen rätt att ersätta befintlig information i lokalerna med egen krisinformation.

2.5.2 Reklam och kommersiell information – en gråzon

Kommuner och landsting ska bedriva sin verksamhet och förhålla sig på ett sådant sätt att allmänhetens förtroende för verksamheten upprätthålls. Mot bakgrund av det ska det vara reklamfritt i/på Region Jämtland Härjedalens lokaler/mark. Information från externa näringsverksamheter, med reklam- eller marknadsföringssyfte, får alltså inte spridas eller exponeras där. Det gäller både i skriftlig (trycksaker och liknande) och digital form (tv-skärmar och liknande). Undantag gäller för kollektivtrafiken, där det är tillåtet med reklam på fordon och vid hållplatser.

Det finns också en gråzon mellan vad som är reklam och vad som kan räknas som kommersiell information. Det är tillåtet med viss kommersiell information om *service* i anslutning till avdelningar/mottagningar, foajéer och väntrum. Till exempel om öppettider för apoteket, sjukhusrestaurang och kiosk eller sjukrese-, buss- och tågtider.

På vissa mottagningar kan det också vara relevant att informera om behandling och rehabilitering vid anläggningar som Region Jämtland Härjedalen samarbetar med, eller som patienter kan få ekonomiskt stöd till.

Kommersiell information ska alltid finnas på särskilt anvisad plats och inte blandas med information som har Region Jämtland Härjedalen som avsändare.

2.6 Digital information

I vissa väntrum, korridorer och foajéer finns tv-skärmar, där det är möjligt att visa information i form av både rörlig bild och bildspel med stillbilder. Motsvarande kan även visas på datorer, läs-

Linda Henriksson
Kommunikationsstaben

/surfplattor (tablets) eller liknande, som finns tillgängliga för patienter, anhöriga och besökare att söka information med. I de kanalerna gäller samma regler som för spridning av tryckt information: *Sambällsinformation – ja. Reklam – nej*. Tänk också på att information som hela tiden 'rullar' på en skärm kan upplevas som störande av patienter, anhöriga och besökare. Av det skälet måste informationen på skärmen alltid vara ljudlös. Om möjligt ska det också finnas ett område i väntrummet där patient, anhörig eller besökare kan befinna sig utan att se skärmarna.

Material som visas på digitala skärmar kan, av tekniska skäl, inte delas upp på två separata ytor. Därför ska istället en tydlig uppdelning ske genom att det framgår av den grafiska formgivningen vad som har Region Jämtland Härjedalen som avsändare och vilken information som kommer från annan tillåten avsändare.

Vid händelse av kris- eller katastrofläge har Region Jämtland Härjedalen rätt att ersätta befintlig information i lokalerna med egen krisinformation.

2.7 Tidningar

Vanliga dags- och veckotidningar är trevliga inslag för dem som tillbringar en stund i väntrummet. Gamla och slitna exemplar bör rensas ut, så att tidningshyllan alltid ger ett fräscht intryck. Många tidningar innehåller visserligen reklam, men den riktar sig sällan till patienter. Helt annonsfinansierade tidningar och tidningar som vänder sig direkt patienter/patientgrupper ska däremot inte finnas i väntrum och liknande.

2.8 Anslagstavlor

Om anslagstavlor innehåller information från Region Jämtland Härjedalen blandat med material från andra aktörer så kan det vara svårt för besökare att avgöra vem som står bakom materialet. Därför ska det finnas skilda, tydligt uppmärkta, anslagstavlor, så att det framgår vad som är från Region Jämtland Härjedalen respektive andra avsändare.

I reception i Regionens hus finns en anslagstavla som är märkt med 'Region Jämtland Härjedalens officiella anslagstavla'. Den är endast avsedd för att anslå protokoll och information från de politiska organen i Region Jämtland Härjedalen.

På anslagstavlor märkta med 'Information från Region Jämtland Härjedalen' får endast material som är godkänt av Region Jämtland Härjedalen förekomma – exempelvis information där organisationen själv är avsändare eller information om olika nationella kampanjer som organisationen är involverad i. Material från andra aktörer får endast förekomma på anslagstavlor märkta med 'Information från organisationer och föreningar'. Otillåtet innehåll ska plockas ned omedelbart då det upptäcks. Se stycket Bedömning av informationens lämplighet.

Utöver det ska alla anslagstavlor en gång i månaden rensas från inaktuell information. Information om att/när tavlan rensas ska finnas med i märkningen på tavlan, så att den som

affischerar får upplysning om detta. I och med att anslagstavlorna regelbundet rensas bör man alltid sätta upp kopior, och inte originaldokument, på tavlorna.

Affischering får aldrig förekomma på dörrar, glasrutor, målade/tapetserade väggar eller andra ytor som inte är avsedda för spridning av information.

2.9 Skyltning

Fastighetsenheten ansvarar för skyltning i Region Jämtland Härjedalens lokaler och på mark som organisationen äger. Alla skyltar ska vara utformade utifrån Region Jämtland Härjedalens skyltprogram och grafiska profil.

2.10 Utställningar

Region Jämtland Härjedalens lokaler får användas för utställningar under förutsättning att de är godkända av ansvarig chef eller, när det gäller allmänna utrymmen, av Region Jämtland Härjedalens kommunikationschef i samråd med fastighetschefen. Samma riktlinjer gäller som för skriftlig information i Region Jämtland Härjedalens lokaler, speciellt stycket [Bedömning av informationens lämplighet](#).

Med hänsyn till synskadade får inte utställningsmontrar eller bord med information lämnas obevakade. Däremot går det bra att vid särskilda tillfällen inrätta en utställning om någon ansvarig fysiskt finns på plats och informerar förbipasserande. Tänk ändå på säkerheten, exempelvis att nödutgångar och andra viktiga passager inte blir blockerade.

För riktlinjer om utställningar och demonstrationer som riktar sig till personal, se stycket Information till personal.

2.11 Snurrdörren vid entrén på sjukhuset

Vid huvudentrén på Östersunds sjukhus finns en snurrdörr med två inglasade ytor, som kan användas för information och mindre utställningar. Bokningslista för intressenter som vill använda utrymmet finns hos Kommunikationsstaben. Vilket innehåll som är tillåtet styrs av samma principer som för information i väntrummen. I samband med bokning får intressenten skriftlig information om förhållningsorder och förutsättningar.

2.12 Uppträdanden och evenemang

Vid förfrågningar om att få framföra någon form av uppträdande eller evenemang i Region Jämtland Härjedalens lokaler eller på Region Jämtland Härjedalens mark ska särskild hänsyn tas till hur det kan påverka den allmänna ordningen och trivseln. För innehåll och budskap gäller

samma riktlinjer som för övrig information i Region Jämtland Härjedalens lokaler, se stycket [Bedömning av informationens lämplighet](#). Utöver det ska hänsyn tas till risken för störningar på grund av ljudvolym.

2.13 Information till personal

Lokaler och områden där patienter och anhöriga befinner sig ska inte användas för information om personalaktiviteter eller facklig verksamhet. Dit räknas även utställningar som riktar sig till personalen. Personalutrymmen, matsalar och personalrestauranger kan vara lämpliga platser för den typen av information eller utställningar – men då tydligt markerat som sådant.

3 FOTOGRAFERING OCH INSPELNING

Den tekniska utvecklingen har gjort det enkelt att fotografera, filma och spela in ljud. Allt fler patienter och närstående väljer att dokumentera sina besök i vården – och både det och den bevakning som medier gör av Region Jämtland Härjedalens verksamhet kan ibland upplevas som känsligt för andra patienter, närstående och personal.

Dessa regler gäller oavsett om det är en privatperson (patient eller besökare), medarbetare, journalist, yrkesfotograf eller motsvarande som ska utföra fotografering, filminspelning eller ljudupptagning – och även (speciellt kravet på samtycke) oavsett om det är en privatperson eller medarbetare som ska medverka. Grunden är dock att patientens rättigheter och integritet alltid ska stå i centrum.

INGET GENERELLT FÖRBUD I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Fotografering och filmning är i regel alltid tillåten på allmänna platser. Region Jämtland Härjedalens lokaler räknas inte som allmänna platser, men det finns för den skull inte något beslut om foto- eller filmningsförbud. Fotograferingen eller inspelningen får däremot aldrig röja patienters sekretess (utan samtycke) eller störa ordinarie verksamhet.

Om en tillfrågad patient är villig att ställa upp på en intervju, så är det en frivillig överenskommelse mellan patienten och journalisten. Däremot kan Region Jämtland Härjedalen bestämma att intervjun inte får ske i en lokal där patienter eller personal riskerar att fotograferas eller filmas utan sitt medgivande (samtycke). Intervjun kan då ske till exempel utomhus eller i ett rum utanför avdelningen.

All vård ska så långt som möjligt ske i samråd med patienten, med respekt för dennes självbestämmande och integritet. I lokaler där vård bedrivs (på mottagningar och avdelningar med tillhörande väntrum och korridorer) ska därför hälso- och sjukvårdspersonalen se till att bestämmelserna följs:

Linda Henriksson
Kommunikationsstaben

Dnr:RS/1140/2015

- Enligt offentlighets- och sekretesslagen får ingen vårdgivare, vare sig medvetet eller oaksamt, medverka till att någon fotograferas eller filmas mot sin vilja.
- Uppgifter om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden är skyddade enligt offentlighets- och sekretesslagen och patientdatalagen. Sekretessen är däremot inte absolut utan kan hävas, helt eller delvis, om den enskilde patienten själv godkänner det.
- När en patient ger samtycke, så ska personalen notera detta i patientens journal.
- Tänk på att patienten, i och med sitt vårdbehov, kan vara i ett underläge och i en beroendeställning. Se därför till att patienten verkligen förstår vad ett samtycke innebär.
- Om samtycke från patienten inte finns ska personalen se till att fotografering eller filmning inte sker.
- Personalen ska också se till att andra personer som vistas i lokalerna (och inte har givit samtycke) inte avbildas och i övrigt berörs så lite som möjligt.
- I händelse av att ovanstående inte respekteras så hanteras det på samma sätt som övriga ordningsstörningar i organisationen.
- Man får däremot aldrig ta kameror eller annan utrustning i beslag eller tvinga någon att radera material.

LJUDUPPTAGNING

Att patienter väljer att spela in samtal med vårdpersonal är oftast för att i lugn och ro, efter besöket, kunna lyssna på vilka besked och råd man fick.

- Enligt svensk lag är ljudupptagning alltid tillåten så länge den som spelar in själv också deltar i samtalet.
- Enligt lag ska patientens behov av trygghet stå i centrum. Vården ska vara tillgänglig, respektera patientens självbestämmande och integritet samt främja goda kontakter. Därför finns ingen grund för ett inspelningsförbud.
- Vill man spela in ljud är det ändå bra att först informera övriga som medverkar. Om personalen anser att det kommer påverka vårdsituationen negativt, är det lämpligare att kalla in annan personal än att förbjuda inspelningen.

> AUGUSTI 2015

Delårsbokslut

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Innehåll

En region i rörelse framåt.....	4
Viktiga händelser januari – augusti 2015	5
Politisk organisation och vision	7
Styrdokument och måluppfyllnad.....	10
God hälsa och positiv livsmiljö.....	16
Bättre kvalitet i vården	18
Patientsäkerhet.....	20
Vård i rimlig tid.....	22
Läkemedel	24
Forskning, utveckling och utbildning	25
Lean arbetet under året	26
Miljöarbetet.....	29
Kommentarer från hälso- och sjukvårds verksamheten	31
Regionala utvecklingsnämnden	34
Vårdvalsnämnden	36
Patientnämnden.....	37
Medarbetare.....	39
Ekonomiskt resultat.....	43
Finansiella mål.....	52
Region Jämtland Härjedalens engagemang i bolag och stiftelser.....	53
Räkenskaper	57
Allmänna redovisningsprinciper	61
Begreppsförklaringar och ordlista	64

Som bilagor redovisas delårsboksluten för :

Regionala utvecklingsnämnden
Vårdvalsnämnden
Patientnämnden

En region i rörelse framåt

Åtta månader efter bildandet av Region Jämtland Härjedalen är vi nu på god väg att bli en enda organisation med en enda kultur, en enda värdegrund och ett enda varumärke.

Det var vid årsskiftet som Jämtlands läns landsting och Regionförbundet Jämtlands län slogs ihop och tillsammans med delar av länsstyrelsen fick ansvar även för den regionala utvecklingen.

Mycket har rört sig framåt sedan dess.

Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen är det värt att nämna att vi nu har ett PCI-labb i egen regi - landets modernaste labb för så kallad ballongvidgning av kranskär! På sikt resulterar detta i bättre hälsa för patienterna samtidigt som kostnaderna för Region Jämtland Härjedalen blir lägre.

Hälso- och sjukvården har också bytt journalsystem. Vi är väl medvetna om att många medarbetare haft det tufft under övergången och att tillgängligheten till viss vård tyvärr försämrats under den tiden. Men det nya journalsystemet tar oss in i en modernare, mindre kostsam och effektivare framtid med ett system som är utvecklingsbart för att möta behovet av beslutsstöd och som, när inkörningsperioden är över, medför en förenkling av vardagen.

Vi kan också med stolthet konstatera att det första virtuella hälsorummet är invigt. Det är lokaliserat till äldreboendet i Gällö och underlättar för patienten att på egen hand enkelt och regelbundet kontrollera en rad värden. Ett viktigt led i en vård närmare patienterna.

I och med regionbildningen har behovet av en varumärkesplattform växt fram – såväl för den nya organisationen som för den geografiska platsen.

Behovet av en organisationsförändring inom Region Jämtland Härjedalen har funnits sedan bildandet. Beslut har nu tagits om att centrumorganisationen ska upphöra 2016 och att två förvaltningar med gemensam regionstab bildas. Fokus kommer att ligga på att beslut och mandat koncentreras till första linjens chefer och på förbättrad kvalitet för kunder och patienter.

Inom den regionala utvecklingsförvaltningen har målen i verksamhetsplanen till övervägande del uppfyllts.

Det ekonomiska bokslutet efter augusti är fortsatt bekymmersamt med en besvärande nettokostnadsökning. Resultatet är försämrat jämfört med förra året och prognosen för helår pekar mot ett underskott på 265 miljoner kronor. Hälso- och sjukvården står för hela underskottet medan regional utvecklings samtliga verksamhetsområden visar på överskott och har en prognos till årets slut som är positiv. Det övergripande underskottet måste snarast vändas till en ekonomi i balans. Ett omfattande arbete pågår för att vända ekonomin och vid regionstyrelsen i augusti presenterades bland annat en genomlysning av verksamheterna. De politiska partierna har även beslutat om en bred samverkan för att lösa de ekonomiska problemen.

Framåt gäller en region i rörelse med inriktning på kvalitetsarbete, ett tydligt fokus på en värdeskapande verksamheter utifrån patienters och kunders behov samt på forskning och utbildning. Det är ett fokus som kan bidra till regional utveckling där hälso- och sjukvården är den stora tillväxtfaktorn.

Ann-Marie Johansson (S)
Regionråd

Björn Eriksson
Regiondirektör

Viktiga händelser januari – augusti 2015

Regionen bildas

Region Jämtland Härjedalen bildas genom att Jämtlands läns landsting, Regionförbundet Jämtlands län och delar av Jämtlands län slås samman och tilldelas det regionala utvecklingsuppdraget. Direktör för den nybildade regionen blir Björn Eriksson.

Regionalpolitiska medel

Från och med 1 januari 2015 övertog Region Jämtland Härjedalen ansvaret för de regionalpolitiska medlen från Länsstyrelsen Jämtlands län. Ekonomiskt innebär övertagande att Region Jämtland Härjedalen nu förfogar över totalt 114 miljoner kronor i regionalpolitiska medel.

Östersund blir landets bencentrum

Med hjälp av elva miljoner kronor i statligt bidrag kommer Östersunds sjukhus att bygga en särskild operationssal för donationer. Projektet stärker stadens ohotade ställning som Sveriges bencentrum och drivande har Åke Hamberg, ortopediläkaren och Gunilla Widegren, vävnadssamordnare varit.

Miljardsatsning på cancerpatienter

Region Jämtland Härjedalen är med i en nationell satsning där två miljarder kronor ska ge kortare väntetider och högre kvalitet inom cancervården. Regeringen och Sveriges kommuner och landsting har fattat ett gemensamt beslut kring svensk cancervård: 500 miljoner kronor satsas årligen mellan 2015 och 2018 på standardiserade vårdförlopp, kortare väntetider och högre kvalitet efter dansk modell.

8 av 10 läkare väljer Region Jämtland Härjedalen

Av de tio läkarstudenter som i februari gick ut läkarprogrammet med Östersund som studieort stannar de allra flesta kvar i Region Jämtland Härjedalen. Att det finns ett läkarprogram i Östersund innebär en stor möjlighet rekrytera unga och drivna läkare.

Samarbete ska ge bättre psykisk hälsa för samer
Region Jämtland Härjedalen har inte varit tillräckligt bra på att behandla psykisk ohälsa hos samer, men ett nytt avtal med norska Finnmarkssjukhuset ska leda till förbättringar. Region Jämtland Härjedalen ligger i samiskt förvaltningsområde och har därför ett särskilt

ansvar för att tillgodose samers rättigheter som nationell minoritet.

En dag för allas lika värde

Ett första steg för att skapa ett större engagemang för jämställdhet i Jämtland Härjedalen. Så beskriver Margareta Winberg arrangementet Feminism för allas lika värde som ägde rum den 8 mars på Storsjöteatern. Ända sedan Margareta Winberg (S) bestämde sig för att gå tillbaka till politiken på hemmaplan har hennes mål varit att göra Region Jämtland Härjedalen drivande i frågor kring jämställdhet. Evenemanget besöktes av runt 300 personer.

Europaforum konferens

I mars genomfördes Europaforum konferensen i Östersund. Europaforum är ett nätverk för de fyra nordligaste länen vars syfte är påverkansarbete på EU. Ett hundratal politiker och tjänstemän från de fyra nordliga länen träffades i två dagar för att diskutera viktiga frågor.

Breddinförande Cosmic

Den 18 mars bytte Region Jämtland Härjedalen vårdssystem från VAS till Cosmic. Bytet berörde alla hälsocentraler inom primärvården (inklusive fyra privata vårdgivare) samt alla vårdenheter inom den specialiserade vården.

Folkhälsan blir bättre – men inte på lika villkor

Närmare 70 procent av befolkningen i Jämtland Härjedalen upplever att de har ett gott allmänt hälsotillstånd. Det visar undersökningen Hälsa på lika villkor. Bland unga vuxna män i Jämtland Härjedalen syns en positiv utveckling med en minskad riskabel alkoholkonsumtion, dagligrökningen har sjunkit betydligt för kvinnor i medelåldern och en större andel äldre kvinnor rapporterar god hälsa jämfört med tidigare.

Framtidens struktur för folktandvården

Regionfullmäktige beslutade att folktandvården kommer att finnas på färre orter, i större kliniker och med utökade öppettider. Beslutet innebär att folktandvårdens verksamhet vid klinikerna i Myrviken, Kälarne, Föllinge, Hammerdal och Gällö flyttas till närliggande kliniker

Virtuellt hälsorum skapar trygghet

Region Jämtland Härjedalen invigde sitt första virtuella hälsorum i Gällö den 2 juni. Rummet gör att vården kommer närmre medborgarna.

Region Jämtland Härjedalens första virtuella hälsorum finns på äldreboendet Gellinergården i Gällö. Där kan patienten på egen hand enkelt kontrollera sina värden regelbundet, bland annat blodtryck, blodsocker och PK-värde. Patienten kommer också att ha möjlighet att göra återbesök hos sin läkare via videokonferens, utan att behöva åka till en hälsocentral.

Miljoner kronor ska ge framgångsrikt VM

Regionala utvecklingsnämnden inom Region Jämtland Härjedalen beslutade om medfinansiering av ett projekt som omfattar förberedelser inför VM-tävlingarna i skidskytte i Östersund 2019. Finansieringen ligger på 4,8 miljoner kronor.

Attityden som gör att Backe toppar tillgänglighetsligan

När patienterna tycker till om tillgänglighet i vården så hamnar Backe hälsocentral i topp. Bara under våren hade flera hundra nya patienter valt att lista sig där.

– Vi resonerar lite annorlunda. Istället för "nej" säger vi "kom hit". Om en patient hugger doktorn i korridoren så tar han två minuter och pratar med patienten, som blir nöjd och får sitt ärende ur världen, berättar Elisabeth Sundequist, distriktssköterska och enhetschef på Backe hälsocentral.

Regionfokus i Almedalen

Regionbildning och regionutveckling stod i fokus när Region Jämtland Härjedalen medverkade på Almedalsveckan i Visby tillsammans med andra nybildade regioner. Det handlade om att dela med sig av både erfarenheter och framtidsvisioner, hitta långsiktiga samarbetsformer med nybildade och blivande regioner, hämta in kunskap, visa på regionens kompetens och specifika kunskapsområden samt skapa intresse för Region Jämtland Härjedalen.

Trädgårdspicknick med stipendieutdelning och jojk

Region Jämtland Härjedalens kulturpristagare och stipendiater när Länskulturen bjöd in till sin årliga Trädgårdspicknick på Gaaltje i Östersund.

Region Jämtland Härjedalens Kulturpris till Peterson-Bergers Minne tilldelades filmaren Kurt Skoog för hans konstnärliga gärning och engagemang för filmens utveckling i Jämtland Härjedalen. Per Henrik (Piere) Bergkvist tilldelades Region Jämtland Härjedalens Samiska stipendium för hans insatser med att synliggöra psykisk ohälsa och självmord inom den samiska populationen.

Avancerat steriltank präglar nytt apoteksbygge

Det har färdigställs väldigt speciella lokaler uppe på plan 12 i sjukhuset. Det är ett nytt tillverkningsapotek där bara några få och specialutbildade personer kommer att arbeta med att blanda cytostatika och med så kallad steril tillverkning av till exempel smärtpumpar till Storsjögläntan.

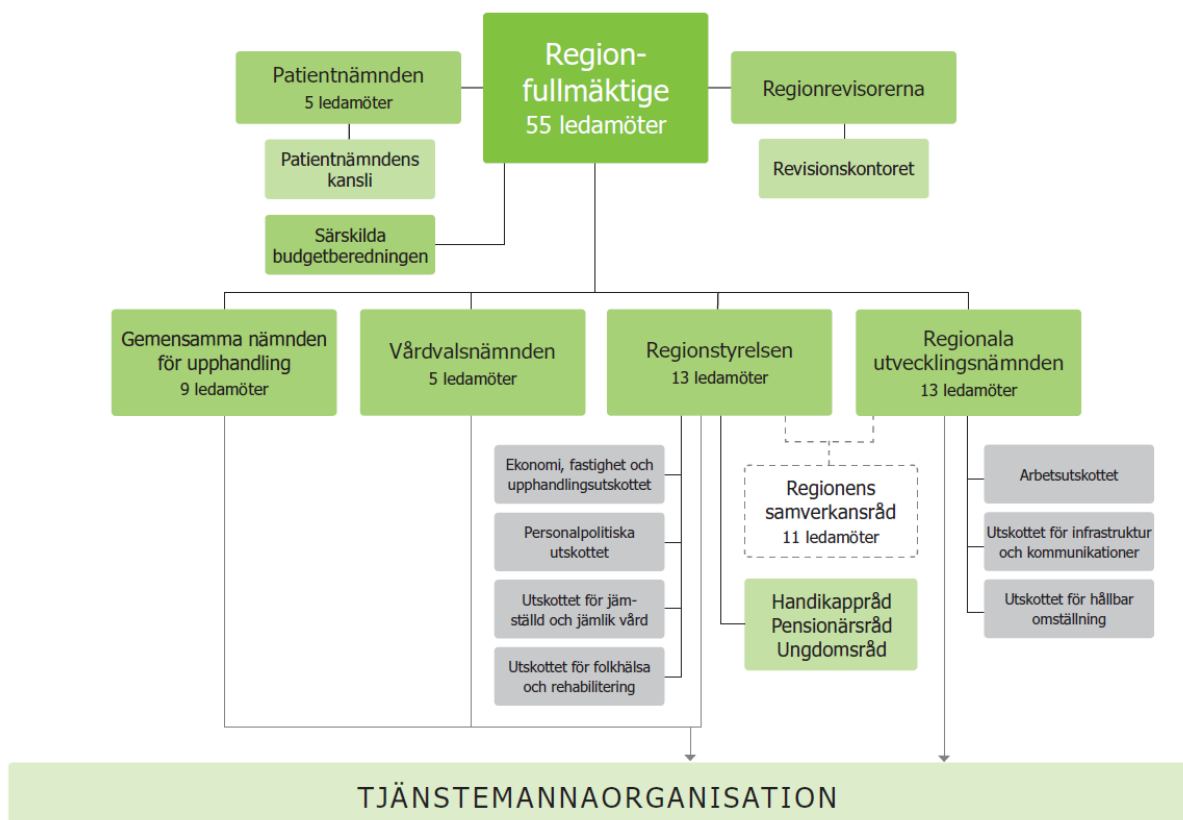
Kliniskt forskningscentrum invigt

Region Jämtland Härjedalens forskningscentrum slog upp sina dörrar. Regiondirektör Björn Eriksson invigde det kliniska forskningscentrat, som fått sin plats på entréplanet på Östersunds sjukhus, mellan Apoteket och Pressbyrån. Det ska fungera som en gemensam forskningsstödande resurs, med uppdrag att underlätta genomförandet av forskningsstudier inom vår region. Detta forskningscentrum är även en del av Forum Norr, som är en samverkan inom hela den norra regionen.

Resultatförbättrande åtgärder

Under 2015 har stort fokus varit att arbeta fram åtgärder för att komma tillrätta med regionens underskott. Ett antal beslut har fattats som ska medföra resultatförbättringar. I den Långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning finns sjutton paket som är föremål för större strukturåtgärder och i april beslutade Regionstyrelsen om fem paket med åtgärder. Dessutom har en extern genomlysning av organisationen gjorts under våren och försommaren.

Politisk organisation och vision

Politisk organisation

Regionfullmäktige fastställer regionens vision och strategiskt övergripande mål. Fullmäktige beslutar också om ekonomiska ramar för verksamheten och fastställer budget för Region Jämtland Härjedalen. Det är också fullmäktige som beslutar hur stor landstingsskatten ska vara och vilka avgifter och taxor regionen ska ta ut.

Regionstyrelsen och de olika nämnderna har tillsammans regionfullmäktiges uppdrag att verkställa fullmäktiges beslut. De fastställer verksamhetsplaner som utgår från de strategiska målen kopplat till deras verksamhetsområden.

Regionstyrelsen är regionens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela regionens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsens uppgifter är bland annat att leda hälso- och sjukvården och tandvården (utom det som är

vårdvalsnämndens ansvar) samt att arbeta med frågor om folkhälsa, jämställdhet och mångfald, forskning och utveckling och utbildningsfrågor.

Regionala utvecklingsnämnden har hand om de regionala frågorna i samverkan med hela länet, det statliga tillväxtuppdraget och fungerar som regional kollektivtrafikmyndighet samt har hand om andra kommunala uppdrag. Andra frågor som nämnden arbetar med är kultur, folkhälsa, klimat, energi och miljö, jämställdhet och mångfald, forskning och utveckling samt internationella frågor ur ett regionalt perspektiv.

Vårdvalsnämnden utför beställning av hälso- och sjukvård och tandvård. Nämnden har också hand om frågor som rör det reformerade tandvårdsstödet, lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för fysioterapi.

Uppgifterna för *Gemensam nämnd för upphandling avseende samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter* är att på affärsmässiga villkor svara för samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter samt erbjuda hjälpmedel för funktionshindrade.

Patientnämnden har till uppgift att främja kontakterna mellan patienterna och hälso- och sjukvårdspersonalen och tandvårdspersonalen, samt förmedla information till patienterna.

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämndens utskott arbetar med fördjupning, analys, uppföljning och framtidsbevakning inom fokusområden och

strategiska utvecklingsområden. De arbetar också med inspel till regionplan och till regionstyrelsens respektive regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplaner.

Vision

Region Jämtland Härjedalens verksamhet definieras ytterst av samhällsutvecklingen, regionens utmaningar och styrkor, det europeiska och nationella politiska sammanhanget och av regionens uppdrag. Utifrån detta har regionen formulerat sina två visioner *"God hälsa och positiv livsmiljö för alla i Jämtlands län"* respektive *"En region att längta till och växa i"*. De två visionerna ligger till grund för de policyer och planer som skapas i organisationen.

MÅL OCH VERKSAMHET

Styrdokument och måluppfyllnad

I arbetet med att planera verksamheten skapas olika styrdokument. De styrdokument som regionen arbetar med kan delas in i två kategorier. Dels finns styrdokument som tas fram för att styra verksamheten inom Region Jämtland Härjedalen. Dels finns ett antal länsövergripande styrdokument som påverkar hela länets utveckling och som regionen har att förhålla sig till i sitt utvecklingsarbete. Ett exempel på ett sådant dokument är den regionala utvecklingsstrategi (RUS). De styrdokument som tas fram för verksamheterna är följande:

- **Policyer och strategier**, fastställs av regionfullmäktige och revideras vid behov. Policyer anger regionens värderingar och förhållningssätt till något. Strategier beskriver tillvägagångssättet för hur fattade beslut ska genomföras.
- **Långsiktiga utvecklingsplaner** som fastställs av regionfullmäktige. Planerna har ett tolvårsperspektiv och revideras vart fjärde år.
- **Regionplan** som fastställs av regionfullmäktige. Planen har ett treårsperspektiv och revideras varje år. I regionplanen finns övergripande strategiska mål. Regionplanen innehåller fram till 2015 budget och ekonomiska ramar.
- **Finansplan** (från 2016) som fastställs av regionfullmäktige. Planen har ett treårsperspektiv och innehåller finansiella mål, ekonomiska ramar, budget, investeringsplan och taxor och avgifter.
- **Verksamhetsplaner med budget och uppföljningsplan för regionstyrelsen och för nämnderna.** Planerna fastställs av respektive styrelse eller nämnd och är ettåriga. De innehåller framgångsfaktorer kopplade till målen i regionplanen.
- **Verksamhetsplaner för regiondirektören och för förvaltningschefer.** Planerna är treåriga men revideras varje år. De innehåller strategiskt viktiga utvecklingsområden i form av mål och resultatmätt som ska konkretisera styrelsens respektive nämndernas framgångsfaktorer. Fastställs av regiondirektör eller respektive förvaltningschef.
- **Övergripande handlingsplaner** som upprättas inom områden som är i särskilt fokus. De kan ha olika löptider.
- **Verksamhetsplaner för centrumen inom regionstyrelsens förvaltning och för områden inom regionala utvecklingsnämndens förvaltning** som är ettåriga och innehåller verksamhetsspecifika mål. Planerna fastställs av regiondirektör respektive av förvaltningschef.
- **Verksamhetsplaner för områdena och enheterna inom regionstyrelsens förvaltning**

som är ettåriga och innehåller verksamhetsspecifika mål. Fastställs av närmast högre linjeförordnande.

Grundidén med Region Jämtland Härjedalens styrmodell är att det ska finnas en röd tråd i styrningen från visioner och övergripande strategiska mål till genomförande och uppföljning på verksamhetsnivå.

Planerna följs upp genom månadsrapporter, delårsboksut och årsboksut samt genom särskilda redovisningar. Redovisning av måluppfyllelse utgår från mål och resultatmätt i regiondirektörens och förvaltningschefernas verksamhetsplaner. Måluppfyllelsen i den här delårsrapporten utgår därför från mål och resultatmätt i regiondirektörens verksamhetsplan. Mål för Regional utvecklingsnämnd, Vårdvalsnämnd samt Patientnämnd följs upp i respektive nämnds egna delårsrapport och rapporteras på så sätt till Regionstyrelsen och fullmäktige. Dessa nämnders delårsrapporter läggs i bilaga till denna delårsrapport.

Framgångsfaktorer i regionstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner samt mål i övergripande handlingsplaner följs upp i särskild ordning. De verksamhetsspecifika planerna följs upp inom respektive verksamhet.

Region Jämtland Härjedalens målområden indelas i Samhälle, Patient, Medarbetare, och Verksamhetsresultat. På kommande sidor redovisas resultatet för de regionövergripande mål/mått som återfinns i regiondirektörens verksamhetsplan.

I måltabellerna anger:

- Målet uppnått
- Målavvikelse med mindre än 10%
- Målavvikelse med mer än 10%

Sammanfattningsvis kan sägas att av de 20 mål som regiondirektörens verksamhetsplan innehåller så har 4 stycket nått angiven målnivå och 1 mål som delvis uppnått, samtliga inom målområdet Patient. 3 av målen har inte kunnat följas upp per augusti utan kommer att rapporteras i årsboksut.

Vid delårsboksut april 2014 var 11 av 25 mål uppfyllda.

Samhälle

- = målavvikelse med mer än 10 procent
- = målavvikelse med mindre än 10 procent
- ▲ = målet är uppnått

Strategiska mål: Hållbar utveckling avseende ekonomi, ekologi och socialt.
Förbättrad psykisk hälsa och hälsofrämjande och trygghetsskapande levnadsvillkor.

Mål	Målvärde 2015	Utfall 2015-08		Kommentarer till utfallet
Minskad antibiotikaförskrivning. <u>Öppenvård:</u> minskning av antal recept per 1000 invånare jämfört 2014. Utgångsvärde 2014: 274 recept/1000 invånare.(2014-12) Könsuppdelad statistik går ej att ta fram. <u>Slutenvård:</u> minskad antibiotikarekvisirering inom alla kliniker /enheter. Utgångsvärde 2014: 54 257 DDD (2014-12)	Långsiktigt mål högst 250 recept/1000 inv. Minska antal DDD jämfört utfall helår 2014	276 recept /1000 inv. 54 665 DDD	■ ■	Förskrivningen av antibiotika har ökat något i Region Jämtland Härjedalen. Det är samma trend i hela landet. En anledning är att influensasäsongen kommer senare än förväntat. Trots ökningen ligger ändå förskrivningen kvar på en stabil nivå, endast Västerbottens läns landsting har lägre förskrivning per tusen invånare. Inom Region Jämtland Härjedalen finns det fortsatt en skillnad mellan hälsocentralerna. Rekviserat antibiotika mätt i DDD ligger relativt stabilt. Tyvärr saknas det mätmetoder för att se hur mycket antibiotika som använts i slutenvården. Det vi kan mäta är enbart hur mycket som köpts in. Djupare analys krävs för att se vilken typ av antibiotika som använts och om förbrukningen är optimal. Idag saknas resurser för denna analys.
Antal tobaksbrukare som är tobaksfria sedan minst 6 mån efter förebyggande insats ska öka. Utgångsvärde 2014-12-31 Totalt: 23 st Kvinnor: 14 st , Män: 9 st	Minst 42 personer ska bli tobaksfria efter insats.			Utdata MIT1 och MIT2 i COSMIC går inte att ta ut för närvarande. Utvecklingsarbete pågår så att uppföljning ska kunna göras igen. Inga registreringar är gjorda i COSMIC efter 18 mars.
Antal personer som är heltidssjukskrivna och deras sjukskrivningsdagar, ska minska i gruppen F30-39 (förstämnings - syndrom). Utgångsvärde 2014-08-31 Kvinnor 45447 dagar, 1925 personer Män 20067 dagar, 862 personer	Färre personer och färre sjukskrivningsdagar jämfört utfall 2013, vilket var 1053 personer 92605 dagar, 87,9 dagar/pers	Kvinnor 48 496 dagar, 2 000 personer Män 22 987 dagar, 984 pers	●	Målet ej uppfyllt. Jämfört med motsvarande period föregående år så har fler kvinnor och män ordinerats heltidssjukskrivning och antalet arbetsdagar med sjukskrivning är högre.
Antal personer som är heltidssjukskrivna och deras sjukskrivningsdagar, ska minska i gruppen M50-54 (andra ryggsjukdomar). Utgångsvärde 2014-08-31 Totalt 51 819 dagar, 2 412 personer Kvinnor 33 419 dagar, 1 510 personer Män 18 400 dagar, 902 personer	Färre personer och färre sjukskrivningsdagar jämfört utfall 2013, vilket var 1181 personer och 72 632 dagar	Totalt 55 170 dagar 2 558 personer Varav: Kvinnor 33 256 dagar 1 520 personer Män 21 914 dagar 1 038 personer	●	Målet ej uppfyllt. Totalt sett har flera personer ordinerats sjukskrivning och antalet dagar heltidssjukskrivning jämfört med motsvarande period föregående år är högre. Det är männen som står för ökningen.

	= mållavvikelse med mer än 10 procent
	= mållavvikelse med mindre än 10 procent
	= målet är uppnått

Patient

Strategiska mål: likvärdig och tillgänglig vård, vård efter behov och hälsofrämjande arbete, trygga patienter

Mål	Målvärde 2015	Utfall 2015-08		Kommentarer till utfallet
Andel diabetespatienter typ 2 (<75 år) med HbA1c >73 mmol/mol ska minska. HbA1c = variabel för att följa blodsockernivå långsiktigt. Utgångsvärde 2014-12-31; Total: 9,2 %, kvinnor 9,1 %, män 9,3 %.	Totalt 10,1% Kvinnor 9,2 % Män 10,2%	Data baserat på tertial 3, 2014 tom tertial 2, 2015. Total:8,1 % kvinnor 8,0 % män 8;2 %.		Fortsatt aktivt arbete kring Riskpatienterna.
Andel diabetespatienter, med HbA1c ≤ 52 mmol/mol ska öka. HbA1c = variabel för att följa blodsockernivå långsiktigt. Gäller diabetespatienter med sjukdomsdebut före 30 års ålder. Utgångsvärde 2014: Totalt 22,5 %, Kvinnor 20,2 %, Män 24,3 %	Lägst 18 % av patienterna ska uppnå målvärde	Totalt 20 % Kvinnor 18,5 % Män 20,9 %		Mål uppnått. Utökat teamarbete kring patienter med höga HbA1c värden har bidragit till förbättrade resultat. ytterligare.
Strokevård: Andel patienter som var ADL-oberoende* 3 månader efter akutfasen. (urval; personer som var ADL-oberoende före insjuknandet) Utgångsvärde : 81,8 % (tertiäl 2, 2014) Könsuppdelad statistik går ej att ta fram.	Minst 86%	92,3 % Tertiäl 1, 2015.		Mål uppnått God följsamhet till nationella riktlinjer. Hjärnvägen, mobila stroke teamet, stroke mottagning. Resultaten har viss eftersläpning av tillgängliga resultat, eftersom fakta baseras på svar från patienter via enkät.
Öka andel patienter (70 år och äldre) som får en screening med åtgärd och uppföljning. Gäller fall, trycksår och undernäring samt i förekommande fall munhälsa. Validerat instrument ska användas. Utgångsvärde 2014: Screening totalt 47,3%, Kvinnor 47,9 % Män: 46,5% Åtgärd: 85 % Uppföljning totalt 69 %, Kvinnor 72,9%, Män 64,6 %	screening totalt 55 % Åtgärder fortsatt > 85 % Uppföljning 70 %	Screening totalt: 41,9 % Kvinnor: 44,1 % Män: 39,5 % Åtgärd: > 93 % Uppföljning efter åtgärd : fall 98 % trycksår 97 % undernäring 96%	 	Sammantaget färre andel patienter som fått en screening jämfört helår 2014. Varierande resultat mellan verksamhetsområden. Vidtagna åtgärder visar fortsatt hög andel. Se vidare avsnitt Mest sjuka äldre.
Brytpunktsamtal (dokumenterat i journal) för patienter som kan medverka. Utgångsvärde 2014 : Totalt 61,8 % kvinnor 57,8 % män 65,9 %	minst 60%	Totalt 60 % Kvinnor: 60,4 % Män: 60 % Baserat på data kvartal 3 år 2014 t.o.m. kvartal 2 år 2015.		Målet uppnått, dock viktigt att fortsatt arbeta systematiskt för att bibehålla resultatet.

- = mållavvikelse med mer än 10 procent
- = mållavvikelse med mindre än 10 procent
- ▲ = målet är uppnått

Mål	Målvärde 2015	Utfall 2015-08		Kommentarer till utfallet
Andel ineliggande patienter inom somatisk vård med vårdrelaterad infektion Utgångsvärde 2014: Totalt 7,1 %, Kvinnor 5,5 % Män 8,7 %	Max 6 %	Total: 8,0 % Kvinnor 7,2 % Män: 9,0 %	●	Mål ej uppnått.
Minska variation i tillgänglighet med bibehållen eller förbättrad medianväntetid avseende tid från remissbeslut till behandlingsstart (multidisciplinär konferens) för patienter med tjocktarms- och ändtarmscancer. Utgångsvärde helår 2012: tjocktarmscancer median 50 dagar (32-69 dagar) samt ändtarmscancer 69 dagar (32-101 dagar).	Kortare median väntetid jämfört utfall 2012			Dessa uppföljningsvariabler är utvecklingsmätetal under 2015.

Medarbetare

Strategiska mål: attraktiv arbetsgivare, en kompetensförsörjning som understödjer omställning till framtidens utmaningar.

Mål	Målvärde 2015	Utfall 2015-08		Kommentarer till utfallet
Sänka sjukfrånvaron för medarbetare Utgångsvärde 2014-08 Total 6,9 % Kvinnor 7,5 % Män 4,7 %	Totalt max 6,2% Kvinnor: 7,0 % Män 4,5%	Total 6,6 % Kvinnor 7,4 % Män 3,8 %	■	Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med samma period förra året.
Nyttjande av inhyrd personal och arvodesläkare ska minska. Utgångsvärde 2013-08: 39,3 milj kronor	Ej överstiga 2013-års utfall.	76,6 miljoner kronor	●	Kostnaden är 37,3 miljoner kronor högre januari-augusti 2015 jämfört med samma period 2013.
Daglig visuell styrning ska införas på vårdavdelningar och enheter.	50 % av alla avdelningar/enheter ska ha infört under året	Cirka 1/3 del har infört daglig visuell styrning	●	Arbete pågår med införande. Många andra Lean aktiviteter pågår på enheterna.

	= mållavvikelse med mer än 10 procent
	= mållavvikelse med mindre än 10 procent
	= målet är uppnått

Verksamhetsresultat

Strategiska mål: god ekonomisk hushållning med solidarisk fördelning där resurserna fördelas jämnt och jämställt, långsiktigt hållbar verksamhet utifrån socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv, effektiva processer.

Mål	Målvärde 2015	Utfall 2015-08		Kommentarer till utfallet
Nettokostnadsutveckling	Max 2,6 %	5,8 %		Målet inte uppfyllt. Beräkningen är justerad med skatteväxling för kollektivtrafiken samt för återbetalning från AFA Försäkring för att få jämförelse mellan 2015 och 2014
Tillgänglighet till akutmottagningen Andel patienter på akutmottagningen som är klara inom 4 timmar. Utgångsvärde 2014: Totalt 66 % Kvinnor 65 % Män 66 %	80% inom 4 timmar	18/3-31/8 Totalt 57% Kvinnor 55% Män 56%		Trycket på akutmottagningen har under stor del av perioden varit extremt hög med långa väntetider till första bedömning av sjuksköterska. Införandet av Cosmic innebär i starten en längre handläggningstid per patient. Variationen mellan månaderna april – augusti har varit 53-59 %
Tillgänglighet till primärvård – 7:an Bedömer primärvården att patienten behöver läkarkontakt ska sådant besök erbjudas inom högst sju dagar. Utgångsvärde 2014 : 88 %	100 % av patienterna	89 % Kvinnor 88 % Män 90 %		Ingen skillnad mellan privata vårdgivare och regiondrivet hälsoval Variation mellan hälsocentraler från 74% - 99%
Tillgänglighet till 1:a besök Väntande till besök och genomförda besök inom specialiserad vård inom 60 dagar. Utgångsvärden 2014: Väntande Totalt 67 % Kvinna 68 % Män 66 % Genomförda Totalt 76 % Kvinna 76 % Män 75 %.	minst 70%	Väntande Totalt 46 % Kvinna 46 % Män 46 % Genomförda Totalt 67% Kvinna 67 % Män 67 %	 	Sämrare tillgänglighet än tidigare år, dels på grund av att cosmic införandet genererar än så länge längre modultider per patient och dels råder resursbrist vad gäller läkare och sjuksköterskor inom vissa verksamheter.
Tillgänglighet till behandling Väntande till behandling och genomförd behandling inom specialiserad vård inom 60 Utgångsvärden 2014: Väntande totalt 63 % Genomförda totalt 60 %	minst 70%.	Väntande Totalt 37 % Kvinna 36 % Män 38 % Genomförda Totalt 60 % Kvinna 58 % Män 62 %	 	Se ovan.

Oplanerad återinskrivning inom 30 dagar oavsett orsak, 65 år och äldre ska minska. Utgångsvärde 2014 med delvis annan definition Totalt 18,9 % Kvinnor 17,04 % Män 20,8 %	högst 19% Observera att mätetalet har ny definition fr.o.m. 2015.	Inga tillförlitliga data finns att presentera	Osäkert resultat. På www.kvalitetsportalen.se kan värden ses men de är för tillfället inte kvalitetssäkrade. Diskussioner pågår med företrädare för portalen. Svar och lösning på problemen väntas i oktober.
---	---	--	--

God hälsa och positiv livsmiljö

Folkhälsopolicy och folkhälsostrategi

För det länsgemensamma folkhälsoarbetet i Jämtlands län finns ett politiskt styrande dokument, *"Vår Hälsa - länets möjlighet"*, Folkhälsopolicy för Jämtlands län 2011-2015.

Folkhälsopolicyn utgår ifrån faktorer som påverkar hälsan med fyra huvudsakliga insatsområden:

- Trygga uppväxtvillkor
- Utbildning och arbete
- Hälsofrämjande miljö
- Delaktighet och inflytande

I Folkhälsopolicyn anges att folkhälsoarbetet ska ha sin utgångspunkt i att samhället ska vara inkluderande. Det vill säga att samhället ska skapas för alla, oavsett kön/könsidentitet, ålder, nationalitet, religion, sexuell läggning, etnicitet, funktionsnedsättning och socioekonomisk situation. Folkhälsoarbetet i Jämtlands län ska ha särskilt fokus på barn, ungdomar och äldre.

Ett kompletterande dokument till folkhälsopolicyn är *"Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2014-2025"*. Dokumentet är styrande för Region Jämtland Härjedalen och kommunernas egna och gemensamma arbete inom området. Visionen är *"Hälsa på lika villkor för hela befolkningen för en hållbar utveckling i Jämtlands län"*. Dokumentet lyfter mål, prioriteringar och samverkansformer att arbeta utifrån. Tre övergripande mål är formulerade:

- Förbättrad psykisk hälsa
- Hälsofrämjande och trygga levnadsvillkor
- Tillgänglig och samordnad hälso- och sjukvård

Hälsoläget i länet

Resultatet från den nationella folkhälsoenkäten *"Hälsa på lika villkor"* (2014) visar att närmare 70 procent av länets befolkning upplever att de har ett gott allmänt hälsotillstånd. Kvinnor i den äldsta åldergruppen, 65-84 år, skattar en bättre hälsa än tidigare. Andelen med god hälsa ökar även för personer med låg utbildning. Det är också fortsatt vanligare att män rapporterar en bättre hälsa än vad kvinnor gör. Personer med funktionsnedsättningar skattar sin hälsa lägre än övrig befolkning.

Högre andel kvinnor än män upplever ett nedsatt psykiskt välbefinnande och särskilt stor är skillnaden i åldersgruppen 16-29 år. Det finns även

en tendens till att den psykiska hälsan har försämrats för personer som definierar sig som homo, bi eller osäker på sexuell läggning eller identitet.

Vad gäller levnadsvanor är det en betydligt lägre andel som röker dagligen i länet än tidigare. Riskkonsumtionen av alkohol har minskat något, detta framförallt bland unga vuxna män. Andelen fysiskt aktiva har ökat, och då särskilt bland kvinnor. Andelen med övervikt eller fetma i länet är 52 procent. Personer med sämre ekonomiska förutsättningar och med lägre utbildningsnivå är överviktiga eller feta i högre utsträckning än övrig befolkning.

När det kommer till social samvaro är det män i åldern 65-84 år som är den grupp som deltar i sociala aktiviteter i minst utsträckning.

Folkhälsan i länet förbättras på många områden, men det finns fortsatt skillnader mellan länsdelarna och mellan grupper i befolkningen. Resultatet från enkäten har under våren och försommaren presenterats inom bland annat Region Jämtland Härjedalen och i länets kommuner som ett planeringsunderlag för framtida prioriteringar och insatser.

Utmaningar för Region Jämtland Härjedalen är att tillsammans med andra aktörer verka för en förbättrad folkhälsa i länet samt att utveckla en hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Nationella minoriteter

Region Jämtland Härjedalen får årligen 250 000 kronor från staten för extra kostnader som lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk medför.

I februari undertecknades ett samarbetsavtal mellan Region Jämtland Härjedalen och Finnmarkssykehusets avdelning SANKS (Samisk nasjonalt kompetansesenter – psykisk helsevern og rus). Avtalet innebär att samiska patienter med psykisk ohälsa kan remitteras SANKS. Dessutom ingår flera kompetenshöjande åtgärder.

En heldagsutbildning på temat *"Samisk kulturförståelse i psykiatriskt arbete"* genomfördes i februari med 75 deltagare från främst psykiatri och

Primärvårdens psykosociala enheter. I mars reste tre medarbetare från Krokoms psykosociala enhet till SANKS för auskultation.

Region Jämtland Härjedalen deltar i nätverksträffar med Västerbottens läns landsting, Norrbottens läns landsting, Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund (SSR) och SANKS. Syftet med samverkan är att skapa en gemensam arena för hälso- och sjukvården och de samiska aktörerna, att identifiera gemensamma mål, och att samordna arbetet för att undvika parallella processer.

Samverkan pågår dessutom med de samiska kommunsamordnarna i länet. Regionen ingår dessutom i ett nationellt nätverk för minoritetspolitiken.

Våld i nära relationer

Implementeringsarbete pågår av gällande rutiner för att ställa frågor till patienter om våld.

I samband med införandet av nytt vårdssystem säkerställdes att våldsutsatthet kan journalföras på ett patientsäkert och uppföljningsbart sätt.

Region Jämtland Härjedalen har valt att satsa på att ha egna utbildare inom ämnet våld i nära relation. En medarbetare från akutområdet har genomgått en utbildning för att bli utbildare via Nationellt centrum för kvinnofrid.

Inom ramen för vårt myndighetsövergripande samverkansarbete anordnades i april en heldagsutbildning om att arbeta med förövare. Ungefär 45 personer från vår organisation deltog i utbildningen.

Barnkonventionen

Implementering av nya rutiner gällande information, råd och stöd till anhöriga barn pågår och ett metodmaterial för arbetsgrupper som vill fördjupa sig i Barnkonventionen har tagits fram.

De första stegen för att inrätta funktionen barnombud i hälso- och sjukvårdens alla verksamheter har tagits. Centrum Barn, kvinna, psykiatri är pilotcentrum för införandet.

I samband med införandet av nytt vårdssystem säkerställdes att oro för att barn far illa barn kan journalföras på ett patientsäkert sätt.

Regional samverkan sker inom ramen för länets barnkonventionsnätverk. Regionen deltar dessutom i Sveriges kommuner och landsting s barnrättsnätverk.

Jämställd och jämlik verksamhet

En modell för jämställdhetsintegrering är nu framarbetad och en plan för implementering diskuteras. Det är en enhet som ska delta i utvecklingsarbetet och arbetet kommer att följas av en forskare vid Mittuniversitetet.

Samarbetet med Folkuniversitetet och utbildningen i bemötande är planerad till hösten och ett antal medarbetare kommer att genomgå utbildningen "Att möta människor".

Utbildningen för den genusmedicinska läkargruppen har också påbörjat ta form. En utbildningsdag är planerad till december. Ytterligare tre utbildningsdagar planeras för nästkommande år.

Arbetet med implementeringen av ärendehanteringsrutinen pågår och det är ett bra exempel på praktiskt jämställdhetsintegrering. Samordningskansliet gör här ett bra jobb. Syftet är att säkerställa att de beslutsunderlag som tas fram är jämställda, jämlika och har ett barnrättsperspektiv.

Samverkan med Norrlandstingen för att stödja och utbyta erfarenheter med varandra med fokus på att uppnå en jämställd och jämlik verksamhet pågår. Arbetet har hittills letts av förbundsdirektören. Det planeras en webbaserad workshop till 12 oktober med fokus på kunskapsstyrning och jämställdhetsintegrering av vårdprogram.

Planeringen inför uppmärksammandet av 8 mars, Internationella kvinnodagen, har påbörjats och målsättningen är att även nästa år ha en bred samverkan över partigränser och med organisationer och föreningar i länet.

Bättre kvalitet i vården

Medicinska resultat från olika kvalitetsregister blir i högre grad tillgängliga och uppdateras generellt oftare jämfört tidigare. Det är skillnad hur ofta olika kvalitetsregister uppdateras vilket påverkar landstingens och regioners möjlighet att använda resultaten som underlag för förbättringsarbete. Komplettering med uppgifter från organisationens egna system är en nödvändighet. I delårsboks slut saknas fortfarande resultat för vissa mål. Det är följd av att journalsystemet COSMIC ännu inte är utvecklats så långt att alla mätetal går att följa upp. Det blir tyvärr så att vissa indikatorer vi tidigare kunnat följa upp, just nu inte kan redovisas.

En viktig del i kvalitetsarbetet är gemensamma rutiner för olika patientgrupper baserat på överenskommelser mellan primärvård och t.ex. barn- och ungdomsmedicin. Kvalitetsarbete innebär också att personalen deltar i kompetens utveckling. Även om mycket resurser har behövts för att introducera COSMIC finns exempel på utbildningsinsatser framförallt klinisknära som är viktiga för verksamhetsnära kompetensen hos personalen. Till exempel palliativ utbildning för personal på nätet och fortbildning i tumörkirurgi inom kvinnosjukvården.

Patientlagen ställer krav om bättre anpassad information till patienter. Det ställer krav om att patienten blir delaktig. Ett gott exempel är bedside-rapport inom en avdelning på medicin. Rapporten sker med patienten närvarande och delaktig tillsammans med den personal som startar sitt arbetspass.

Värdeflödesanalys är genomförd för colorectala cancerpatienter (cancer i tjocktarm och ändtarm). Målet är att korta ledtider och ett flertal förbättringsområden är identifierade och analyserade. Arbete att förbättra ledtider för cancerpatienter pågår i hela landet.

Folk tandvården kallar alla barn utan försening, medan förseningar finns avseende att kalla vuxna.

Öppna jämförelser

I början av året kom rapporten Vård och omsorg om äldre, som främst visar resultat för äldre i

kommunerna. En del resultat är dock påverkbara för både hälso- och sjukvården i Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. För flera indikatorer som handlar om fall, fallhändelser och fallskador har länet svaga resultat, trots flera satsningar under tidigare år. Länets kommuner och Region Jämtland Härjedalen är överens om att försöka förbättra resultaten för indikatorerna som visar fallhändelser och skador relaterade till fall.

Ett annat gemensamt förbättringsområde är vårdplanering som är relaterat till att patienter vårdas inom sjukhusets avdelningar då de är utskrivningsklara. Utskrivningsklar patient innebär att läkare gjort den medicinska bedömningen att patientens vård och behandling inte behöver vara på sjukhuset. Detta förbättringsområde är även grundat på att betänkandet om Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård, tydligt framför att vården ska ges på rätt vårdnivå. Inför sommaren togs kontakter från Region Jämtland Härjedalen med länets kommuner för att så långt som möjligt påminna om rutiner för vårdplanering och att sprida information om varandras förutsättningar att bedriva hälso- och sjukvård under sommaren. Uppföljning har gjorts genom enkät som visade att hälso- och sjukvården i huvudsak fungerat bra i samarbetet mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. De förbättringsområden som identifierats kommer att användas att säkra rutiner och göra dessa kända.

Barnhälsovårdens årsrapport redovisar väsentliga uppgifter om barnhälsovården. Det framgår att förutsättningarna för barnhälsovårdens verksamhet varierar i länet.

Nationella riktlinjer

Förslag till uppdaterade nationella riktlinjer för hjärtsjukvård samt astma och KOL (kronisk obstruktiv lungsjukdom) är aktuella. De berörda verksamheterna har varit delaktiga i mottagandet av dessa.

Vård av de mest sjuka äldre

Den nationella satsningen om de mest sjuka äldre är avslutad. Fortsatt arbete sker genom gruppen Ledningskraft som består av urval av chefer inom Region Jämtland Härjedalen och kommunerna i länet. Arbetet med mest sjuka äldre ett prioriterat område i Region Jämtland Härjedalen. De delar som handlingsplanen för Mest sjuka äldre innehöll, har uppdaterats via Ledningskraft. Genom detta arbete fortsätter arbetet inom ordinarie verksamhet.

Patienter som återinskrivs inom 30 dagar till slutenvård är fortsatt viktigt att följa. Dessvärre fungerar inte systemet så att utfallet kan redovisas på rätt sätt. Det handlar ofta om att ge personerna (patienterna) trygghet att informera och göra personen delaktig i egna vården utifrån den egna förmågan.

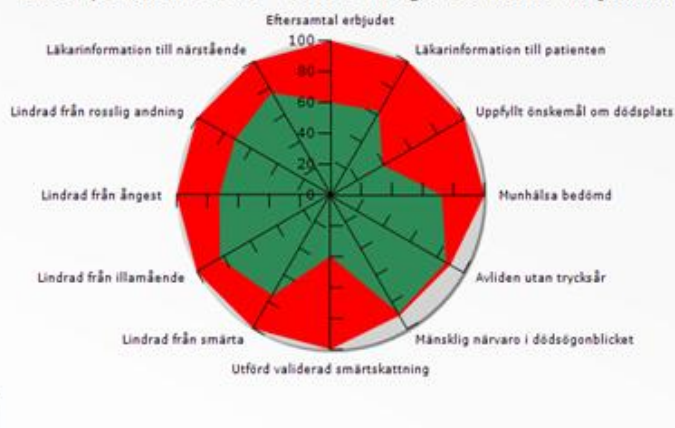
Diagrammet nedan visar att det finns förbättringsmöjligheter, till exempel att fler patienter får en validerad smärtskattning. Läkarinformation till patienten (personen) följs och jämfört med tidigare har andelen personer som får ett samtal förbättrats.

Registrering i kvalitetsregistret SveDem går långsamt framåt, täckningsgraden behöver bli bättre.

För resultat avseende preventiva arbetet att med förebyggande åtgärder försöka förhindra vårdskador, se avsnitt måluppfyllelse patient. Underlaget registreras i kvalitetsregistret Senior Alert. Täckningsgraden i kvalitetsregistret Senior Alert varierar ganska mycket mellan avdelningarna. Inom opererande specialiteter har enheterna haft uppmärksamhetsvecka för att påminna om vikten av att registrera i kvalitetsregistret och att med fakta visa hur många patienter som borde ha registrerats i registret. Samarbetet med kommunerna är väsentligt eftersom dessa patienter ofta har insatser även från kommunal vård och omsorg. Inom Region Jämtland Härjedalen har viss översyn och arbetsfördelning gjorts mellan undersköterskor och sjuksköterskor avseende arbetet med registrering i kvalitetsregistret Senior Alert. Ännu har det inte resulterat i någon påtaglig ökning av täckningsgraden i kvalitetsregistret.

Det geriatriska stödet, som består av ett team av geriatriker, äldre sjuksköterska, apotekare och dietist har inlett sitt arbete såväl konsultativt som kliniskt. En del av uppdraget för geriatriska stödet är att vara kompetensstöd.

Resultat palliativ vård i livets slut
under perioden 2014:3 - 2015:2 i Region Jämtland Härjedalen

Patientsäkerhet

Nytt journalsystem

Införande av nytt journalsystem Cosmic innebär uppmärksamhet på systemet även ur ett patientsäkerhetsperspektiv. För närvarande är det främst de läkemedels sakkunniga som arbetar för att minska risker med att det kan finnas fler än en läkemedelslista per patient.

Ur ett mer generellt perspektiv är det viktigt att olika kompetenser samarbetar. Det förslag som är ute på remiss avseende föreskrift och allmänna råd om behandling av personuppgifter och journalföring i hälso- och sjukvården berör de yrkeskategorier som är skyldiga att skriva journal, juridik, informationssäkerhet och it. I praktiken innebär förslaget en skärpning av gällande föreskrift.

Markörbaserad journalgranskning

Markörbaserad journalgranskning är en metod att gå igenom journaldokumentation och utifrån en mall söka markörer för olika vårdskador.

Den tidigare utförda journalgranskningen har visat att Region Jämtland Härjedalen hade hög andel vårdskador. Misstanke fanns om att det gjorts felaktigheter i tidigare bedömningar. Därför har en särskild kvalitetsgranskning gjorts. Resultatet visade att det inte finns indikationer på felaktigheter i tidigare redovisade granskningar.

Således får resultaten tolkas som tillförlitliga.

Resultat från strukturerad journalgranskning perioden 2015-01 till och med 2015-08.

Antal skador per 100 vårdtillfällen var 26 varav 16 bedömdes om vårdskador.

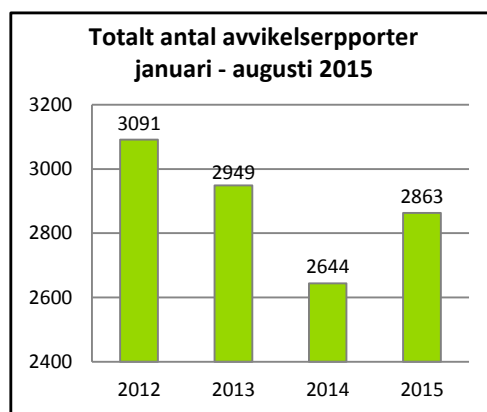
Den vanligaste vårdskadan som hittades var att patienten drabbats av en vårdrelaterad infektion

38,5 procent. Blåsöverfyllnad var näst vanligast 23,1 procent och därefter fallskador 15,4 procent.

Avvikelse rapportering

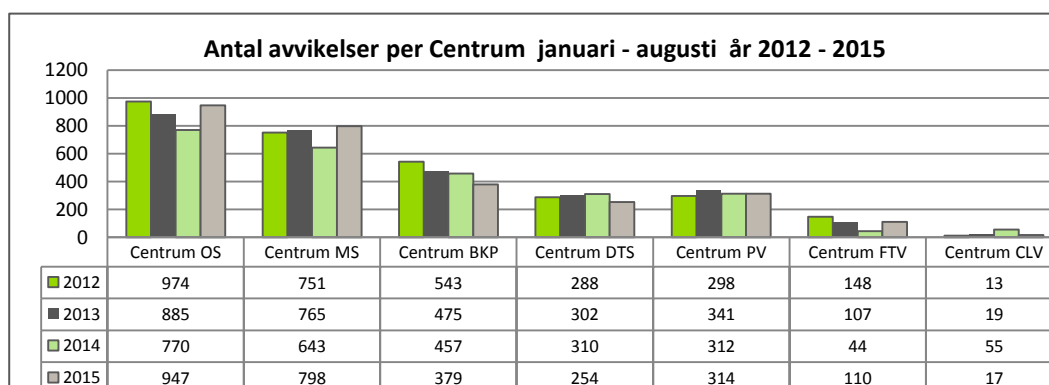
Under perioden har antalet avvikelserapporter ökat med 219 stycken jämfört med 2014.

Utslaget per månad har det varit en ökning varje månad med en topp i juni medan antalet i juli varit färre och i augusti ungefär lika som föregående år.

Centrumen för medicinska specialiteter, opererande specialiteter och Folk tandvård har ökat antalet avvikelser rapporter under perioden jämfört med 2014.

Handläggning av avvikelserna pågår vilket innebär att klassificering och angivna sammanhang är preliminära. Avvikelser relaterade till arbetsmiljö och ej patientrelaterad läkemedelshandling verkar ha ökat. Avvikelser sammanhängande med patient och vård tyder på att rapporter avseende dokumentation och läkemedelshandling har ökat jämfört 2014.

Lex Maria

Under första och andra tertialet 2015 anmäldes från Region Jämtland Härjedalen sammanlagt 17 Lex Maria ärenden till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Fyra av dessa ärenden beslutades och utredning initierades under 2014. Chefläkare har under aktuell period 2015 tagit beslut om 20 ärenden. Vid månadsskiftet augusti/september pågår 7 lex Maria - utredningar.

Det har lämnats in 7 lex Maria anmälningar gällande suicid hitintills under 2015 varav 6 har utretts inom psykiatri. Fyra utredningar gällande suicid pågår inom psykiatri.

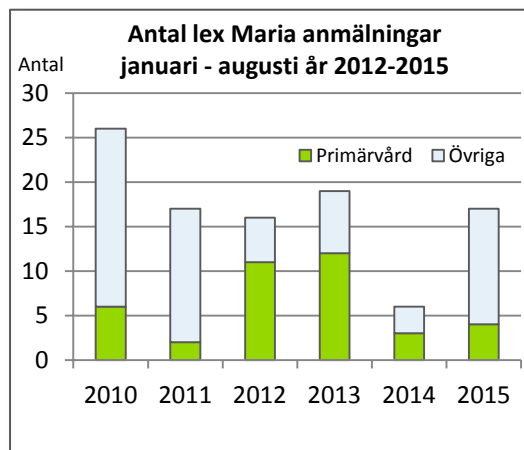
Enskildas klagomål från IVO

Det har inkommit 15 nya ärenden under perioden januari tom augusti 2015. Motsvarande period 2014 inkom 16 ärenden och 2013 var antalet 32.

Minskning av ärenden från och med 2014 kan tillskrivas en delvis ändrad tillämpning vid Inspektionen för vård och omsorg avseende vilka anmälningar som ska utredas. Beslut har kommit i sammanlagt 26 ärenden till och med augusti 2015. Kritik har riktats mot vårdgivare eller enskild hälso- och sjukvårdspersonal i 10 ärenden.

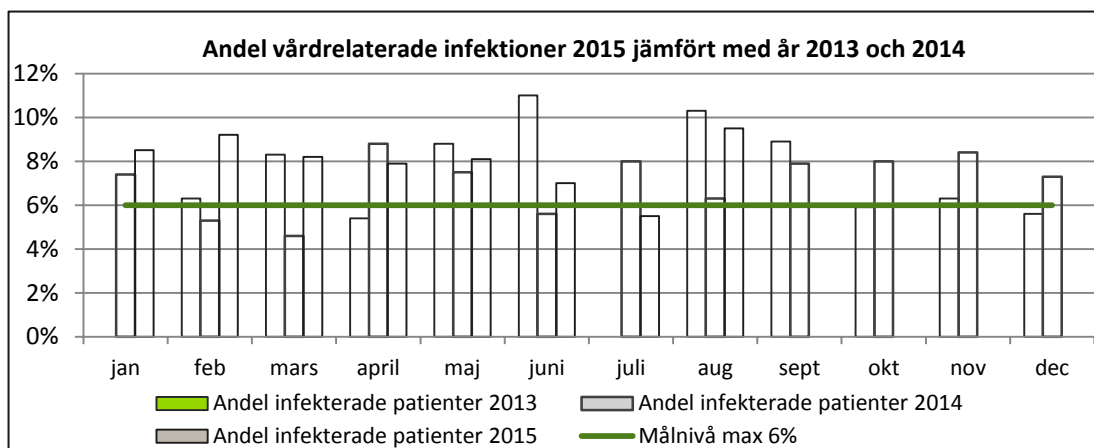
Vårdrelaterade infektioner

Resultaten för vårdrelaterade infektioner når inte det uppsatta målet på max 6procent. Baserat på

resultaten för årets åtta första månader har 8 procent av patienterna en vårdrelaterad infektion, 7 procent av de inskrivna kvinnorna och 9 procent av männen.

Hygiensjuksköterska ger rådet att se över de enskilda fallen av vårdrelaterade infektioner hos de egna patienterna på avdelningen. Ortopedavdelningarna har haft uppmärksamhetsveckor där vikten av handhygien har fokuserats.

Vård i rimlig tid

Vårdgarantin

Målen uttrycks med sifferserien 0-7-90-90, vilket anger vårdgarantins krav på maximal väntetid för de olika stegen i vårdprocessen. I samtliga av vårdgarantins mätområden är målvärdet 100 procent.

Primärvård

Tillgänglighetsgarantin, 0:an

Resultatet för andra tertialet 2015 gällande tillgänglighetsgarantin för regiondriven primärvård ligger mellan 69 och 79 procent. För den privata primärvården är utfallet mellan 90 och 94 procent. Detta ska jämföras med riket som låg på 87 procent vid vårmätningen.

Några hälsocentraler har haft stor personalomsättning av distriktssköterskor och det påverkar tillgängligheten negativt.

Även fortsatta tekniska problem med CallGuid. Flera avbrott i CallGuid har tillkommit sedan Cosmic införandet. En arbetsgrupp försöker tillsammans med Telia att lösa problemen.

Besöksgarantin, 7:an

Resultatet för andra tertialet 2015 gällande besöksgarantin för regiondriven primärvård varierar mellan 80-91 procent. För den privata primärvården är utfallet mellan 87 – 91 procent. För hela riket var utfallet 89 procent vid vårmätningen.

Byte av vårdadministrativt stöd till Cosmic har medfört produktionsbortfall, till exempel så är det längre tidsmoduler som genererar färre läkartider.

Specialiserad vård – Sjukhuset i Östersund

Första besök inom 90 dagar

Om patienten får en remiss till den specialiserade vården, ska hon/han få en tid för besök inom 90 dagar. Det gäller även om vård söktes utan remiss.

Under augusti månad har 72 procent (kvinnor 73 %, män 71 %) av patienterna fått ett besök inom 90 dagar. Jämtland hade en lägre tillgänglighet till

första besök jämfört med riksnittet som var 80 procent i juli 2015. Försämringen jämfört med tidigare år beror på införandet av Cosmic. Tidigare års utfall har varit :

år 2014	85 procent
år 2013	84 procent
år 2012	85 procent
år 2011	88 procent

Behandling i inom 90 dagar

Efter beslut om behandling, exempelvis operation, ska patienten få en tid inom 90 dagar. Under augusti har 71 procent (kvinnor 65 %, män 79%) av patienterna fått sin behandling inom 90 dagar jämfört med år 2014 då tillgängligheten låg på 84 procent. Den kraftigt försämrade tillgängligheten beror på inlärningsstiden som är vid införandet av ett nytt vårdsystem.

Riksgenomsnittet var i juli 94 procent.

Sammanfattningsvis får flickor, kvinnor, pojkar och män inte sin vård inom vårdgarantins lagkrav i Jämtlands läns landsting.

Vårdgarantin för barn och unga med psykisk ohälsa

Den förstärkta vårdgarantin för barn och ungdomar med psykisk ohälsa mäts varje månad och innebär att patienterna ska få sitt första besök inom 30 dagar och sin behandling och/eller fördjupade utredning inom 30 dagar. Målen är att minst 90 procent av patienterna ska få komma inom 30 dagar till en första bedömning och minst 80 procent ska få en fördjupad utredning eller behandling inom 30 dagar.

Målen har inte uppfyllts under andra tertialet då genomsnitt för besök låg på 80 procent. Fördjupad utredning/ behandling hade ett genomsnittligt utfall på 67 procent. Fortfarande tveksamma siffror från Diveport på grund av felregistreringar i Cosmic. Åtgärder kommer att vidtas för att komma tillrätta med detta.

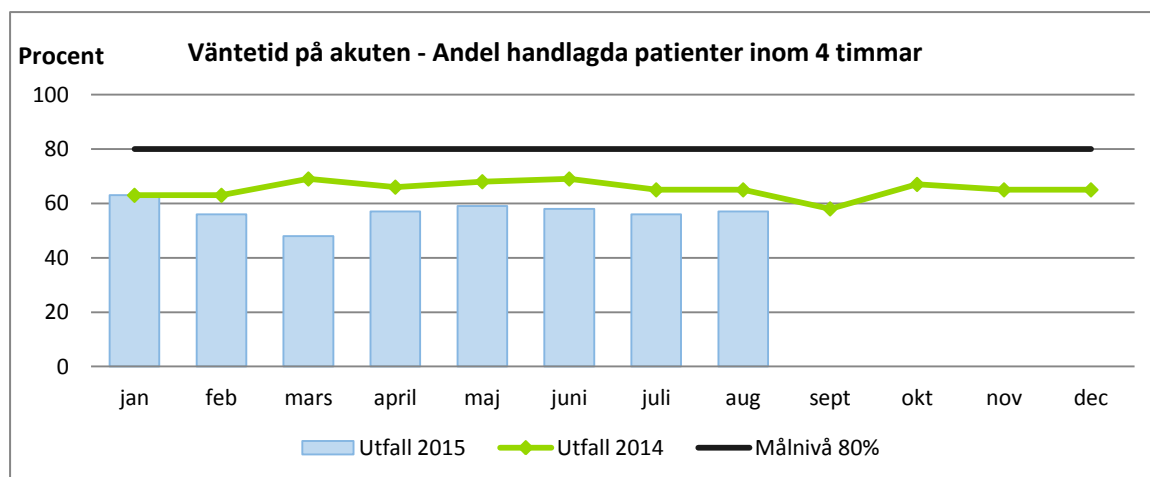
Väntetider inom specialistsjukvårdens akutmottagning – mål 80 % inom 4 timmar

Under augusti fick 50 procent (kvinnor 55%, män 56%) av patienterna vård på akutmottagningen inom 4 timmar. Motsvarande månad föregående år var 65 procent. Under hela 2014 var utfallet i genomsnitt 66 procent. Det går inte att utläsa några större könsskillnader i utfallet över tid.

Den låga tillgängligheten beror dels på införandet av vårdsystemet Cosmic och dels på ett högre inflöde

av patienter. Under årets andra tertial var det färre besök på akutmottagningen jämfört med årets första tertial. Sedan införandet av Cosmic under mars månad är det fortfarande längre handläggningstid per patient.

Två arbetsgrupper har under april påbörjat förbättringsarbeten kring arbetssätt i triaget, direktinläggningar till avdelningar och OBS-platser. Arbetet återupptas nu och fortsätter under hösten.

Läkemedel

Kostnadsutveckling

Den totala kostnaden för förmånsläkemedel (läkemedel på ackumulerat augusti 2015, vilket är en ökning med 6 procent jämfört med samma period föregående år. Socialstyrelsens prognos för kostnadsökningen 2015 är 2,75 procent. Vid en jämförelse av kostnadsutvecklingen nationellt, har Region Jämtland Härjedalen en högre prisökning, än genomsnittet i landet (4,5 procent). Region Jämtland Härjedalen har dock fortsatt en av de lägsta kostnaderna per invånare i Sverige.

Effekten av patentutgångar på läkemedel med hög förmånskostnad, har nu avtagit till stor del. Det som till stor del är kostnadsdrivande är introduktionen av nya läkemedel samt många nya riktlinjer från Socialstyrelsen som visat på underbehandling i många områden.

Inom slutenvården har läkemedel rekvirerats för 54,5 miljoner kronor, vilket är 4,7 procent högre än samma period föregående år. Introduktion av nya dyra läkemedel påverkar kostnadsutvecklingen.

Den dyraste läkemedelsgruppen både nationellt och regionalt, är TNF-hämmare som framför allt används mot reumatiska sjukdomar. Under hösten kommer Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket att genomföra en omprövning av denna grupp läkemedel, i syfte att öka kostnadseffektiviteten genom lägre listpriser. Målsättningen är att kunna subventionera TNF-hämmare till så många patienter som möjligt.

Kostnaden för läkemedel mot Hepatit-C fortsätter att öka. Det är en grupp nya läkemedel som introducerats. Läkemedlen är dyra. För att vården ska vara jämlik och oberoende av var patienten bor i landet, så introduceras denna grupp läkemedel genom ett nationellt samarbete. Syftet med nationellt ordnat införande är att åstadkomma kostnadseffektivitet och ändamålsenlig användning i hela landet.

Kvalitetsutveckling

Arbetet med utskrivningsinformation med läkemedelsberättelse och aktuell läkemedelslista till

patienterna som skrivs ut från vårdavdelningar fortgår. Det pågår introduktion av motsvarande arbetssätt för öppenvården .

Efter byte av journalsystem förekommer det att patientens läkemedelslista i nya journalsystemet inte är komplett. Det kan finnas aktuella läkemedel i båda journalsystemen. Flera läkemedelslistor innebär stor patientsäkerhetsrisk. Det har rapporterats avvikelser där patienter inte fått sina ordinerade läkemedel på grund av att inte läkemedelslistan varit komplett i nuvarande journalsystem. Verksamheten har behov av stöd och tid för att överföra patientens hela läkemedelslista till nya journalsystemet.

Kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen på avdelningar och mottagningar på sjukhuset har genomförts i form av en elektronisk enkät till alla enheter som hanterar läkemedel. På grund av låg svarsfrekvens försåras sammanställning per område. Just nu pågår analys av svaren, samt uppföljning av granskningarna ute i verksamheten.

Vid genomgång av de avvikelser som rapporterats angående läkemedel, är de vanligaste felen att läkemedel glömt att ges, att fel läkemedel eller att fel doser givits. En analys av avvikelserna har påbörjats.

Antibiotika

Förskrivningen av antibiotika har ökat något i Region Jämtland Härjedalen. Det är samma trend i hela landet. En trolig orsak är att influensasäsongen i år kommit sent och drabbat många. Trots ökningen ligger ändå förskrivningen kvar på en stabil nivå, endast Västerbottens läns landsting har lägre förskrivning per tusen invånare.

Inom Region Jämtland Härjedalen finns det fortsatt en skillnad mellan hälsocentralerna. Noterbart är att de hälsocentraler med högst förskrivning fortsätter och att minska sin förskrivning även under första tertialet i år. Skillnaden mellan länets hälsocentralerna blir därmed mindre.

Forskning, utveckling och utbildning

Forskning, utvecklingsarbete och utbildning (FoUU) är viktiga komponenter för att skapa en grund för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Inom Region Jämtland Härjedalen är forskning och utveckling, tillsammans med den kliniska utbildningen av nuvarande och blivande medarbetare högt prioriterat. Ett kontinuerligt arbete pågår för att skapa, och ständigt förbättra, den akademiska miljön som stimulerar till forskning och vidareutbildning för regionens anställda, samtidigt som studenter inom läkar-, vård- och omsorgsutbildningar får ett bra utbildningsklimat. Organisationens FoUU-arbete är också en av grundpelarna i region Jämtlands Härjedalens ambition att vara en god arbetsgivare.

Forskning och utveckling

Region Jämtland Härjedalen satsar årligen ca 6,5 miljoner kronor per år på forskning och utveckling. FoUU-staben ansvarar för att dessa medel fördelas i konkurrens och garanterar att medlen stöder både avancerad klinisk forskning likväl som utvecklingsprojekt med avsikt att förbättra medarbetares eller patienters vardag. En stor andel av FoU-medlen används också för finansiering av forskarstudier eller postdoktoral meritering mot docentur eller professor. FoUU-staben har också till uppgift att utveckla, stimulera och underhålla den akademiska miljön. Det innebär bland annat att staben kan erbjuda personal involverad i forsknings- eller utvecklingsprojekt hjälp med till exempel statistikfrågor och vetenskaplig handledning. Under 2015 har hittills den vetenskapliga produktionen inom Region Jämtland Härjedalen uppnått 35 artiklar som publicerats i vetenskapliga tidsskrifter. Dessutom har en medarbetare disputerat inom ortopedi och en medarbetare har blivit docent inom medicin, och två medarbetare till förväntas disputerar under hösten.

Utbildning

FoUU-staben har det regionövergripande ansvaret för Umeå universitets läkarutbildning med studieort Östersund. Arbetet innefattar att bevaka att den kliniska undervisningen kan fullföljas, samt att initiera åtgärder nödvändiga för att garantera detta. Till FoUU-staben är också studierektorsfunktionerna för PTP-psykologer, ST- och AT-läkare knutna. Detta innebär att dessa funktioner upprätthålls med hög kvalitet, att undervisning och

handledning är säkerställd, samt att skapa förutsättningar för utbildning av hög kvalitet i samverkan med verksamhet och ledning. FoUU-staben lyckades rekrytera en AT-chef som påbörjade sin tjänst i januari 2015. Dessutom har Östersunds sjukhus glädjande förbättrat sin position på AT-rankingen från en 56:e plats till 35:e plats och är därmed på den övre halvan av sjukhusen som var med i rankningen.

FoUU-staben har också ansvar för att samordna verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för medellånga vårdutbildningar, samt arbetsplatsförlagt lärande (APL) för många av länets gymnasiala vård- och omsorgsprogram. Årligen förmedlas samordning och handledning av 1000-1200 studenter/elever under deras VFU och APL placeringar. FoU-staben upplever dock att det blivit betydligt svårare att leva upp till de avtal som ingåtts med utbildningsanordnare för att tillgodose praktikplatser. Detta kan bero på att den kliniska verksamheten upplevs mer pressad och kliniker därför i större grad tackar nej till att ta emot studenter.

Biobanksansvar

Region Jämtland Härjedalens biobanksansvar ligger sedan januari 2015 vid FoUU-staben. Detta koordineras av en biobankssamordnare med FoUU-chef som biobanksansvarig.

Medicinska biblioteket

Fram till 2015 har verksamheten för medicinska biblioteket köpts av Östersunds kommun, men kommunen sade upp avtalet som reglerar detta och driften har sedan januari 2015 tagits över av FoUU-staben.

Kliniskt forskningscentrum (KFC-Z)

Kliniskt forskningscentrum (KFC-Z) är placerad inom FoU-staben. I januari blev lokalerna för KFC-Z klara och i augusti invigdes lokalerna av regiondirektören och regionstyrelsens ordförande. Till KFC-Z är två tjänster fördelade på totalt 1,25 tjänster som forskningssköterska. KFC-Z ingår som lokal facilitet inom Forum Norr som är norra regionens nod i det nationella nätverk av klinisk forskning som ingår i den nationella satsningen "Kommittén för nationell samordning av kliniska studier" via vetenskapsrådet.

Lean arbetet under året

Därför jobbar vi med Lean

År 2013 beslutades att börja arbeta enligt Lean-filosofin för att långsiktigt stabilisera och förbättra organisationen. Målet är bland annat att korta patientens väg genom vården, höja kvalitén och att på lång sikt bidra till en bättre ekonomi.

För att visualisera Lean arbetet har ett Leanhus tagits fram. Precis som vid ett husbygge kan taket inte läggas innan grunden och väggarna är på plats. Taket är vår vision - bäst hälsa utan väntan. Oavsett var i organisationen vi arbetare bor vi alla i samma hus och strävar mot samma mål.

En rad aktiviteter har genomförts eller planeras att genomföras för att alla medarbetare ska introduceras i Lean och kunna komma igång med förbättringsarbetet ute i verksamheten.

Utbildning

- *Intern Leanutbildning för Chefer och läkare med medicinska ledningsuppdrag, MLU samt verksamhetsstöd* - En utbildning har under hösten 2014 tagits fram med ett större fokus på den egna verksamheten. Utbildare är leansomordnare samt leancoacher. I januari 2015

påbörjade 30 personer utbildningen som pågår till den 2 september. Nästa utbildningstillfälle startar i September 2015.

- *Kunskapstorget* - Planering har pågått inför 2 stycken utbildningstillfällen som ges i maj 2015 med fokus på värdeflödesanalyser och målstyrningstavlor.
- *Leanspel* - Internutbildning i grunderna till Lean-filosofin har getts till medarbetare och förtroendevalda. Till och med augusti 2015 har det genomförts 164 spel inklusive teori med totalt 1485 medarbetare.

Målstyrningstavlor och daglig styrning

Totalt har 50 målstyrningstavlor beställts av verksamheterna. Många verksamheter använder också redan befintliga white board tavlor i sitt arbete med daglig styrning, så kallade pulsmöten. Exempel på uppföljningar som kan tas upp vid mötet är remissinflöden, väntelistor och besöksstatistik. Ett arbete med att kartlägga användningen av tavlor och resultatet av arbetet med dessa ska påbörjas.

Leanfrukost

Under året har 3 leanfrukostar genomförts vilka anordnades för chefer och leancoacher. Fokus har legat på utbildning, goda exempel, inspiration och närverkande. På marsmötet kom många goda

exempel fram som kunde presenteras på leanfrödagen i maj. Ett 50 tal chefer och leancoacher medverkade.

Leancoacher

Träffas en gång i månaden för utbyte av erfarenheter och för internutbildningar.

Lean styrgrupp

Träffas en gång i månaden och vid behov.

Exempel på genomförda och pågående förbättringsarbeten i verksamheterna

Införandet av nytt vårdsystem Cosmic har tagit den mesta tiden av utvecklingsarbetet i anspråk där genomgång av arbetssätt och flöden ingått som en viktigt del.

Centrum för barn, kvinna och psykiatri

Många förbättringsarbeten pågår men har också avslutats. Lean arbetet fortsätter vid alla enheter och olika förbättringsarbeten pågår som exempelvis analyser av vårdflöden, 5S och slöserijakt samt visuell styrning. En "lärande organisation" börjar utvecklas. Alla områden har en verksamhetsplan som är utformad på ett A3 format för att underlätta kommunikation av centrala mål och aktiviteter. Konkreta resultat av arbetet är svåra att se inom några områden då lean inte är fullt implementerat och då stor omsättning i ledningsgrupp påverkar arbetet.

Centrum för medicinska specialiteter

Centrumledningen gör regelbundna besök på enheterna. Enhetschef och medarbetare presenterar aktiviteter och resultat utifrån sina styrtavlor.

- Bedside-rapport på avd 408 är införd. Det är ett exempel på övergång till personcentrerad vård och involverade patienter. Patienten känner sig delaktig och lyssnad på.

- PCI labb för ballongvidgning av blodkärl är införd. Merparten av patienterna som genomgått PCI hade annars fått resa till Norrlands Universitets sjukhus för vård.

- Gapanalys för nationella riktlinjer för vård av astma och KOL är genomförd

Centrum för opererande specialiteter

Daglig styrning är införd på de flesta enheten och det upplevs positivt av både chef och medarbetare. Flera förbättringsarbeten är påbörjade där arbetsmetoden A3 används.

- Videokonferensutrustning på Intensivvårds-avdelningen har gett ökade möjligheter till

möten, utbildning och samverkan. Förändrad dokumentationsrutin i Cosmic har minskat dubbeldokumentationen.

- Försöket med gemensam provnedlämning inom ortopedin har permanentas (A3).

- På akutmottagningen pågår ett förändringsarbete med den dagliga styrningen utifrån ökade möjligheter till daglig uppföljning i Diveport efter bytet till journalsystemet Cosmic.

- Arbete med bättre logistik och hyllsystem i sterilförrådet.

- Arbete med rutiner för att förebygga trycksador på patienter vid höftplastikoperationer med hjälp av kartläggning av hudkostym preoperativt, vid ankomst och vid utskrivning från UVA.

- Värdeflödesanalys för instrumenthantering är genomförd. Ett förbättringsarbete av sterilgodshantering är påbörjad. Målet är att all sterilgodshantering hanteras av personal på STC vilka har hög kompetens. Längre öppettider på STC planeras.

- En utvärdering av ortopedprojektets förändringar har genomförts och sammanställts med 80% svarsfrekvens.

Centrum för primärvård

11 enheter har spelat Leanspel, medarbetarna gör därefter en bedömning av vad man kan fortsätta att arbeta med på enheten. Förbättringstavlor/ målstyrningstavlor finns på de flesta enheter.

Centrum för folktandvård

Större delen av medarbetarna har spelat leanspel.

De flesta kliniker har leantavlor för uppföljning.

Många kliniker har också infört dagliga eller veckovisa "puls möten". Programmering och tester pågår för att förbättra de ekonomiska flödena mellan T4 och Raindance. Detta bl a för att ta bort kvalitetsbrister som idag får rättas manuellt. Ett arbete pågår därför för att anpassa folktandvårdens checklista så att de områden som är folktandvårdsunika finns som ett komplement till den regiongemensamma checklisten.

Centrum för diagnostik teknik och service

67 förbättringsarbeten är påbörjade, 35 är avslutade.

A3: används vid större förbättringsarbeten.

Målstyrningstavlor används för "stå-upp" möte ute i verksamheten. Veckovis uppföljning samt förslagsärenden skrivs upp på tavlorna och visualiseras. Tydligt för alla medarbetare vad som är på gång samt vad som har gjorts, återkoppla ris och ros från patienter/kunder.

- Vårdnära service har införts, vilket ger timmar "tillbaka" till vården. Utveckling av beställningsfunktion och effektivisering av patienttransporter i avsikt att frigöra tid för vårdpersonal.
- Kostenheten har spelat värdegrundsspelet med i stort sett hela personalgruppen. En arbetsgrupp har arbetat med att ta fram spelregler utifrån resultatet från medarbetarenkäten och värdegrundsspelet. Pulsmöten har startats upp och målstyrningstavla används i delar av verksamheten.
- Stadenheten arbetar med målstyrningstavla där de följer upp arbetsmiljö, kvalitet, 5 S och sjukfrånvaro. Daglig styrning via morgonmöten och ökad kommunikation med det yttre teamet.

Lednings och verksamhetsstöd

Under våren har Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö påbörjat ett förbättringsarbete inom kontinuitetshantering avseende IT system tillsammans med Akutområdet. Samordningskansliet har deltagit i förbättringsarbetet gällande löneöversyn tillsammans med personalstaben. Personalstaben har värdeflödes kartlagt löneöversynsprocessen. Inom personalenheten är det en A:3 som följs vid

veckovisa pulsmöten. För personalstrategier är handlingsplanen "Attraktiv arbetsgivare" som följs upp vid veckovisa möten.

Redovisningsenheten har pulsmöten på bestämd tid och dag varje vecka. Då lyfts aktuell information, arbetsläget samt uppkomna problem.

Regionala utvecklingsnämnden

Förvaltningens ledningsgrupp har fått en grundläggande information om Lean och skall spela leanspel hösten 2015. Sedan tidigare arbetar förvaltningen med resultatfokus, värdet för medborgaren och att med arbetaren är den viktigaste resursen för att göra verkstad av målen. Utföra ett effektivt arbete av hög kvalitet

Vårdvalsnämnden

Ständigt förbättringsarbete pågår för att förenkla och kvalitetssäkra utbetalning till vårdgivare. Ett flödesschema för uppsökande tandvård är gjort.

Miljöarbetet

Då regionens verksamheter har en relativt stor miljöpåverkan så integrerade dåvarande Jämtlands läns landsting miljöarbetet i ett miljöledningssystem 2004-2005 .

Miljöledningssystemet, som är uppbyggt utifrån den internationella standarden ISO 14 001 och EU-förordningen EMAS, är nu integrerat i det gemensamma ledningssystemet och gäller för alla verksamheter i regionen. Under 2015 genomfördes en extern uppföljningsrevision i maj och recertifiering av hela regionen sker hösten 2015. Vid uppföljningsrevisionen i maj konstaterades tre avvikelser som handlar om nedbrytning av miljömål och resursplanering för att arbeta för att nå målen, kompetens i miljöfrågor hos ledning/chefer samt ineffektiv datainsamling.

Övergripande handlingsplan för miljö

Region Jämtland Härjedalen har 9 övergripande miljömål för 2015 som handlar om minskade avfallsmängder, minskning av kopieringspapper, hållbara inköp, minskad energianvändning, inköp av ekologiska och socialt-etiskt märkta livsmedel, implementering av kemikaliehanteringssystemet samt hänsyn till risk för hormonstörande ämnen i material och produkter där barn och ungdomar vistas.

Totala avfallsmängden ökar

För 2013 nåddes målet om en minskning med 2 procent. För 2014 fick vi istället en ökning med 7 procent jämfört med 2011. Avfall till deponi minskar, i övrigt ser vi en ökning av komposterbart, brännbart, källsorterat och farligt avfall. Vi har tidigare inte kunnat få delårsstatistik för alla fraktioner, men jämfört med samma period 2014 har läkemedelsavfallet, skärande/stickande smittförande avfall och metallskrot minskat per augusti 2015, men de stora volymerna är brännbart och komposterbart och där har vi inte delårsstatistik.

Ekologiskt och socialt/etiskt märkta livsmedel

Det är en svår balansgång att arbeta med målet för ekologiska livsmedel utifrån det ekonomiska läget då ekologiska varor är ca 30-80 procent dyrare än

andra livsmedel. Målet för 2015 är 21 procent ekologiska livsmedel och 6 procent socialt-etiskt märkta livsmedel (räknat som andel av det totala utfallet i kronor). För kostenheten (26,8 %), Birka (23,7 %), Bäckedal (23%) samt kaffet (100%) ser målet för ekologiska livsmedel att kunna nås med god marginal. Andelen ekologiska livsmedel är då totalt 28,8 procent.

Andelen socialt/etiskt märkta livsmedel uppgick till 9,4 procent för kostenheten, 3,8 procent för Birka, Bäckedal 5 procent och 100 procent för kaffet. Tillsammans blir det 11,7 procent så för totalt ser även det målet ut att kunna nås. Under 2014 beslutades att anställda erbjuds gratis kaffe. De som tidigare ombesörjt kaffeinköpen själva köper nu via centralförrådet vilket fått resultatet att inköp av kaffe 2014 ökade med 85 procent jämfört med 2013, vilket i sig lyfter resultatet för både ekologiska och socialt-etiskt märkta livsmedel.

Tjänsteresor och transporter

Målet om att minska koldioxidutsläppen från tjänsteresor och transporter nåddes för 2013 med god marginal. För 2014 når vi dock inte målet om en minskning av utsläppen med 10 procent då minskningen stannade på -7,4 procent. Resandet med buss och bil har minskat successivt sedan 2010, tågresandet har minskat, men går upp något 2014, men flygresandet har ökat årligen sedan 2011. Totalt sett har resandet ökat räknat i antal mil till år 2014 jämfört med 2012-2013 och det orsakar betydligt större koldioxidutsläpp från resor än de två senaste åren, men ändå lägre än referensåret 2010. Till och med augusti har vi rest betydligt mer med flyg och tåg än de senaste 5 åren och de totala koldioxidutsläppen från resandet är också högre. De senaste två åren har dock resandet gått ner det sista tertialet vilket medfört att vi trots allt fått en minskning när vi summerat hela åren. Men det bedöms tveksamt om vi kommer att kunna nå målet för 2015.

Utsläppen av koldioxid beror också på vilket flyg man väljer. En enkel flygresa till Stockholm kan skilja sig 37 kg i koldioxidutsläpp beroende på flygbolag (flygplanstyp). Trenden att vi reser mer med flyg fortsätter även om tågresandet också ökar. Vi gör sämre val av transportsätt ur miljöperspektiv

när vi reser då koldioxidutsläppen per rest mil 2010 var 1,5 kg/mil, men 2014 är motsvarande siffra 1,72 kg/mil.

Energianvändning

Regionen arbetar intensivt med energifrågorna, bland annat genom informationsinsatser och energieffektiviseringsåtgärder.

En stor utmaning är att hantera teknikinförande på ett klokt sätt även ur energisynpunkt, så att energieffektiva alternativ av utrustning kan väljas. Målvärde för energiförbrukning en år 2015 är 211,3 kWh/m². Årsförbrukningen 2014 blev 212,65 kWh/m². För både första och andra tertialet 2015 följer värdena mållkurvan, så just nu ser det möjligt ut att kunna nå målet. Den 1 november 2014 övertog landstinget (numera regionen) ägandet av det vindkraftverk som uppförts för landstingets

räkning. Vindkraftverket kommer att producera c:a 30 procent av Regionen Jämtland Härjedalens elförbrukning.

Kemikalier

Det har tidigare inte funnits någon samlad bild över kemikalieanvändningen i regionens verksamheter. Det är därför svårt att arbeta förebyggande med substitution och utfasning av farliga ämnen. Ett kemikaliehanteringssystem upphandlades 2014 vilket bland annat kommer att underlätta hanteringen av säkerhetsdatablad och andra lagkrav och ge en samlad bild över våra kemikaliska produkter. Utbildning har genomförts och nästan alla enheter som hanterar kemikalier har nu sina förteckningar i systemet.

Kommentarer från hälso- och sjukvårds verksamheten

Centrum för barn, kvinna och psykiatri

Verksamheten i sommar har vid centrumet fungerat bra även om enskilda veckor har varit ansträngda för att få ihop tillräcklig bemanning. Det fanns farhågor om att beslutet att stänga avdelning 3A skulle medföra problem med beläggningen inom område psykiatri. Så blev det inte under sommaren. Mest ansträngt har det varit vid område Kvinna då antalet födselar var många i sommar. Totalt sett har det fötts 34 barn mer än 2014 under samma period eller totalt 973 barn. För hela 2015 beräknas 1425 barn.

Det går att spåra en tydlig Cosmic effekt i produktionen som sjunker (läkarbesök och sjukvårdande behandling) vid alla områden förutom vid område Barn där produktionen ökar något. Slutenvårdsproduktionen har ökat vid alla områden, både vårdtillfällen och vård dagar, under perioden januari-augusti i jämförelse med samma period 2014. Inom område psykiatri har antalet vård dagar för kvinnor ökat mellan 2014 och 2015.

Inom område psykiatri har under hela året varit brist på sjuksköterskor och inom område Kvinna finns ett behov av flera barnmorskor. Inhyrd personal är endast specialistläkare med bakjournskompetens till alla områden utom område Barn.

Flera verksamhetsresultat kan inte avrapporteras på grund av osäker eller ingen data som är kopplad till Cosmic. Flertalet mål kopplade till patientområdet har uppfyllts, men screening av äldre behöver förbättras.

Sjukfrånvaron är på centrumnivå i princip oförändrad jämfört med 2014. Vid psykiatri minskar sjukfrånvaron något medans det på områdena Barn och unga vuxna samt på Barn- och ungdomsmedicin ökar under året.

Centrum för opererande verksamhet

Första halvåret präglades av ett högt akutinflöde, trångt på vårdavdelningarna och många kvällsmottagningar i syfte att förbättra tillgängligheten. Under slutet av semesterperioden har akutinflödet normaliserats. Under semesterperioden hade centrumet 11 färre vårdplatser öppna jämfört med 2014 och IVA var under en längre period fullbelagt vilket medförde att det under perioder var en hård belastning på verksamheten. Beläggning och bemanning har följts kontinuerligt och personal har tagits in för att möta vårdbehovet. Sommaren har varit kostsam med många sommarpaket och höga övertidskostnader.

Till och med sista augusti har operationstimman minskat med 2 procent och antal operationer med 6,4 procent.

Centrumets alla områden har idag produktions-/kapacitets planer när det gäller operationer. Hörcentralen har, när det gäller hörapparatsutprovning, produktionsplan ner på medarbetarnivå. Arbetet med produktions- och kapacitet planering pågår när det gäller förstabesök. Centrumet har problem att klara vårdgarantin för såväl nybesök som behandling.

Vägambulansuppgiften visar på en total minskning med 299 uppdrag (-2,9%).

Förbättrings- och utvecklingsarbetet med Cosmic fortsätter. TM (operationsmodulen) och akutmodulen fungerar i stort bra. Cosmic upplevs dock som tidskrävande med mycket ”klickande”. Förväntningar på kommande justeringar i systemet för att underlätta vardagsarbetet är höga. Registreringar i Cosmic sker på annat sätt en tidigare och därför är det svårt att göra produktionsjämförelser.

Verksamhetsutvecklingen inom centrumet syftar främst till att förbättra patientflödet och effektiviteten samt höja kvaliteten och öka patientsäkerheten. Flera förbättringsprojekt pågår i verksamheterna.

Centrumets sjukfrånvaro fortsätter att minska och uppgår till och med augusti till 5,7 procent. Signaler om ansträngd arbetsmiljö finns i verksamheterna.

Flera av centrumets mål mäts på helår. Av centrumets 22 (varav 18 är möjliga att kommentera per augusti) mål är 8 uppfyllda.

Centrum för medicinska specialiteter

Centrum för medicinska specialiteter har en konstant produktion när det gäller läkarbesök. Sjukvårdande behandling och andel patienter med handläggningstid inom 4 timmar på akutmottagningen har minskat. Detta är delvis beroende på Cosmic-införandet/registrering. Vårddagarna har ökat något och antal vårdtillfällen har minskat marginellt. Centrumet uppnår inte målet för tillgänglighet efter sommarsemestrarna. Kvalitetsmåttan för stroke når mycket bra resultat när det gäller ADL-oberoende efter 3 månader. Resultatet för diabetes typ 1 har förbättrats något och uppnår målvärdet.

Andel patienter med vårdrelaterade infektioner har ökat något men antal patienter är konstant (8-10 patienter/mån).

Under de första två tertialen har flera kvalitetsarbeten utförts. Exempel är att PCI är i drift, Cosmic är infört, bedsiderapport på avd 408 är infört samt gap-analyser för nationella hjärtriktlinjer och riktlinjer vid astma och KOL är utförda. Alla mottagningar har påbörjat arbete med produktions- och kapacitetsplanering, men har kommit olika långt.

Den totala sjukfrånvaron är oförändrad på 8,4 procent. Rekryteringsläget när det gäller sjuksköterskor i slutenvård är problematiskt, men har förbättrats något.

Totalt 13 mål varav 4 är uppfyllda (gröna) och 2 är nästan uppfyllda och 7 är ej uppfyllda (röda). Försämrade värden är antibiotikaförskrivning, tillgänglighet, och kostnader för inhyrd personal.

Centrum för primärvård

Primärvården har en fortsatt hög efterfrågan på hälso- och sjukvårdstjänster, både från medborgare och besökare. Under sommaren har det varit mycket turister i länet, framförallt i Åre, Härjedalen och Berg men även i Östersund. Det höga efterfrågan har för en del hälsocentraler inneburit utmaningar med

att leverera i takt med efterfrågan, samtidigt som många överlag har klarat det bra. Utöver att distriktsläkarresursen är låg i förhållande till behov och efterfrågan har de psykosociala enheterna på många hälsocentraler signalerat ett högt tryck.

För att hålla ett rimligt flöde i verksamheten har det varit nödvändigt att fortsätta köpa till bemanningstjänster, vilket får en kraftigt negativ effekt på det ekonomiska resultatet.

Utvärdering av rekryteringsstrategier pågår samtidigt som insatser för en förbättrad arbetsmiljö har påbörjats. Under hösten kommer detta arbete att fortsätta i dialog med olika yrkeskategorier inom primärvårdens verksamheter.

Införandet av Cosmic har påverkat primärvården framförallt i form av produktionsnedgång under införandefasen. Det pågår fortfarande manuella överföringar av information från det tidigare systemet vilket gör att många ärenden tar något längre tid att administrera. Eftersom överföringarna sker i takt med att patienter kommer på besök så föreligger en viss eftersläpning i detta arbete som således kommer att pågå under ytterligare en tid.

Förbättringsarbete pågår gällande telefontillgängligheten. Specifika mätningar genomförs periodvis på olika hälsocentraler och resultaten används som underlag för hur hantering och styrning av telefonsamtal ska ske för att uppnå en god tillgänglighet för medborgarna. Parallellt med detta genomförs vissa tekniska åtgärder som prövas under hösten. Eftersom mätningar sker löpande går det rimligt snabbt att se effekter av olika förändringar.

Primärvården ligger fortsatt bra till när det gäller målen för antibiotikaförskrivning och värden hos diabetespatienter. Andelen skickade remisser inom tre dagar når också upp till målvärde för året. Sjukskrivningstalen har inte minskat i takt med uppsatta mål och är nu 6,4 procent, däremot är den nu jämnt fördelad mellan män och kvinnor jämfört mot att tidigare ha legat högre för kvinnor. Bedömningen är att det behövs ytterligare insatser på flera områden för att nå målvärdena fullt ut men en viss förbättring i resultat förväntas ske under hösten.

Centrum för folktandvård

Januari tom augusti har för Folktandvårdens del präglats av arbetet med framtida struktur. I och med att beslutet togs den 15 april av Regionfullmäktige så startade arbetet upp genast med avveckling av de fem klinikerna, med patientinformation och utveckling av de större klinikerna.

Antalet flyktingar i länet har under första hälften av året stabiliserats något, flyktingmottagandet fortsätter märkas tydligt på klinikerna. Många av flyktingarna är i behov av akut tandvård. Övriga väntande tillströmningar av patienter och information med kort varsel om var flyktingar kommer att placeras och hur många som kommer, gör det mycket svårt att planera vård för denna grupp.

Uppdragsutbildningar av specialisttandläkare pågår och en generationsväxling sker inom gruppen övertandläkare. Rekryteringsläget beträffande allmäntandläkare har förbättrats. Svårigheter finns fortfarande i vissa delar av länet. Denna svårighet avspeglar sig även vad gäller tandhygienistrekrytering.

En ökande andel pensionsavgångar inom tandsköterskegruppen har börjat märkas och svårighet avseende nyrekrytering finns bl.a. på grund av att utbildning inte finns i länet.

Barnen kallas nu utan försening medan förseningar finns avseende vuxna. Inom specialisttandvården bedöms alla remisserna inom 7 dagar med det är mycket långa väntetider till vissa behandlingar. Antalet patienter med frisktandvårdsavtal har ökat något men målet är långt ifrån uppnått.

Utförd tid för allmäntandläkare är ca 1600 timmar mer än förra året. Den andel av tiden som avsatts till patientarbete är oförändrad men ökningen av utförd tid gör att patienterna kunnat erbjudas ca 1000 timmar mer än 2014. Målet på 70% patienttid är inte nått. För tandhygienisterna är den utförda tiden ungefär densamma som 2014 men den andel som avsatts till patientarbete har minskat något. Allmäntandvårdens debitering per timme är i stort sett oförändrad.

Den totala sjukfrånvaron fortsätter att sjunka inom centrumet. Både män och kvinnors sjukfrånvaro sjunker och ligger båda på 4,6 procent.

Centrum för diagnostik, teknik och service

Målnöjdhetsindex är god med undantag för vissa väntetider inom bild- och funktionsmedicin, minskning av kostnaden för bemanningsföretag och arvodesanställda, bruttokostnadsutveckling och sjukfrånvaron. Miljömålen är uppfyllda både avseende energiförbrukning och ekologiska livsmedel.

Ackreditering av ytterligare metoder på laboratoriemedicin har påbörjats och rutiner har optimerats vid röntgen för ytterligare patientsäkerhet. Ledtider mäts för både röntgen och klinisk fysiologi. Arbetsmiljöindex ligger över målet och inhyrd personal har minskat.

Samtliga enheter arbetar med förbättringar enligt Lean principer.

Sedan i slutet av april har blododlingar registrerats och placerats i värmeskåp även på jourtid, vilket redan nu visar på betydligt snabbare provsvar. Detta är av stor vikt för patienten. Investering av Malditof för bakterieprover visar på samma tendens.

Orsaken till väntetidsproblematiken är främst ökat remissinflöde till röntgen men även ett treveckors stopp på en magnetresonanskamera (MRT) bidrog. Införd skiftgång för röntgensjuksköterskor har vänt trenden och väntetiderna för MRT minskar åter. Utifrån nationella riktlinjer och standardiserade cancerbehandlingar kommer dock MRT-behovet öka drastiskt över tid varför ytterligare åtgärder sannolikt är helt nödvändiga både avseende utökning av MRT-kamera och bemanning/schemaläggning. Uppgradering av en MR är påbörjad. Väsentligt ökat remissinflöde i kombination med ett forskningsprojekt har även gjort belastningen på datortomograferna (DT) och klinisk fysiologi mycket stor.

Sjukfrånvaron har minskat med 0,6 procentenheter jämfört med 2014 till 7,5 procent men uppnår ändå inte centrumets mål på 7 procent.

Regionala utvecklingsnämnden

Arbete med att skapa en helhet inom den nya organisationen Region Jämtland Härjedalen fortgår med oförminskad intensitet. Arbetet omfattar bland annat översyn av varumärke, lokaler, administration, folkhälsa och FoU med mera.

Region Jämtland Härjedalen har tillsammans med 12 andra regioner i norra Sverige, norra Finland och norra Norge beställt en analys av OECD om läget i regionen och om hur tillväxten kan förbättras. Den slutliga rapporten från OECD beräknas kunna presenteras under 2017.

Inom kollektivtrafikens område har nytt uppdragsavtal, bolagsordning och ägardirektiv till Länstrafiken i Jämtlands län AB utformats. Revidering av Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 har skickats ut på remiss. Utredning om framtida organisationsform för länstrafiken pågår.

Regionala utvecklingsnämnden har fattat beslut om digital agenda för länet. En bredbands samordnare är tillsatt, med uppdrag att uppdatera inventeringen av bredbands utbyggnaden. En stor infrastrukturkonferens har planerats och genomförs i september.

Inom miljöområdet pågår en rad olika projekt med målet om ett hållbart samhälle och ett fossilbränslefritt Jämtland Härjedalen. I samverkan med Sveriges alla energikontor och Energimyndigheten har startats två projekt med mål att energieffektivisera små- och medelstora företag.

Som en av 20 regioner i världen har en rapport tagits fram där vår miljöpåverkan och utsläpp av växthusgaser redovisas. Rapporten ingår som ett underlag för kommande internationella förhandlingar inom klimatområdet. Denna första sammanställning kommer att presenteras på klimatområdet i Paris.

För folkbildningen noteras en fortsatt god tillströmning av elever till förvaltningens folkhögskolor. Såväl etablerade utbildningar som nystartade lockar många. Som exempel kan nämnas att Bäckedals plan för verksamhetsåret motsvarande 4000 deltagarveckor är en ökning på 16 procent jämfört med 2014.

Under rapportperioden har ett intensivt arbete med ansökningar till EU:s sociala fond pågått. Inom ramen för EU:s ungdomsinitiativ har beslutats om ett stort projekt kring UVAS (ungdomar som varken arbetar eller studerar).

Inom folkhälsonätverken sker en samordning med övriga nätverk i länet, så att likartade reglementen finns.

Uppbyggnad av digitala informationsskärmar (HCTV) på länets hälsocentraler sker i syfte att ersätta analogt kampanjmaterial.

Från och med 2015 har Region Jämtland Härjedalen övertagit ansvaret för de regionalpolitiska medlen samt ansvaret för det regionala serviceprogrammet. En handlingsplan för 2015 har tagits fram och den fastställdes i juni.

Ekonomiskt innebär övertagande att Region Jämtland Härjedalen nu förfogar över totalt 114 miljoner kronor årligen i regionalpolitiska medel för företags- och projektstöd.

Under årets åtta första månader har nya beslut om företagsstöd fattats uppgående till 31 miljoner kronor.

Till de två första utlysningarna inom EU Strukturfonder 2015 (Regionala fonden) har ansökningar om projektstöd varit omfattande. Totalt har cirka 120 miljoner kronor ianspråktagits från årets och kommande års anslag. Ett 40-tal projekt är beviljade eller på väg att beviljas.

Region Jämtland Härjedalens samordningsfunktion inom integrationsområdet har under rapportperioden resulterat i ett större regionalt utvecklingsprojekt där ansökan om stöd beviljats från Socialfonden i Mellersta Norrland. Projektet kommer att pågå 1/9 2015 – 31/3 2018 och omsluter totalt 35 Mkr, varav stöd från ESF beviljats med 17 Mkr. Samtliga kommuner i regionen och arbetsförmedlingen medverkar.

En ny kulturplan tar vid 2015 när den nuvarande löper ut. Framtagandet sker i samverkan och dialog med kulturinstitutionerna, kommunerna, civilsamhället, kulturskaparna och i dialog med den

nationella nivån. Beslut om planen tas i oktober. Prioriterade områden är kultur för alla, kulturskaparnas villkor och kulturdriven näringslivsutveckling.

Måluppfyllelse

Förvaltningens mål utgår från Regionala utvecklingsnämndens fyra prioriterade områden:

- Näringslivsutveckling
- Inflyttning / demografi
- Integration
- Jämställdhet

För de mål där underlag finns tillgängligt efter augusti är graden av måluppfyllnad hög eller mycket

hög med ett undantag. Undantaget gäller jämställdhet, där åtgärder kvarstår att göra.

För produktionsmålen konstateras att såväl Estrad Norr som folkhögskolorna Birka och Bäckedal når eller överträffar målen. Folkhögskolorna har hittills redovisat vårterminen och hösten väntas följa samma mönster. Övriga verksamheter är av den art att numeriska produktionsmått inte är tillämpliga.

Ekonomiskt utfall och prognos helår

Resultatet efter 8 månader uppgår till ett överskott om 9,8 miljoner kronor. Förvaltningens samtliga verksamhetsområden har budget i balans och prognosen till årets slut är + 2,5 miljoner kronor.

Vårdvalsnämnden

1 januari 2015 infördes politisk vårdvalsnämnd som under årets första 8 månader haft tre möten.

Vårdvalsnämndens verksamhet består av tre olika uppdrag:

- Hälsovalet
- Privata vårdgivare
- Beställartandvård

Utöver att ta del av informationer och utbildning i nämndens uppdrag har nämnden fattat följande viktiga beslut:

- Antagit en verksamhetsplan för 2015
- Antagit en internkontrollplan och gjort en uppföljning av den
- Godkänt Hälsovalsbokslutet
- Omdisponering av medel för LOU-upphandlade privata vårdgivare eftersom ansvaret för dessa enligt reglementet ligger på regionstyrelsen
- Behandlat uppföljning av 2013 års granskning av sjukgymnaster
- Godkänt förfrågningsunderlag Hälsoval 2016

Hälsovalskansliets arbete

Den årlig uppföljningen av föregående års verksamhet inom hälsovalet genomfördes under mars månad i form av muntlig dialog med vårdgivarna, och i skriftlig form genom Hälsovalsbokslutet.

Revisionen har haft intervju med beställarchefen angående primärvårdens uppdrag.

Nya avtal påbörjades 2015 med naprapater i Östersund, Strömsund och Åre/Järpen. Medicin direkt har från årsskiftet nytt avtal angående Idrottsmedicinsk mottagning i Östersund.

Under perioden har en örönläkare med ersättning enligt lag och förordning om läkarvårdsersättning samt en sjukgymnast med ersättning enligt lag och förordning om ersättning för fysioterapi, avslutat sina avtal med region Jämtland Härjedalen.

Vid den granskning av 10 sjukgymnaster/fysioterapeuter, verksamma enligt den så kallade

nationella taxan, som genomfördes 2013, beslutades om en uppföljande granskning hos två av dessa.

Uppföljningen genomfördes i januari och påvisade en avsevärd förbättring.

Ny granskning av ytterligare tio sjukgymnaster/fysioterapeuter har genomförts som visar att tre brister i journalföring och några saknar journalanteckningar i förhållande till utbetald ersättning. Beslut om åtgärder fattas vid vårdvalsnämndens möte i september.

I och med Patientlagens ikraftträdande har, under årets första tertial, arbete pågått med att skapa rutiner för nationell listning.

Representanter från hälsovalskansliet deltar i Vinnova projektet som handlar om utveckling av ersättningsmodell i primärvård.

En försäljning av sjukgymnastetablering har genomförts och ytterligare en är påbörjad.

Beställartandvården har träffat kontaktpersoner i länets alla kommuner i syfte att förbättra den uppsökande verksamheten och munhälsobedömningar

Med anledning av beslutet att lägga ned fem folktandvårdskliniker påverkas barntandvården. Ansökan har kommit från två privata företag om att få bedriva barntandvård.

Måloppfyllelse

Vårdvalsnämnden har inga produktionsmål att följa upp sin verksamhet mot. En uppföljning av vårdvalsnämndens verksamhetsplan har gjorts som lagts in i detta delårsbokslut.

De av vårdvalsnämnden planerade åtgärder/uppdrag som finns i verksamhetsplanen är antingen klara eller pågår.

Ekonomiskt utfall och prognos helår

Efter augusti har nämndens verksamheter ett överskott på 10,6 miljoner kronor. Helårsprognosen är ett noll resultat.

Patientnämnden

Patientnämnden har till och med 31 augusti haft 3 sammanträden samt en utbildningsdag. Nämnden följer två fokusområden under 2015

- Jämlik och jämställd vård
- Införandet av patientlagen ur ett patientperspektiv

Kansliet har haft 346 registrerade ärenden. Av dessa är 300 avslutade. Vid samma tid 2014 var antalet registrerade ärenden 408 och 364 av dem var avslutade. Andelen av ärendena som rör kommunikation, d v s bemötande och information fortsätter att öka. Även ärenden gällande vårdansvar har ökat hittills under året.

Arbete med att återföra statistik och ärenden till verksamhetschefer och ledningsgrupper är nu genomfört till samtliga som fått erbjudande om det. De verksamheter som har minst 15 ärenden har fått erbjudande om återföring.

Patientnämndens ordförande och kanslichef har medverkat vid Osteoporosföreningens möte. Under perioden har kommunbesök skett i Åre kommun. Möte hölls med socialnämndens presidium, MAS (Medicinskt ansvarig sjuksköterska) och chefer inom vård och omsorg. Besök gjordes på hälsocentralen i Järpen samt Tallkronans särskilda boende. Dessutom hölls ett öppet möte för allmänheten.

Patientnämndens politiker och kansliets utredare har deltagit i en regionkonferens för patientnämnderna i Norrlandstingen arrangerad av landstinget i Västernorrland. Konferensen bestod huvudsakligen av utbildning för nämnderna då patientnämnderna i Norrlandstingen har många nya ledamöter.

Patientnämnden ansvarar för att rekrytera, utbilda och tillsätta stödpersoner inom psykiatrisk tvångsvård. Under året har 8 stödpersonuppdrag tillsatts. Patientnämnden i Jämtland arrangerade i maj utbildningsdagar för stödpersoner som var mycket uppskattade. Ett trettiotal stödpersoner från vår region, Region Gävleborg och Landstinget Dalarna deltog.

Måluppfyllelse

Flertalet av målen är uppfyllda eller närmast uppfyllda enligt den plan som finns.

Handläggningstiderna har dock ökat vilket främst beror på svårigheter med att få svar i tid från några verksamheter. Det är olyckligt då ett snabbt svar till patient eller anhörig bidrar till att återupprätta vårdens förtroende.

Ekonomiskt utfall och prognos

Ett överskott på 149 tusen kronor är det ekonomiska resultatet efter augusti. Prognosen för hela året är ett nollresultat.

MEDARBETARE

Medarbetare

Antal anställda

Antalet anställda exklusive Regionala utvecklingsnämnden uppgick 2015-08-31 till 3 846 personer. Av dessa är 79 procent kvinnor och 21 procent män. Antalet anställda har ökat med 27 personer jämfört mot 2014-12-31.

Antal månadsavlönade Exkl. Regional utvecklingsnämnd	2013-12	2014-12	2015-08
Totalt antal anställda	3 741	3 819	3 846
- varav kvinnor	2 932	2 983	3 020
- varav män	809	836	826

Inom Regionala utvecklingsnämnden var 166 anställda varav 97 kvinnor och 69 män, anställda 2015-08-31.

Utförd tid

Att följa utvecklingen av utförd tid är ett sätt att se hur verksamheten utvecklas och följa eventuell förskjutning i kompetens.

Den totala ökningen utifrån rullande tolv månader jämfört med 2013 och 2014 är en ökning av utförda tiden med 78 årsarbetare mellan 2013 och 2014 och mellan 2014 och rullande 12 månader 2015 med 57 årsarbetare.

Genomgående så är införandet av nytt vårdssystem, Cosmic, en del av förklaringen till ökningen av utförd tid.

- Inom Centrum för opererande specialiteter är ökningen totalt 41 årsarbetare. Cosmic införandet har inneburit en ökning av närmare 40 årsarbetare.
- Inom Centrum för medicinska specialiteter har den utförda tiden ökat med 0,7 årsarbetare. Cosmic-införandet har inneburit en ökning med ca 15 årsarbetare. Den utförda tiden för sjuksköterskor har minskat med 6,4 årsarbetare vilket till del har kompenseras med inhyrda sjuksköterskor från bemanningsföretag. Inhyrda sjuksköterskor inberäknat så har den utförda tiden ökat med 5,5 årsarbetare. Orsaker är bland annat införande av Cosmic och PSI. På grund av färre vårdplatser har utförda tiden för

undersköterskor minskat med nästan 1,5 årsarbetare.

- Inom Centrum för primärvård har utförda tiden ökat med 26 årsarbetare vilket förklaras till del av s Cosmicinförandet samt att rehabkoordinatorer och AT-läkare under primärvårdsplacering har överförs till primärvården. Receptionister har anställts till viss del på grund av brist på medicinska sekreterare. Växande tursim i Åre har också bidragit till ökningen.
- Centrum för barn, kvinna och psykiatri har ökat den utförda tiden med motsvarande 2 årsarbetare (exklusive Rett Center och Kvinnohälsan). Område Kvinna har haft ökad produktion. Område Psykiatri har ökat tiden för läkare och undersköterskor. På grund av sjuksköterskebrist har området anställt fler undersköterskor. BUM har minskad utförd tid på grund av senarelagda introduktioner inför sommaren samt mindre extravak. Område Barn och Unga Vuxna har minskat utförda tiden något.
- Centrum Folktandvård har ökat utförda tid med nästan 1,5 årsarbetare vad gäller allmän-tandläkare och med 3,7 årsarbetare vad gäller tandsköterskor. Utförd tiden vad gäller specialisttandläkare har minskat och ersätts med köp av tjänster från andra landsting/regioner.
- Centrum diagnostik, teknik och service har ökat den utförda tiden med motsvarande 20 årsarbetare. Ökningen motsvarar i princip införandet av vårdnära service.
- Centrum för lednings- och verksamhetsstöd har minskat utförd tid med 10 årsarbetare varav nedläggningen av Landstingshälsan och överföring av AT-läkare till primärvården är en del i minskningen. Övertagandet av medicinska biblioteket från Östersunds kommun har däremot inneburit en utökning.
- För Regionala utvecklingsnämnden saknas jämförande uppgifter. En ökning av utförd tid kan innebära att de har fått externa medel för utökade uppdrag.

Åtgärder som vidtas för att minska den utförda tiden

Den generella uppfattningen är att Cosmic införandet fortsättningsvis ska generera mindre timmar. Centrum för opererande specialiteter anger att uppdraget måste minskas för att den utförda

tiden ska minska. Inom Centrum för medicinska specialiteter är en förändrad vårdplatsstruktur anpassat till patienternas behov en åtgärd för att minska utförda tid. Inom Centrum för primärvård ska projektet ”Vem gör vad i vården”, samarbete vad gäller bemanning/ rekrytering mellan Sjukvårdsrådgivningen och hälsocentralen samt mellan primärvård och kommunerna innebära en minskning. Centrum för lednings och verksamhetsstöd ska minska sina kostnader med tio miljoner varav hälften av minskningen ska ske genom att vakanser inte tillsätts. De ska även ske en omfördelning av arbetsuppgifter. Övriga centrum har inte redovisat några åtgärder.

Bemanningsföretag

Skäl till att anlita bemanningsföretag är att klara den medicinska säkerheten vid vakanta befattningar samt att upprätthålla tillgängligheten.

Miljoner kronor	2013-08	2014-08	2015-08
Läkare	37,3	42,4	66,1
Sjuksköterska		2,9	7,8
Övrig	2,0	2,6	2,7
Totalt	39,3	47,9	76,6

Totala kostnaden för inhyrd personal till och med augusti har ökat med 28,7 miljoner.

Kostnaden för inhyrda läkare har ökat med 23,7 miljoner kronor jämfört samma period föregående år. Centrum primärvård har ökat med 15 miljoner, Centrum medicinska specialiteter har ökat med 6 miljoner, Centrum barn, kvinna och psykiatri har ökat med 2 miljoner och Centrum opererande specialiteter har ökat med 1 miljon.

Kostnaden för inhyrda sjuksköterskor har ökat med 4,9 miljoner. Det är Centrum medicinska specialiteter (6,5 miljoner) och Centrum primärvård (1,3 miljoner) som står för kostnaden vad gäller inhyrda sjuksköterskor. En faktor som påverkar både behovet av sjuksköterskor och utfallet av utförd tid på centrum medicin är införandet av PSI labbet.

Utförda tiden för sjuksköterskor totalt visar på en ökning motsvarande 20 årsarbetare mellan 2013 och 2014 och ytterligare 20 årsarbetare mellan 2013 och 2014. Mellan 2014 och 2015 har utförda tiden för sjuksköterskor ökat med motsvarande 11 årsarbetare.

Arbetsmiljö

Inom Region Jämtland Härjedalen strävar vi ständigt efter att utveckla och förbättra vår arbetsmiljö och som ett led i det förebyggande arbetet har alla skyddsombud och chefer erbjudits att gå en arbetsmiljöutbildning. Inom område psykiatri planeras det att genomföras en arbetsmiljöutbildning till hösten som skräddarsys efter deras behov.

Två gånger per år genomförs arbetsmiljöenkäten, som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöindexet vid mätningen i februari 2015 uppgår till 4,53. En sänkning från oktobervärdet som var 4,55. Nästa mätning sker i oktober igen och kommer då även att omfatta regional utveckling.

En enkät om upplevd diskriminering bland underläkare genomfördes under hösten 2014. Ett arbete med att redovisa resultatet har skett under våren och nu pågår ett arbete för att ta fram en handlingsplan.

Centrumen uppger att arbetsmiljön har varit ansträngd inför och i samband med införandet av Cosmic. Frånvaro på grund av utbildning och samverkan kring Cosmic i den redan ansträngda bemanningssituationen har varit frustrerande.

Svårigheter att rekrytera sjuksköterskor har lett till en pressad arbetssituation på akutvårdsavdelningarna. Bemanningssituationen har inneburit ett ökat behov av sjuksköterskor från bemanningsföretag. Detta för att försöka minska bristen och säkerställa återhämtningen hos medarbetarna.

Den fysiska arbetsmiljön har åtgärdats efter hand. Verksamheterna ser över vilka behov som uppstår med ergonomiska genomgångar och inköp av hjälpmedel därtill. Företagshälsovården har genomfört arbetsplatsgenomgångar av ergonom, hårdplatsundersökningar, vaccinationer och grupputveckling för att förbättra arbetsmiljön. Fortsatt problem finns med ventilationen i lokalerna på Österängsskolan. Viss oro kan också märkas hos medarbetarna inom administrationen med anledning av omorganisation och förestående omlokalisering

Arbetsmiljöverket har varit på inspektion inom psykiatri och köket. Uppföljande inspektioner kommer att ske i höst där arbetsgivaren ska svara på vilka åtgärder som vidtagits gällande arbetsmiljön.

Hittills har totalt 353 avvikelser klassificerats med sammanhang arbetsmiljö under 2015. Av dessa har 111 angivit bemanning som typ av tillbud. Följt av 55 stick-/stänk-/skärskador och 48 platsbrist. Många avvikelser är inte klassificerade ännu och kommer därmed inte med i statistiken. Under skada på personal har tre medarbetare angett svår skada som bestod av en fallolycka på arbete och två färdolycksfall. Under åtgärd har 25 uppgett att arbetsskadeanmälan är lämnad.

AFA försäkringar arbetar med ett projekt Ingen ska missa ersättning. Där Region Jämtland Härjedalen är med som pilotorganisation utifrån målet att vara en attraktiv arbetsgivare som tar hand om sina medarbetare. En översyn av organisationens rutiner och informationsmaterial pågår allt för att ingen ska missa ersättning från de kollektivavtalade försäkringarna vid sjukdom eller arbetsskada.

Attraktiv arbetsgivare

Genomförandet av handlingsplan Attraktiv arbetsgivare pågår enligt planering.

Gemensam introduktion för nyanställda har skett under våren och kommer att ske igen den 1 oktober. Arbetet med att ta fram karriärvägar pågår för sjuksköterskor, undersköterskor, psykologer och specialistutbildade sjuksköterskor/ barnmorskor/ biomedicinska analytiker/ röntgensjuksköterskor.

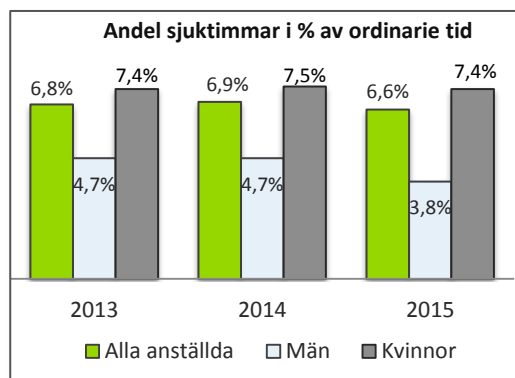
Utformning av kompetensförsörjningsprocess för att systematisera verksamhetens behov av kompetens och individens önskemål och behov av kompetens har startat. För att tillvarata medarbetarnas kompetens till fullo på ett effektivt sätt utifrån verksamhetens behov arbetar vi med "Vem gör vad i vården".

Värdeflödesanalys av löneöversynsprocessen är startad.

Hälsofrämjande arbete

Sjukfrånvaron inom Region Jämtland Härjedalen fortsätter att minska varje månad med undantag för augusti. I augusti har trenden med minskning vänt. Den ackumulerade sjukfrånvaron per augusti ligger på 6,6 procent i jämförelse med 6,9 procent samma period förra året. Antal sjuktimmar totalt för 2015 har dock ökat med 7361 timmar. I jämförelse med riket visar Försäkringskassans två första rapporter för året på att antalet sjukskrivningarna ökar och att de psykiska diagnoserna är fortsatt höga. De ser också att sjukskrivningarnas längd ökar.

Minskningen har skett i spannet 15-30 dagar samt över 181 dagar. Sjukfrånvaron minskar för både män och kvinnor, minskningen är dock marginell för kvinnor. Ökningen i antal timmar på sjukfrånvaron sker framförallt i den korta sjukfrånvaron dag 1-14. Detta kan till viss del kopplas till att antal influensafall inom vården varit lika omfattande som pandemin 2009/10 enligt rapporter från Smittskydd.

Av de sjukfall som är längre än 14 dagar har 44 procent sjukskrivits av läkare på Primärvården, 19 procent av Företagshälsovården och 33 procent av specialistvården enligt Försäkringskassans uppgifter. Antalet pågående ärende är 192 st hos försäkringskassan, en minskning från 226 st i maj. Diagnoserna är fördelad enligt tabell nedan:

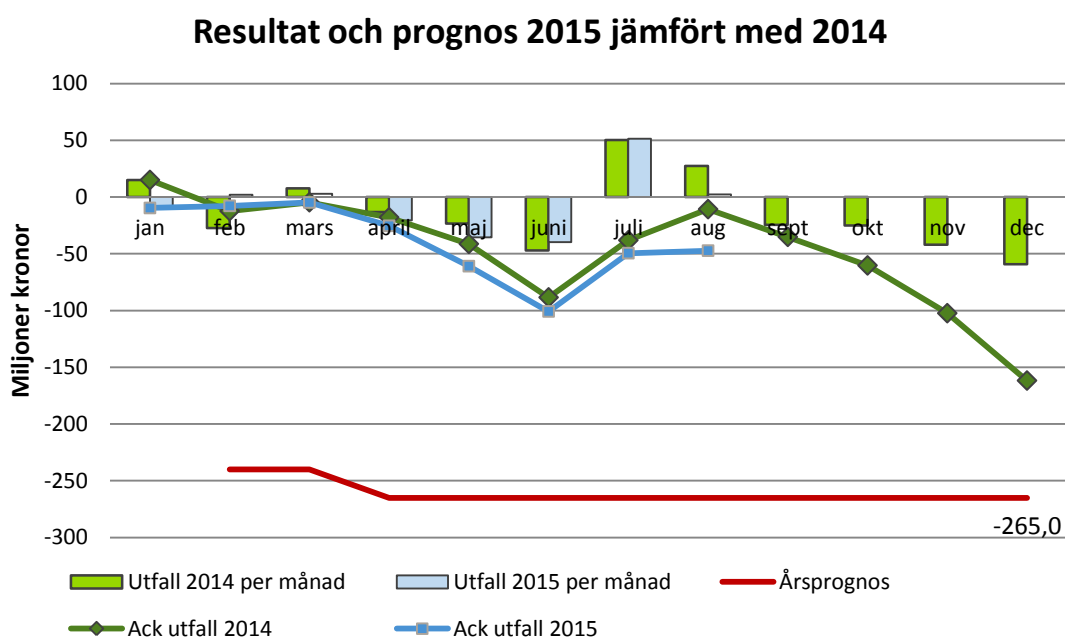
Diagnos	Antal	Andel
C (tumörer)	14	7 %
F (psykiatriska)	96	50 %
I (cirkulation)	8	4 %
M (rörelseorgan)	44	23 %
S/T (skador)	10	5 %

Under perioden har förebyggande åtgärder i form av friskvårdsdag på zefyren, kom igång och träna, livsstilsgrupp och friskvårdsvecka med återhämtning som tema erbjudits till alla anställda.

I resultatet på nyttjad företagshälsovård har främjande och förebyggande insatser minskat till 55 procent mot 57 procent i april av de insatser som beställts. 45 procent av medlen har använts till rehabiliterande arbete. De senaste två tertialen har siffran på rehabiliterande insatser varierat från 48 procent till 43 procent.

Kostnaden för företagshälsovården uppgår till 2,88 miljoner kronor till upphandlad leverantör.

EKONOMI

Ekonomiskt resultat

Region Jämtland Härjedalens resultat till och med augusti 2015 är - 47,3 miljoner kronor. Justerat för erhållna engångseffekter i form av återbetalning från AFA försäkring med 22 miljoner kronor och retroaktiv ersättning för dyra Hepatitläkemedel med 7 miljoner kronor är resultatet - 76 miljoner kronor. 2014 års underskott för motsvarande period var - 10,7 miljoner kronor.

Verksamheten redovisar till och med augusti ett underskott på - 93 miljoner kronor och finansieringen ett överskott på 46 mkr.

En ingående ekonomisk obalans samt fortsatt ökade kostnader för egen personal och bemanningsföretag är de huvudsakliga orsakerna till underskottet. Även kostnader för läkemedel och medicinskt material har ökat.

Den totala nettokostnadsutvecklingen jämfört med augusti 2014 är 5,8 procent justerat för jämförelsestörande poster. Det är en något lägre takt än under första tertiet.

Kostnadsökningen för egen personal samt bemanningsföretag, i volym, är ca 4,0 procent (60 mkr) jämfört med 2014. Ökningen är 30 mkr per tertial jämfört med 2014. Enskilt har kostnaden för bemanningsföretag ökat med ca 60 procent (28 mkr). Ökningstakten har varit högre under tertial 2 jämfört med tertial 1. Läkemedelskostnaden har ökat med 6,0 procent. Kostnaden för riks- och regionvård har minskat något, 2 mkr, jämfört med 2014 men ligger ändå på en nivå som är 13 procent (26 mkr) högre än 2013.

Prognos för helår är oförändrad - 265 miljoner kronor vilket är 103 miljoner kronor sämre än utfall 2014.

Fullmäktiges resultatkrav för året är -96 miljoner kronor vilket ger en budgetavvikelse med - 169 miljoner kronor.

Omvärldsanalys

Den ekonomiska utvecklingen i omvärlden påverkar Region Jämtland Härjedalens finansiering i form av skatteunderlag och statsbidrag och får därmed ett inflytande på hur stor verksamhet som kan bedrivas.

Enligt SKL:s analyser är det små förändringar i den internationella bilden sedan vårens bedömning. Tillväxten i USA är svagare än väntat men det motverkas av att delar av EU utvecklas något starkare. Tillväxten stärks successivt och förväntas bli högre nästa år.

I Sverige har, trots starka inkomstökningar och växande befolkning, hushållens konsumtion utvecklats betydligt sämre än förväntat i år, vilket också påverkat SKL:s prognoser negativt. Man räknar med att hushållen höga sparande består under 2016 och endast långsamt minskar 2017 och 2018.

Under 2015 tilltar skatteunderlagstillväxten betydligt jämfört med 2014. Det beror delvis på större ökningar av löner och pensioner men också på att skatteunderlaget påverkas av ändrade avdragsregler.

Förra året höll höjda grundavdrag tillbaka skatteunderlaget, i år får det istället ett extra lyft av att avdragsrätten för pensionssparande trappas ned.

Nästa år medför tilltagande ökningstakt för arbetade timmar och pensionsinkomster att

skatteunderlagstillväxten tilltar ytterligare och ökningen beräknas bli den största sedan 2007.

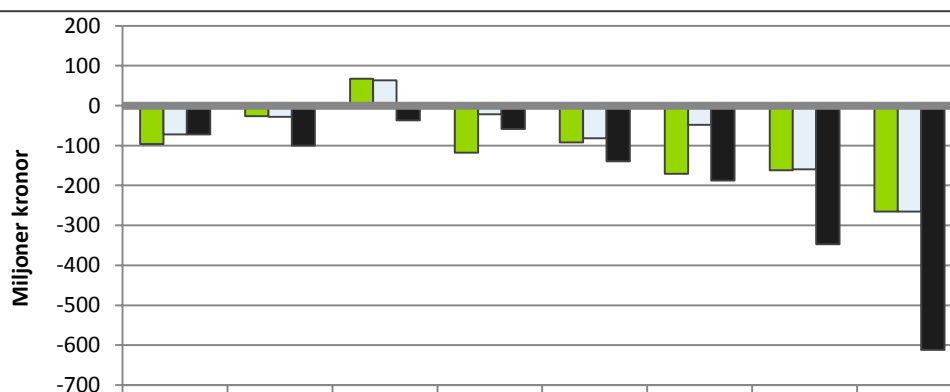
Vid sidan om förändringen av arbetade timmar och löneutveckling, är befolkningsförändringar en viktig faktor för skatteintäkternas storlek i länet. Befolkningen i Jämtlands län ökade med 304 personer 2014. I regionens skatteprognoser bedöms befolkningsökningen i länet fortsätta i samma takt.

Resultat enligt balanskravet

Balanskravet innebär att ett negativt resultat för ett räkenskapsår ska regleras under de närmast följande tre åren. En särskild åtgärdsplan för hur återställandet ska ske ska utarbetas och beslutas av fullmäktige. I resultat enligt balanskravet får inte reavinsten vid försäljning av anläggningstillgångar tillgodoräknas enligt huvudregeln. Däremot ska reaförluster vid försäljning av anläggningstillgångar räknas in.

Efter år 2014 återstod enligt balanskravet totalt 347,2 miljoner kronor att återställa varav 139,6 miljoner kronor under år 2015. Beräkningen av balanskravet för år 2014 blev, -159,9 miljoner kronor. Den av fullmäktige beslutade Regionplanen för planperioden 2015-2017 kommer inte att återställa det balanserade resultatet.

Resultat åren 2008-2014 samt prognos helår 2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Prognos 2015
■ Årets resultat	-95,9	-26,7	67,8	-118,2	-92,1	-170,9	-161,8	-265,0
□ Resultat enligt balanskravet	-72,2	-28,2	63,7	-21,4	-81,5	-47,7	-159,9	-265,0
■ Totalt balanserat underskott	-72,2	-100,4	-36,7	-58,1	-139,6	-187,3	-347,2	-612,2

Resultatförbättrande åtgärder

Med anledning av att regionen prognostiserar ett underskott för 2015 på – 265 miljoner kronor har beslut tagits om ett antal resultatförbättrande åtgärder.

I den Långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning finns resultatförbättrande åtgärder motsvarande 10 miljoner kronor 2015, 36 mkr 2016, 30 mkr 2017 samt 29 mkr 2018.

I planen beskrivs sjutton ”paket” som är föremål för större strukturåtgärder.

Paketen omfattar bl a:

- akut omhändertagande
- sjukresor och sjuktransporter
- samnyttjande av lokaler och utrustning
- primärvårdsstrukturen
- folktandvårdsstrukturen
- landstingsövergripande administration
- regionens intäkter exklusive skatteintäkter och generella statsbidrag
- läkemedelshantering
- samverkan med andra huvudmän
- laboratorieverksamhet

Planen pekar också ut områden som regionen ska satsa på. Avsikten är att ge förutsättningar för kostnadskontroll, vardagsrationaliseringar och för att kunna genomföra strukturåtgärderna i paketen.

Satsningarna omfattar:

- kompetensförsörjning
- förebyggande hälso- och sjukvård
- långsiktigt lean-arbete
- teknisk utveckling – distansoberoende teknik

- fastigheter som goda verktyg för framtidens hälso- och sjukvård
- samverkan för effektiva flöden och kostnadseffektiv vård
- mobila enheter

Planen som har en tidshorisont fram till år 2025 kommer årligen att revideras av regionfullmäktige. Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning påverkar innehållet i den regionplan för kommande tre år som fullmäktige varje år fattar beslut om.

Utöver detta har Regionstyrelsen i april 2015 beslutat om följande åtgärder:

- Genomlysning av bemanningssituationen. Målet är att under 2015 reducera ökningen av antalet årsarbetare 2014 med 50 % vilket skulle ge en besparing på ca 20 miljoner kronor.
- Översyn av effektivitet i styrningen med rådande organisatoriska indelning.
- Inleda en fördjupad diskussion med landstinget Västernorrland om samverkan och samordning av verksamhet och funktioner.
- Generell översyn av områden inom regionen som kan samordnas och därigenom ge en ökad kostnadseffektivitet.
- Inrättande av särskilt kompetenskonto där medel tillförs baserat på resultatförbättringens storlek.

Under våren och försommaren genomfördes en extern genomlysning av organisationen och i augusti presenterade regiondirektören ramar för en ny och mer effektiv organisation. Arbetet med övriga ovanstående åtgärder fortgår.

Belopp i miljoner kronor	Utfall ack augusti 2015	Utfall ack augusti 2014	Skillnad mellan åren	Budget 2015	Årsprognos augusti 2015
Diagnostik, teknik och service	11,9	10,9	1,0	3,0	7,0
Ledning- och verksamhetsstöd	11,2	9,6	1,6	0	1,2
Folktandvården	0,2	2,4	-2,3	0	0,0
Regionövergripande verksamhet	-5,6	-10,2	4,6	0	-16,0
Barn, kvinna och psykiatri	-12,7	-9,6	-3,2	0	-18,5
Motsedda utgifter	35,7	21,6	14,2	-115,0	-21,0
Primärvården	-26,6	-11,2	-15,4	0	-44,0
Medicinska specialiteter	-62,3	-37,5	-24,8	0	-93,0
Opererande specialiteter	-67,2	-40,5	-26,6	0	-102,0
Summa hälso- och sjukvårdsnämnd	-115,3	-64,4	-50,9	-112	-286,3
Förtroendevalda politiker	1,1	1,2	-0,1	0	0,0
Revisionskontoret	0,4	0,2	0,1	0	0,0
Patientnämnden	0,2	0,1	0,0	0	0,0
Regionala utvecklingsnämnden	9,8	0,0	9,8	0	2,5
Vårdvalsnämnden	10,6	9,1	1,5	0	0,0
Summa Verksamheten	-93,3	-53,7	-39,6	-112,0	-283,8
Finansförvaltningen	46,0	43,0	3,0	16,0	18,8
Totalt Region Jämtland Härjedalen	-47,3	-10,7	-36,6	-96,0	-265,0

Kommentarer från verksamheten till ekonomiskt resultat 2015-08 samt helårsprognos.

Centrum för diagnostik, teknik och service

Resultatkravet på + 3 miljoner kronor kommer att uppnås. Prognos + 7 miljoner kronor varav 3 miljoner utgör diagnostik som kommer att återföras till verksamheten vid årsskiftet.

Kostnadsutvecklingen på 4,6 procent beror på införande av vårdnära service som inte var infört under samma månader 2014. Detta borträknat ligger kostnadsutvecklingen på 3,6 procent.

Orsaken är extra arbete för införande av Cosmic, extra kö satsningar kvällstid, generella löneökningar och ökade kostnader för sjukvårdsmaterial och reagenser.

Centrum för lednings- och verksamhetsstöd

Resultatet är + 11,2 miljoner kronor till och med augusti. Prognos för helår är +1,2 miljoner kronor.

Staberna Personal, Kommunikation och E-hälsa It prognostiserar vardera 1 miljoner kronor plus medans staberna Ekonomi och FoUU prognostiserar – 1 miljoner kronor vardera.

Centrum för folktandvård

Efter augusti månad är resultatet + 0,2 miljoner kronor.

Den sista september ska avvecklingen av fem kliniker vara genomförd. Ett stort arbete pågår för att flytta verksamheten vilket tar resurser i anspråk. Kostnaden för omställningen ska enligt löfte från regionledningen inte belasta folktandvårdens resultat. Däremot kommer klinikförändringen

påverka resultatet då tid och resurser måste avsättas för planering på de kliniker som tar över verksamheten från de avvecklade klinikerna.

Kostnadsminskningar som ska bidra till överskott, bland annat hyresminskning till följd av klinikavveckling, kommer att falla ut tidigast i oktober.

Då specialisttandvården beräknas redovisa ett underskott på 1 miljon skulle allmäntandvården behöva prestera ett överskott på 3,5 miljoner för att Folktandvården som helhet ska uppnå målet på 2,5 miljoner. Det är inte rimligt att anta att allmäntandvården under rådande omställningsarbete kan klara detta.

Prognosen läggs därför på +/- noll resultat.

Regionövergripande verksamhet

Resultatet efter åtta månader är -5,6 miljoner kronor, vilket är 4,6 miljoner bättre än föregående år. Prognos på helår är ett underskott på 16 miljoner kronor och avser kostnader för ej planerad riks- och regionvård som är svåra att bedöma och inte möjliga att påverka.

Inga planerade åtgärder pågår för att komma tillrätta med prognostiserat underskott.

Centrum för barn, kvinna och psykiatri

Resultatet per sista augusti är -12,7 miljoner kronor vilket är 3,2 miljoner sämre än motsvarande period föregående år.

Riks- och regionvårdskostnaden har ökat vid område psykiatri på grund av stängningen av avdelning 3A. Intäkterna har bland annat ökat på grund av ökade ersättningar för flyktigmottagande. Utöver det förklaras utfallet av inhyrd personal -1,4

mkr, engångskostnader i samband med flytt och införande av Cosmic – 2,0 mkr och volymökningar som påverkat medicinsk diagnostik -1,1 mkr och läkemedel -1,8 mkr.

Centrumet förbättrar sin prognos från -22,6 miljoner kronor till -18,5 miljoner kronor. Orsakerna till förändringen är att personalkostnader beräknas bli lägre på grund av stängning av avdelning 3A på psykiatrin. Riks- och regionvårds behov inom Barnkliniken kommer att förskjutas till 2016.

Motsedda kostnader

Resultatet per augusti är + 35,7 miljoner kronor, det är 112,4 miljoner bättre än budgeterat. Huvudsaklig orsak är att regionens budgeterade underskott är budgeterat i Motsedda och avser att till en del täcka de underskott som förväntas i verksamheten.

Andra orsaker till överskottet är ej budgeterad ersättning från AFA 22 mkr samt övriga budgeterade motsedda kostnader som ännu ej fördelats ut i verksamheten. Motbokning (intäkt) av preliminära pensionskostnader i verksamheten har också givit en positiv avvikelse på Motsedda eftersom den totala lönekostnaden i verksamheten är högre än budgeterat.

Årsprognos – 21,0 miljoner kronor. Prognosen är försämrad med 1,2 miljoner jämfört med föregående prognos beroende på att prognostiserad buffert är ökad på grund av övriga verksamheters prognosförbättring.

Centrum för primärvård

Resultatet per augusti är - 26,5 miljoner kronor, vilket är 15,4 miljoner sämre än föregående år samma period. Främsta anledningen till avvikelsen är kostnad för köpta läkartjänster från bemanningsföretag. Under inledningen av året finns även en engångskostnad på 1,2 mkr gällande personalåtgärder.

Prognosen ligger kvar på – 44 miljoner kronor, med bakgrund i förändringar av beredskap samt minskning av bemanningsföretag. Med ambition att inte försämra prognosen måste ett antal åtgärder genomföras. Annars beräknas utfallet bli -48 miljoner kronor.

Centrum för medicinska specialiteter

Resultatet efter åtta månader är minus 62,3 miljoner kronor, vilket är 24,8 miljoner sämre än för

motsvarande period föregående år. Helårsprognosen är oförändrad minus 93 miljoner kronor.

Nettokostnadsökning är 8,4 procent. Ökningen i kronor är 41,6 miljoner, varav PCI står för 8,3 (en femtedel). Läkemedelskostnader har ökat med 13,3 procent. Ökningen gäller främst läkemedel mot hepatit C, men läkemedel mot lungcancer och hjärntumör har också ökat kraftigt på grund av ett ökat antal patienter.

Flera förbättringsarbeten pågår med effekt i form av behov av färre läkarbesök, lägre läkemedelskostnader, färre återinskrivningar. Facklig samverkan pågår avseende vårdplatsstrukturen. Intensivt arbete pågår för att försöka rekrytera till bristyrken för att hålla nere kostnaderna för inhyrd personal. Förskjutning av arbetsuppgifter mellan yrkeskategorier pågår.

Centrum för opererande specialiteter

Resultatet per augusti är - 67,1 miljoner kronor, vilket är 26,6 miljoner sämre än för motsvarande period föregående år.

Nettokostnadsutvecklingen för centrumet är +6,7 procent. Prognosen försämrats till -102 miljoner kronor (-4,0 mkr) vilket motsvarar en nettokostnadsökning på 5,3 procent.

Orsak till prognosförsämringen är följande:
Område akutvård: (från -29,5 mkr till -31,5 mkr), väldigt dyr kostnad för övertid (i huvudsak inom ambulansverksamheten) på grund av sjuk-skrivningar, många sommarpaket samt dyra ambulanstransporter.
Område ortopedi: (från -18,0 mkr till -20,0 mkr), fortsatt utflöde av patienter som väljer att åberopa vårdgaranti och fritt vårdval. Fortsatt höga personalkostnader för att klara verksamheten.

Regionala utvecklingsnämnden

Resultatet efter 8 månader uppgår till ett överskott om 9,8 miljoner kronor. Förvaltningens samtliga verksamhetsområden har budget i balans och prognosen till årets slut är + 2, 5 miljoner kronor.

Vårdvalsnämnden

Efter augusti har nämndens verksamheter ett överskott på 10,6 miljoner kronor. Helårsprognosen är ett o-resultat.

Finansförvaltningen

Utfall till och med augusti är +46 miljoner kronor vilket är något bättre än motsvarande period föregående år.

Prognos för skatteintäkter och generellt statsbidrag 2015 är enligt SKL:s senaste prognos nedräknade med ca 14 miljoner kronor jämfört med budgeterade intäkter. Orsaken till det är främst ett försämrat skatteunderlag.

Prognosen för läkemedelsbidraget är högre än budgeterat. Orsaken är retroaktiv ersättning för dyra

hepatitläkemedel 2014. Motsvarande kostnad har omdisponerats från Motsedda utgifter till Centrum för medicinska specialiteter som haft kostnaden för dessa dyra läkemedel. Totalt sett beräknas läkemedelsbidraget bli ca 17 miljoner högre än budgeterat.

Påverkan av placeringen i vindkraftverket har endast marginellt påverkat resultatet.

Lämnad prognos efter augusti är + 18,8 miljoner kronor vilket är 3 miljoner bättre än budgeterat och 5 miljoner sämre än föregående prognos.

Investeringar

Under årets åtta första månader har Region Jämtland Härjedalen investerat för 93,8 miljoner kronor.

Maskiner, inventarier och hjälpmedel står för 21,9 miljoner kronor medan ej aktiverade fastighetsinvesteringar uppgår till 38,5 miljoner kronor.

Cosmic aktiverades 2015-04-01 med 33,4 miljoner kronor och 2015-08-31 med 0,7 miljoner kronor som en immateriell anläggningstillgång, av detta är det 4,2 miljoner kronor som är inköpt 2015, resten har varit en pågående investering under 2013 och 2014.

Bedömd nettoinvesteringsnivå i landstingsplanen är 100 miljoner kronor vilket innebär att investeringstakten i landstinget är högre än planerat.

Nivå på avskrivningarna

Avskrivningskostnaderna uppgår till 76,2 miljoner kronor, vilket är 6,7 miljoner kronor mer än för samma period 2014. Budgeterade avskrivningar uppgår till 109 miljoner kronor för helår 2015 men prognosen visar på 117 miljoner kronor.

I tabellen nedan ses hur investeringarna fördelar sig mellan centrumen.

Tabell över investeringarna fördelat per centrum

Investeringar - hittills gjorda samt planerade, tkr	Utfall 2015-08-31	Prognos för 2015
Maskiner, inventarier och hjälpmedel		
Centrum för opererande specialiteter	11 452,3	23 328,0
Omklassificering av immateriella anläggningar**	-2 320,0	-2 320,0
Centrum för medicinska specialiteter*	12 085,7	13 935,0
Centrum för barn, kvinna och psykiatri	722,9	3 652,9
Centrum för primärvård	704,9	1 500,0
Centrum för folktandvård	438,9	1 500,0
Centrum för diagnostik, teknik och service	12 941,8	28 000,0
Centrum lednings- och verksamhetsstöd	35 011,5	38 633,0
Omklassificering av immateriella anläggningar**	-31 121,4	-31 121,4
Centrum för finans	0	1 898,0
Patientnämnden	0	300,0
Regional utvecklingsnämnd	5 041,9	5 300,0
Hjälpmedelscentralen	8 656,9	12 000,0
Summa maskiner, inventarier och hjälpmedel	53 615,4	96 605,5
Fastighetsinvesteringar***	38 471,6	46 000,0
Inköpta ännu ej aktiverade materiella och immateriella investeringar, återfinns på konto 1200	1 722,1	
Totalt gjorda och planerade investeringar	93 809,1	142 605,5
Investeringsutrymme enligt Regionplanen		100 000,0

* Varav PCI lab 10 248 tkr

** Under pågående investering bokfördes kostnaderna på preliminärkonto 1200, dvs materiell investering men vid aktiveringen 15-04-01 och 15-08-01 bokfördes vårdssystemet som immateriell investering, konto 1012. Totalt aktiverat för Cosmic är 33,4 mkr för åren 2013-2015 fördelat på 2013 (från oktober) 6,2 mkr, 2014 23 mkr och 2015 4,2 mkr

*** varav PCI fastighetsinvestering 5 000 tkr, Donationsrum 3 000 tkr

Finansförvaltning

Förvaltning av värdepappersportföljen för pensioner

Region Jämtland Härjedalen började 1999 köpa värdepapper för att möta framtida pensionsutbetalningar. Värdepapperen ska ha liknande egenskaper som pensionsskulden, dvs. ha lång löptid och ge en real avkastning när inflationen dragits av.

I november 2013 beslutade fullmäktige att tillåta en större andel aktier i portföljen än tidigare, dock högst 50 procent av portföljens marknadsvärde.

Vid utgången av Augusti bestod värdepappersportföljen av 10 procent realränteobligationer, 73 procent nominella obligationer och 17 procent aktier i form av fondandelar. Under första kvartalet 2015 har realränteobligationer avyttrats och ersatts med korta räntepapper.

Förvaltningen av pensionstillgångarna följer de regler fullmäktige beslutat om.

Under 2015 har värdepappersportföljen givit en avkastning på 1,1 procent. Pensionsförvaltningens konsolideringsgrad har förbättrats under 2015 från

104 procent den 31 december 2014 till 110,6 procent den 31 augusti 2015.

Fullmäktige beslutade år 2010 att ett vindkraftverk skulle köpas, både för att bidra till ökad andel förnybar energi i Sverige och för att sprida investeringarna för framtida pensioner på fler tillgångar än räntepapper och aktier.

Vindkraftverket är färdigbyggt och togs i bruk November 2014. Investeringen är aktiverad men ligger ännu inte bokförd som en tillgång i pensionsportföljen per 31 augusti 2015.

Pensionsportföljens utveckling 2015, mkr	Räntor	Aktier	Totalt
Marknadsvärde 31/12 2014	337,3	51,3	388,6
Marknadsvärde 31/8 2015	339,6	66,4	406,0
Orealiserad värdeförändring 2015	0,8%	4,2%	1,1%
Fördelning tillgångsslag (marknadsvärde)	83%	17%	100%

Likviditet

Likviditeten består av medel i kassa och bank samt de lätt omsättningsbara värdepapperen i den kortsiktigt förvaldade likviditetsportföljen. Likviditeten har sedan årsskiftet försämrats med 273,4 miljoner kronor.

Region Jämtland Härjedalen har löst LÖF reversen på 82,3 miljoner kronor samt ökat pensionsportföljens innehav från 371 miljoner till 392,3 miljoner kronor i bokfört värde, varav 8,7 miljoner är återinvesterad reavinst från försäljning av realränteobligationer från pensionsportföljens innehav och ca 11 miljoner kronor nyinvestering.

Avkastning på likviditetsförvaltning

De lätt realiserbara värdepapperen, med kort löptid, som ingår i likviditeten återfinns bland omsättningstillgångarna i balansräkningen. Målet med förvaltningen av värdepappersportföljen är att den ska utgöra en likviditetsbuffert och ge en avkastning som överstiger den marknadsnoterade räntan STIBOR en vecka plus 0,10 procentenheter. Vilket under 2015 motsvarar en snittränta på -0,05 procent.

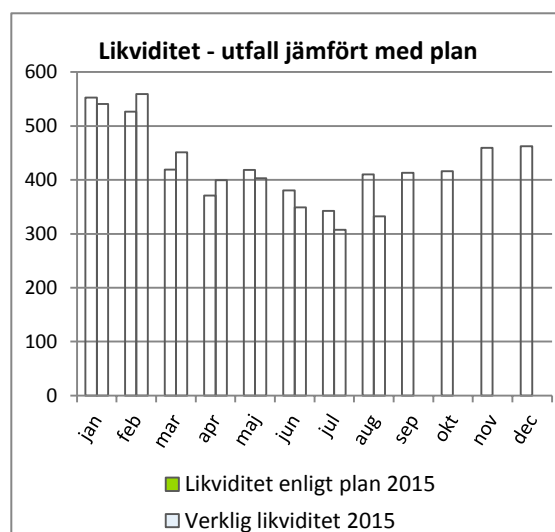
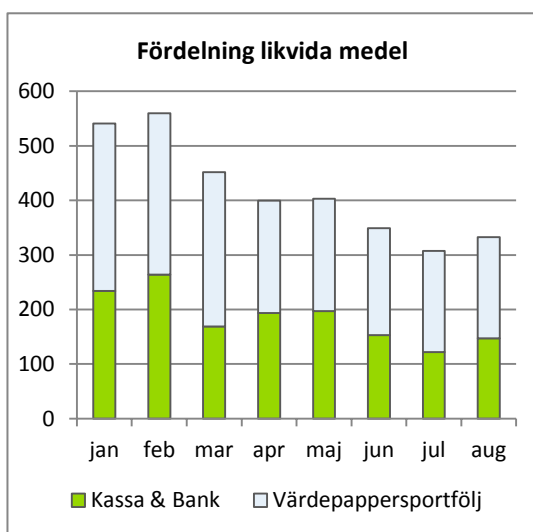
Avkastningen på likviditetsportföljen uppgår till 0,7 procent under första tertiet 2015, vilket är 0,75 procent bättre än målet.

Betalningsberedskap

Det andra målet för den kortsiktiga likviditetsförvaltningen är att hålla en god betalningsberedskap. Målet uppnåddes. I tabellen nedan ses betalningsberedskapen den 31 augusti i miljoner kronor.

Förvaltningen av likviditetsportföljen följer de regler som fullmäktige beslutat om.

Tillgångar 2015-08-31 (mkr)	Utfall	Mål
Kassa och bank	147,2	
Kortfristiga placeringar	185,4	
Checkräkningskredit	100,0	
Medel som kan betalas ut inom två dagar	401,0	65,0
Medel som kan betalas ut inom tre dagar	437,6	300,0

Finansiella mål

I fullmäktiges uppgifter ingår enligt kommunallagen, 8 kap 5§, att för ekonomin ange de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Mål för år 2015 redovisas här.

Långsiktigt hållbar ekonomi

För att uppnå det övergripande målet om en långsiktigt hållbar ekonomi krävs på längre sikt positiva ekonomiska resultat.

Mätetal	Mål 2015	Mål på längre sikt	Utfall 2015-08
Ekonomiskt resultat efter finansnetto som procentandel av verksamhetens nettokostnader	-1,0 %	Minst 2%	-1,9 %

Soliditet

Soliditeten visar hur stor del av Region Jämtland Härjedalens tillgångar som finansieras med eget kapital och är ett mått på Region Jämtland Härjedalens långsiktiga finansiella handlingsberedskap.

Mätetal	Mål 2015	Utfall 2015-08
Soliditet (eget kapital genom totalt kapital)	19,6 %	15,4 %

Kostnadskontroll

God kostnadskontroll är viktigt för att kunna uppnå en god ekonomi.

Ett verktyg för att begränsa nettokostnadsökningen är att i största möjliga mån göra inköp mot Region Jämtland Härjedalens upphandlade avtal. Avtalstroheten mäts som den andel av inköpen som skett mot upphandlade avtal. Modellen är ej uppdaterad på grund av resursbrist. Uppdatering och redovisning av utfallsvärde görs vid årets slut.

Mätetal	Mål 2015	Utfall 2015-08
Nettokostnadsutveckling: (Exklusive återbetalning från AFA Försäkring samt Regional utveckling för att få jämförelse mellan 2015 och 2014)	Max 2,6%	5,8 %
Avtalstrohet	90 %	i.u

Självfinansieringsgrad investeringar

Investeringar påverkar såväl likviditet som framtida kostnader. För att behålla handlingsberedskap och undvika ökade kostnader till följd av upplåning är Region Jämtland Härjedalens mål att investeringar ska ske med medel från den egna verksamheten. Ett nyckeltal som visar i vilken utsträckning investeringar är egenfinansierade är självfinansieringsgrad investeringar.

Mätetal	Mål planperioden	Utfall 2015-08
Självfinansieringsgrad investeringar	100 %	31 %

Region Jämtland Härjedalens engagemang i bolag och stiftelser

Förvaltningsberättelsen ska enligt kommunallagen även omfatta verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer i form av till exempel aktiebolag och stiftelser.

Regionens verksamhet kan bedrivas i annan form än inom förvaltningsorganisationen om effekten blir större för regionens vision och att medborgarnytan är högre än om verksamheten drivits inom den egna organisationen. Samverkan med andra kan ibland vara ett alternativ.

Landstingsbostäder i Jämtland AB

Landstingsbostäder i Jämtland AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs helt av Region Jämtland Härjedalen. Genom ägardirektiv tydliggörs regionens intentioner utöver vad som framgår av gällande bolagsordning. Bolagets verksamhet ska bedrivas för regionen, i första hand, i rekryteringsbefrämjande syfte. Styrning sker i form av avkastningskrav. Avkastningskravet är minst 3 procents direktavkastning och det ska uppnås som ett medeltal under en 5-års period. Kravet kommer att gälla fullt ut från och med den 5-års period som börjar 2015.

Årets hyresförhandlingar resulterade i en hyreshöjning med 1 procent från och med 1 april 2015. Hyror för garage, carportar och motorvärmastolpar höjdes med 5 procent.

Det har inte skett några större förändringar eller större händelser inom bolagets verksamhet eller ekonomi till och med augusti 2015, i prognosen beräknas taxebundna kostnader bli lägre än budget. Detta främst på grund av de energibesparande åtgärder som utförts i år. Underhållskostnaderna har lågt utfall i delårsrapporten men prognosen anger att utfallet innan årets slut i stort ska följa budget. De stora underhållsprojekten har utförts under sommaren och hösten och därmed kommer kostnaderna öka radikalt under kvartal fyra.

Resultatet visar plus 6,4 miljoner kronor per 2015-08-31 och prognos för helår 2015 ett plusresultat på 3,1 miljoner kronor.

Stiftelsen Jamtli

Stiftelsen ska förvalta samlingar och markområden och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen

ska inom Jämtlands län bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet och närstående kulturell verksamhet.

År 2015 har hittills varit ett bra år med många besökare, både till utställningar och Historieland. Antal skolbesök till programverksamheten har slagit rekord. Entréintäkterna och intäkterna från de kommersiella verksamheterna har ökat jämfört med samma tid 2014. Den budget som är lagd kommer att hålla om inget oförutsett inträffar under resten av året. Även bolagen håller sig till budget. Bolagen är Teknikland, Restaurang Hov, Härjedalens Fjällmuseum, Världsarv Ragundadalen samt NCK.

Resultatet visar plus 4,5 miljoner kronor per 2015-08-31 och stiftelsen prognostiserar ett 0-resultat för år 2015.

Almi Företagspartner Mitt AB

När Almi summerar första halvåret och sommaren går mot sitt slut, kan konstateras att den positiva trenden håller i sig, med bland annat positiva nyheter om rekordhandel och bra beläggning i besöksnäringen.

Låneverksamheten går på högvarv och har per sista juli passerat 100 miljoner kronor i nyutlåning och därmed redan överträffat helåret 2014. Bolaget ser en fortsatt stark efterfrågan på tjänsterna, som delvis är driven av de möjligheter som det nya tillväxtlånet ger men även tack vare ett flertal intressanta satsningar och nyetableringar som kan landa under hösten.

Satsningen på tillväxt rådgivning ligger helt rätt i tiden och responsen från deltagande företag är mycket positiv. Drygt 60 företag är igång i bolagets tillväxtprocesser vilket är fantastiskt bra och allt pekar på att målen för året nås med råge. Detta i kombination med ökad utlåning ger förutsättningar

för bra tillväxt i vår region och positivt utfall i våra framtida effektmätningar. Satsningen på regionala exportcentra är något som fått uppmärksamhet i media, vad detta i realiteten ska utmynna är oklart idag. Bolaget har ett nära samarbete med Business Sweden, EKN och Handelskammaren och genom partnerskap i Enterprise Europe Network så ses goda möjligheter att ytterligare stärka samverkan.

Resultatet per juni uppgår till minus 0,7 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget.

Länstrafiken i Jämtlands län AB

Under årets sju första månader är resandet 97 procent jämfört med samma månad föregående år. Antal resor på tåg uppgår under samma period till 64 000, varav cirka 1000 elevresor. Det är en uppgång med 3000 resor jämfört med 2014. Resandet inom Stadsbussarna uppgår till 102 procent jämfört med samma period föregående år. Bussgods visar för årets första sju månader ett underskott om -1,6 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. Antalet fraktsändningar är totalt cirka 2 600 färre än föregående år.

Resultatet totalt för bolaget uppgår till plus 2,7 miljoner kronor och prognosen till årets slut är ett överskott om 0,2 miljoner kronor.

Torsta AB

Torsta har tillsammans med JHT, LRF Jämtland, Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen fått beslut på projektet Creative Region of Gastronomy, ett treårigt projekt med en omslutning på drygt 14 miljoner kronor. Syftet är att maten skall bli en motor i den regionala utvecklingen och att lönsamheten hos företagen skall öka.

Ett nätverk har startats för kostcheferna i regionens kommuner för att stärka dem i deras roll och hitta samarbetsformer inom olika områden.

Just nu går 78 elever på naturbruksgymnasiet och 24 elever på gymnasiesärskolan. 29 elever började i höst vilket är betydligt bättre än förra hösten då 21 började. Under våren beslutade vi att avveckla den egna hästverksamheten och från och med höstterminen köper Torsta all praktisk hästundervisning av Ås Ridskola.

Resultat för bolaget till och med augusti är minus 0,2 miljoner kronor. Prognos för helåret 2015 är beräknat till minus 0,9 miljoner kronor jämfört med

budget plus 0,3 miljoner kronor. Detta beror till största del på att projekt inte har kunnat startats i den omfattning som planerats eftersom det nya programmet är försenat. Antalet elever som börjar är för litet även om det är en klar förbättring från förra året.

Mid Sweden Science Park AB

Under perioden har Mid Sweden Science Park arbetat med i huvudsak två större projekt, Peak Innovation 3 och Operativ nod för utveckling och innovation i Jämtland Härjedalen. Förutom projektverksamheten har utveckling av miljön och hyresservice skett.

Enligt styrelsebeslut har större fokus lagts på inkubatorverksamheten.

Parallellt med ordinarie verksamhet har mycket kraft lagts på att söka vägar för att hitta långsiktig grundfinansiering och utveckla organisationen. Den nya näringslivsplattformen "Samling Näringsliv" har förvärvat 55 procent av aktierna och styrelsen har ändrats och innehåller nu fem representanter från näringslivet, fyra från offentligheten samt en adjungerad från Mittuniversitetet.

Resultatet per 2015-07-31 visar på ett nollresultat.

Vattenbrukscentrum Norr AB

Vattenbrukscentrum och SLU har haft en arbetsgrupp med uppdrag att formalisera och säkerställa hur samarbetet ska utvecklas. Arbetsgruppen presenterade i juni slutversionen av rapporten och den innehåller formerna för det framtida samarbetet. SLU är den viktigaste kunden. Under 2015 har regeringen minskat anslagen för avelsprogrammet för regnbåge. Det kommer innebära problem för bolaget om inte anslagen höjs till 2016. Mycket tid har lagts på att bearbeta samtliga politiska partier och träffar har hållits med merparten av de landsbygdspolitiska talespersonerna samt de som sitter i miljö- och jordbruksutskottet.

Tillsammans med branschorganisationen Matfiskodlarna sker ett arbete för att matfiskodling av röding och regnbåge ska få en framträdande roll i den nya livsmedelsstrategin.

Det har varit stor efterfrågan på sättfisk för sportfiske, vilket är positivt men tyvärr saknas kapacitet att helt tillgodose efterfrågan. Avtal har tecknats om försäljning av i princip all överskottsfisk från avelsprogrammet för röding de kommande åren.

Resultatet per 2015-07-31 visar på ett underskott om 0,3 miljoner kronor, vilket är något sämre än motsvarande period föregående år.

Naboer AB

Tillsammans med föreningen Gränsfjällen Sylarna i samverkan har Naboer AB med stor energi arbetat på att samla fjällaktörerna för ett nytt projektconcept kring "Fjällkunskap – en del av vårt natur och kulturarv". Det är ett treårigt Interregprojekt där Naboer AB är projektägare och har projektledarställningen. Antalet medfinansiärer är 18, inklusive Region Jämtland Härjedalen, så intresset är stort.

STF har utsett en grupp på åtta personer som i en inledande fas ska hjälpa till att lägga grunden för en femårig strategi för deras fjällprodukt i väglöst land. Arbetet med att vidta åtgärder för St Olavsloppet långsiktiga utveckling har fortsatt och Naboer AB har bidrar dessutom löpande med ett administrativt stöd till loppet.

Naboer AB har sedan i april tillsammans med intressenter för Elbanen, STS, Atlantbanesamarbetet

och Mittbanan arbetet fram ett underlag för en Interregansökan angående "Hållbar tågtransport i Atlantbanestråket". Det planeras en förstudie under 2016 som ska fånga upp behoven, sortera, diskutera prioriteringar, överblicka befintliga resurser samt göra typ en master plan för framtida insatser kring tågtrafiken i Nordens gröna bälte. Dessutom ska förstudien följa upp elektrifieringen av Meråkerbanan. Både näringen och de offentliga aktörerna deltar i detta.

Likviditeten är god, men omsättningen är lägre än samma period i fjol på grund av avsaknad av pågående projekt. Resultatet per 2015-07-31 visar plus 0,5 miljoner kronor. Prognosen är att det vid årsskiftet blir ett nollresultat efter dispositioner.

Samverkansförbund, nämnder med flera
Följs upp i årsredovisning 2015.

RÄKENSKAPER

Räkenskaper

Resultaträkning

Miljoner kronor	Delårsbokslut 2013-08-31	Delårsbokslut 2014-08-31	Delårsbokslut 2015-08-31
Verksamhetens intäkter	360,9	344,1	440,6
Verksamhetens kostnader	-2 420,7	-2 533,6	-2 801,5
Avskrivningar	-67,6	-69,5	-76,2
Verksamhetens nettokostnader	-2 127,3	-2 259,0	-2 437,1
Skatteintäkter	1 588,8	1 627,1	1 743,1
Generella statsbidrag	598,6	623,1	646,7
Finansiella intäkter	10,1	7,8	12,6
Finansiella kostnader	-134,9	-9,8	-12,6
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	-64,7	-10,7	-47,3

Miljoner kronor	Budget 2015	Prognos 2015	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	578,0	603,6	25,6
Verksamhetens kostnader	-4 138,0	-4 326,5	-188,5
Avskrivningar	-109,0	-116,5	-7,5
Verksamhetens nettokostnader	-3 669,0	-3 839,4	-170,4
Skatteintäkter	2 615,5	2 613,9	-1,6
Generella statsbidrag	671,8	659,3	-12,5
Statsbidrag läkemedel	287,9	304,6	16,7
Finansiella intäkter	17,9	18,2	0,3
Finansiella kostnader	-20,0	-21,5	-1,5
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	-96,0	-265,0	-169,0

Balansräkning

Miljoner kronor	IB 2015-01-01	UB 2015-08-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella tillgångar	0,0	30,6
Mark och byggnader	645,8	652,7
Maskiner och inventarier	270,0	249,9
Finansiella anläggningstillgångar	43,0	48,5
Summa anläggningstillgångar	958,7	981,7
Omsättningstillgångar		
Förråd	14,0	13,8
Kortfristiga fordringar	177,7	267,0
Kortfristiga placeringar	673,7	573,4
Kassa och bank	299,3	147,2
Summa omsättningstillgångar	1 164,8	1 001,5
SUMMA TILLGÅNGAR	2 123,5	1 983,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital	-515,2	-353,5
Årets resultat	161,8	47,3
Summa eget kapital	-353,5	-306,2
Avsättningar		
Avsättningar	-1 048,4	-1 089,3
Summa avsättningar	-1 048,4	-1 089,3
Skulder		
Långfristiga skulder	0,0	-1,2
Kortfristiga skulder	-721,7	-586,5
Summa skulder	-721,7	-587,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-2 123,5	-1 983,2

Kassaflödesanalys

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN miljoner kronor	2013-08-31	2014-08-31	2015-08-31
Verksamhetens intäkter	360,9	344,1	440,6
Justering för reavinster	-0,5	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	-2 488,3	-2603,1	-2877,8
Justering för reaförluster	0,2	0,0	0,2
Justering för gjorda avskrivningar	67,6	69,5	76,2
Justering för gjorda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Justering för avsättningar till pension	176,0	38,1	41,0
Verksamhetens nettokostnader justerade för ej likviditetspåverkande poster	-1 884,0	-2 151,4	-2 319,8
Skatteintäkter och generella statsbidrag	2 187,3	2250,2	2389,8
Finansiella intäkter	10,1	7,8	12,6
Finansiella kostnader	-134,9	-9,8	-12,6
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	178,6	96,8	70,0
Justering för rörelsekapitalets förändring			
Ökn(-)/minskn(+) förråd och varulager	0,4	-0,4	0,2
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	25,9	44,6	-89,3
Ökn(-)/minskn(+) korta placeringar	-29,1	267,5	100,3
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	-143,7	-108,0	-135,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-146,4	203,7	-124,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-146,4	203,7	-124,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i immateriella anläggningstillgångar*	0,0	0,0	-33,4
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Omklassificering av invest. i vårdssystemet Cosmic vid aktiveringen*	0,0	0,0	33,4
Investering i materiella anläggningstillgångar*	-56,3	-110,6	-93,8
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	3,2	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar**	0,0	0,0	-8,9
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande investeringsverksamheten	-53,2	-110,5	-102,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Återbet utlån/Minsk långa fordr	0,0	0,0	3,4
Långfri upplån/ökn långa skulder	0,0	0,0	1,2
Utlåning/ökning långfristiga fordringar	-2,4	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2,4	0,0	4,6
Periodens kassaflöde	-23,4	190,0	-152,1
Likvida medel vid årets början	158,5	101,7	299,3
Likvida medel vid periodens slut	135,1	291,7	147,2
Förändring av likvida medel***	-23,4	190,0	-152,1

* Under pågående investering bokfördes kostnaderna på preliminärkonto 1200, dvs materiell investering men vid aktiveringen 15-04-01 och 15-08-01 bokfördes vårdssystemet som immateriell investering, konto 1012. Totalt aktiverat för Cosmic är 33,4 mkr för åren 2013-2015 fördelat på 2013 (från oktober) 6,2 mkr, 2014 23 mkr och 2015 4,2 mkr

Immateriella tillgångar, konto 10xx	Helår 2013	Helår 2014	2015-08-31
Pågående investering	6,2	29,2	0,0
Pågående sedan tidigare år		-6,2	-29,2
Aktiverat			33,4
Summa	6,2	23,0	4,2
Materiella tillgångar, konto 12xx	Helår 2013	Helår 2014	2015-08-31
Inventarier	41,5	80,7	45,0
Byggnader och Mark	22	46,8	38,5
Hjälpmedelscentralen	14,7	13,5	8,7
Pågående investering	12,3	3,1	1,7
Pågående investering från tidigare år		-12,3	-4,2
Summa	90,5	131,8	89,6
Totalt investerat, pågående och aktiverat	96,7	154,8	93,8

** Ingående balanser för Regionförbundet Jämtlands Län som övergick i Region Jämtland

Härjedalen 150101. Exempelvis aktier i Länstrafiken och Torsta AB

*** 82,3 mkr har utbetalats till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag i april enligt beslut

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614), rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och god redovisningssed.

Att lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning följs innebär bland annat att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.
- Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultatet av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Periodisering

Periodisering har skett för att ge en rättvisande bild av resultat och finansiella ställning för den aktuella perioden. Det innebär att utgifter kostnadsförts det år då förbrukning skett och inkomster intäktsförts det år som intäkten genererats.

Konsekvensprincipen, väsentlighetsprincipen och försiktighetsprincipen, vilka i viss mån modifierar huvudprincipen, tillämpas i förekommande fall. Eventuella avvikelser kommenteras under respektive rubrik.

INTÄKTER

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Statsbidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. De periodiseras i normalfallet till den period där kostnaderna som statsbidraget avser är bokförda.

Generella statsbidrag och utlämning redovisas i resultaträkningen tillsammans med bidrag och avgifter i utjämningsystemen i posten generella statsbidrag och utjämnning. De redovisas normalt enligt kontantmetoden vilket innebär att de redovisas vid utbetalning.

KOSTNADER

Hyres- och leasingavtal

Operationell leasing:
Samtliga leasingavtal är operationella leasingavtal.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Följande avskrivnings tider tillämpas normalt:
3, 5, 7, 8, 10, 15, 20, 30 år.

Nyttjandeperioden utgör grunden för bedömningen av avskrivningstidens längd. Avskrivningstiden ska vara ett resultat av en lokal bedömning och anpassas till den aktuella anläggningens speciella förutsättningar, till exempel verksamhetens art, utnyttjandet av tillgången, geografiska förutsättningar.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (till exempel

verksamhetsförändringar, teknikskiften, organisationsförändringar).

För tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande 15 år görs en omprövning vid större reparations – eller ombyggnadsåtgärder eller när halva respektive två tredjedelar av ursprungligt bedömd nyttjandetid förflutit. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd avskrivningstid ändras avskrivningstiden alltid om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandetiden vara längre ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången överstiger 500 000 kr.

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk och utgår ifrån anläggningarnas ursprungliga anskaffningsvärde..

Den normala avskrivningstiden för olika typer av anläggningstillgångar är följande:

Byggnader	10-30 år
Markanläggningar	5-50 år
Byggnadsinventarier	3-30 år
Inventarier	5-10 år
IT-utrustning	3-5 år
Medicinteknisk utrustning	5-10 år
Bilar och andra transportmedel	5-10 år
Jord-, skogs- och	
Trädgårdsmaskiner	5-10 år

I enlighet med den nya reviderade rekommendationen avseende materiella anläggningstillgångar RKR 11:4 kommer Region Jämtland Härjedalen att införa komponentavskrivning.

Under 2014 har en genomgång påbörjats av befintliga tillgångar som kommer att delas upp i olika komponenter eller behålla den ursprungliga avskrivningstiden beroende på bedömningar utifrån väsentlighet och rättvisande redovisning. Komponentavskrivningen kommer att innebära att fler komponenter i en byggnad aktiveras med olika nyttjandeperioder. Den årliga kostnaden för planerat underhåll kommer då att minska och avskrivningsnivån öka.

Komponentavskrivning (byggnader) 5-30 år (VVS, styr- och regler, övervakning samt övriga komponenter som kan identifieras)

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysiskt form. Vid redovisning av immateriella tillgångar följs RKR 12.1.

Av försiktighetsskäl tillämpas en beloppsgräns på 30 prisbasbelopp eller mer. Avskrivningstiden varierar mellan 3-5 år. Nyttjandeperioden omprövas i slutet av varje räkenskapsår.

Materiella tillgångar

En materiell anläggningstillgång är fysisk tillgång avsedd för stadigvarande bruk. Vid redovisning av materiella tillgångar följs RKR 11.2.

En anskaffning som i övrigt uppfyller kriterierna för investering, ska bokföras som investering endast under förutsättning att utgiften uppgår till minst ett halvt basbelopp och att nyttjandeperioden är minst 3 år.

Anläggningstillgångarna är i balansräkningen värderade till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

I anskaffningsvärdet för fastigheter och tåg ingår länekostnader enligt alternativmetoden i RKR 15.1.

Finansiella anläggningstillgångar

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 20 ska finansiella tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar då syftet med innehavet är att tillgången ska innehas eller brukas stadigvarande. Medel som kontinuerligt är föremål för köp och försäljning och som är tillgängliga för att möta löpande utbetalningar ska klassificeras som omsättningstillgångar.

Pensionsmedel och samtliga placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. De är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och försäljningsvärdet.

Huvudmetoden tillämpas.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar värderas som huvudprincip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Med det verkliga värdet avses försäljningsvärde efter avdrag för beräknad försäljningskostnad.

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar.

Fordringar värderas till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Varulager och förråd

Inventering ska göras av alla förråd/lager med undantag av köksförråd, medicinförråd, avdelningsförråd samt smärre förråd av omsättningskaraktär med ett värde som bedöms underskrida 50 000 kr. Alla inventerade lager ska bokas upp. Lager av olja och flis för löpande användning ska alltid inventeras.

Lagret ska värderas till senast kända anskaffningsvärde exklusive moms. När det gäller förråd med systemstöd, till exempel Economa lager, värderas lagret till faktiskt anskaffningsvärde enligt FIFO. Begagnade, användbara hjälpmedel värderas till halva anskaffningsvärdet av motsvarande nytt material. Inventeringslistorna ska visa lagerställningen per den 31 december. Inkuransavdrag görs med 3 procent av samtliga lagertillgångar enligt försiktighetsprincipen.

Tillgångsredovisning av individmärkta hjälpmedel

Alla individmärkta hjälpmedel hos hjälpmedelscentralen bokas som anläggningstillgång och avskrivningar görs. Detta enligt beslut från 2006. Systemstödet finns i lagersystemet Sesam 2. Datorer och rollatorer avskrivs på 3 år, sängar på 8 år och allt övrigt på 5 år.

SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR

Skuld personalen

Skuld till personalen i form av semesterlöneskuld, upplupen övertid, jour och beredskap samt tillhörande upplupen arbetsgivaravgift, har värderats och redovisats som kortfristig skuld enligt löneläget 31 december 2014 och gällande arbetsgivaravgifter för 2015.

Pensionsskuld/avsättning

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

En förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska inte tas upp som skuld eller avsättning. Dessa pensioner redovisas som kostnader i resultaträkningen vid utbetalning.

Pensionsåtagande för förtroendevalda

Förtroendevalda med en uppskattad sysselsättningsgrad på minst 40 procent omfattas av ett särskilt avtal om pensionsförmåner. Pensionen beräknas till 65 procent av genomsnittet på de årsarvoden som utbetalats två år före avgång. För full pension krävs minst 12 års uppdrag och minst en mandatperiod. Visstidspension utbetalas för tid före 65 års ålder. Från 65 eller 67 års ålder omräknas pensionen till ålderspension. För tid före 65 års ålder samordnas visstidspensionen med eventuella förvärvsinkomster.

För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Begreppsförklaringar och ordlista

Anläggningstillgång och omsättningstillgång
Ett landsting har två sorters tillgångar, anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Med anläggningstillgångar menas tillgång som är avsedd att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten. Följande typer av anläggningstillgångar existerar:
materiella; maskiner, inventarier och fastigheter, finansiella; aktier i dotterbolag immateriella; goodwill, patent- och licensrättigheter Med omsättningstillgångar menas tillgångar som inte är avsedda att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten; likvida medel, kundfordringar och varulager.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att den kommer att behöva infrias, eller på grund av att dess storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan även vara fråga om en möjlig förpliktelse, det vill säga det är osäkert om det föreligger en förpliktelse eller ej. Ansvarsförbindelser redovisas inom linjen i balansräkningen, det vill säga de tas inte med i balansräkningens beloppsskolumner och räknas inte in i balanssumman.

Avsättning

En skuld som är oviss när det gäller förfallotidpunkt eller belopp. Ett företag ska redovisa en avsättning i balansräkningen när det har ett åtagande för en inträffad händelse där det är troligt att det krävs ett utflöde av resurser för att reglera åtagandet och företaget kan göra en tillförlitlig uppskattning av beloppet. Om inte samtliga dessa villkor är uppfyllda, ska någon avsättning inte redovisas i balansräkningen. Exempel på avsättning är kostnaden för intjänade pensioner.

Balansräkning

En ögonblicksbild av den ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital. Balansräkningen har en tillgångssida och en skuldsida.

Bruttokostnader

är verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar.

Eget kapital

Värdet av ett företags tillgångar med avdrag för skulder och avsättningar. Om resultat är positivt ökar det egna kapitalet, medan ett negativt resultat minskar det egna kapitalet.

Extern intäkt eller kostnad

Intäkter eller kostnader som företaget har i relation till andra företag, organisationer eller privatpersoner. Interna intäkter eller kostnader är transaktioner mellan olika kostnadsställen eller enheter inom organisationen.

Ingående balans

Värdet på tillgångar, skulder och eget kapital vid årets början.

Poster inom linjen

Redovisningsbegrepp som innebär att ställda säkerheter och ansvarsförbindelser inte ska räknas in i balansräkningen utan redovisas inom linjen. Det betyder att de ska visas i anslutning till balansräkningen och att deras belopp inte ska räknas in i balansomslutningen.

Investering

Definieras som inköp av anläggningstillgångar såsom fastighet, utrustning eller maskiner med varaktighet över 3 år och ett inköpsvärde på minimum ett halvt basbelopp.

Regionkoncernen

Regionen med dess förvaltning samt de aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där Regionen har ett väsentligt inflytande.

Likvida medel

Företagets penningtillgodohavanden i kontanter: kassa, postgiro, bank och bankgiro men även utländska sedlar, erhållna checkar, postanvisningar och postväxlar som ännu inte lösts in. Ordet likviditet är en definition av företagets betalningsförmåga på kort sikt.

Nettoinvestering

Årets investeringsutgifter efter avdrag för årets försäljning och utrangering.

Nettokostnad

Verksamhetens intäkter (avgifter och ersättningar) minus

verksamhetens kostnader (personal, material, tjänster och avskrivningar). Nettokostnaden finansieras med skatter och generella statsbidrag.

Nyckeltal och nyckelindikatorer

Ett sätt att genom jämförelsetal beskriva verksamheten och göra den jämförbar över tid och med andra företag. Nyckeltal används i samband med uppföljning för att bland annat mäta effektivitet vid resursanvändning. Exempel på nyckeltal är soliditet och likviditet.

Periodisering

En fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Realisationsvinst eller reavinst

Vinst som uppstår vid försäljning, till exempel vid fastighetsaffärer. Realisationsvinsten är försäljningsvärdet minus bokfört restvärde och eventuella försäljningskostnader.

Resultat

Skilnaden mellan ett företags intäkter och kostnader under en viss period. Resultaträkning är den uppställning som visar hur vinsten eller förlusten för perioden uppkommit.

Rörelsekapital

Alla de tillgångar som inte är avsedda att stadigvarande innehas, minskade med de skulder som ska betalas inom ett år. Rörelsekapitalet är ofta en konstant andel av omsättningen. Ett positivt rörelsekapital innebär en buffert tack vare att det finns ett eget och långfristigt kapital som även räcker till att finansiera omsättningstillgångarna. Ett negativt rörelsekapital innebär att leverantörerna till viss del finansierar anläggningstillgångarna.

Skuld

Åtagande att i framtiden betala eller på annat sätt fullgöra en ekonomisk förpliktelse till någon utomstående. Skulder som förfaller till betalning inom ett år benämns kortfristiga skulder, övriga skulder benämns långfristiga.

Soliditet

Betalningsförmåga på lång sikt eller förmåga att stå emot

förluster och konjunkturbedgångar. Soliditeten anger den del av tillgångarna som finansierats med eget kapital (eget kapital genom totalt kapital).

Utgående balans

Värdet på tillgångar, skulder och eget kapital vid årets slut.

Upplupna intäkter och kostnader

Upplupna intäkter är sådana intäkter som hör till bokslutsåret, men där företaget/myndigheten varken har skickat en faktura eller fått betalt för tjänsten eller varan före bokslutsdagen. En upplupen intäkt redovisas i balansräkningen som en interimfordran.

Upplupna kostnader är sådana kostnader som hör till bokslutsåret, men där företaget/myndigheten varken fått faktura eller betalat för tjänsten eller varan före bokslutsdagen. En upplupen kostnad redovisas som en interimsskuld.

Besöksadress: Kyrkgatan 12, Östersund
Postadress: Box 654, 831 27 Östersund
Telefon: 063-15 30 00
E-post: jamtlands.lans.landsting@jll.se
Hemsida: www.jll.se

Samordningskansliet
Helge Jonsson
Tfn: 063-14 76 36
E-post: helge.jonsson@regionjh.se

2015-09-21

Dnr RS/863/2015

Finansdepartementet
fi.registrator@regeringskansliet.se

103 33 Stockholm

Svar på remiss En kommunallag för framtiden, SOU 2015:24

Region Jämtland Härjedalen lämna följande synpunkter på betänkandet En kommunallag för framtiden, SOU 2015:24. Regionen yttrar sig över de förslag som har påverkan på regioner/landsting och dess verksamhet.

Försöksverksamhet med majoritetsstyre.

Utredningen föreslår en tidsbegränsad lag som ger kommuner och landsting/regioner möjlighet att besluta om en försöksverksamhet med majoritetsstyre under mandatperioden 2018 – 2022.

Region Jämtland Härjedalen tillstyrker att en försöksverksamhet med majoritetsstyre kan genomföras. Det nuvarande förslaget kan dock inte ligga till grund för en permanent reglering av frågan. Majoritetsstyret avser endast kommun- eller landstings-/regionstyrelsen. Övriga nämnder tillsätts på nuvarande sätt. Styrelsen ges heller inte något bestämmande över övriga nämnder. Om man efter utvärderingen av försöksverksamheten överväger att införa majoritetsstyre bör man ta ett helhetsgrepp på frågan om styrning av kommuner och landsting/regioner som leder till en styrform. Om försöksverksamheten permanentas med de regler som föreslås nu kommer det att medföra att det blir olika styrformer i olika kommuner vilket skapar ett demokratiproblem och dessutom motverkar syftet med reformen.

Styrning och uppföljning av verksamhet i egen regi

Region Jämtland Härjedalen avstyrker utredningens förslag.

Utredningen föreslog i delbetänkande Privata utförare – kontroll och insyn regler för utökad kontroll och tydligare ansvar för uppföljning och kontroll av kommunal verksamhet som utförs av privata utförare. Region Jämtland Härjedalen avstyrkte utredningens förslag men förslaget blev dock infört i kommunallagen.

Utredningen föreslår nu att all kommunal verksamhet som bedrivs i egen regi men som kan överlämnas till privata utförare ska omfattas av kravet på att ett program ska antas med mål och riktlinjer för verksamheten och hur dessa ska följas upp. Utredningens förslag bygger på att den anser att all kommunal verksamhet som kan bli föremål för

privatisering ska behandlas lika i detta avseende och anför att det ur medborgarperspektiv är angeläget att verksamheten i detta hänseende behandlas lika och att det är viktigt med hänsyn till konkurrensneutraliteten.

I betänkandet är det, liksom i delbetänkandet, inte närmare preciserat vad det är för mål och riktlinjer som ska anges i programmet och hur uppföljningen ska gå till. Detta överlämnas till kommunerna och landstingen att bestämma, vilket i sig är bra. Det finns redan idag regler för hur kommunal verksamhet ska följas upp och kontrolleras. Nuvarande reglering i kommunallagen ger landsting och kommuner tillräckliga förutsättningar för styrning, uppföljning och kontroll. Att nuvarande regler inte tillämpas på ett tillräckligt bra sätt löses inte genom att nya regleringar införs. Den föreslagna regleringen är ett onödigt ingrepp i det kommunala självstyret.

De anställda

Utredningens ambition att synliggöra rollfördelningen mellan de förtroendevalda och de anställda är bra. Förslagen om direktörens roll och uppgifter är bra och välavvägda.

Med hänsyn till nämndernas självständighet i förhållande till styrelsen bör även förhållande mellan nämnden och den tjänsteman som är satt att leda nämndens förvaltning regleras på motsvarande sätt vad gäller ansvar för ärendeberedning, verkställighet av beslut och ledning av förvaltningen under nämnden. Det bör också klargöras vilken skillnad det är mellan direktören och förvaltningschef för annan nämnds förvaltning.

Utredningen anför att kommunallagen bör synliggöra rollfördelningen mellan de förtroendevalda och de anställda. Region Jämtland Härjedalen instämmer i detta men saknar sådan reglering i lagförslaget. Kraven på annan personal än direktören på saklighet och opartiskhet vid verkställighet, ärendeberedning eller beslutsfattande bör framgå av lagen. En sådan reglering kan ske utan att det medför beslutsrätt för de anställda och påverkar inte de förtroendevaldas yttersta ansvar för beslutsfattande.

Styrelseledamöter i kommunala bolag

Region Jämtland Härjedalen avstyrker utredningens förslag att fullmäktige får besluta att minoriteten av ledamöterna i en styrelse i ett kommunalt aktiebolag ska utses utan att lagen om proportionellt valsätt ska tillämpas.

Redan i dag finns möjligt att till styrelseledamöter i kommunala bolag välja personer utan partipolitisk tillhörighet för att tillföra särskild kompetens. Det kräver dock en bred politisk enighet eller att ett eller flera partier avstår platser till sådana personer. Utredningens förslag innebär att partier kan fråntas styrelseplatser som skulle haft rätt till vid ett proportionellt val. Generellt sett är en professionalisering av bolagsstyrelser kommunala inget att eftersträva. Styrelserna bör vara företrädare för medborgarna.

Medlemmar

Region Jämtland Härjedalen avstyrker utredningens förslag att utvidga medlemskretsen i kommuner och landsting med juridiska personer som har fast driftsstället i kommunen eller landstinget.

Utredningen motiverar sitt förslag främst med att de juridiska personerna bör ha möjlighet att kunna begära laglighetsprövning av kommunala beslut eftersom de genom att bedriva verksamhet inom regionen på olika sätt bidrar till regionen. Som utredningen redogör för i den historiska tillbakablick över reglerna för laglighetsprövning har reglerna karaktären av kommunal medborgarkontroll. Medlemskapet i kommunen var grundat på bidragsplikten och talerätten mot kommunala beslut knutet till tanken att medlemmen hade en viss delaktighet i skötseln av de kommunala angelägenheterna. Det var också ett sätt att rättsligt reglera överprövningen av kommunala beslut i förhållande till statlig överprövning och på så sätt att värna det kommunala självstyret. Varje medlem skulle ha möjlighet att begära laglighetsprövning. Även om reglerna för medlemskap och laglighetsprövning har ändrats över tiden är de grundläggande principerna fortfarande gällande. De som utredningen nu föreslår ska bli medlemmar lämnar visserligen på olika sätt bidrag till det lokala samhället, men de har ingen lagstadgad bidragsplikt till kommun eller landsting. Den undersökning som utredningen gjort om juridiska personer som överklagar kommunala visar att behovet av talerätt inte är så stort att det motiverar medlemskap. Det för därför alldeles för långt att ge de juridiska personerna medlemskap med dessa skäl. Innan medlemskretsens utökas bör det göras en grundligare och vidare genomgång av medlemskapet och de principer som ligger till grund för det.

Laglighetsprövning

Region Jämtland Härjedalen avstyrker utredningens förslag att ta bort den begränsning som gäller för vilka grunder som kan prövas vid laglighetsprövning av vissa beslut om budget och återställande av uppkomna underskott.

Nuvarande regler har tillkommit efter ett antal lagändringar sedan 1991 då kommunallagen trädde i kraft. När kommunallagen infördes ställdes inget krav på budget i balans utan reglerna om god ekonomisk hushållning ansågs vara tillräckligt styrande för kommunerna och landstingen. Detta fungerade också fram till att staten behövde sanera statsfinanserna senare på 90-talet. Staten återinförde då, i samband med att man införde tydligare reglering av den kommunala redovisningen, regler om balanserad budget och regler om återställande av uppkomna underskott. Detta gjordes för att förhindra att kommuner och landsting för att hantera de minskningar i statsbidragen, som blev en följd av saneringen av statens ekonomi, underfinansierade verksamheten i stället för att de också minskade kostnaderna.

I samband med detta infördes också begränsningar i laglighetsprövningen av beslut om återställande av underskott. Som skäl för detta anfördes i propositionen Den kommunala redovisningen (prop. 1996/97:52) att ”bestämmelsen om synnerliga skäl inte var lämpad att ligga till grund för en domstolsprövning. Det är fråga om lokala politiska bedömningar av vad som är en lämplig hantering av den lokala ekonomin. Frågan om vad som är synnerliga skäl är inte primärt en fråga som bör avgöras av domstol inom ramen för ett laglighetsprövningsmål. Den bör avgöras inom ramen för det politiska systemet. Härigenom blir det i första hand aktuellt att eventuellt utkräva ett politiskt ansvar för det fall att obalanser inte hanteras på ett sätt som lagen föreskriver. Regeringen hänvisade i nämnda proposition till att förarbetena till 8 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning präglades av ett sådant synsätt (prop. 1990/91:117).”

Kravet på budget i balans blev absolut vilket snabbt visade sig vara ohållbart. Reglerna mjukades därför senare upp i omgångar för att i någon mån anpassas till verkligheten. I

samband med detta togs även frågan om att ta bort de begränsningar i laglighetsprövningen som gällde beslut om återställande av uppkomna underskott upp. Något sådant förslag lades dock inte fram av regeringen som motiverade detta på följande sätt i prop 2003/04:105 s 22.

” Utredningen har föreslagit att nuvarande begränsningar att laglighetspröva beslut om att inte reglera ett negativt resultat skall slopas. Enligt regeringens bedömning är prövningen om det föreligger synnerliga skäl mycket politisk till sin karaktär. I likhet med vad majoriteten av remissinstanserna påpekat anser regeringen att det även fortsättningsvis bör vara en uppgift för det politiska systemet att pröva frågan om avsteg från principen om en ekonomi i balans vid bokslutsregleringen. Denna bedömning ändras inte av det förhållandet att ytterligare omständigheter bedöms utgöra grund för att inte reglera ett negativt resultat.”

Regeringen anförde vidare på sidan 23 i fråga om budgeten.

” I praxis har det förekommit att ett beslut att upprätta en budget som inte varit i balans har överklagats. Enligt regeringen utgör även budgetbeslut exempel på beslut som bör prövas inom ramen för det politiska systemet. Detta är också i konsekvens med att beslut rörande bokslutsreglering av uppkomna underskott inte föreslås bli föremål för laglighetsprövning. Laglighetsprövning föreslås dock bli möjligt av beslutens formella aspekter i enlighet med vad som följer av 10 kap. 8 § första stycket 1 och 2 kommunallagen. Det bör noteras att om styrelsen föreslår en budget som inte är i balans så är detta något som kan granskas av de kommunala revisorerna.”

Region Jämtland Härjedalen förstår utredningens principiella resonemang i frågan men anser att de skäl som i tidigare förarbeten anförts mot laglighetsprövning av dessa beslut fortfarande är gällande. Utredningens förslag bör därför inte genomföras.

Reglerna om budget i balans och om återställande av uppkomna underskott tillkom i en tid då statens finanser behövde saneras. Regleringen medförde kraftiga begränsningar i det kommunala självstyret, vilket var motiverat med hänsyn till dåvarande förhållanden. Nu är statens finanser i gott skick och de omständigheter som förelåg vid införande av bestämmelserna finns inte idag. Reglerna, som fortfarande är strikt utformade, försvårar för kommuner och landsting att över tid styra och planera sin verksamhet och ekonomi. Verksamheten i Region Jämtland Härjedalen är, i likhet med andra landsting och regioner, till största delen styrt av lagar som begränsar möjligheter att påverka utbudet av tjänster och kostnaden för dessa. För kommuner och landsting med svag ekonomi, medför reglerna att utrymmet för beslut i den lokala demokratin är begränsat till skattehöjningar.

Det kan därför i frågasättas om den kraftiga inskränkningen i det kommunala självstyret som reglerna innebär behöver bestå. Det bör övervägas om inte bestämmelserna ska upphävas. Om det görs faller även behovet av regleringen av begränsningar för laglighetsprövning bort.

En förbättrad kommunal revision

Utredningens förslag att fullmäktiges presidium ska upprätta förslaget till budget för revisorerna är bra. Det är viktigt att det är en oberoende behandling av revisorernas budget.

Den oberoende behandlingen bör också omfatta revisorernas årsredovisning och delårsrapporter. Revisorerna bör lämna sin redovisning av medelsförvaltningen till fullmäktiges presidium i stället för till styrelsen. Detta bör också regleras i lagen.

Ändringen i kommunallagen år 2014 innebär att fullmäktiges ordförande och en eller flera vice ordförande tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Presidiet blir, till skillnad från tidigare, ett kommunalrättsligt organ och kan i sin egenskap av presidium ges särskilda uppgifter som fastställs i fullmäktiges arbetsordning. Presidiets förändrade roll är inte belyst ur revisionssynpunkt. Presidiet är visserligen inte omnämnt som granskningsobjekt för revisorerna, men kan som eget organ, beroende på vilka uppgifter som läggs på presidiet, komma att utföra uppgifter som skulle bli föremål för revisorernas granskningar om de legat på nämnder eller fullmäktigeberedningar. Om uppgifterna skulle bli föremål för revision försvåras, och i många fall omöjliggörs, att upprätthålla en oberoende budgetberedning. Det är därför viktigt att dessa förhållanden klargörs.

Region Jämtland Härjedalen instämmer i utredningens förslag att behålla systemet med att de förtroendevalda revisorerna har ansvar för både effektivitets- och redovisningsrevision och att oberoendet och professionaliteten bör stärkas ytterligare inom ramen för nuvarande ordning.

I sin analys skriver utredningen att ett tänkbart förslag för att ytterligare stärka oberoendet vore att föreskriva att auktoriserade revisorer ska anlitas som sakkunniga. Detta skulle kunna bidra till att ytterligare understryka vikten av att kommuner och landsting använder mycket kvalificerad kompetens för att utföra revisionen.

Region Jämtland Härjedalen anser inte att kvaliteten i revisionen skulle stärkas med en föreskrift om att auktoriserade revisorer ska anlitas som sakkunniga. Auktorisation är en kompetensbevis som är kopplad till revision av bolag och är därmed inte självklart bevis för tillräcklig kompetens i revision av offentlig verksamhet. Utredningen har heller inte beaktat den beroendeställning som ett vinstdrivande revisionsbolag har gentemot sina kunder. Utredningen har heller inte belyst att det i den kommunala revisionen finns ett stort antal certifierade kommunala revisorer med en kompetens som uppfyller de krav som revision av kommunal verksamhet kräver. Problemen som finns i den kommunala revisionen, främst i mindre kommuner, löses inte med reglering om auktoriserade revisorer utan hellre genom tillskott av resurser.

Utredningen föreslår att det ska införas en reglering av hur ordföranden i revisionen ska utses om fullmäktige väljer att utse en ordförande. Utredningen föreslår att till ordförande bland revisorerna ska utses någon från den politiska minoriteten och anför som skäl att detta skulle vara ett sätt att ytterligare stärka revisionens oberoende.

Region Jämtland Härjedalen avstyrker att en reglering av frågan sker. Region Jämtland Härjedalen anser liksom utredningen att det ut ett medborgarperspektiv kan vara en

markering att utse en ordförande från minoriteten. Eftersom ordföranden endast får en roll i revisorernas förvaltningsärenden medför regleringen faktiskt inte mer än ett symboliskt värde. Varje revisor är självständig i granskningen, vilket är det viktiga. Valet av ordförande för revisorerna bör därför även fortsättningsvis vara helt en fråga den lokala demokratin att besluta om.

Om ingen reglering införs kan man lokalt låta det av fullmäktige utsedda revisorskollegiet välja ordförande. Ordförande har en roll som revisionens företrädare och talesman gentemot fullmäktige och andra och då kan det vara väsentligt för revisionens legitimitet att den ur kollegiet som bedöms lämpligast och har ett förtroende hos övriga i kollegiet väljs till ordförande.

Utredningens anför i sin analys av ”objektivt oberoende”, att det enligt utredningens bedömning inte är möjligt exempelvis inom privaträttslig revision att en person som suttit i styrelsen för ett aktiebolag skulle kunna avgå från styrelsen och direkt kunna väljas till revisor av verksamheten. Det är dock fullt möjligt att lämna kommunstyrelsen och därefter direkt bli vald till förtroendevald revisor.

Utredningen har inte vidare behandlat frågan om det är förenligt med ett objektivt oberoende att en ledamot som lämnar styrelsen blir direkt vald till revisor. Utredningen borde ha övervägt frågan om karenstid eftersom samma resonemang som gäller för privaträttsliga förhållanden också torde gälla för kommunal revision.

Antalet vice ordförande i styrelse och nämnder

Utredningen föreslår att bestämmelserna om ordförande och vice ordförande i nämnderna förs över oförändrat till den nya lagen. Enligt bestämmelsen ska fullmäktige bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordföranden. För fullmäktige gäller att fullmäktige ska utse en eller flera vice ordföranden.

Region Jämtland Härjedalen anser att det inte finns sakliga skäl för att begränsa antalet vice ordföranden i styrelse och nämnder till två. Det bör vara upp till den lokala demokratin att avgöra antalet vice ordföranden. Bestämmelsen bör därför ändras i enlighet med detta.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Margareta Winberg
Regionfullmäktiges ordförande

Björn Eriksson
Regiondirektör

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2015-04-21

Fi2015/1581

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning

Kommunenheten

Elin Persson

Telefon 08-405 30 53

REGION
JÄMTLAND HÄRJEDALEN

2015 -04- 2 9

Dnr...../...../20.....

En kommunallag för framtiden (SOU 2015:24)

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän
2. Riksrevisionen
3. Kammarrätten i Göteborg
4. Kammarrätten i Stockholm
5. Förvaltningsrätten i Falun
6. Förvaltningsrätten i Härnösand
7. Förvaltningsrätten i Linköping
8. Förvaltningsrätten i Uppsala
9. Förvaltningsrätten i Växjö
10. Svenska institutet för europapolitiska studier
11. Justitiekanslern
12. Domstolsverket
13. Kommerskollegium
14. Socialstyrelsen
15. Inspektionen för vård och omsorg
16. Myndigheten för vårdanalys
17. Myndigheten för delaktighet
18. Kammarkollegiet
19. Arbetsgivarverket
20. Länsstyrelsen i Västernorrland
21. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
22. Länsstyrelsen i Stockholms län
23. Statskontoret
24. Statens skolverk
25. Statens skolinspektion
26. Göteborgs universitet
27. Linköpings universitet
28. Lunds universitet
29. Stockholms universitet
30. Umeå universitet
31. Uppsala universitet

32. Örebro universitet
33. Naturvårdsverket
34. Konkurrensverket
35. Bolagsverket
36. Tillväxtverket
37. Regelrådet
38. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
39. Valmyndigheten
40. Sametinget
41. Diskrimineringsombudsmannen
42. 2014 års demokratiutredning (Ju 2014:19)

43. Ale kommun
44. Alingsås kommun
45. Alvesta kommun
46. Aneby kommun
47. Arboga kommun
48. Arjeplogs kommun
49. Arvidsjaurs kommun
50. Arvika kommun
51. Askersunds kommun
52. Avesta kommun
53. Bengtsfors kommun
54. Bergs kommun
55. Bjurholms kommun
56. Bjuvs kommun
57. Bodens kommun
58. Bollebygds kommun
59. Bollnäs kommun
60. Borgholms kommun
61. Borlänge kommun
62. Borås kommun
63. Botkyrka kommun
64. Boxholms kommun
65. Bromölla kommun
66. Bräcke kommun
67. Burlövs kommun
68. Båstads kommun
69. Dals-Eds kommun
70. Danderyds kommun
71. Degerfors kommun
72. Dorotea kommun
73. Eda kommun
74. Ekerö kommun
75. Eksjö kommun
76. Emmaboda kommun
77. Enköpings kommun
78. Eskilstuna kommun

79. Eslövs kommun
80. Essunga kommun
81. Fagersta kommun
82. Falkenbergs kommun
83. Falköpings kommun
84. Falu kommun
85. Filipstads kommun
86. Finspångs kommun
87. Flens kommun
88. Forshaga kommun
89. Färgelanda kommun
90. Gagnefs kommun
91. Gislaveds kommun
92. Gnesta kommun
93. Gnosjö kommun
94. Gotlands kommun
95. Grums kommun
96. Grästorps kommun
97. Gullspångs kommun
98. Gällivare kommun
99. Gävle kommun
100. Göteborgs kommun
101. Götene kommun
102. Habo kommun
103. Hagfors kommun
104. Hallsbergs kommun
105. Hallstahammars kommun
106. Halmstads kommun
107. Hammarö kommun
108. Haninge kommun
109. Haparanda kommun
110. Heby kommun
111. Hedemora kommun
112. Helsingborgs kommun
113. Herrljunga kommun
114. Hjo kommun
115. Hofors kommun
116. Huddinge kommun
117. Hudiksvalls kommun
118. Hultsfreds kommun
119. Hylte kommun
120. Håbo kommun
121. Hällefors kommun
122. Härjedalens kommun
123. Härnösands kommun
124. Härryda kommun
125. Hässleholms kommun
126. Höganäs kommun

127. Högsby kommun
128. Hörby kommun
129. Höörs kommun
130. Jokkmokks kommun
131. Järfälla kommun
132. Jönköpings kommun
133. Kalix kommun
134. Kalmar kommun
135. Karlsborgs kommun
136. Karlshamns kommun
137. Karlskoga kommun
138. Karlskrona kommun
139. Karlstads kommun
140. Katrineholms kommun
141. Kils kommun
142. Kinda kommun
143. Kiruna kommun
144. Klippans kommun
145. Knivsta kommun
146. Kramfors kommun
147. Kristianstads kommun
148. Kristinehamns kommun
149. Krokoms kommun
150. Kumla kommun
151. Kungsbacka kommun
152. Kungsörs kommun
153. Kungälv kommun
154. Kävlinge kommun
155. Köpings kommun
156. Laholms kommun
157. Landskrona kommun
158. Laxå kommun
159. Lekebergs kommun
160. Leksands kommun
161. Lerums kommun
162. Lessebo kommun
163. Lidingö kommun
164. Lidköpings kommun
165. Lilla Edets kommun
166. Lindesbergs kommun
167. Linköpings kommun
168. Ljungby kommun
169. Ljusdals kommun
170. Ljusnarsbergs kommun
171. Lomma kommun
172. Ludvika kommun
173. Luleå kommun
174. Lunds kommun

175. Lycksele kommun
176. Lysekils kommun
177. Malmö kommun
178. Malung-Sälens kommun
179. Malå kommun
180. Mariestads kommun
181. Marks kommun
182. Markaryds kommun
183. Melleruds kommun
184. Mjölby kommun
185. Mora kommun
186. Motala kommun
187. Mullsjö kommun
188. Munkedals kommun
189. Munkfors kommun
190. Mölndals kommun
191. Mönsterås kommun
192. Mörbylånga kommun
193. Nacka kommun
194. Nora kommun
195. Norbergs kommun
196. Nordanstigs kommun
197. Nordmalings kommun
198. Norrköpings kommun
199. Norrtälje kommun
200. Norsjö kommun
201. Nybro kommun
202. Nykvarns kommun
203. Nyköpings kommun
204. Nynäshamns kommun
205. Nässjö kommun
206. Ockelbo kommun
207. Olofströms kommun
208. Orsa kommun
209. Orust kommun
210. Osby kommun
211. Oskarshamns kommun
212. Ovanåkers kommun
213. Oxelösunds kommun
214. Pajala kommun
215. Partille kommun
216. Perstorps kommun
217. Piteå kommun
218. Ragunda kommun
219. Robertsfors kommun
220. Ronneby kommun
221. Rättviks kommun
222. Sala kommun

- 223. Salems kommun
- 224. Sandvikens kommun
- 225. Sigtuna kommun
- 226. Simrishamns kommun
- 227. Sjöbo kommun
- 228. Skara kommun
- 229. Skellefteå kommun
- 230. Skinnskattebergs kommun
- 231. Skurups kommun
- 232. Skövde kommun
- 233. Smedjebackens kommun
- 234. Sollefteå kommun
- 235. Sollentuna kommun
- 236. Solna kommun
- 237. Sorsele kommun
- 238. Sotenäs kommun
- 239. Staffanstorps kommun
- 240. Stenungsunds kommun
- 241. Stockholms kommun
- 242. Storfors kommun
- 243. Storumans kommun
- 244. Strängnäs kommun
- 245. Strömstads kommun
- 246. Strömsunds kommun
- 247. Sundbybergs kommun
- 248. Sundsvalls kommun
- 249. Sunne kommun
- 250. Surahammars kommun
- 251. Svalövs kommun
- 252. Svedala kommun
- 253. Svenljunga kommun
- 254. Säfte kommun
- 255. Sätters kommun
- 256. Sävsjö kommun
- 257. Söderhamns kommun
- 258. Söderköpings kommun
- 259. Södertälje kommun
- 260. Sölvesborgs kommun
- 261. Tanums kommun
- 262. Tibro kommun
- 263. Tidaholms kommun
- 264. Tierps kommun
- 265. Timrå kommun
- 266. Tingsryds kommun
- 267. Tjörns kommun
- 268. Tomelilla kommun
- 269. Torsby kommun
- 270. Torsås kommun

271. Tranemo kommun
272. Tranås kommun
273. Trelleborgs kommun
274. Trollhättans kommun
275. Trosa kommun
276. Tyresö kommun
277. Täby kommun
278. Töreboda kommun
279. Uddevalla kommun
280. Ulricehamns kommun
281. Umeå kommun
282. Upplands Väsby kommun
283. Upplands-Bro kommun
284. Uppsala kommun
285. Uppvidinge kommun
286. Vadstena kommun
287. Vaggeryds kommun
288. Valdemarsviks kommun
289. Vallentuna kommun
290. Vansbro kommun
291. Vara kommun
292. Varbergs kommun
293. Vaxholms kommun
294. Vellinge kommun
295. Vetlanda kommun
296. Vilhelmina kommun
297. Vimmerby kommun
298. Vindelns kommun
299. Vingåkers kommun
300. Vårgårda kommun
301. Vänersborgs kommun
302. Vännäs kommun
303. Värmdö kommun
304. Värnamo kommun
305. Västerviks kommun
306. Västerås kommun
307. Växjö kommun
308. Ydre kommun
309. Ystads kommun
310. Åmåls kommun
311. Ånge kommun
312. Åre kommun
313. Årjängs kommun
314. Åsele kommun
315. Åstorps kommun
316. Åtvidabergs kommun
317. Älmhults kommun
318. Älvdalens kommun

- 319. Älvkarleby kommun
- 320. Älvsbyns kommun
- 321. Ängelholms kommun
- 322. Öckerö kommun
- 323. Ödeshögs kommun
- 324. Örebro kommun
- 325. Örkelljunga kommun
- 326. Örnsköldsviks kommun
- 327. Östersunds kommun
- 328. Österåkers kommun
- 329. Östhammars kommun
- 330. Östra Göinge kommun
- 331. Överkalix kommun
- 332. Övertorneå kommun

- 333. Blekinge läns landsting
- 334. Dalarnas läns landsting
- 335. Gävleborgs läns landsting
- 336. Hallands läns landsting
- 337. Jämtlands läns landsting
- 338. Jönköpings läns landsting
- 339. Kalmar läns landsting
- 340. Kronobergs läns landsting
- 341. Norrbottens läns landsting
- 342. Skåne läns landsting
- 343. Stockholms läns landsting
- 344. Södermanlands läns landsting
- 345. Uppsala läns landsting
- 346. Värmlands läns landsting
- 347. Västerbottens läns landsting
- 348. Västernorrlands läns landsting
- 349. Västmanlands läns landsting
- 350. Västra Götalands läns landsting
- 351. Örebro läns landsting
- 352. Östergötlands läns landsting

- 353. Almega
- 354. Avfall Sverige
- 355. Bemanningsföretagen
- 356. Famna
- 357. FAR (Föreningen för auktoriserade revisorer)
- 358. Företagarna
- 359. Handikappförbunden
- 360. Kommunalekonomernas förening
- 361. Kommundirektörernas förening
- 362. Landsorganisationen i Sverige
- 363. Landstingsdirektörernas förening
- 364. Näringslivets Regelnämnd

- 365. Pensionärernas Riksorganisation
- 366. Rådet för kommunal redovisning
- 367. SKYREV (Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer)
- 368. SmåKom (De små kommunernas samverkan)
- 369. STAREV (Föreningen för kommuner och landsting med eget revisionskontor)
- 370. Statsvetenskapliga förbundet
- 371. Svenskt Näringsliv
- 372. Sveriges akademikers centralorganisation
- 373. Sveriges Byggindustrier
- 374. Sveriges Kommunaljuridiska Förening
- 375. Sveriges Kommuner och Landsting
- 376. Sveriges Offentliga Inköpare
- 377. Sveriges Offentliga Leverantörer
- 378. Sveriges Pensionärsförbund
- 379. Sveriges Ungdomsorganisationer
- 380. Tidningsutgivarna
- 381. Tjänstemännens Centralorganisation
- 382. ViS (Vuxenutbildning i samverkan)
- 383. Vårdföretagarna
- 384. Återvinningsindustrierna

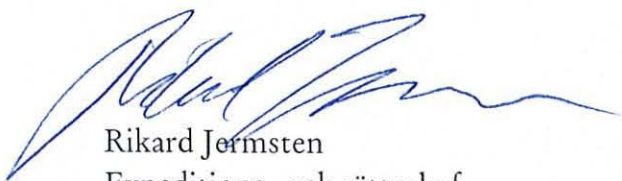
Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast **den 30 oktober 2015**. Svaren bör helst skickas i elektronisk form, gärna i både word- och pdf- format, till följande e-postadress:
fi.registrator@regeringskansliet.se. I svaren ska Finansdepartementets diarienummer Fi2015/1581 anges.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

Kopia till
Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm

En kommunallag för framtiden SOU 2015:24

Sammanfattning

[Länk till Del A. Remiss: En kommunallag för framtiden \(SOU 2015:24\)](#)

[Länk till Del B. Remiss: En kommunallag för framtiden \(SOU 2015:24\)](#)

Den kommunala verksamheten har förändrats

Sedan den nuvarande kommunallagen trädde i kraft 1992 har samhället genomgått stora förändringar. Urbaniseringen har fortsatt liksom it-utvecklingen. Globaliseringen och EU-medlemskapet påverkar allt mer den kommunala verksamheten. Utvecklingen mot ett allt mer fragmenterat partisystem har fortgått. Allt fler kommuner och landsting styrs av stora koalitioner eller har ett oklart parlamentariskt läge.

Omvärldsförändringar och ideologiska ställningstaganden har motiverat kommuner och landsting att i allt större utsträckning reformera sina organisationer. Reformarbetet har inneburit att mål och resultatstyrning tillämpas i allt större utsträckning, som ett alternativ till den traditionella detaljstyrningen av den kommunala verksamheten. Beställar- och utförarorganisation var under en period intressant. Målstyrningen har även gett upphov till en mer aktiv uppföljning av kommunal verksamhet. Allt mer verksamhet sköts av privata utförare. Den kommunala organisationen kräver i större utsträckning anställda med olika former av specialistkompetens.

Kommuner och landsting har flera olika roller. De är ansvariga för centrala välfärdstjänster, myndighetsutövare, samhällsbyggare, arbetsgivare, upphandlare och demokratiska arenor för olika former av beslutsfattande. Kommunallagen ska bidra till att dessa olika roller kan hanteras på ett effektivt och rättssäkert sätt. Det kan konstateras att nuvarande lag reglerar mycket om rollen som demokratisk arena medan frågor om rättssäkerhet och arbetsgivarrollen är mera sparsamt reglerade. Ska kommuner och landsting fungera som attraktiva arbetsgivare, attrahera alla de olika professioner som behövs för en kommunal verksamhet och garantera en rättssäker hantering av ärenden behöver lagen stärkas i dessa avseenden.

Bättre förutsättningar för en ändamålsenlig organisation

Styrelsen har en särställning bland nämnderna genom att den förutsätts ha en ledande och samordnande roll. Detta kommer till uttryck genom styrelsens särskilda uppgifter i beredningsprocessen, inte minst när det gäller budgetbehandlingen. Styrelsen kan dock inte tvinga någon annan nämnd att vidta en viss åtgärd.

Utredningen har gjort en enkät som visar att en stor grupp av ordförandena i kommun- och landstingstyrelserna efterfrågar mer rättsliga befogenheter till styrelsen. Utredningen föreslår därför att fullmäktige ska få rätt att föreskriva att styrelsen ska fatta beslut rörande andra nämnders verksamhet. Det är fullmäktige som bestämmer om, och i så fall, på vilka områden det ska få ske. Styrelsen ska dock inte

kunna ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning eller ärenden som i övrigt rör enskilda.

En rätt att delegera ärenden även till presidiet i nämnder ska också införas eftersom det i många fall kan finnas ett praktiskt behov av sådan delegation. Utredningen föreslår också ändringar i kommunallagen för att klargöra att det är möjligt att använda en beställar–utförarorganisation.

Försöksverksamhet med majoritetsstyre

Utredningen har efter enkäten kunnat konstatera att en betydande minoritet av ordförandena i kommun- respektive landstingsstyrelserna efterfrågat en möjlighet att pröva ett system med majoritetsstyre. Utredningen föreslår mot denna bakgrund en lag som ska möjliggöra en försöksverksamhet med majoritetsstyre under mandatperioden 2018–2022. Fullmäktiges beslut om en försöksverksamhet ska fattas av en kvalificerad majoritet senast den 31 december 2017. Om systemet införs ska fullmäktige i ett särskilt reglemente ange hur oppositionen ska ges insyn i styrelsens arbete och administrativt stöd i övrigt.

Styrning och uppföljning av verksamhet i egen regi

Efter förslag i utredningens delbetänkande har en skyldighet för fullmäktige införts i kommunallagen att anta ett särskilt program med mål och riktlinjer för verksamhet som bedrivs av privata utförare. Programmet ska även ange hur uppföljning ska ske. Fullmäktige ska varje mandatperiod anta ett sådant program. Enligt utredningen finns skäl att låta programmet omfatta även verksamhet som bedrivs i egen regi. Om uppföljning av privata utförare exempelvis sker med besök med en viss frekvens bör övervägas om samma modell ska tillämpas för verksamhet i egen regi. Utredningen föreslår därför att programmet även ska omfatta egenregiverksamhet. Det är dock endast sådan verksamhet som skulle kunna överlåtas till privata utförare som omfattas av programmet. Exempelvis ska tillsyn och myndighetsutövning som måste utföras i egen regi inte omfattas av programmet.

De anställda

De anställda är en central del av den kommunala verksamheten. I kommunallagen finns endast en mycket begränsad reglering av de anställda. Ur ett medborgarperspektiv är det en brist att lagen inte tydligare reglerar hur den kommunala organisationen faktiskt fungerar. I kommunallagen bör de anställda därför synliggöras. Utredningen föreslår därför att det i kommunallagen ska anges att det är styrelsen som utser direktören i kommunen eller landstinget. Direktören ska ha den ledande ställningen bland personalen och vara chef för den förvaltning som finns under styrelsen. Direktören ansvarar för att det finns ett underlag till beslut i samtliga ärenden som styrelsen ska behandla och svarar för att styrelsens beslut verkställs. Styrelsen ska i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen samt direktörens övriga uppgifter. Vilka frågor som direktören ska ansvara för kan variera mellan kommuner och landsting. Detta är något som får avgöras lokalt.

Utredningen har övervägt att ge de anställda en i kommunallagen fastslagen beslutanderätt, men bedömt att nackdelarna med en sådan reglering överväger fördelarna. Reglerna om delegation av beslutanderätt till den anställda bör dock förenklas genom att det inte ska vara ett ovillkorligt krav att alla beslut som fattats på delegation anmäls till

nämnden. Beslut som inte behöver anmälas ska, om de kan överklagas genom laglighetsprövning, dokumenteras i särskilda protokoll som tillkännages på den kommunala anslagstavlan.

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag

Styrelsen i ett kommunalt aktiebolag består ofta av ledamöter från de politiska partierna. Det är möjligt att utse även ledamöter utan partipolitisk bakgrund men med exempelvis särskild branschkunskap. Ett stort antal kommuner och landsting har i dag ledamöter i sina bolagsstyrelser utan partipolitisk bakgrund. En förutsättning för att så ska vara möjligt är dock ett mycket brett partipolitiskt stöd i fullmäktige. Om en begränsad minoritet kräver det måste valet ske proportionellt. Utredningen anser att det finns ett värde i att, särskilt i aktiebolag som bedriver verksamhet affärsmässigt, lättare kunna utse ledamöter med annan än partipolitisk bakgrund. Utredningen föreslår därför att fullmäktige kan besluta att utseendet av en minoritet av styrelseledamöterna i kommunala aktiebolag ska kunna utses utan att lagen om proportionellt valsätt ska tillämpas. Om fullmäktige väljer att använda sig av möjligheten ska riktlinjer antas där fullmäktige klargör vilken kompetens och erfarenhet ledamöter i sådana styrelser ska ha.

En kommunallag i bättre samklang med EU-rätten

EU-rätten påverkar den kommunala verksamheten på ett stort antal områden. I exempelvis rollen som myndighetsutövare ska kommuner och landsting tillämpa olika former av EU-rättsliga regler. Den påverkar främst andra lagar än kommunallagen. EU:s konkurrens- och statsstödsregler kan dock påverka den kommunala kompetensen och möjligheten att organisera sin verksamhet.

Organisationsfriheten påverkas främst av upphandlingsreglerna. De har setts över i särskild ordning och berörs därför inte närmare av utredningen. Vad gäller den kommunala kompetensen har utredningen analyserat statsstödsreglernas påverkan i allmänhet och reglerna om s.k. tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, SGEI, i synnerhet. Utredningen kan konstatera att statsstödsreglerna både inskränker den kommunala kompetensen men också ger större möjligheter att lämna stöd än kommunallagen. Statsstödsreglernas betydelse bör därför markeras tydligare i kommunallagen. Många av de tjänster som kommuner och landsting utför kan vara SGEI-tjänster enligt EU-rätten. Enligt utredningens bedömning förfogar kommuner och landsting över de verktyg och kan vidta de åtgärder som behövs för att utnyttja reglerna om SGEI. Enligt utredningen bör det ändå tas in en reglering om detta i kommunallagen, dels av pedagogiska skäl, dels för att tydliggöra att kommuner och landsting har denna befogenhet. I förhållande till EU markeras också kommunernas och landstingens betydelse för välfärdssektorn. I ett europeiskt perspektiv avviker Sverige nämligen från den vanligtvis rådande ordningen att det huvudsakligen är staten som har ansvar för välfärden. Ett utpekande i lagstiftning är ett förtydligande av kommunernas och landstingens roll för tillhandahållande av framför allt välfärdstjänster på det sätt som avses i artikel 36 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (rättighetsstadgan). Utredningen anser att den kommande upphandlingsmyndigheten ska ges i uppdrag att bistå med vägledning om SGEI-regelverket och statsstödsreglerna i övrigt.

För att förebygga konflikter mellan kommuner och landsting och det privata näringslivet föreslår utredningen att det i kommunallagen ska föras in ett målsättningsstadgande. Enligt det ska kommuner och landsting, när de agerar på en marknad, verka för att uppträda konkurrensneutralt. Detta ska gälla om inte annat följer av lag eller annan författning.

Laglighetsprövning

Kommunala besluts laglighet, men inte lämplighet, kan överklagas av alla kommun- och landstingsmedlemmar till domstol. Enligt utredningens mening är ordningen för laglighetsprövning i princip tillfredsställande. Nuvarande system där endast juridiska personer som äger fastigheter ges klagorätt innebär dock att flera juridiska personer som kan sägas ingå i den kommunala gemenskapen inte har talerätt. Utredningen anser därför att kretsen medlemmar bör vidgas till juridiska personer som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i kommunen eller landstinget. Vidare bör ideella föreningar som har sitt säte eller bedriver verksamhet i kommunen och landstinget ges talerätt.

Utredningen föreslår också att budgetbeslut som endast kan bli föremål för en begränsad laglighetsprövning, t.ex. beslut att åberopa synnerliga skäl för att inte balansera budgeten eller för att inte reglera ett negativt balanskravsresultat, ska kunna prövas fullt ut.

Verkställighet och rättelse av kommunala beslut

Ett kommunalt beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning får verkställas innan det har fått laga kraft, även om det har överklagats. En individuell prövning ska dock göras och verkställighet får inte ske om särskilda skäl talar emot det. I ett fåtal, men principiellt viktiga fall, har beslut verkställts på ett sätt som gjort det omöjligt att rätta dem. Det har bl.a. handlat om avknoppningar av kommunal verksamhet till underpris. För att förhindra detta anser utredningen att reglerna om verkställighet av beslut i kommunallagen ska skärpas. Att ett beslut inte kan rättas ska vara ett skäl för att beslutet inte ska få verkställas förrän det fått laga kraft.

En webbaserad kommunal anslagstavla

Kommuner och landsting är skyldiga att på en fysisk anslagstavla bl.a. kungöra tid och plats för fullmäktiges sammanträden och tillkännage att protokoll över beslut har justerats. Eftersom alla kommuner och landsting använder sina webbplatser för att kommunicera med medborgarna bör denna ersättas med en anslagstavla på varje kommuns, landstings och kommunalförbunds webbplats. Dessa webbaserade anslagstavlorna ska och får ge ytterligare information än vad som ges på de fysiska anslagstavlorna. Kommuner, landsting och kommunalförbund ska vara skyldiga att även på annat sätt göra innehållet på anslagstavlorna tillgängligt för dem som exempelvis inte har tillgång till internet.

En förbättrad kommunal revision

Systemet med att de förtroendevalda revisorerna har ansvar för både effektivitets- och redovisningsrevision ska behållas. Deras oberoende och professionalitet bör stärkas ytterligare inom ramen för nuvarande ordning. I detta syfte föreslås att ordföranden för revisionen, om sådan utses, ska väljas från den politiska minoriteten. Förslaget till revisionens budget ska vidare upprättas av fullmäktiges presidium. De sakkunniga ska ges rätt att yttra sig när fullmäktige behandlar revisionens budget.

I övrigt föreslås vissa tekniska förändringar av systemet i syfte att underlätta revisionsprocessen.

Lagteknisk översyn

Utredningen har gjort en lagteknisk översyn av lagen och föreslår en helt ny omarbetad lag. Syftet med översynen har varit att utifrån ett medborgarperspektiv utforma en tydlig och språkligt moderniserad lagstiftning. Lagen har fått en ny struktur och ytterligare tre kapitel. Särskilda kapitel föreslås för de anställda, medborgarna, kommunal samverkan och överlämnande av kommunala angelägenheter. Särregleringarna för Stockholms läns landsting och Stockholms kommun har i stor utsträckning mönstrats ut.

Konsekvenser av förslagen

Utredningen har försökt att utarbeta en lag för att stärka såväl effektivitet som rättssäkerhet i den kommunala verksamheten. Centralt har bl.a. varit att tydliggöra regelverket om ledning och styrning genom bestämmelser om grundläggande uppgifter och en instruktion för direktören. Ett särskilt kapitel om de anställda skapar ökad tydlighet om de anställda i kommunallagen. Genom att på detta sätt öka transparensen kan förslagen bidra till en professionell förvaltning och motverka risken för korruption. Utredningen föreslår ett särskilt kapitel om medborgarna och att kretsen som kan överklaga kommunala beslut ska vidgas. På detta sätt stärks rättssäkerheten och kommuners och landstings roll som demokratiska arenor.

En tydlig EU- och it-anpassning är vidare förslag som syftar till att anpassa lagen till ett modernt samhälle.

Utredningen har vissa förslag t.ex. slopade krav på annonsering i ortstidning, som kan bidra till minskade kostnader för kommuner och landsting, dessutom gör utredningen bedömningen att flera förslag också kan tänkas bidra till en mer effektiv verksamhet.

Ikraftträdande

Den nya kommunallagen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2018.

2015-03-19

Vårdvalsnämnden

§ 13 Omdisponering av budget för upphandlade privata vårdgivare (VVN/15/2015)

Ärendebeskrivning

I Regionfullmäktiges beslut om budget för Vårdvalsnämnden inkluderades hela budgeten för privata vårdgivare. I Vårdvalsnämndens och Regionstyrelsens reglementen definieras ansvaret så att Vårdvalsnämnden har ansvar för frågor som rör lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för sjukgymnastik. Det betyder att privata vårdgivare som upphandlas med stöd av lagen för offentlig upphandling är regionstyrelsens ansvar.

I vårdvalsnämndens verksamhetsplan framgår att deras budget innehåller följande delar inom privata vårdgivare.

Privata vårdgivare

Avtal

Naprapater	1 600 000	LOU- Regionstyrelsen
Kiropraktorer	1 350 000	LOU- Regionstyrelsen
Idrottsmedicin	730 000	LOU- Regionstyrelsen
Medicin Direkt	6 000 000	LOU- Regionstyrelsen
Läkare B Sahlén	1 200 000	LOU- Regionstyrelsen
Läkare O Jörgensen	2 000 000	LOU- Regionstyrelsen
Läkare Franzen	1 400 000	LOL - VVN
Läkare Gudmunsson	1 400 000	LOL - VVN
SUMMA	15 680 000	

Ovanstående betyder att 12 880 000 kr ska omdisponeras från Vårdvalsnämnden till Regionstyrelsen.

Regiondirektörens förslag

Omdisponering av 12 880 000 kr från Vårdvalsnämnden till Regionstyrelsen ska verkställas.

VÅRDVALSNÄMNDENS BESLUT

Omdisponering av 12 880 000 kr från Vårdvalsnämnden till Regionstyrelsen ska verkställas.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

2015-03-19

Vårdvalsnämnden

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

§ 33 Omdisponering av budget 2015 för upphandlade privata vårdgivare och läkaretableringar. (VVN/26/2015)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2015-08-26, § 185 Omdisponering av budget 2015 för upphandlade privat vårdgivare och läkaretableringar.

Ärendebeskrivning

Vårdvalsnämnden budget för 2015 inkluderar hela budgeten för privata vårdgivare, som omfattar dels lagen om läkarvårdsersättning (LOL), dels lagen om ersättning för fysioterapi och dels lagen för offentlig upphandling (LOU). I reglementena för vårdvalsnämnden och regionstyrelsen är ansvaret fördelat så att frågor som rör lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för fysioterapi tillhör vårdvalsnämndens ansvar medan privata vårdgivare som upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling tillhör regionstyrelsens ansvar. Budgeten bör därför omfördelas i enlighet med detta.

Vårdvalsnämndens budget omfattar följande delar som är hänförliga tillstyrelsens ansvarsområde:

Privata vårdgivare

Avtal

Naprapater	1 600 000	LOU - Regionstyrelsen
Kiropraktiker	1 350 000	LOU - Regionstyrelsen
Idrottsmedicin	730 000	LOU - Regionstyrelsen
Medicin Direkt	6 000 000	LOU - Regionstyrelsen
Läkare B Sahlén	1 200 000	LOU - Regionstyrelsen
Läkare O Jörgensen	2 000 000	LOU - Regionstyrelsen
SUMMA	12 880 000	

Vårdvalsnämnden har i beslut 2015-03-19, §13 (VNN/15/2015) beslutat att 12 880 000 kr ska omdisponeras till Regionstyrelsen, se bilagt utdrag ur sammanträdesprotokoll.

Utöver detta beräknar vårdvalsnämnden få ett överskott på 2 800 000 kronor i sin verksamhet privata vårdgivare som ersätts enligt taxan för läkarvårdsersättning. Den ena etableringen som var en öronmottagning har upphört och den andra har under lång tid inte kommit in till regionen med någon begäran om ersättning:

Privata vårdgivare

Läkare Franzén	1 400 000	LOL - VNN
Läkare Gudmunsson	1 400 000	LOL - VNN
SUMMA	2 800 000	

Verksamheten inom öronmottagningen på Östersunds sjukhus och primärvården kan med hänsyn till den nedlagda mottagningen få ökad verksamhet. Det kan också leda till ökad verksamhet i primärvården. Regionstyrelsen kan med anledning av detta ha behov av utökat anslag. Beloppet bör därför omdisponeras till styrelsen för användning i bland annat mottagningsverksamheten.

Totalt bör regionfullmäktige omfördela 15 680 000 kronor från vårdvalsnämnden till regionstyrelsen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Eftersom vårdsnämnden budget påverkas ska nämnden beredas möjlighet att yttra sig över styrelsens förslag till omfördelning. Förslaget ska därför skickas till vårdsnämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag vårdsnämnden 2015-03-19, § 13

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsens förslag till fullmäktige om att 15 680 000 kronor ska fördelas om från vårdsnämndens budget till regionstyrelsens budget lämnas till vårdsnämnden för yttrande.

REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Regionstyrelsens förslag till fullmäktige om att 15 680 000 kronor ska fördelas om från vårdsnämndens budget till regionstyrelsens budget lämnas till vårdsnämnden för yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Utdrag till

Vårdsnämnden

Regiondirektörens förslag

Vårdsnämnden föreslår regionstyrelsen

Vårdsnämnden har inget att erinra angående regionstyrelsens förslag till omDispositionering av budget 2015 för upphandlade privata vårdgivare och läkaretableringar.

VÅRDVALSNÄMNDENS BESLUT

Vårdsnämnden föreslår regionstyrelsen

1. Vårdsnämnden har inget att erinra angående regionstyrelsens förslag till omDispositionering av budget 2015 för upphandlade privata vårdgivare och läkaretableringar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Utdrag till

Regionstyrelsen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Till: Aktieägare i Inera AB

Inera AB aktieägaravtal

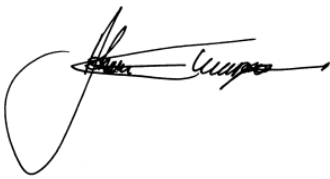
Som tidigare meddelats är frågan om aktieägaravtal för Inera aktuell. Bakgrund och innehåll har informerats om i tidigare mail och utskick. Frågan har behandlats i Ineras beredningsgrupp under februari och i Ineras styrelse under mars. Dessutom diskuterades frågan i samband med landstingsdirektörmötet i mars och landstingsledningsseminariet i april.

Vid landstingsledningsseminariet i april överenskoms dessutom att respektive region/landsting, i enlighet med respektive huvudmans beslutsordning i frågan, rekommenderades att underteckna aktieägaravtalet enligt bilagda förslag. Denna process har nu påbörjats och Landstinget Kalmar, Landstinget Dalarna, Västerbottens läns landsting, Landstinget Sörmland, Region Östergötland, Region Örebro och Landstinget Västmanland undertecknade avtalet i samband med Ineras ordinarie bolagsstämman den 15 april.

Bifogar aktieägaravtal som efter hantering i respektive region och landsting returneras till:

Inera AB
Box 177 03
118 93 Stockholm

Enligt uppdrag

Johan Assarsson

Mellan Sveriges samtliga landsting och regioner (kallas fortsättningsvis för "Bolagsmännen" eller enskilt för "Bolagsman") har det per denna dag träffats följande

AKTIEÄGARAVTAL

Bakgrund

Inera AB äger Bolagsmännen i lika delar bolaget Inera AB, 556559-4230, ("Bolaget").

Bolagsmännen har tidigare samverkat genom det enkla bolaget Center för ehälsa i samverkan ("CeHis"). Genom samverkansavtal tecknat 2013-08-30 ("Samverkansavtalet") beslutade Bolagsmännen att nämnda enkla bolag skulle koordinera landstingens och regionernas samarbete för att utveckla och införa gemensamma e-hälsotjänster, teknisk infrastruktur och gemensamma regelverk och standarder.

I slutet av 2013 beslutade emellertid CeHis och Bolagets styrelser att CeHis och Bolagets verksamheter skulle läggas samman i en gemensam organisation. Bolagsmännen överlät CeHis verksamhet till Bolaget och Bolagsmännen träffade avtal om att CeHis och Samverkansavtalet skulle upphöra att gälla.

Samverkansformer (enligt tidigare samverkansavtal)

Landsting och regioner samverkar och samarbetar i organiserade former med varandra inom ramen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Utöver det samarbete som sker inom ramen för SKL har samtliga landsting och regioner (Bolagsmännen) för ledning, samordning och administration av Bolagsmännens egen samverkan och samarbete avseende gemensamma IT-tjänster,

Bolagets uppdrag är att genomföra de åtgärder som följer av "Handlingsplan 2013-2018" och av de verksamhetsplaner som fastställs inför varje enskilt år. Samverkan genom Bolaget finansieras direkt av Bolagsmännen.

Uppdraget innebär att genomföra av Bolagsmännen beslutade gemensamma utvecklingsprojekt och förvaltningsuppdrag avseende främst, men inte uteslutande, projekt och uppdrag inom området eHälsa. Bolaget är Bolagsmännens gemensamma huvudinstrument för satsning på eHälsoutveckling för förbättrad vård och omsorg. Samverkan genom Bolaget genomförs i samspel med SKL för att gemensamt uppnå hög effektivitet.

Kostnaderna för den verksamhet som Bolaget bedriver, i enlighet med verksamhetsplanen, ska om inte annat beslutas, fördelas mellan Bolagsmännen i förhållande till invånarantal per den 30 november föregående år.

Allmänna bestämmelser

Bolagsmännen avser nu att reglera samverkan i Bolaget i detta Aktieägaravtal. Syftet har varit att behålla andan i Samverkansavtalet med förtydligande av de delar som inte regleras i redan befintliga dokument. Bolagsordning, Arbetsordning för styrelsen, VD-instruktion, Ekonomiskt rapportering samt Ramverket för samverkan.

Detta avtal gäller för Bolagsman så länge denne är aktieägare i Bolaget. Alla skriftliga eller muntliga åtaganden och utfästelser som föregått avtalet ersätts av innehållet i detta avtal. Genom undertecknandet av detta avtal upphör således alla tidigare aktieägaravtal och/eller samverkansavtal avseende Bolagets verksamhet.

Vid tvist angående tillkomsten, tolkningen, tillämpningen eller giltigheten av detta avtal ska Bolagsmännen i första hand eftersträva samsyn genom förhandling. Rättslig tvist i anledning av detta avtal ska, om Bolagsmännen inte kommer överens genom förhandling, slutligt avgöras av svensk domstol. Stockholms tingsrätt ska vara första instans.

Detta avtal har upprättats i 22 likalydande exemplar, varav samtliga 21 Bolagsmän erhåller var sitt. Bolagsmännens undertecknande görs genom en originalunderskrift, varvid endast ett avtal inklusive originalunderskrifter uppkommer, vilket förvaras hos Bolaget. Ägare erhåller efter inhämtande av alla Ägares originalunderskrift en med detta avtal likalydande avtalskopia inklusive kopia på underskrifter.

Undertecknande

Ort och datum

Landsting / Region

Behörig firmatecknare alt. via fullmakt

Namnförtydligande

Förtydligande inför årsstämman den 15 april 2015 rörande nytt aktieägaravtal och förändringar i bolagsordningen för Inera AB.

Efter diskussion i Ineras styrelses presidium och beredningsgrupp har det framkommit att det finns behov av förtydliganden kring handläggning och beslutsordningen för förslag till aktieägaravtal och bolagsordning som avses hanteras vid kommande årsstämma.

Bakgrund

Bakgrunden är att det föreligger förslag till nytt aktieägaravtal som respektive landsting och region behöver ta ställning till.

Vidare föreligger förslag till ändring i bolagsordningen för Inera AB som årsstämman föreslås fastställa. Information om detta har skickats ut i samband med kallelsen till årsstämman, vilken bifogas.

Tidigare utskickade förslag till aktieägaravtal och bolagsordning har också diskuterats i kretsen av region- och landstingsjurister. I detta sammanhang har framkommit synpunkter och brister i dokumenten som också har framförts till såväl styrelsens presidium som till beredningsgruppen.

Frågan har också diskuterats vid region- och landstingsdirektörernas möte i mars.

Förslagen ska bland annat ses i ljuset av den process som pågår parallellt där inriktningen är en förvärvsprocess där målsättningen är att Inera AB ska bli ett SKL-bolag.

Detta innebär att förändringarna i aktieägaravtal och bolagsordning endast ska ses som ett allra första steg i ett arbete med att förstärka ägarnas insyn i bolaget och samtidigt skapa en trygghet kring regioner- och landstings avsikt vad gäller samverkan inom e-hälsoområdet och finansiering av detta. Det har medfört att framförallt aktieägaravtalet naturligtvis lämnar mycket i övrigt att önska vad gäller fullständighet och tydliggörande av ytterligare delar.

I ett nästa steg bör naturligtvis samtliga styrdokument kopplade till Inera AB bli föremål för en mer fullständig genomgång och revidering inför och under förvärvsprocessen.

Aktieägaravtalet

Det avtal som reglerat samverkan mellan landsting och regioner samt CeHis verksamhet och finansiering, det så kallade Samverkansavtalet, blev i samband med den slutgiltiga avvecklingen av det enkla bolaget CeHis att anses obsolet. För att tydliggöra viljan till samverkan har ett förslag till aktieägaravtal utformats. Aktieägaravtalet innehåller utöver beskrivande text om avtalets innehåll inga nya åtaganden för landsting och regioner jämfört med tidigare samverkansavtal.

Ytterst måste respektive landsting och region i särskild ordning ta ställning till aktieägaravtalet.

Vid årsstämman för Inera AB 2015-04-15 möjliggörs ett ställningstagande kring aktieägaravtalet av respektive region- och landsting genom där för avsedd fullmakt.

Ändringar i bolagsordningen för Inera AB

De ändringar som föreslås årsstämman rörande bolagsordningen för Inera AB är förutom förändrad formulering ur ett genusperspektiv att Inera AB ska ha lägst en och högst två lekmannarevisor(er) med eller utan revisorsersättare.

Denna förändring kan enligt kommunallagen §18 anses som rimlig i omfattning så att den kan fastställas av årsstämman och kräver därför inte att respektive landsting och region tar enskild ställning i frågan.

Fortsatt process

Både aktieägaravtalet och förändringarna i bolagsordningen är således ett första steg i det kommande arbetet med att förstärka ägarnas insyn och inflytande i bolaget. Så snart som möjligt avser Inera initiera ett arbete med mer genomgripande översyn av Ineras styrdokument, inkluderande aktieägaravtal och bolagsordning. Detta arbete kommer att ske i samarbete med juridisk expertis från landsting och regioner och då kommer redan nu framförda synpunkter att vägas in.

Rekommendationen från Ineras presidium och beredningsgrupp är att frågorna hanteras vid årsstämman i enlighet med utskickade förslag för aktieägaravtal respektive bolagsordning.

Enligt uppdrag

Johan Assarsson

Säkerhet för förtroendevalda

Version: 1

Beslutsinstans: Regionfullmäktige

Anna-Lena Alfreds
Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö

2015-05-22

Dnr:RS/170/2015

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av
1.		Nyutgåva	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	4
2	ORGANISATION	4
2.1	ENHETEN FÖR KRISBEREDSKAP, SÄKERHET OCH MILJÖ	4
2.2	FÖRETAGSHÄLSOVÅRD	5
2.3	VAKT	5
2.4	Tjänsteman i beredskap	5
3	HOT OCH VÅLD - EXEMPEL	5
4	FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	6
4.1	RISKINVENTERING & BEDÖMNING	6
4.2	RISKBEDÖMNING INFÖR SAMMANTRÄDEN	6
4.3	UTBILDNING/INFORMATION	7
4.4	LOKALER	7
4.5	TILLTRÄDESSKYDD	7
4.6	KONTAKTUPPGIFTER	7
5	ÅTGÄRDER VID HOT OCH VÅLD SITUATIONER	8
5.1	VID HOT OCH VÅLD SITUATION	8
5.1.1	Offentlighet och ordning under möten	8
5.2	RÄTTEN TILL FÖRSVAR - NÖDVÄRN	9
6	ÅTGÄRDER EFTER HOT OCH VÅLD HÄNDELSE	9
6.1	DOKUMENTATION	9
6.2	AVVIKELSERAPPORT	9
6.3	POLISANMÄLAN	10
6.4	BROTTSUTREDNING	10
6.5	HOTBILDSANALYS	10
6.6	SKYDDSÅTGÄRDER	10
6.7	INFORMATION- OCH MEDIAHANTERING	10
6.8	KRISSTÖD	11
6.9	RÄTTEGÅNG	11
6.10	UPPFÖLJNING	11
7	CHECKLISTOR	12
8	MER INFORMATION	13

1 INLEDNING

Att fungera som förtroendevald inom offentlig verksamhet kan ibland vara en utsatt position. Ibland behöver kontroversiella beslut fattas, infekterade frågor debatteras och det kan tillsammans med mediaexponering skapa reaktioner och känslor hos både grupper och enskilda personer ute i samhället som kan få oönskade följder i form av hot och/eller våld.

Den rättsliga regleringen avseende arbetsmiljöansvaret vid hot och våld mot förtroendevalda mellan landsting/kommun och de politiska partierna är oklar. Ett arbete har under 2014 påbörjats mellan Sveriges kommuner och landsting, de politiska partierna och Rikspolisstyrelsen gällande denna fråga.

Grunden för ett systematiskt arbete för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda är att ansvarsfördelning och samarbetsformer klarats ut. Det behöver också finnas beslutade riktlinjer och rutiner som är kända både av förtroendevalda och ansvariga tjänstemän.

I Region Jämtland Härjedalen ska därför varje parti utse en kontaktperson för säkerhetsfrågor t.ex. gruppledaren. Enheten för Krisberedskap, säkerhet och miljö ansvarar för att bidra med tjänstemannastöd både i det förebyggande arbetet men också vid inträffade händelser.

Syftet med dessa riktlinjer är att försöka förhindra att hot och eller våldssituationer uppstår samt att minska konsekvenserna vid inträffade händelser. De ska också vara ett stöd i arbetet med framtagande av egna rutiner inom respektive parti. Dokumentet är utformat i ett före, under och efterperspektiv.

2 ORGANISATION

Inom Region Jämtland Härjedalen finns dessa funktioner som kan vara behjälpliga i arbetet med hot och våld.

2.1 ENHETEN FÖR KRISBEREDSKAP, SÄKERHET OCH MILJÖ

På enheten arbetar beredskapschef samt säkerhetssamordnare som kan vara behjälpliga i arbetet med hot och våld.

Detta kan till exempel vara:

- Stödja drabbad efter inträffad händelse med råd samt vid eventuell rättsprocess.
- Diskussioner kring förebyggande åtgärder.
- Kontakter med polismyndigheten (polisanmälningar, råd, inhämta information)

2.2 FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

Företagshälsovård kan vara ett stöd för förtroendevalda vid hot och våldshändelser. Förtroendevalda kan nyttja avtalet med företagshälsovård för stödsamtal, avlastningssamtal och debriefing.

2.3 VAKT

Region Jämtland Härjedalen har ett antal vakter anställda med så kallat ordningsvaktförordnande i kvarteret lasarettet, Köpmangatan 24 och även för de lokaler där fullmäktige har sina sammanträden (OSD). Ett sådant förordnande innebär att vakten på dessa ställen har utökade befogenheter samt ett visst utökat skydd i lagstiftningen. Vakten har inget förordnande utanför dessa områden.

2.4 Tjänsteman i beredskap

Tjänsteman i beredskap (kallas TiB i vardagligt tal) är en funktion som finns nåbar dygnet runt, året runt och vars främsta uppgift är att ta emot larm och starta särskild sjukvårdsledning vid händelser som bedöms mycket allvarliga. Exempel på detta kan vara trafikolycka där befintliga sjukvårdsresurser kan befaras bli otillräckliga.

TiB kan också vara en funktion som kan vara behjälplig utanför ordinarie kontorstid för händelser som beskrivs i detta dokument.

3 HOT OCH VÅLD - EXEMPEL

Hot kan ta sig många uttryck och vi människor upplever också hot olika. När en känsla av rädsla uppkommit hos den drabbade så har en hotsituation uppstått. Om hotet tar sig uttryck i handgripligheter är det fråga om våld.

Reaktioner på hotet beror på hur man uppfattat vad som hänt, om man var beredd, om man var ensam samt om man utsatts tidigare av hot eller våld.

Hot kan också rikta sig mot till exempel anhöriga.

I dagens informationssamhälle med olika sociala medier är det mycket enkelt att framföra sådant som kan betraktas som trakasserier eller hot.

Exempel på olika hot och våldssituationer är:

- Olaga hot
- Trakasserier
- Ofredande
- Misshandel
- Stalking, olaga förföljelse
- Rån
- Bombhot

4 FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Det kan vidtas förebyggande åtgärder för att minska risken för att situationer med hot eller våld ska uppstå. Ju mer arbete som utförs i förebyggande syfte desto fler händelser kan undvikas.

4.1 RISKINVENTERING & BEDÖMNING

Vid riskinventering ska risksituationer hittas. Det innebär att inventera när en hotfull situation kan uppstå och vem eller vilka som riskerar att drabbas.

Varje förtroendevald bör påtala risker och förmedla det till sin gruppledare.

Riskinventering kan genomföras genom:

- Enkätundersökning
- På olika former av interna möten
- Via avvikelserapportering
- Genom att diskutera och dra lärdomar från inträffade händelser/incidenter.

Vid riskbedömning bör det beaktas vid vilka situationer som det är mest sannolikt att en hotfull situation uppstår, samt vilka konsekvenser det kan få. Ett exempel kan vara att konsekvenserna av en inträffad händelse kan vara större vid situationer där hjälpen är långt borta.

4.2 RISKBEDÖMNING INFÖR SAMMANTRÄDEN

Innan sammanträden bör följande åtgärder genomföras:

- Ordföranden informerar beredskapschef alternativt säkerhetssamordnare i de fall eventuella säkerhetsrelaterade händelser kommer till ordförandens kännedom före mötet. Polisen kontaktas och efterhör om det finns tendenser till aktioner eller liknande inför sammanträdet.
- Ordföranden beslutar i samråd med beredskapschef om åtgärdsplan för att bibehålla säkerheten när direkta eller indirekta hot inkommit riktade mot deltagare på sammanträden eller mot regionen generellt och om man kan förvänta sig olika aktioner under sammanträden.
- Möjlighet till säkerhetskontroll regleras enligt lagen 2010:294 om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Ordföranden tar kontakt med beredskapschef om säkerhetskontroll önskas. Observera att arrangera en säkerhetskontroll kan vara tidskrävande då den kräver samordning med polismyndigheten, ordningsvakter och teknisk utrustning.
- Fullmäktiges sammanträden är offentliga, regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens sammanträden är det till viss del.

4.3 UTBILDNING/INFORMATION

Vid början av en ny mandatperiod ska en introduktionsutbildning genomföras för samtliga förtroendevalda. Utbildningen bör omfatta:

- Information avseende hot och våld
- Hur egna rutiner ser ut
- Detta dokument

Vid önskemål kan annan utbildning inom området arrangeras av Enheten för Krisberedskap, säkerhet och miljö. Det kan till exempel vara information från myndigheter och organisationer samt att polisen informerar om sitt arbete.

4.4 LOKALER

Lokalernas utformning och placering ska beaktas i det förebyggande säkerhetsarbetet. Entréer och receptioner är platser i en lokal där risken vanligen är högre att utsättas för hot och våld. Möten ska planeras så att reträttväg från utrymmen där en hotsituation kan uppstå finns. Alternativet kan vara möjlighet att låsa in sig. Fullmäktiges och nämnders möten ska också om möjligt hållas i lokaler där Region Jämtland Härjedalen har ordningsvaktsförordnande.

4.5 TILLTRÄDESSKYDD

Med tillträdesskydd menas möjligheten att begränsa och styra tillträdet till lokaler under olika tider på dygnet. En byggnad kan ha olika sektioner med olika öppettider och behörigheter.

Reglering av öppettider på vissa dörrar kan vara ett sätt att undvika en situation med hot eller våld.

4.6 KONTAKTUPPGIFTER

En viktig del i ett förebyggande arbete är att i förväg klargöra kontaktvägar och ansvar så att en drabbad vid en händelse vet vem och vart denna kan vända sig. Det kan handla om så enkla åtgärder som att upprätta telefonlistor.

För fullmäktige finns en First Class konferens: Säkerhet-Fullmäktige. Där finns bl.a. lista med namn och telefonnummer till respektive gruppledare, polisen, företagshälsovård, kommunikationschef liksom namn och telefonnummer till fullmäktiges presidium och till TiB.

En inplastad telefonlista i storlek som ett visitkort med aktuella telefonnummer delas också ut till förtroendevalda.

5 ÅTGÄRDER VID HOT OCH VÅLD SITUATIONER

5.1 VID HOT OCH VÅLD SITUATION

Aggressivitet är en känslouttryck som kan härledas från otrygghet, rädsla och kaos.

Om någon uppvisar tendenser till aggressivitet försök prata med personen och ta reda på vad som hänt. Se till att inte vara ensam vid sådana situationer och lämna inte heller någon ensam med en hotfull eller aggressiv person.

Polis eller vakt ska larmas vid akuta situationer som kräver det. Polis kan också kontaktas för rådgivning i situationer som upplevs risk- och eller hotfulla.

Den eller de förtroendevalda som blir utsatta för hot eller våld ska ta kontakt med sin gruppleddare eller någon i presidiet. Det är alltid den drabbades egna referensramar som avgör om den personen känner sig hotad. Ingen annan kan ha synpunkter på detta.

Den gruppleddare eller deltagare i presidiet som tar emot ett larm från en drabbad ska kontakta beredskapschef. Utanför kontorstid kan TiB kontaktas som kan vara behjälplig med råd och stöd.

Därefter tas en diskussion om fortsatt handläggning och hur polisanmälan ska göras.

5.1.1 Offentlighet och ordning under möten

Ordföranden leder sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte efter tillsägelse rättar sig.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden upplösa sammanträdet. Rutiner för att återkalla till nytt möte bör därför finnas.

Rutiner om behov av att larma polis uppstår :

1. Presidiet och övriga på podiet har ansvaret att larma genom mobiltelefon.
2. Personal från samordningskansliet har ansvar för att larma om presidiet och övriga på podiet är oförmögna att besluta.
3. Ordföranden eller vice ordförandena beslutar om evakuering av samtliga närvarande till aktuell återsamlingsplats enligt utrymningsplanen som finns utanför byggnaden.
4. Personal från samordningskansliet beslutar om evakuering av samtliga närvarande till aktuell återsamlingsplats om ordföranden eller vice ordförandena är oförmögna att besluta.

Vid en allvarlig händelse eller vid överhängande fara under pågående sammanträde ska 112 larmas, därefter informeras beredskapschef.

5.2 RÄTTEN TILL FÖRSVAR - NÖDVÄRN

All våldsanvändning kan bli granskad och föremål för polisutredning och även rättssak. Nödvärn innebär att en person har rätt att försvara sig med det våld som krävs för att avbryta ett pågående angrepp, men inte längre. Man får till exempel inte slå någon som avbrutit sitt angrepp och vänt ryggen till. Det är inte heller tillåtet att hämnas efter ett angrepp.

Personer har också rätt att överta någon annans nödvärnsrätt om denne inte kan använda den rätten själv.

6 ÅTGÄRDER EFTER HOT OCH VÅLD HÄNDELSE

Åtgärder att vidta efter en händelse handlar om att minska konsekvenserna av händelsen dels för den direkt drabbade, men även andra involverade som till exempel vittnen kan behöva stöd.

6.1 DOKUMENTATION

Dokumentera allt som inträffade och framfördes vid situationen. Detta kan till exempel vara tidpunkt, plats och vad som sades i så exakta ord som möjligt. Dokumentera även sådant som upplevdes som obehagligt till exempel inkommande telefonsamtal men inget sägs. Detta kan komma att användas i en framtida utredning av polis.

Spara undan e-post och sms eller sådant som skrivs i sociala medier. På en dator kan till exempel så kallad skärmdump tas.

Dokumentera eventuella kroppsliga skador. Detta ska ske på vårdinrättning av medicinsk personal och är mycket viktigt för polisutredningen samt om det blir rättegång.

6.2 AVVIKELSERAPPORT

Avvikelsehantering ska ge förutsättningar att göra rätt från början, bygga in kontroller i verksamheten som förhindrar att avvikelser får allvarliga följder samt att dessa inte upprepas. Syftet är att ta till vara på avvikelser som en resurs för att jobba förebyggande. Detta förutsätter att man ser avvikelser som underlag för lärande och utveckling.

Avvikelserapporterna används för att se tendenser och sammanhang. Den kunskapen används för att försöka skapa trygghet.

Lämna avvikelserapporten till Enheten för Krisberedskap, säkerhet och miljö. Avvikelserapport finns i konferensen Säkerhet Fullmäktige i mappen Avvikelserapport

6.3 POLISANMÄLAN

Polisanmälan kan göras direkt av den drabbade, Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö eller av gruppledare.

Den drabbade är dock alltid målsägare vilket innebär att medverka i den följande processen är avgörande.

En polisanmälan kan åtkomstskyddas vilket innebär att media inte kan ta del av anmälan. Begär åtkomstskydd hos anmälningsupptagaren hos respektive polismyndighet.

Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö förordar att polisanmälan görs. Kontakta gärna beredskapschef eller säkerhetssamordnare för rådgivning och hjälp med anmälan.

6.4 BROTTsutredning

Polis utreder om brott föreligger under ledning av en förundersökningsledare. De kommer under en utredning att ta reda på så mycket som möjligt kring en händelse.

6.5 HOTBILDSANALYS

Samverkan med polisen måste ske för att en så rättvisande hotbildsanalys som möjligt ska kunna skapas. Analysen är av grundläggande betydelse för bedömning av lämpliga skyddsåtgärder för den drabbade.

Kompetens för att göra hotbildsanalys finns hos kriminalunderrättelsetjänsten (KUT) och säkerhetspolisen.

6.6 SKYDDSÅTGÄRDER

Beroende på situationens allvar och resultatet av polisens hotbildsanalys kan olika skyddsåtgärder vidtas. Detta gäller både på fritiden och på arbetsplatsen. Trygghetstelefon, överfallslarm och inbrottslarm är exempel på skyddsåtgärder.

Polisen har trygghetspaket som kan lånas ut då behovet bedöms sådant.

6.7 INFORMATION- OCH MEDIAHANTERING

Respektive presidium är talesman/taleskvinna vid hot- och våld situationer. Bedömning görs från fall till fall om och i så fall hur information ska spridas vidare i respektive parti, eller i hela regionen. Samråd ska tas med Ledningsstab kommunikation som ger praktiska råd på hur detta kan genomföras.

6.8 KRISSTÖD

Vid varje hotsituation utgör gruppledare, presidiet, beredskapschef (utanför kontorstid TiB) initialt krisstöd för att primärt stödja den hotade men också kartlägga och diskutera initial hotbild.

Förtroendevalda kan i ett senare skede nyttja Region Jämtland Härjedalens avtal med företagshälsovård för stöd- eller avlastningssamtal.

Observera att det kan finnas personer som är indirekt drabbade vid en hot eller våldshändelse som kan vara i behov av stöd

6.9 RÄTTEGÅNG

Den drabbade ska erbjudas stöd i form av sällskap vid en rättegång om behov finns. Stödet kan ges av partikamrater, gruppledare, säkerhetssamordnare eller annan person som den drabbade önskar.

I vissa fall kan domstolen förordna ett målsägandebiträde, ofta en advokat, som hjälper den drabbade. Målsägandebiträdet ska ta tillvara brottsoffrets intressen och kan till exempel föra den drabbades skadeståndstalan i brottmålet om inte åklagaren gör det.

Det är domstolen som förordnar målsägandebiträde. Detta kan domstolen göra först när förundersökningen har inletts. Målsägandebiträdet får betalt av staten och kostar ingenting.

Det är möjligt att hos domstolen begära att den åtalade lämnar rättssalen under förhör med målsägaren om det känns obehagligt med den åtalades närvaro. Det är dock inte säkert att detta bifalls hos domstolen.

Brottsofferjouren i Jämtland är en ideell förening som har till uppgift att lämna kostnadsfritt stöd till brottsoffer. För kontakt se punkten 8.

Bra information inför en rättegång finns också via Rättegångsskolan (se punkten 8).

6.10 UPPFÖLJNING

Uppföljning ska ske på individnivå såväl som på övergripande nivå. Det är angeläget att den drabbade liksom den drabbades familj får komma till tals och lämna såväl positiva som negativa erfarenheter. Här har gruppledaren ett ansvar för att tillse att uppföljning genomförs.

För att dra lärdom och skapa underlag i det förebyggande arbetet ska även uppföljning ske av själva händelsen. Enheten för Krisberedskap, säkerhet och miljö ansvarar för att initiera och samordna sådan uppföljning.

7 CHECKLISTOR

Akutfas (allas ansvar)

Kalla på polis och eller vakt via telefonnummer 112 vid situation som kräver hjälp.

Se till att den/de drabbade blir omhändertagen/får vård.

Kontakta anhöriga om den drabbade inte motsätter sig detta.

Lämna inte den drabbade ensam. Se till att någon följer med till sjukhus eller liknande.

För den drabbade

Anmäl händelsen direkt till din gruppledare.

Gör polisanmälan.

Dokumentera eventuella skador.

Skriv avvikelserapport.

Tala med dina familjemedlemmar eller någon du har förtroende för om det inträffade.

Ät på regelbundna tider.

Avstå alkohol.

Skriv ned alla detaljer kring händelsen så snart som möjligt.

För presidiet/gruppledare

Akutfas

Kontrollera med den drabbade om polisanmälan gjorts eller skall göras. Alternativt om den drabbade önskar att du/partiet eller regionen gör anmälan.

Informera övriga om det inträffade om inte den drabbade motsätter sig detta.

Kontakta vid behov företagshälsovården för genomgång av händelsen och upplevelsen samt eventuellt andra åtgärder.

Dokumentera dina åtgärder.

På kort sikt

Kontakta beredskapschef eller säkerhetssamordnarna för råd och stöd.

Ge akt på hur den drabbade mår.

Besök den drabbade om denne vistas på vårdinrättning så snart som möjligt.

Ge möjlighet till avlastning i arbetssituationen under en tid

Ha uppföljningssamtal inom en vecka och ta reda på om det kvarstår behov av ytterligare hjälp.

På längre sikt

Gör ytterligare uppföljning inom ca 3 månader.

Följ noggrant upp arbetsmiljön och sjukfrånvaron efter händelsen. Det är inte säkert att det är den direkt drabbade som mår sämst efter en händelse.

Gör bedömning om ytterligare åtgärder krävs med anledning av arbetsmiljön eller sjukfrånvaro.

Ge stöd vid rättegång.

Ta vara på erfarenheter för att förbättra till nästa gång.

För kollegor

Se till att den drabbade blir omhändertagen.

Lämna inte din arbetskamrat ensam.

Lyssna på den drabbade.

Erbjud praktisk hjälp.

Kollegor som bevittnat händelsen ska skriva ned händelseförloppet så snart som möjligt.

Motverka ryktesspridning.

Uppföljning

Erfarenheter från inträffade händelser ska tas upp och diskuteras på möten samt andra nätverks-träffar. Bedöm hur förbättringar kan genomföras.

Kom ihåg att revidera rutiner efter inträffade händelser.

8 MER INFORMATION

[Brottsofferjouren Jämtland](#)

[Arbetsmiljölagen](#)

[Arbetsmiljöverkets Temasidor hot & våld](#)

[Rättegångsskolan](#)

2015-03-23

Dnr. *RS 609/2015*

Motion

Östersund 2015-03-19

Utred förutsättningarna för att införa en förmånsportal

Region Jämtland Härjedalen står inför en tid av stora rekryteringsbehov. Det kommer ställas allt högre krav på arbetsgivarna, eftersom allt fler kommer gå i pension och för få utbildas. För att Regionen skall lyckas attrahera nya medarbetare såsom bland annat undersköterskor, sjuksköterskor, lärare, läkare och specialister. Inom industrin och it saknas också kompetens, listan kan göras lång.

För att höja vår attraktionskraft vill vi jag att vi utreda förutsättningarna för att ta fram ett breddare förmånsutbud, som erbjuder liknande förmåner till kvinnor och män via en så kallad förmånsportal. Det handlar om att erbjuda ett flexibelt förmånsutbud för att kunna tillgodose en diversifierad arbetsgrupp med olika behov att uppnå balans i livet. Förmåner är ganska vanliga i näringslivet. Flera kommuner i Sverige har detta och många jobbar med att se över just denna typ av lösningar för att skapa attraktion i sin kommun eller region. Det kan vara allt från ren inflyttar service och erbjudanden i regionen till att skapa smarta lösningar inom pensioner, försäkringar och finansiell planering. Det är komplexa områden som många gånger skapar både ångest och förvirring i en djungel av utbud.

Det är ofta mycket information som ska filtreras till vad som gäller just mig som privatperson och därför är det viktigt att kunna skapa förståelse kring och trygghet i den totala ersättningen som kan erbjudas. Det är viktigt att göra det enkelt att förstå och på så vis skapa ett intresse för den kommande pensionen som exempel. Regionens boende och anställda kan på så vill få hjälp för att säkerställa att man har bättre förutsättningar för framtida behov i sitt sparande än att "tappa bort" pengar på grund av okunskap.

I vår region kunde man som det turistlän vi är koppla på andra förmånstjänster såsom erbjudanden från våra lokala destinationer. Regionen är rik på "upplevelser" via det breda turistutbud som idag finns och detta skulle gynna både miljö och den egna plånboken.

Jag yrkar därför att:

- En arbetsgrupp tillsätts som får i uppdrag att diskutera med parterna om en möjlig lösning.
- Gruppen skall ha en sammansättning av näringsliv, tjänstemän, politiker, medborgare.

Susanné Wallner (M)

Regionfullmäktige ledamot Jämtland Härjedalen

Motion till regionfullmäktige Jämtland Härjedalen
2015-04-13
av Jörgen Larsson (C)

En effektivare och mer regional administrativ organisation

Förslag till regionfullmäktigebeslut

1. Att regionfullmäktige tillkännager som sin mening vad som anförs i denna motion om att aktivt söka efter möjligheter att sprida och lokalisera regional administrativa funktioner som exempelvis växel, IT support, fakturering samt lönehantering inom hela regionen.
2. Att regionfullmäktige tillkännager som sin mening vad som anförs i denna motion om att region Jämtland Härjedalen aktivt ska söka och vara drivande för samverkan med regionens samtliga kommuner gällande gemensam drift av funktioner som exempelvis växel, IT support, fakturering samt lönehantering.
3. Att ge regiondirektören för Jämtland Härjedalen i uppdrag att identifiera vilka administrativa funktioner inom den regionaladministrativa organisationen som är möjliga att lokalisera geografiskt i hela regionen.
4. Att ge regiondirektören för Jämtland Härjedalen i uppdrag att aktivt söka samarbete med regionens kommuner i syfte att identifiera vilka administrativa funktioner som skulle kunna drivas gemensamt exempelvis växel, IT support, fakturering och löneadministration.

Motivering

Jag och Centerpartiet vill se en mer regional och effektivare regionadministrativ organisation. Vi anser att det är mycket viktigt att regionen verkar för en större spridning av våra administrativa funktioner, som ex. växel, IT support, fakturering och löneadministration, på fler orter inom regionen. Detta är mycket angeläget ur ett flertal perspektiv.

Precis som företrädare som bor och verkar utanför de tre största städerna i Sverige menar att fler statliga myndigheter bör lokaliseras mer fördelat inom Sverige och att de senaste årens utveckling har varit mycket negativ så gäller samma perspektiv på regionala nivåer. Centraliseringsivern mot de större städerna utarmar sakta men säkert övriga delar i Sverige och så också inom regioner. För att vända den negativa trenden så behöver definitivt det offentliga gå före genom att mer geografiskt än i dagsläget sprida sina verksamheter och arbetstillfällen.

Därför är det viktigt att den nya regionen Jämtland Härjedalen anammar ett synsätt som bygger på att i alla sammanhang ha ambitionen att fördela arbetstillfällen inom hela regionen. Regionen skulle då sända tydliga signaler om att hela regionen ska ha möjlighet att leva och utvecklas. Detta skulle skapa äkta framtidstro även på platser som idag präglas av en svag arbetsmarknad och utflyttning.

Och istället genererar förutsättningar för tillväxt och inflyttning i linje med Region Jämtland Härjedalens regionala utvecklings strategi (RUS)

Jag tycker vidare det är viktigt att vi skapar kostnadseffektivitet i dessa processer. Då gäller det att aktivt söka samarbete med regionens kommuner i syfte att identifiera vilka administrativa funktioner som skulle kunna drivas gemensamt. Tillsammans med regionens kommuner är jag helt övertygad att det finns massor att göra inom ovan nämnda administrativa funktioner. Jag och Centerpartiet anser att det är regionen som ska ta ansvaret och vara den drivande samordnande parten i denna fråga.

Jörgen Larsson (C)

Regionfullmäktigeledamot

2015 -04- 15

Motion angående flaggning för människovärdet, öppenheten och friheten

Dnr. RS / 782 / 20 15

Vi lever i en tid när det öppna samhället angrips, där flyktingströmmarna inte har varit större sedan andra världskrigets dagar, där terrorismen är ständigt närvarande, där soldater marscherar över de europeiska gränserna, där krig pågår i vårt direkta närområde och där ett allt mer osäkert Ryssland växer fram. I dessa tider är det viktigt att vi som region tar vårt ansvar för människovärdet genom att stå upp för de värden som vår demokrati bygger på.

När det gäller HBTQ-personers rättigheter så får vi aldrig tveka, i synnerhet inte eftersom det i Sveriges närområde är långt ifrån en självklarhet, där Ryssland och Vitryssland är de tydligaste exemplen.

Jag vill att Region Jämtland Härjedalen blir en tydlig röst inom HBTQ och att vi aldrig tvekar på att manifesteras för människovärdet och det fria och öppna samhället.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

Att – Region Jämtland Härjedalen justerar sin flaggpolicy på så vis att regnbågsflaggan hissas när det är arrangeras offentliga pride- evenemang i länet/regionen (t.ex. Åres pridevecka och Härjedalen pride).

Joel Nordkvist (M) – Ledamot av regionfullmäktige

REGION
JÄMTLAND HÄRJEDALEN

2015 -04- 15

Dnr. RS 783 / 20 15

Fåker den 14 april 2015

Motion till regionfullmäktige

Satsa på förnybar energi!

Region Jämtland Härjedalen förbrukar mycket energi i sina verksamheter. Det påverkar miljön om man inte väljer rätt slags energi. I dag köper man elen som kommer från vattenkraft samt från det vindkraftverk regionen äger.

För att bidra till utvecklingen av förnybar energi kan regionen vid om och nybyggnation i egna eller i landstingsbostäders lokaler tänka nytt! Detta kan också leda till minskade energikostnader på sikt.

Förnyelsebar energi i olika slag som till exempel solenergi är ett mycket miljövänligt alternativ och om regionen satsar på detta kan det underlätta även för andra husägare att göra samma miljösmarta investering.

Jag föreslår därför att

Region Jämtland Härjedalen vid om och nybyggnationer i egna lokaler satsat på förnyelsebar energi, exempelvis solenergi eller andra förnyelsebara former för el, värme och varmvatten.

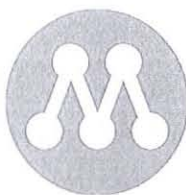
Region Jämtland Härjedalen vid om och nybyggnader i hyrda lokaler söker lösningar som stimulerar satsningar på förnyelsebar energi, exempelvis solenergi eller andra förnyelsebara former för el, värme och varmvatten.

Region Jämtland Härjedalen initierar i landstingsbostäder AB genom ägardirektiv att de satsar på förnyelsebar energi, exempelvis solenergi eller andra förnyelsebara former för el, värme och varmvatten.

Thomas Andersson, Centerpartiet

2015-05-08

RS / 917 / 2015

Vänsterpartiet

Motion kring Arena Region Jämtland Härjedalen

Vi ser ett stort behov men också en möjlighet med att skapa en arena för demokrati i Jämtland Härjedalen. Arenan skall spegla den möjlighet och de förutsättningar vi har men också lyfta problemområden. I Almedalen har man med lyckat resultat i 40 år haft bra evenemang med politiska tal som har utvecklats till att bli Sveriges största politiska mötesplats. Genom demokrati och öppenhet ger veckan alla som vill debattera samhällsfrågor möjlighet att delta.

Men alla kan inte åka till Almedalen. Det är långt och det blir dyrt. Vi tror Region Jämtland/Härjedalen skulle kunna åstadkomma ett arrangemang i Almedalsanda som kunde utvecklas till ett komplement med inriktning på våra näringar och våra geografiska villkor, vår demografi och boendestruktur.

Att skapa en Arena med återkommande möjlighet till uppföljning, utveckling och möjligheter att stärka den lokala demokratin vore mycket positivt och skulle stärka vår region och dess förutsättningar för ett lyckat resultat med lokal demokrati. Vi får en chans att regionen visar sina möjligheter kring utbud av företagande, boende och livsmiljö.

Under dessa dagar kan man också ha en unik utbildning för alla medborgare, företagare, politiker i det goda värdskapet för att stärka regionens attraktionskraft. Man kan också utveckla tanken om att stärka integrationsarbetet med att visa alla de goda exempel som finns i länet. Matens betydelse för länet kan få en centralroll och regionen kan bjuda på något unikt. Vi kan under dessa dagar ha ett idelab för innovationer och utveckling för att hitta synergi effekter mellan offentlig verksamhet och privat näringsliv.

Vi ser tydliga och klara behov med också möjligheter för vår region att skapa denna mötesplats. Vi tror att samverkan över partigränserna är nödvändiga för en liten region och att olika former av evenemang kan stärk och utveckla regionens olika aktörers vilja och förmåga till samarbete och samhandling. Alla är olika och mångfalden stärker regionen och möjligheten till en långsiktig och hållbar framtid för våra barn och unga.

Vi yrkar att en beredning får i uppdrag att:

- Undersöka förutsättningarna och intresset för ett regionalt "Almedalen"
- Om gruppen finner att detta är görligt, lägga förslaget om att genomföra ett sådant första evenemang våren/hösten 2016.

Susanné Wallner
Susanné Wallner (M)

Mona-Lisa Norrman
Mona-Lisa Norrman (V)

Östersund 6 augusti 2015

Förutsättningar för Arena Region Jämtland Härjedalen

Bakgrund

I en motion (dnr RS/917/2015) ser Susanné Wallner (M) och Mona-Lisa Norrman (V) ett behov av att skapa en arena för demokrati i Jämtland Härjedalen, ett "regionalt Almedalen".

Arena Region Jämtland Härjedalen ska spegla de möjligheter och förutsättningar som finns, men även belysa problemområden. Motionärerna yrkar att en beredning får i uppdrag att undersöka förutsättningarna och intresset för ett sådant evenemang.

Vad är Almedalsveckan?

Almedalsveckan, tidigare kallad Politikerveckan i Almedalen, genomförs årligen vecka 27 i Visby. Då samlas politiker, intresseorganisationer och företag och diskuterar politik och samhällsfrågor.

De senaste åren har intresseorganisationer och företag tagit alltmer plats som arrangörer av seminarier och andra aktiviteter under veckan. 2014 genomfördes drygt 3500 arrangemang under Almedalsveckan. I Jämtland Härjedalen finns idag inget motsvarande arrangemang.

Förutsättningar

Ett "regionalt Almedalen" skulle kunna genomföras med Region Jämtland Härjedalen som samordnare med ansvar för bokning av lämplig arena, koordinering av programmet, inbjudan till tänkbara arrangörer av seminarier och andra event med mera. De politiska partierna är huvudarrangörer med ansvar för innehåll, såsom debatter, politiska seminarier etc. Gruppen av huvudarrangörer är också beslutande i principfrågor.

Företrädare för de politiska partierna bjuds in till en särskild scen eller annan yta för att, likt under Almedalsveckan i Visby hålla tal enligt ett förutbestämt schema. Om arrangemanget genomförs årligen kan talschemat vara rullande. Detta skulle kunna motsvara den taldag som respektive riksdagspartierna tilldelas under Almedalsveckan där partiledarna håller sina tal och partierna disponerar Almedalens parkområde. Partierna kan anordna egna seminarier eller andra event i anslutning till sina tal.

Postadress

Region Jämtland Härjedalen
Regional Utveckling
Box 654
831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Seminarier och andra event kan delas in i kategorier för att underlätta överblickbarheten. Under 2015 års Almedalsvecka i Visby var till exempel vård och omsorg det ämnesområde med flest evenemang och ämnet har även legat i topp de senaste åren.

Olika medarrangörer ansöker sedan om att få vara med och godkänns av Region Jämtland Härjedalen, innan evenemangen läggs till programmet. Som medarrangör ansvarar man för sitt eget evenemangs innehåll och genomförande samt kostnaderna för detta. Samtliga evenemang bör vara avgiftsfria för deltagare och öppna för alla.

Arrangemanget Arena Region Jämtland Härjedalen bör dock vara kostnadsneutralt för Region Jämtland Härjedalen och inte belasta organisationen med kostnader utöver nedlagd arbetstid. Finansieringen sker lämpligen via avgifter från eventarrangörerna.

Enligt motionen bör ett eventuellt arrangemang genomföras våren/hösten 2016. För att få extra draghjälp skulle detta kunna genomföras i samband med något redan planerat arrangemang, till exempel Åre kapitalmarknadsdagar, Guldkalan, Europaforum Norra Sverige eller UNESCO Creative Cities Networks globala årsmöte den 12-18 september 2016.

Dessutom planeras årligen återkommande ”Regiondagar”, där syftet är att stämma av läget i länet. Dagarna arrangeras av en analysgrupp bestående av representanter från Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen i Jämtlands län och deltar gör bland andra företrädare för Tillväxtanalys, Tillväxtverket, näringsdepartementet med flera.

Under de två dagarna tar deltagarna del av nyligen presenterade siffror från SCB kring befolkning, integration osv. Målet är att åstadkomma en rapport baserad på innehållet i den regionala utvecklingsstrategin, RUS.

Kanske kan dessa dagar utgöra grunden för Arena Region Jämtland Härjedalen?

Hur går vi vidare?

Vid beslut om att gå vidare med Arena Region Jämtland Härjedalen bör intresset från näringslivet i Jämtland Härjedalen inventeras. Lokala intresseorganisationer som representerar olika företagsnätverk bör kontaktas angående sin syn på om detta kan vara av intresse för deras medlemmar.

Exempel på sådana organisationer är Svenskt näringsliv, Företagarna Jämtland-Härjedalen, Handelskammaren Mittsverige och Z-Group.

Intresset från de politiska partierna inventeras lämpligast av till exempel respektive partis representanter i regionala utvecklingsnämnden.

Östersund i augusti 2015

Anders Rubensson